

Eesti Konjunkturiinstituut
Estonian Institute of Economic Research

Eesti elanike toidukaupade ostueelistused ja hoiakud

Tallinn
Detsember 2022

Tellija: Maaeluministeerium
Projektgrupi koosseis: Lia Lepane, Ülo Mattheus (aruande koostajad),
Mati Reiman, Bruno Pulver, Marje Josing, Ingrid Niklus
Eesti Konjunkturiinstituut
Rävala 6 19080 Tallinn
Tel 668 1242
Fax 668 1240
E-post: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Sisukord

Metodoloogiline lähenemine.....	4
1. Toidukaupade ostueelistused	6
1.1. Ostmise sagedus	6
1.2. Ostukohad	9
1.3. Aiamaa olemasolu toidu kasvatamiseks	15
1.4. Peamised ostukanalid tooterühmade lõikes.....	17
1.5. Ostuotsuse mõjutegurid	26
2. Kodumaised või imporditud toidukaubad.....	34
2.1. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine ja olulisus	34
2.2. Kodumaiste toidukaupade omadused	38
2.3. Kodumaiste ja imporditud toidukaupade osatähtsus ostudes	43
2.4. Valmidus maksta kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda	50
3. Toidukaupade etiketid ja märgised	52
3.1. Pakendil oleva etiketi vaatamine esmakordsel ostmisel	52
3.2. „Kõlblik kuni“ või „parim enne“ vaatamine toidukauba ostmisel	54
3.3. Pakendilt toidukauba päritolu- või tootjariigi vaatamine ostmisel.....	55
3.4. Ained toidus, mida püütakse vältida või vähendada	57
3.5. Toidumärgiste aidatud tunnus.....	59
4. Elanike hinnangud ostu- ja tarbimisharjumustele	63
4.1. Hinna vaatamise harjumused, hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu ja toiduostude planeerimine	63
4.2. Riknenud toidukaupade äraviskamine.....	72
4.3. Toitumisharjumused	76
4.4. Tarbimisharjumused ja hinnatõus	80
5. Mahetoidu ostu- ja tarbimisharjumused	82
5.1. Mahetoidu tähendus ja ostmise sagedus	82
5.2. Mahetoidu ostmise - mitteostmise põhjused.....	86
5.3. Enim ostetud mahetoidutooted ja ostukohad.....	89
5.4. Mahetoidu ostukavatsused ja valmidus maksta kõrgemat hinda	92
Kokkuvõte.....	96
Lisa 1. Uuringu küsimustik koos vastuste üldjaotustega.....	102
Lisa 2. Küsitluse vastuste tabeljaotused	115
Lisa 3. Küsitluse vabad vastused	191
Lisa 4. Küsitletud kogumi iseloomustus	224

Metodoloogiline lähenemine

Eesmärk

Uuringu eesmärgiks oli selgitada välja Eesti tarbijate tava- ja mahetoidukaupade ostueelistused, -harjumused ja -hoiakud, import- ja kodumaiste toidukaupade eelistused, eelistuste põhjused ning analüüsida võimalikke muutusi toidukaupade tarbimises ja eelistustes. Lisaks uuriti tarbijate teadlikkust toidukauba pakenditel oleva toidualase teabe ja märgistuste kohta ning hinnatõusu mõju toiduostudele ja tarbimisele.

Ülesanded, meetodika ja valim

Elanike küsitlusuuringuid toidukaupade ostueelistuste väljaselgitamiseks alustas Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI) 1996. aastal Põllumajandusministeeriumi ja jätkas alates 1. septembrist 2015 Maaeluministeeriumi tellimisel. Käesolev uuring on jätk varasematele monitooringutele ja see viidi läbi 2022. aasta augustist detsembrini. Töö põhieesmärgist lähtuvalt olid uurimisülesanded järgmised:

- toidukaupade ostueelistused ja toiduostude sagedus;
- toidukaupade ostukohad ja elanike eelistused;
- toidu ise kasvatamine;
- toidukauba ostuotsust (valikut) mõjutavad tegurid;
- üldine ostueelistus lähtuvalt toidukauba päritolust (kodumaine-import);
- kodumaiste toidukaupade iseloomulikud omadused;
- kodumaiste ja importtoidukaupade osatähtsus toiduostudes, kodumaise toidukauba väärtuse tõus ehk kõrgema hinna maksmise valmidus;
- tarbijale oluline info toidukauba pakendil/etiketil,
- teadlikkus toidumärgistest (aidatud tuntas);
- toidukauba hind ja perede rahalised võimalused osta soovikohast toidukaupa;
- toidukaupade ostmata jätmise kõrge hinna tõttu;
- toiduostude planeerimine ja spontaansus;
- toidukauba äraviskamise sagedus ja põhjused, sagedamini ära visatud toidukaubad ja ära visatud toidukoguse osakaal;
- peamiste toiduainete tarbimise sagedused;
- hinnatõusu mõju toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumustele;
- mahetoidu tähendus, tarbimine ja ostmise sagedus, regulaarsete tarbijate osakaal, tarbimise põhjused, ostukohad, ostukavatsused, kõrgema hinna maksmise valmidus.

2022. aasta uuringu tulemusi on võrreldud EKI poolt aastatel 1996–2020 läbi viidud küsitluste tulemustega.

Elanike toidukaupade ostueelistuste ja hoiakute analüüsimiseks koostas Eesti Konjunktuuriinstituut ankeedi (vt küsimustik lisas), mis kooskõlastati Maaeluministeriumiga. Elanike küsitlemine toimus 2022. aasta oktoobris - novembris. Elanikud hindasid oma tarbimis- ja ostukäitumist viimase aasta jooksul, toiduainete tarbimise sageduse küsimuses viimase poolaasta jooksul.

Kõiki Eesti maakondi haaranud toidukaupade ostueelistuste veebiküsitlusele vastas kokku 1294 inimest vanuses 18–74 aastat.

Kuna kõik ankeedi saanud ei vastanud küsitlusele, uuringus osalemine oli vabatahtlik, siis kaaluti andmestik andmetöötuse käigus regiooni, vanuse, soo ja rahvuse lõikes, millega viidi vastanute jaotus vastavusse Eesti 18–74-aastaste elanike mudeliga. Mudeli aluseks on Eestis Statistikaameti poolt 31.12.2021 läbiviidud rahvaloendus. Statistikaameti andmetel elas Eestis 31.12.2021 seisuga 947 512 inimest vanuses 18–74 aastat, mis moodustab kõigist elanikest 71%. Tulemused on esinduslikud ja laiendatavad täiskasvanud elanikkonnale vanuses 18–74 aastat. Maksimaalne valimi valikuviga on 1294 vastaja korral 95%-tõenäosuse tasemel $\pm 3,2\%$.

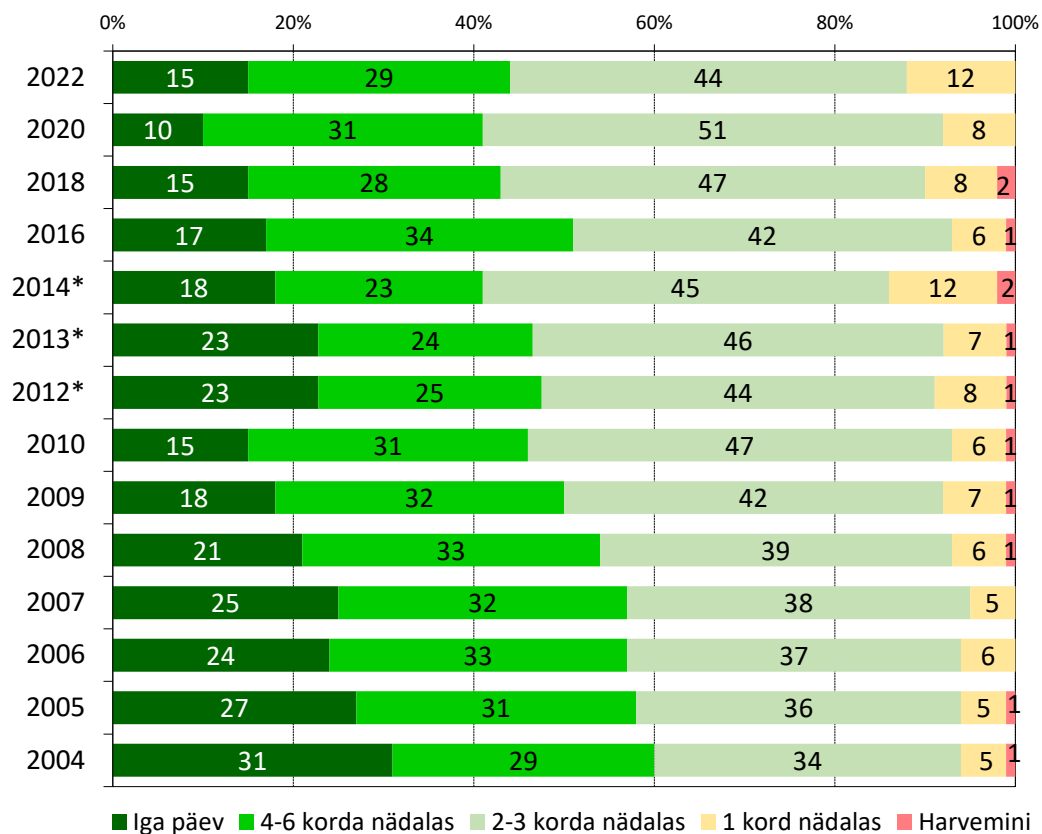
Uuringute tulemuste võrreldavuse huvides on korratud põhiküsimusi aastatest 1996–2022. Aastatel 2013–2014 viis uuringud läbi uuringufirma EMOR, kasutades veebipõhiseid intervjuusid vastajate kodudes (CAPI – *computer assisted personal interview*). Kuna kasutati erinevat meetodikat, intervjueeritud elanike arv oli väiksem ja nende vanuseline jaotus erinev (15+ aastat), tuleks seda tulemuste tõlgendamisel arvestada.

1. Toidukaupade ostueelistused

1.1. Ostmise sagedus

- Suurem osa (44%) küsitlusele vastanud Eesti elanikest ostab toidukaupu 2–3 korda nädalas, 29% teeb seda 4–6 korda nädalas ja 15% igapäevaselt. Seega 88% vastanutest (2020. a 92%) ostab toidukaupu vähemalt kaks korda nädalas või sagedamini. Kord nädalas või veelgi harvemini ostab toidukaupu 12% (2020. a 8%) vastanutest (joonis 1.1).
- Toiduostude sageduses on viimase kahe aasta jooksul toimunud mitmed nihked. Võrreldes 2020. aastaga on 10%-lt 15%-ni suurenenud nende vastanute osakaal, kes ostavad toitu iga päev ning teiselt poolt vähenenud 31%-lt 29%-ni nende arv, kes ostavad toitu 4-6 korda nädalas ja 51%-lt 44%-ni kahanenud nende hulk, kes ostavad toitu 2-3 korda nädalas. Ka on 8%-lt 12%-ni kasvanud nende vastanute osakaal, kes ostavad toitu kord nädalas.
- Viidatud nihkeis võib näha teatud muutusi vastajate käitumises, mis seotud 2019. aastal puhkenud koroonaepeemiaga, kus kaupluste külastamisele olid seatud teatud piirangud ja inimesed eelistasid nakatumise kartuses ka ise kauplusi vältida, mille tulemusel arenes kiiresti e-kaubandus, mis võimaldas kaupu tellida ka koju. Võrreldes tarbija käitumist koroonaeelsel 2018. aastal ja koroonajärgsel 2022. aastal, nähtub, et taastunud on nende osakaal (15%), kes osatavad toitu iga päev (2020. aastal epideemia kõrgajal oli see 10%). Võib hinnata, et igapäevaselt ostavad toitu need, kes külastavad selleks kauplusi. Teiselt poolt on võrreldes 2018. aastaga kasvanud 4%-punkti võrra ka nende hulk, kes ostavad toitu korra nädalas. On võimalik, et selliselt toimivate vastajate osakaalu on suurendanud e-poe külastajad, kuna korra nädalas tellides on võimalik teenuse hinnalt kokku hoida.
- Pikemas vaates nähtub, et kõige püsivam on olnud nende vastajate osakaal, kes ostavad toitu 4-6 korda nädalas, kõikudes 24%-st 34%-ni (keskmiselt 30%). Teiselt poolt on vähenenud nende hulk, kes teevad seda iga päev (2004. a 31%, 2022. a 15%) ja suurenenud nende arv, kes teevad seda 2-3 korda nädalas (2004. a 34%, 2022. a 44%). Marginaliseerunud või peaaegu kadunud on nende arv, kes ostavad toitu harvemini kui kord nädalas.

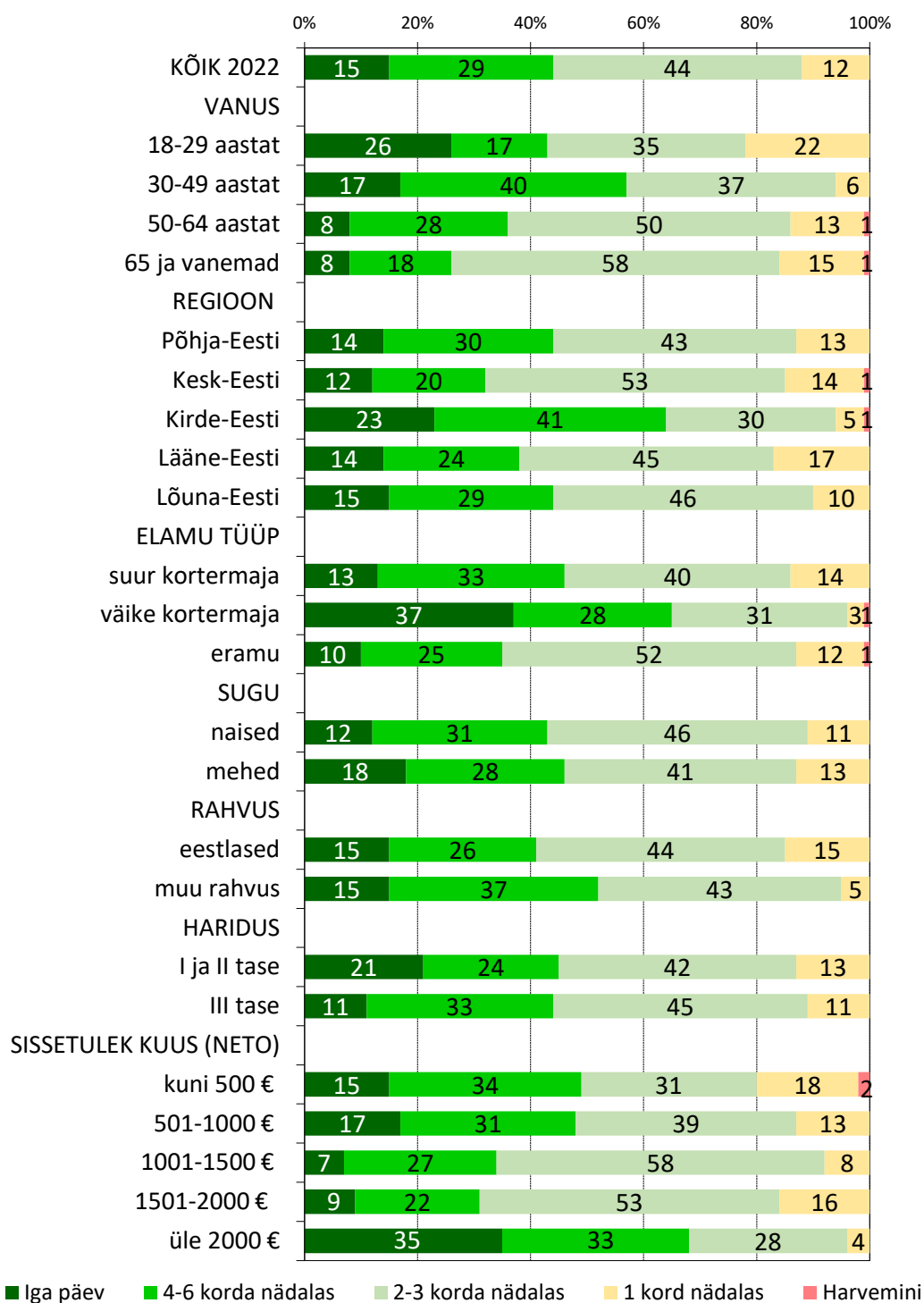
Joonis 1.1. Toidukaupade ostmise sagedus aastatel 2004–2022 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

- Erinevates elanike gruppides ostetakse toidukaupu tüüpiliselt kas 2-3 korda nädalas (28-58%) või 4-6 korda nädalas (17-41%).
- Igapäevaste toidukaupade ostjatena eristuvad teistest väikeste kortermajade elanikud (37%), üle 2000 € teenivad vastajad (35%) ja 18-29-aastased noored (26%). Noored paistavad silma ka selle poolest, et 22% neist ostab toidukaupu vaid kord nädalas. On tõenäoline, et mingi osa neist moodustab e-poe klientuur. Harvad toiduostjad (kord nädalas või harvem) on ka kuni 500€ teenivad vastajad, kellest 18% teeb seda kord nädalas ja 2% veelgi harvem, kuid siin võib olla põhjuseks napp eelarve.
- Piirkonniti on sagedasi toiduostjaid rohkem Kirde-Eestis, kus igapäevaselt teeb seda 23% ning 4-6 korda nädalas 41% vastanuist.
- Eakamad vastajad ostavad toitu (või käivad toidupoes) üldreeglina harvem. 65-aastastest ja vanemaist vastanuist ostavad toitu 2-3 korda nädalas 58% ja 50-64-aastastest 50% vastanuist.

Joonis 1.2. Toidukaupade ostmise sagedus aastal 2022 tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

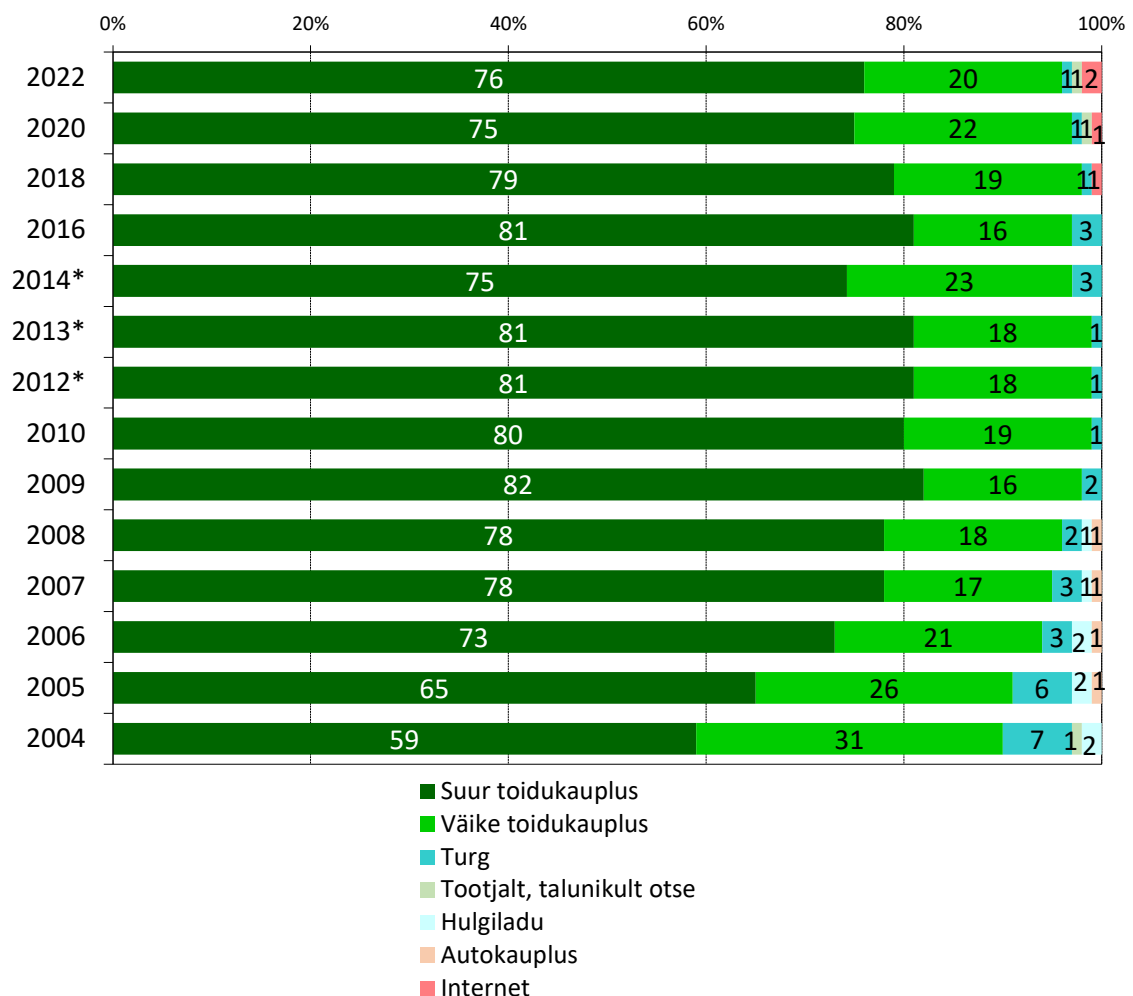

1.2. Ostukohad

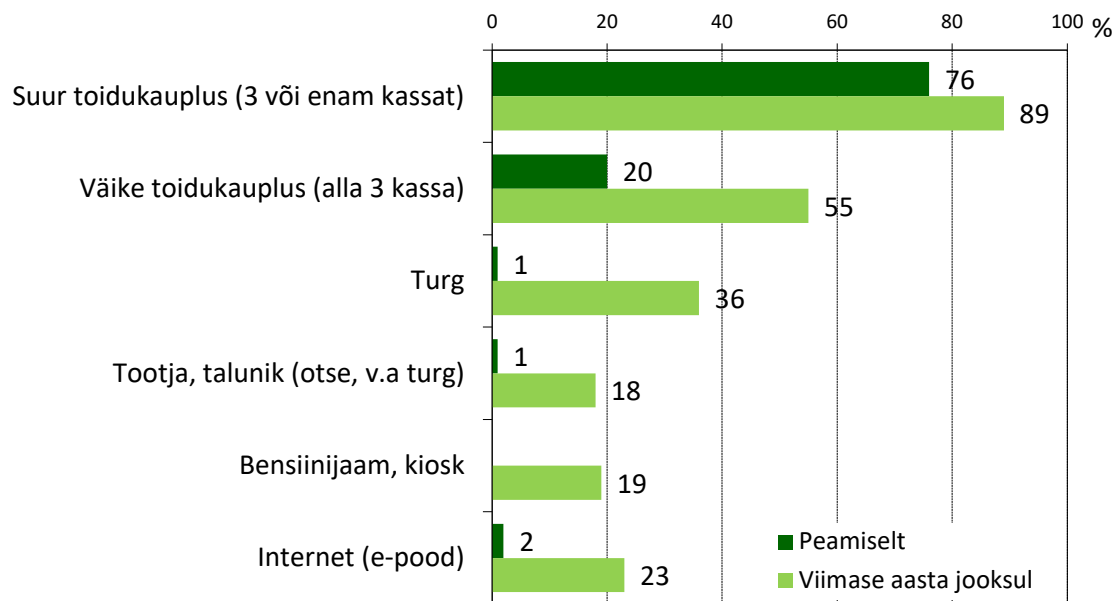
- 2022. aastal ostis kolmveerand vastanuist (76%) oma toidukaubad suurtest kauplustest (2020. aastal 75%). Viiendik (20%, 2020. aastal 22%) vastanutest ostis toitu peamiselt väikestest toidupoodidest, 1% peamiselt turgudelt, 1% otse tootjalt ja 2% peamiselt internetist (e-poest) (joonis 1.3).
- Viimase aasta jooksul (mitme vastuse võimalus) ostis 89% (2020. a 87%) vastanutest toidukaupu suurtest ja 55% (2020. a 56%) väikestest toidukauplustest, 36% (2020. a 40%) turgudelt, 18% (2020. a 17%) otse tootjalt või talunikult, 19% (2020. a 17%) bensiinijaamadest või kioskitest ja 23% (2020. a 15%) internetist (e-poest) (joonis 1.4).
- Uuringutevahelisel perioodil on kõige enam kasvanud toidu ostmine e-poest (8%-punkti) ja vähenenud turgudelt toidu ostmine (4%-punkti). E-poe populaarsus kasvas seoses Covid-19 epideemiaga 2019.-2021. aastal ja tõenäoliselt juurdus tarbija käitumisse ka peale seda. Turgudelt ostmise vähenemist võib seletada turgude kõrgema hinnatasemega, mis kiire inflatsiooni tingimustes on hakanud tarbija käitumist kokkuhoiu suunas mõjutama.

Joonis 1.3. Toidukaupade peamised ostukohad aastatel 2004–2022 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 1.4. Toidukaupade ostukohad aastal 2022 (% vastanutest, viimase aasta jooksul, mitme vastuse võimalus)

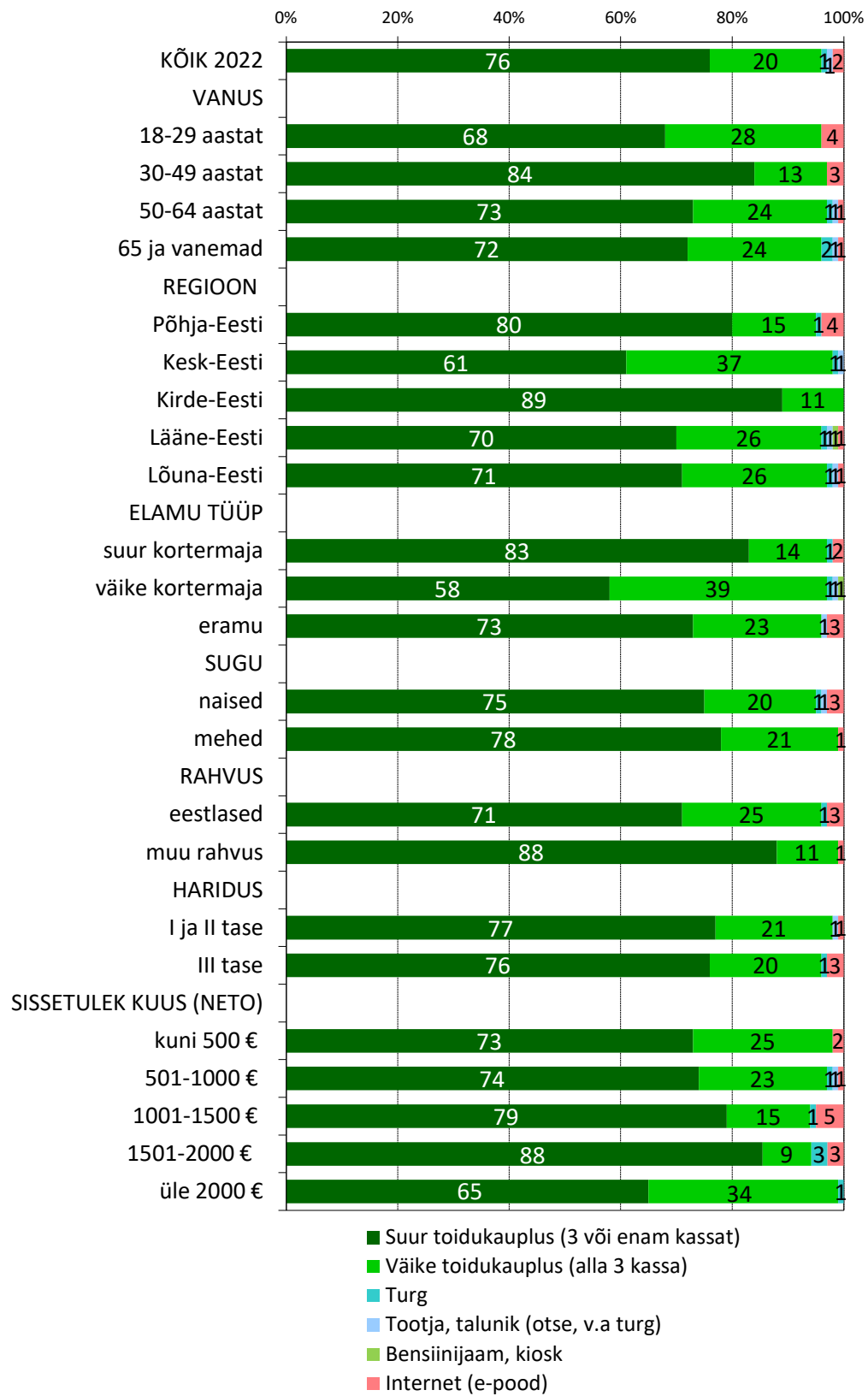

- Suured toidukauplused on eelistatumaks ostukohaks kõigis elanike gruppides. Seda mõjutab paratamatult suurte ostukeskuste rohkus ja nende kujundatud tarbija elustiil, kuivõrd mugavam on teha sisseostud autoga suurest ostukeskusest, kus kauba valik on laiem ja kindel kvaliteet tagatud. See on põhjustanud ka väiksemate kaupluste sulgemise nii linnas kui ka maapiirkondades.
- Väikesemaid toidukauplusi iseloomustab samas spetsialiseerumine kindlatele tootegruppidele, nende laiemale valikule ja kvaliteedile (spetsialiseerunud juustupoed, pagaripoed, kalapoed, lihapoed, gurmee ja tervisetoodete poed jms).
- Eelnevast võib tuletada, miks 34% üle 2000 € teenivaist vastanuist ja 39% väikese kortermaja elanikest eelistab just väikepoode, kuivõrd just need pakuvad toidukaupu ka nõudlikumale tarbijale (eeldades, et väikeses kortermajas elab ostujõulisem inimene) (joonis 1.5).
- Väikepoodide eelistajaid on rohkem (37%) ka Kesk-Eestis, kuid siin võib erandlikult olla põhjuseks suurte kaubanduskeskuste ebamugav geograafia.
- Internetist toidu ostmise võimalust kasutavad (ostsid viimase aasta jooksul) kõige rohkem 18–29-aastased noored (59%, 2020. a 23%), 1501-2000€ teenivad vastajad (41%, 2020. a üle 1200 € teenivad vastajad 21%) (joonis 1.6).
- 53% 18–29-aastastest noortest (2020. a 45%) ja 35% 1501-2000€ teenivatest inimestest (2020. a üle 1200 € teenivad vastajaist 37%) ostavad toidukaupu meelsasti ka bensiinijaamadest/kioskitest, mis viitab sihtrühmadele, kes omavad autot, eelistavad noortepärast kiirtoitu või ostavad toitu ebatraditsioonilistel aegadel.
- Muude valikute kõrval on ostukohana jätkuvalt populaarne ka turg, sealt ostis viimase aasta jooksul toidukaupu keskmiselt 36% (2020. a 40% vastanuist). Uus turu kontseptsioon, kus

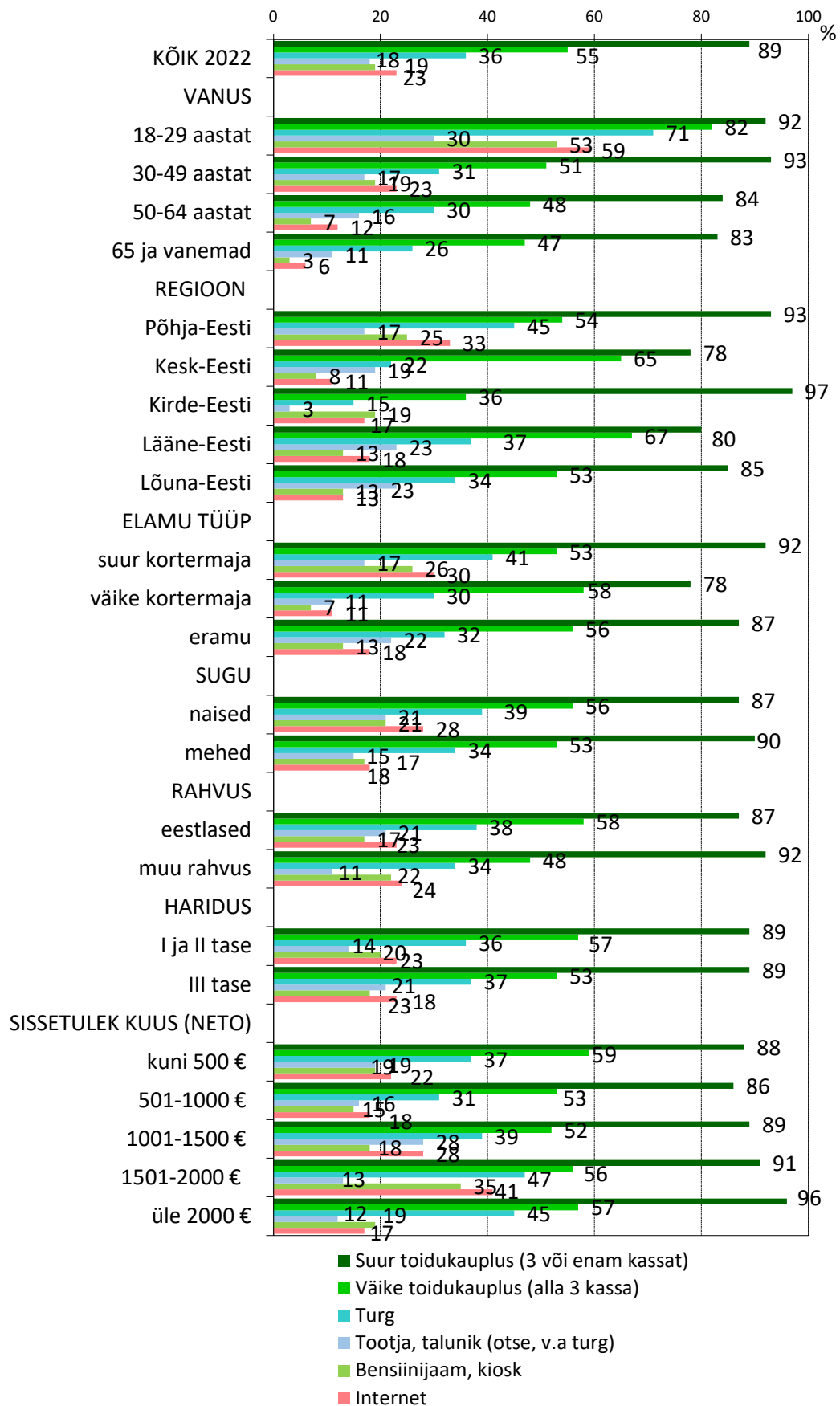
turust on saanud ka ajaviitmise ja toidu nautimise keskus, meelitab kõige rohkem (71%) 18-29-aastaseid noori, kuid need on populaarsed ka 1501-2000 € (47%) ja üle 2000 € (45%) teenivate vastajate hulgas.

- Regioonidest kuulub turg toiduostukohana kõige sagedamini (45%) Põhja-Eesti elanike valikusse. Mõnevõrra vähem käiakse turul Lääne-Eestis (37%) ja Lõuna-Eestis (34%).
- Eelistatud kauplusekettidest töid antud küsitlusele vastanuist 64% välja Coopi, 58% Maxima, 56% Rimi, 53% Selveri, 37% Lidl, 30% Prisma ja 26% Grossi toidukaubad (joonis 1.7).
- Vaadeldes tarbija eelistusi sissetulekute lõikes, siis suurema sissetulekuga elanike grupid eelistasid valdavalt Selverit, Coopi ja Rimi. Üle 2000 € teenivad vastajaist tõi 78% oma eelistusena välja Selveri, 65% Coopi ja 68% Rimi ning 1501-2000 € teenivad vastajaist 77% Coopi, 66% Selveri ja 60% Rimi (lisa 2.3).
- Teiselt poolt eelistas kuni 500 € teenivaist vastajaist 69% Coopi ja 68% Maximat ning 501-1000€ teenivaist vastajaist 63% Coopi ja 61% Maximat.
- Eelnevast nähtub, et oma hinnapoliitikalt on Coop kõige universaalsem ja sobib erinevatele sissetulekugruppidele. Kuid Coopi eelistamise põhjuseks võib olla ka Coopi kaupluste lai võrgustik ja tarbijale sobiv geograafia. Coopi (v.a Põhja-Eesti) eelistatakse ka ülejäänud regioonides: Lõuna-Eestis märkis selle keti oma eelistuseks 90% vastajaist, Lääne-Eestis 86%, Kesk-Eestis 82%, Kirde-Eestis 63% ja Põhja-Eestis 42%. Põhja-Eesti eelistusi mõjutab ilmselt ka valikute rohkus. Nii külastavad põhjaeestlased meelsasti ka Rimi (66%), Selverit (62%), Maximat (58%), Prismat (49%), Lidlit (42%) ja Grossi Toidukaupu (21%).
- Regiooniti ja suuremate kauplusekettide vaates eelistatakse Coopi kõige enam Lõuna-Eestis (90%), Maximat ja Lidlit Kirde-Eestis (vastavalt 86% ja 58%), Grossi Toidukaupu Kesk-Eestis (60%), Rimi, Prismat ja Selverit Põhja-Eestis (vastavalt 66%, 62% ja 49%).
- Rahvuste lõikes ostab eestlastest toidukaupu Coopist 74%, Rimist 57%, Selverist 55%, Maximast 50%, Lidlit 30%, Grossi Toidukaupadest 27% ja Prismast 26%. Muukeelsest elanikkonnast ostab toidukaupu Maximast 74%, Rimist 52%, Lidlit 50%, Selverist 48%, Coopist 43%, Prismast 38% ja Grossi Toidukaupadest 24%.
- Võrreldes suurte kauplusekettidega jääb turg tarbija erinevate valikute hulgas suhteliselt tagasihoidlikule kohale. Kõige sagedamini pakuvad turgu oma valikute hulgas välja 1501-2000€ teenivad vastajad (36%) ja 18-29-aastased noored (26%). Teistes vastajagruppides tuuakse turg toiduainete ostukohana välja mõnevõrra harvem. Kõige vähem külastavad turge väikeste kortermajade elanikud (7%), Kesk-, Lääne- ja Kirde-Eesti elanikud (vastavalt 10% ja 11%) ning mehed (12%). Biomarket ja Ökosahver jääb küsitletute valikus enam kui marginaalseks.
- Vabade vastustena märgiti muude ostukohtadena 8 korral ära A1000 Market, 5 korral Võrumaa toidukeskus (sh Jaagumäe toidukeskus), 5 korral Kanpol ning üksikult Aldar Market, Bolt Market, Ape (Läti), Depo, Kaupmees, Võidu Cash&Carry, Keila TÜ, Membo, Sinu pood, taluturg, talutoodang.ee, kauplusauto, laadad ja otse tootjalt.

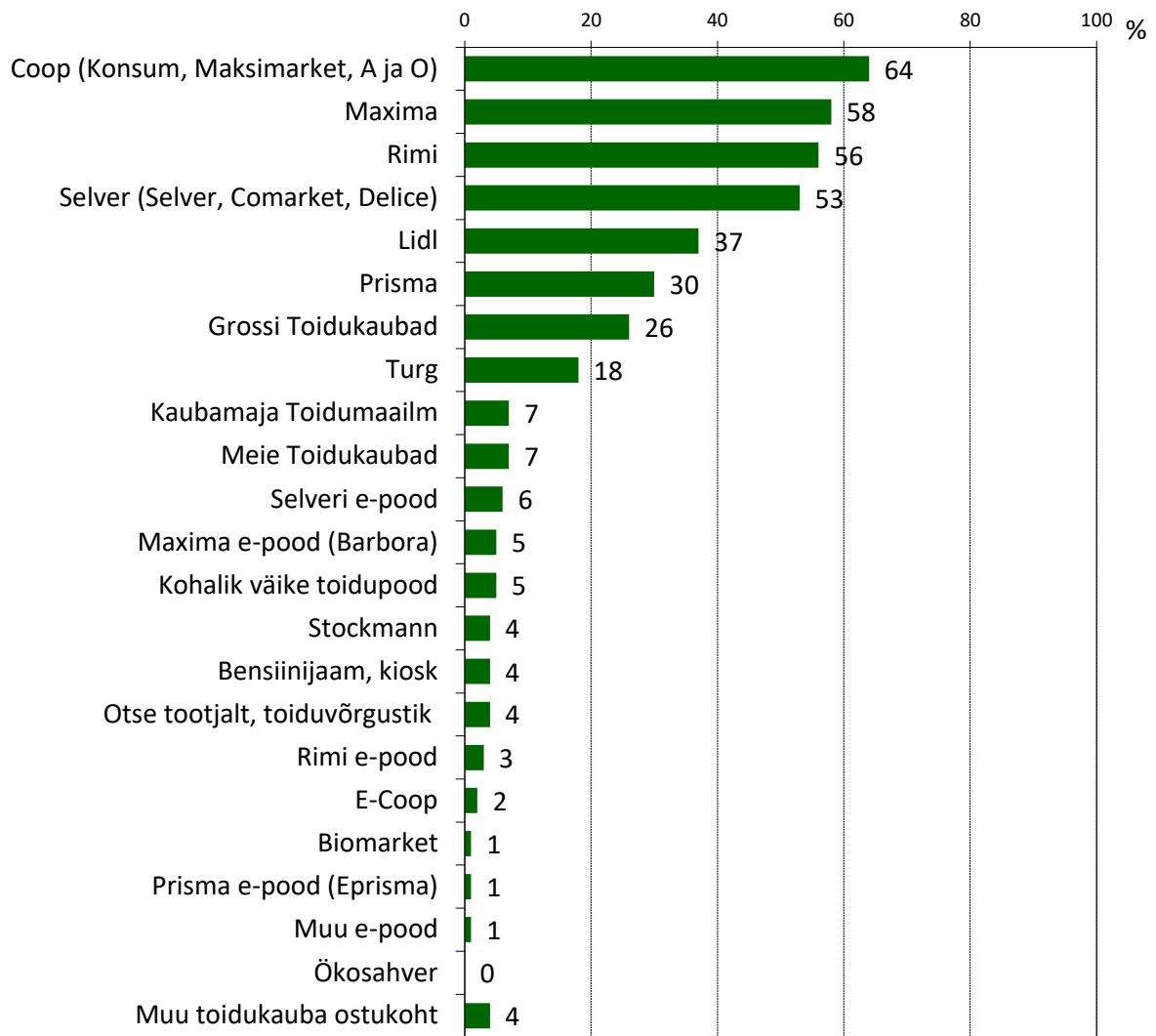
Joonis 1.5. Toidukaupade peamine ostukoht tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

Joonis 1.6. Toidukaupade ostukohad, kust viimase aasta jooksul toidukaupa osteti tausttunnuste rühmades (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

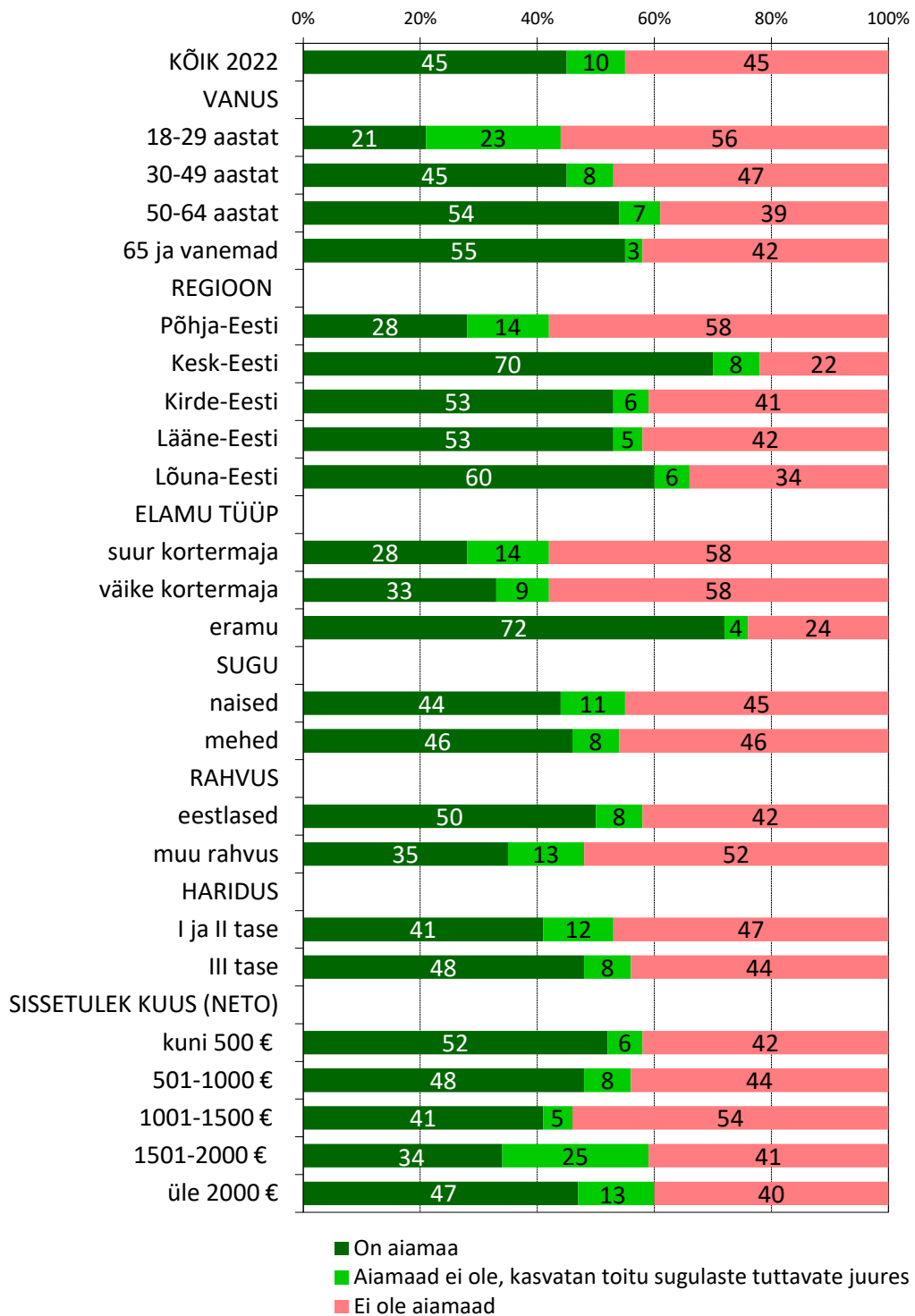
Joonis 1.7. Toidukaupade eelistatuimad ostukohad (% vastanutest)

1.3. Aiamaa olemasolu toidu kasvatamiseks

- 45% (2020. a 43%) küsitlusele vastanuist kinnitas, et neil on toidu ise kasvatamiseks aiamaa ja 10% (2020. a 12%) vastas, et kasvatab toitu sugulaste või tuttavate juures, kuid 45% vastanutest aiamaa puudus (joonis 1.8).
- Isikliku aiamaa olemasolu oli omasem rida- ja individuaalelamute (72%) ning Kesk-Eesti (70%), ja Lõuna-Eesti (60%) elanikele. Aiamaad omavad sagedamini eestlased (50%) ja harvemini muust rahvusest inimesed (35%). Toidu ise kasvatamine oma aiamaal oli omane vanemaealisele elanikkonnale: 50–64-aastastele ning 64-aastastele ja vanematele (vastavalt 54% ja 55%).
- Kõige vähem omasid aiamaad 18-29-aastased noored (21%), kuid 23% neist kinnitas, et kasvatab toite sugulaste või tuttavate juures. 56%-l noortest kokkupuude toidukasvatamisega puudus.
- Aiamaa mitteomamist ja toidu ise mittekasvatamist kinnitasid noorte kõrval rohkem ka kortermajade ja Põhja-Eesti elanikud (kumbki 58%), 1001-1500€ teenivad vastajad (54%) ja muu rahvuse esindajad (52%).

Joonis 1.8. Aiamaa olemasolu toidu kasvatamiseks (% vastanutest)

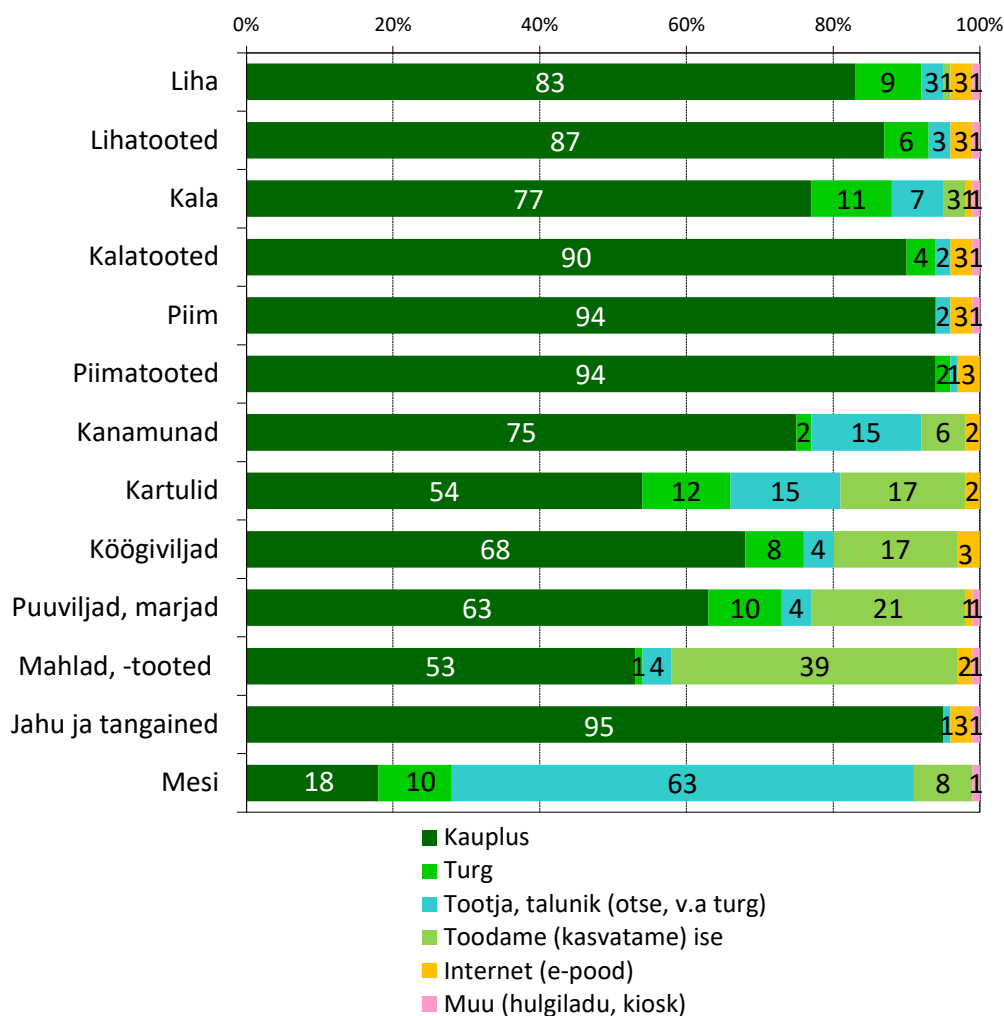

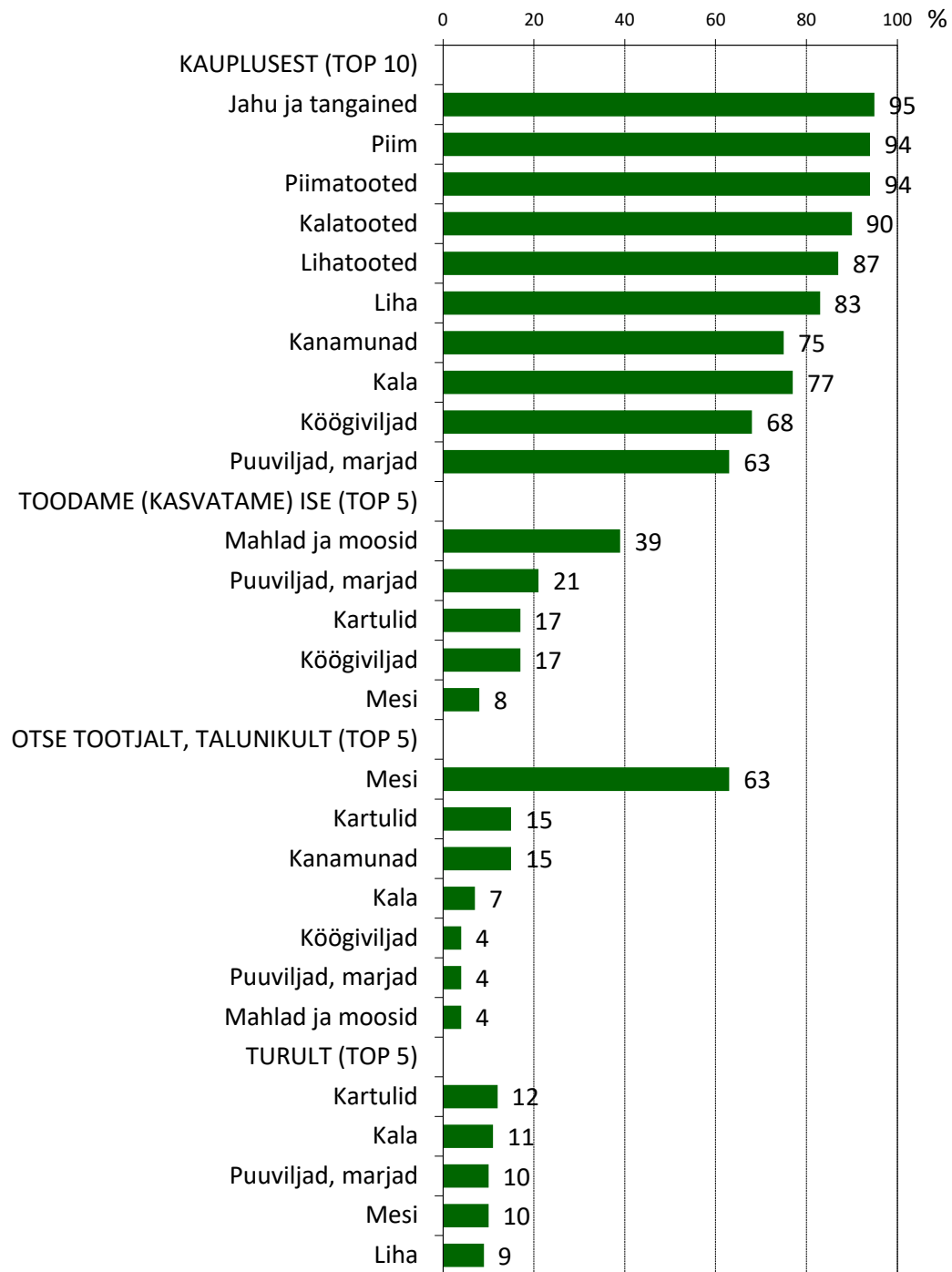
1.4. Peamised ostukanalid tooterühmade lõikes

- Igapäevaseid toidukaupu osteti 2022. aastal valdavalt jaekauplustest. Kauplustest osteti kolm neljandikku või rohkem (75–95%) piima-, liha- ja kalatoodetest, jahu- ja tangainetest ning kanamunadest ning enam kui pool köögi- ja puuviljadest ning mahlatoodetest (53–68%). Kõige vähem soetati kauplustest mett (18%), mida eelistati osta otse tootjalt (63%) või turult (10%). 8% vastanuist kinnitas, et peab ise mesilasi (joonis 1.9–1.10).
- Kartuli osas eelistas ostukohana kauplusi 54% vastanuteist, kuid väiksemas mahus on säilinud ka traditsioon kasvatada kartulit ise (või sugulaste/tuttavate abil) (17%) ja osta neid otse tootjalt (15%) või turult (12%).
- Suure osa omatoodangust moodustasid ka mahlad ja moosid (39%), puuviljad ja marjad (21%) ning köögiviljad (17%). Turult soetas puuvilju ja marju 10% ning köögivilju 8%.
- Turult osteti vähemal määral ka kala ja liha (vastavalt 11% ja 9%).

Joonis 1.9. Ostukanalite osakaalud toidukaupade ostudes (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

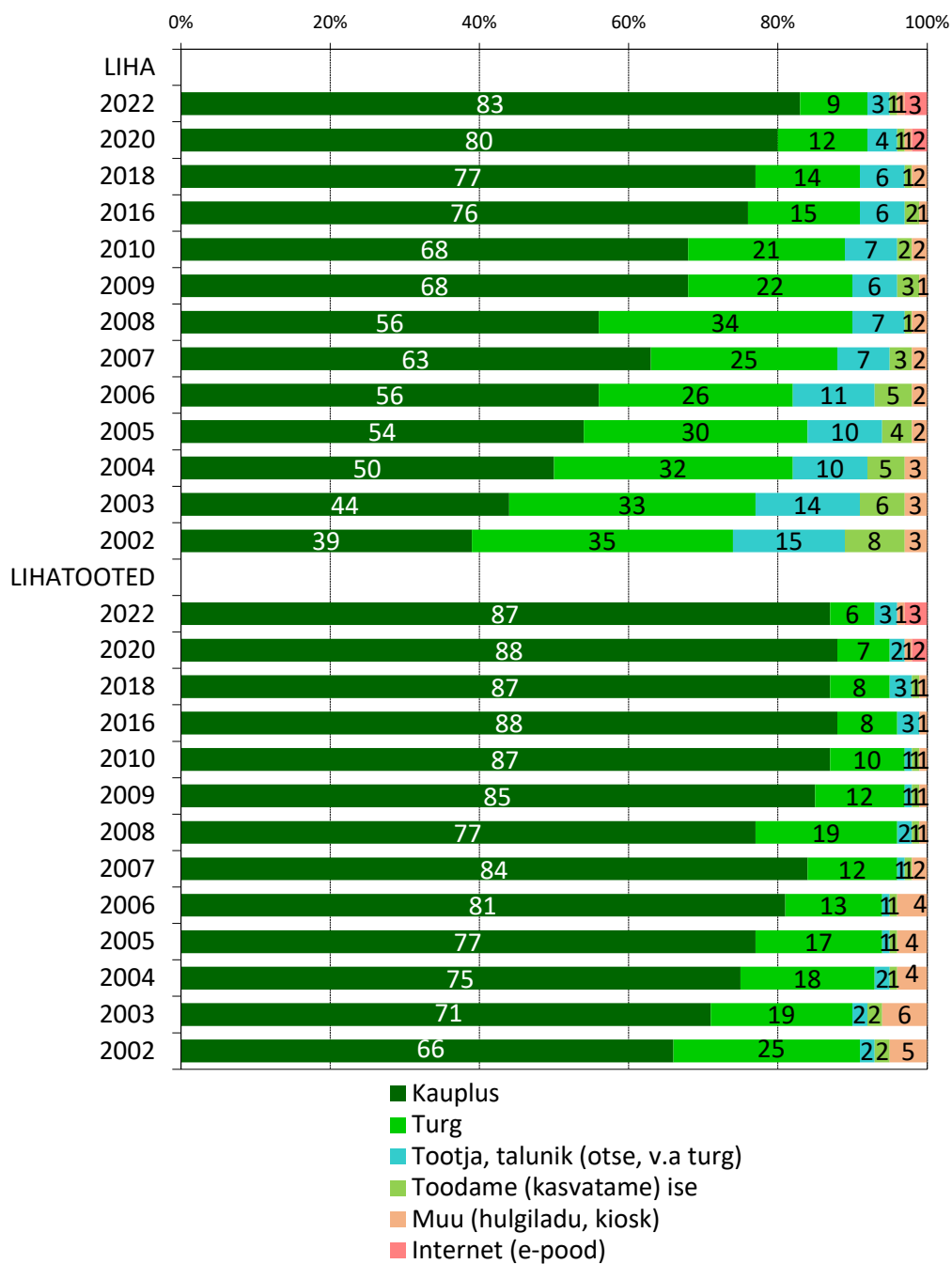
Joonis 1.10. Toidukaupade peamised ostukanalid tooterühmade lõikes
(% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

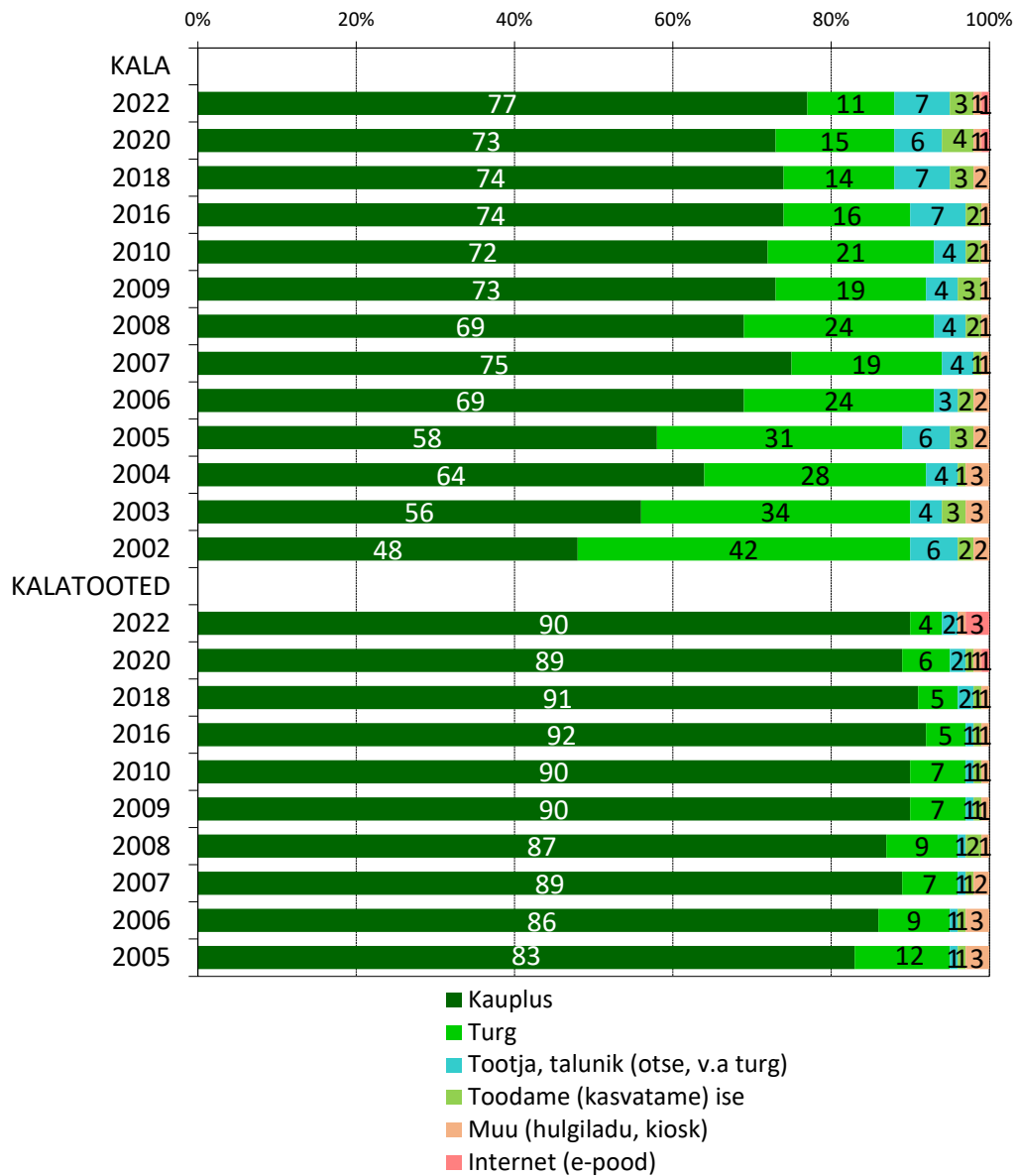
- Liha ja lihatoodete ostukohtade struktuuris on toimunud pidev suundumus kaupluste kasuks ja kui 2002. aastal osteti kauplustest 39% lihast ja 66% lihatoodetest, siis 2022. aastal vastavalt 83% ja 87% (joonis 1.11). Sellevõrra on vastavalt vähenenud turu ja muude ostukohtade osakaal. Kui turgudelt ostis 2002. aastal liha 35% ja lihatooteid 25% vastu, siis 2022. aastal vastavalt 9% ja 6%.
- Toiduainete ostukohtade valik kõneleb suuremast usaldusest kaupluste vastu, kaupluste küllastamise mugavamast logistikast, nende poolt pakutud suuremast kaubavalikust ja kaubale tehtavatest soodustustest. Samas on köögivilja, puu- ja marjade, kala ja mitmete omatoodetud lihatoodete valik turul paljudes kaubagruppides parem, millest tuleneb ka turu püsimine märkimisväärse ostukohana.
- Kala ja kalatoodete ostukohtade struktuur pole viimase kümnekonna aasta jooksul muutunud, kala ja kalatooteid ostetakse valdavalt kauplustest (aastatel 2010–2022 kala vastavalt 72–77% ja kalatooteid 90–92%) ja kahaneval määral ka turgudelt (kala vastavalt 21–11% ja kalatooteid 7–4%) (joonis 1.12). 2022. aastal osteti turgudelt kala 11% ja kalatooteid 4%. Stabiilselt 6–7% piires on püsitud otse tootjalt kala ostmine, 2022. aastal ostis otse tootjalt kala 7% ja kalatooteid 2% vastu.
- Ka piima ja piimatoodete ostavad elanikud enamasti jaekauplustest. 2022. aastal osteti jaekauplustest hinnanguliselt 94% kogu aasta jooksul ostetud piimast ja 94% ostetud piimatoodetest (joonis 1.13).
- Kanamunade ostude osakaal jaekauplustest on püsitud samal tasemel alates 2007. aastast ja moodustab 75% nii 2007. kui ka 2022. aastal. Otse tootjalt ostetakse 15% kanamunadest ja 6% moodustas omatoodang (joonis 1.13).
- Kui jahu ja tangaineid osteti 2002–2006 sagedasti ka hulgiladudest ja kioskitest (7–18% vastu) ning turgudelt (2–11%), siis 2022. aastal osteti neid ülekaalukalt (95%) jaekauplustest. Lisandunud on aga ostud internetist (2022. a 3%) (joonis 1.14).
- Kartulitootmise osakaal jaekauplustest on suurenenud 2002. aasta 8%-lt 54%-ni 2022. aastal, mis kõneleb sellest, et kauplused on pööranud kartuli kvaliteedile ja valikule üha suuremat tähelepanu ning võitnud ostjaid pidevalt juurde. Kvaliteetse kartuli kättesaadavus on kahandanud nende inimeste arvu, kes kasvatavad kartulit ise (2002. aastal 46%, 2022. aastal 17%), ostavad kartulit otse tootjalt ja talunikest (2002. aastal 25%, 2022. aastal 15%) või turgudelt (2002. aastal 20%, 2022. aastal 12%) (joonis 1.14).
- Kartulitootmisega sarnane tendents iseloomustab ka köögiviljade ostmist ja nende ise kasvatamist, kus kasvanud on kaupluste osakaal. Kui 2002. aastal osteti kauplustest 23% köögiviljadest, siis 2022. aastal 68%. Ise kasvatamine on vähenenud vastavalt 45%-lt 17%-ni 2022. aastal ja turgudelt ostmine 25%-lt 8%-ni 2022. aastal.
- Samamoodi on muutunud puuviljade ja marjade ostukohtade ja ise kasvatamise osakaalud ning neid on hakatud rohkem ostma kauplustest (2002. aastal 28%, 2022. aastal 63%), samas kui ise kasvatamine (2002. aastal 45%, 2022. aastal 21%) ja turgudelt ostmine (2002. aastal 22%, 2022. aastal 10%) on vähenenud (joonis 1.15).

- Teiselt poolt on püsinud mahlade ja mooside poest ostmise ja ise valmistamise suhteline tasakaal. Mahlu eelistas 2005–2018. aastal poest osta 48–63% ja ise valmistada 24–47% vastanuist. 2022. aasta uuringu kohaselt, mis hõlmab nii mahlu kui ka moose, ostis neist kauplustest 53% ja ise valmistas 39% (2020. a vastavalt 54% ja 41%). Kuna 55% vastanuist kas omab või kasutab (vastavalt 43% ja 12%) aiamaad, siis võib selle taga näha põhjust, miks mahlu ja moose toodetakse nii suurel määral ka ise, kuivõrd aiamaal kasvanud toodang vajab ka säilitamist.
- Mett on valdavalt ostetud otse tootjailt ja see osakaal on püsinud alates 2002. aastast (2002. a 62% ja 2022. aastal 63% vastanuist). Turgudelt ostis 2022. aastal mett 10% ja ise tootis 8% vastanuist. Pikas perspektiivis (2002-2022) on kaupluste osakaal suurenenud 10%-lt 18%-ni ja turgude osakaal vähenenud 17%-st 10%ni.

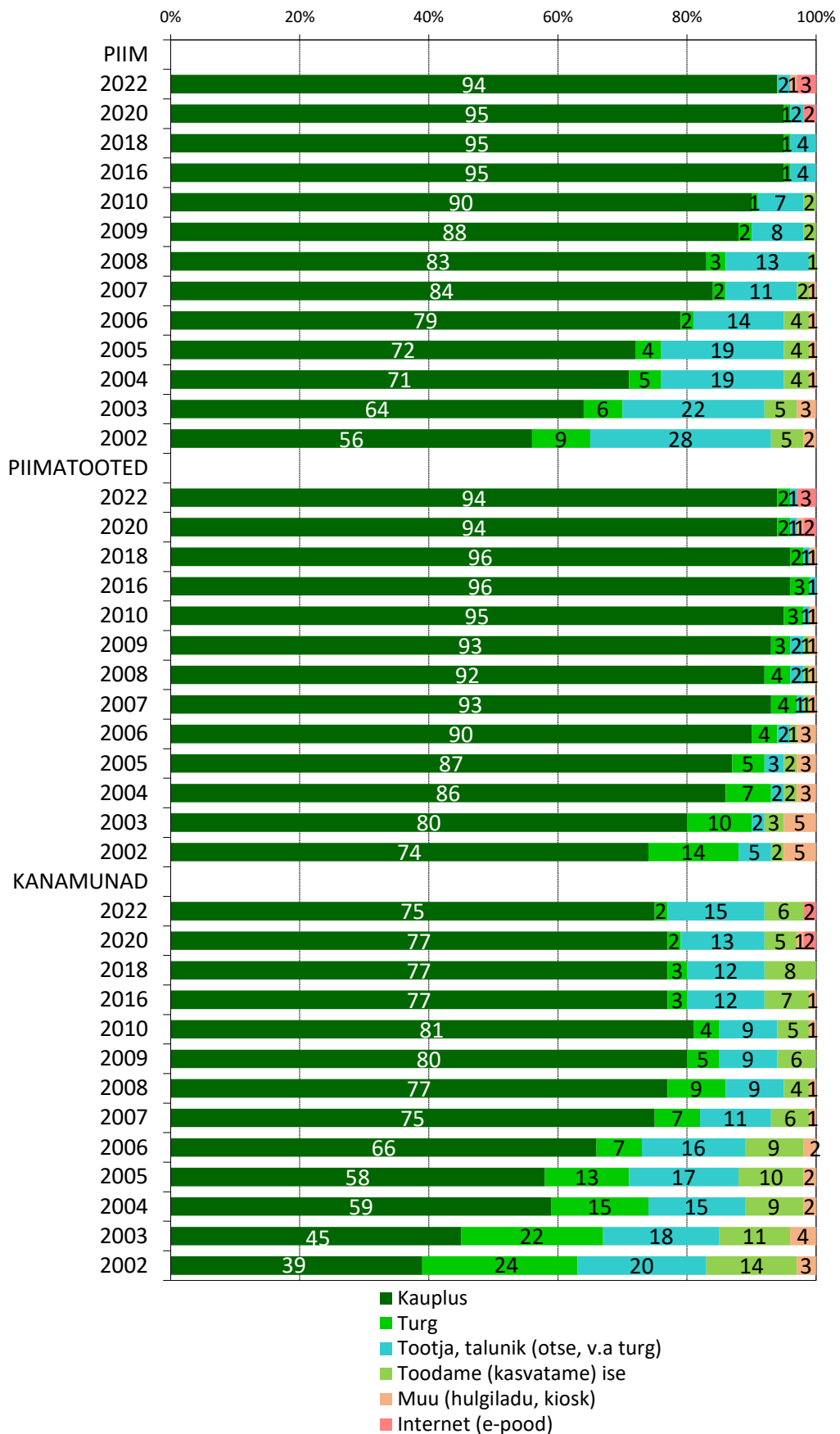
Joonis 1.11. Ostukanalite osakaalud liha ja lihatoodete ostudes 2002–2022 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

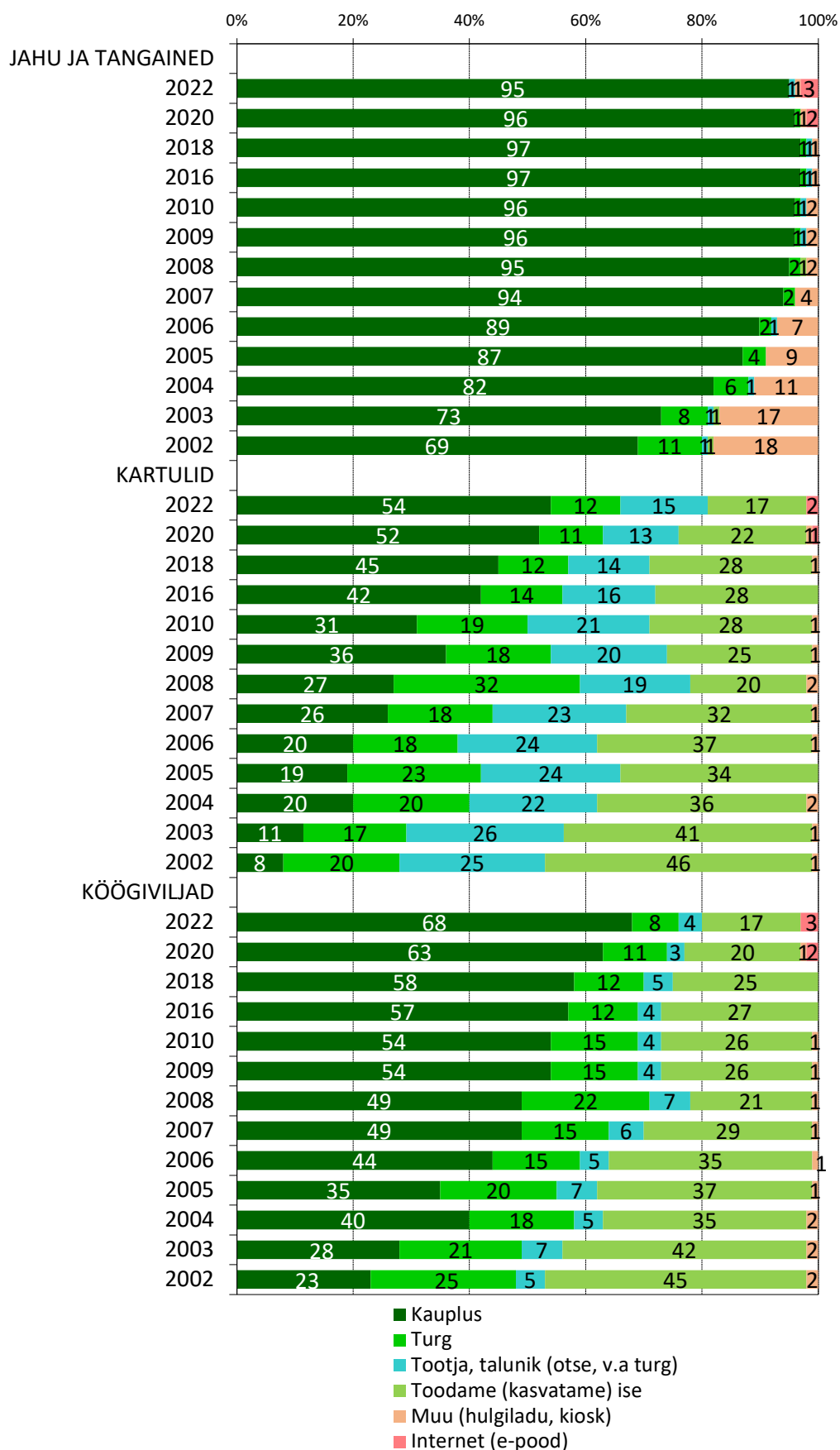
Joonis 1.12. Ostukanalite osakaalud kala ja kalatoodete ostudes 2002–2022 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

Joonis 1.13. Ostukanalite osakaalud piima, piimatoodete ja kanamunade ostudes 2002–2022 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

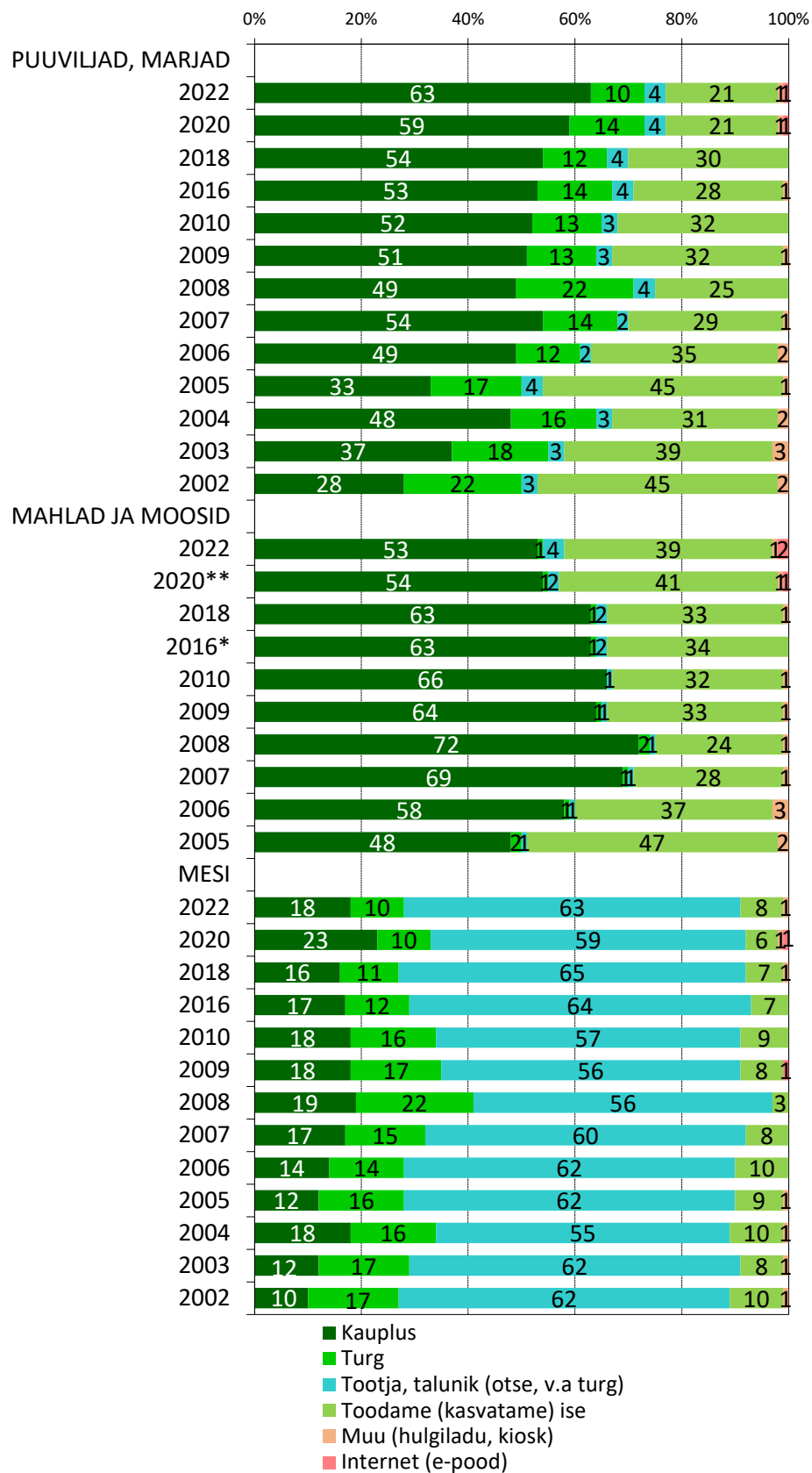

Joonis 1.14. Ostukanalite osakaalud jahu ja tangainete, kartuli ja köögiviljade ostudes 2002–2022 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

Joonis 1.15. Ostukanalite osakaalud puuviljade ja marjade, mahlade ja mahlatoodete ning mee ostudes 2002–2022 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

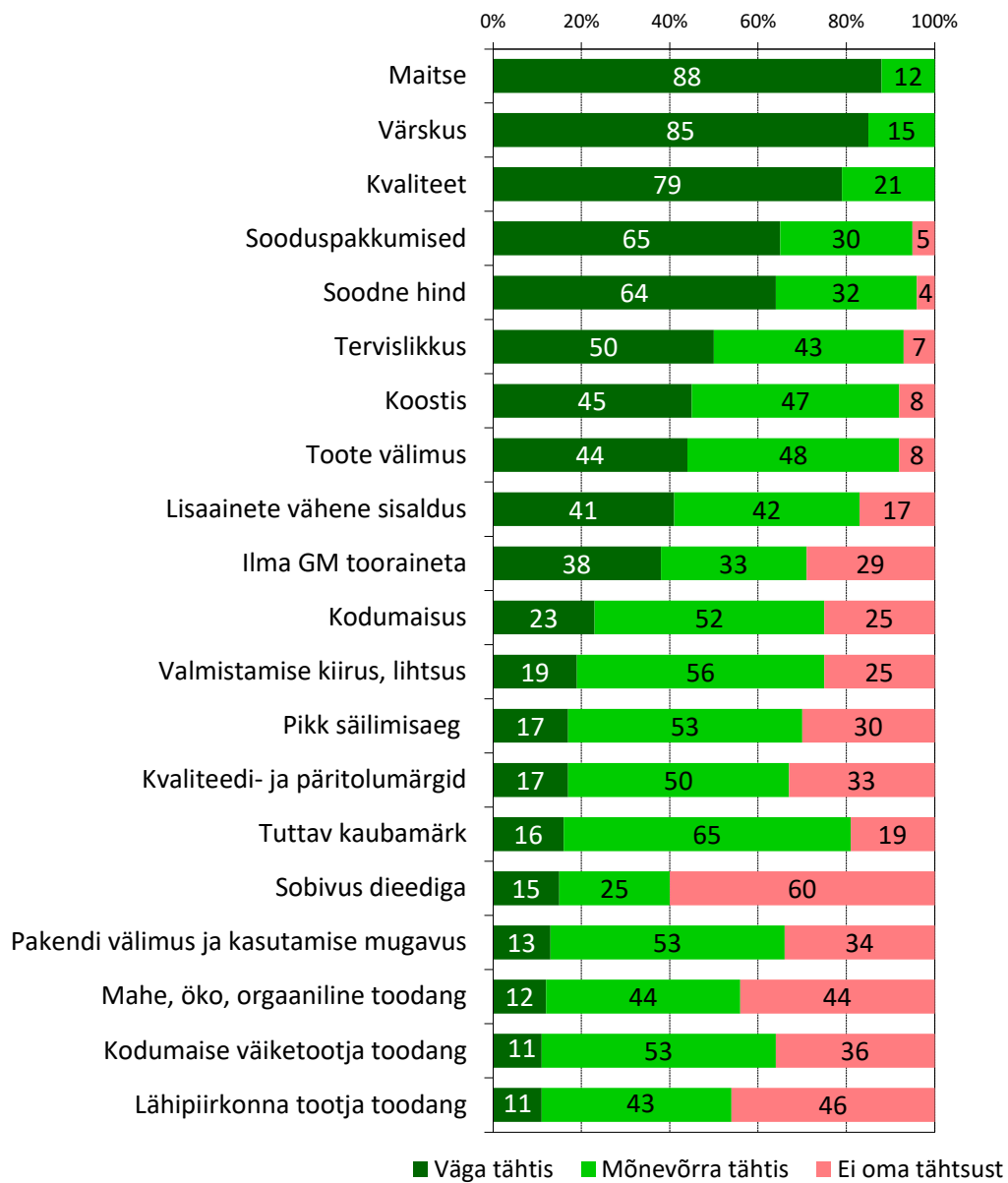
* Enne 2016. a ainult mahlad

** Alates 2020. aastast mahlad ja moosid

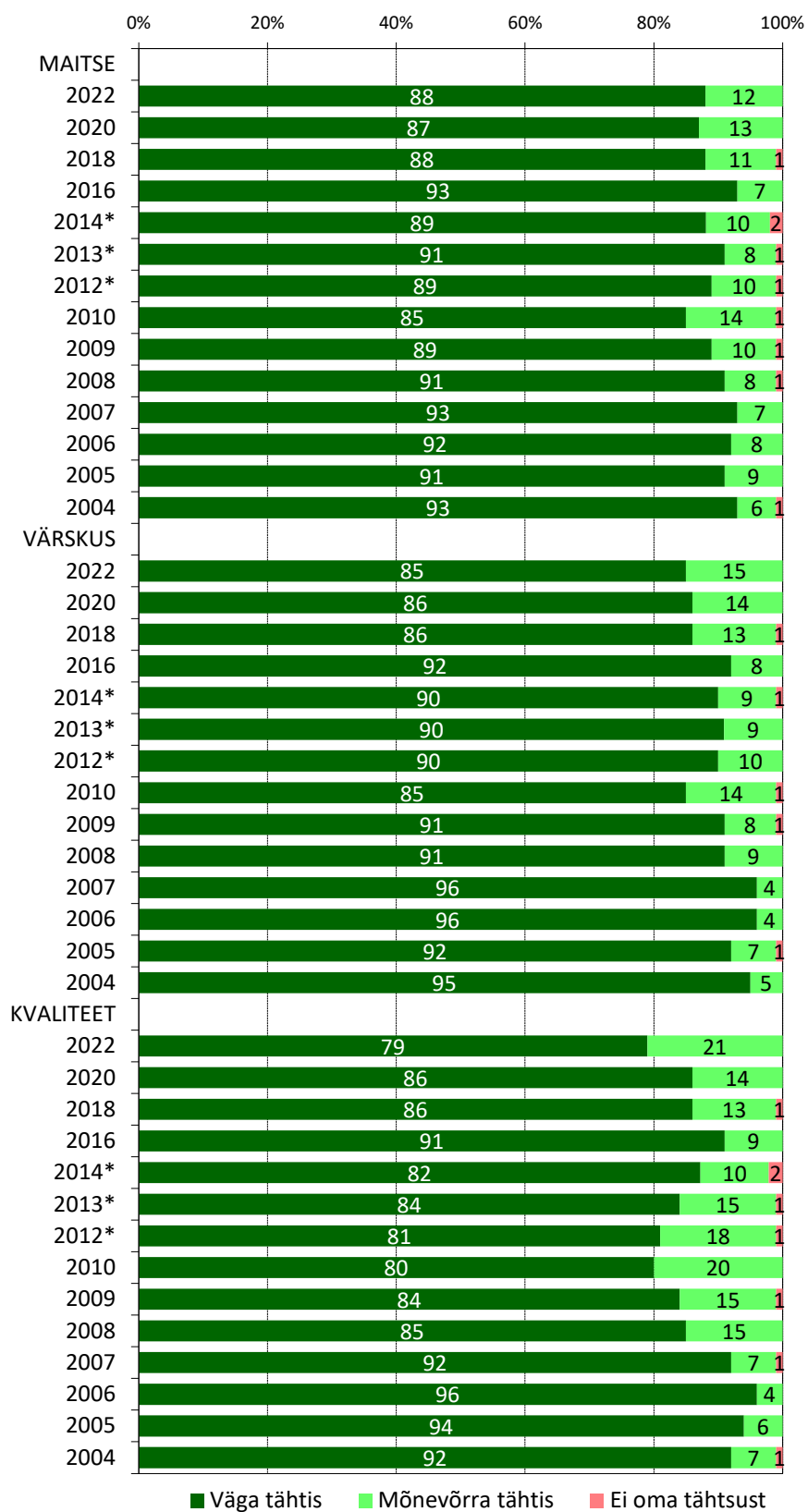
1.5. Ostuotsuse mõjutegurid

- Toidukauba ostuotsuse tegemisel pidasid elanikud kõige tähtsamaks toidu maitset, värskust ja kvaliteeti, kuid olulisele kohale on tõusnud ka sooduspakkumised ja kauba soodne hind.
- Toidu maitset, värskust ja kvaliteeti on tarbijad pidanud väga tähtsaks alates 2004. aastast. 2022. aastal pidas toidu maitset väga tähtsaks 88%, värskust 85% ja kvaliteeti 79% ehk valdav enamik vastanutest (joonis 1.16–1.17).
- Hind ja sooduspakkumised on peale 2020. aasta mõnevõrra tagasihoidlikumat asendit kerkinud tagasi olulisele kohale, kus see on olnud ostuotsuste tegemisel ka varem. Kui 2020. aastal pidas hinda oluliseks teguriks 50% ja sooduspakkumisi 48% vastanuist, siis 2022. aastal vastavalt 64% ja 65%. 2018. aastal pidas soodsat hinda oluliseks 61% ja sooduspakkumisi 55% vastanuist.
- Toidukauba ostmisel peeti tähtsaks ka muid kvaliteeti määravad tegureid nagu tervislikkus (50%), koostis (45%), toote välimus (44%), lisaainete vähene sisaldus (41%) ja GMO tooraine mittekasutamine (38%).
- Kodumaisust pidas toidu ostuotsuse tegemisel väga oluliseks vaid 23% vastanuist. Selles osas on tarbijate hoiakud olnud vägagi kõikumad (2005. aastal pidas seda oma valiku tegemisel oluliseks 65%), mis kõneleb sellest, et tarbija ei eelista kodumaist toodangut kvaliteedi arvelt, kui ta peab valima paljude erinevate näitajate vahel. Kvaliteedi- ja päritolumärgiseid peab väga oluliseks seejuures ainult 17% vastanuist (2005. aastal 39%). Kuid nagu järgmine peatükk osutab, kui peaks valima vaid kodumaise ja imporditud kauba vahel, eelistab 61% vastanuid siiski kodumaiseid tooteid ja vaid 10% imporditud tooteid.
- Toiduvalmistamise lihtsust pidas otsustamisel väga tähtsaks 19%, toidukauba kvaliteedi- ja päritolumärgiseid 17%, pikka säilimisaega 17%, tuttavat kaubamärki 16%, sobivust dieediga 15%. toodete mahedat tootmisviisi 14%, mugavat ja hea välimusega pakendit 13%, mahedust 12%, väiketootja päritolu 11% ja lähipiirkonna tootja päritolu samuti 11% vastanutest.
- Mitme eelmises lõigus viidatud teguri osas torkab silma nende osatähtsuse vähenemine ostuotsuste tegemisel. Kui 2004. aastal pidas toote mahedust väga tähtsaks 49% vastanuist, siis 2022. aastal vaid 12%, kvaliteedi märgiseid vastavalt 41% ja 17% ning pikka säilimisaega 37% ja 17%. Need muutused näivad kõnelevat tarbija suurenenud usaldusest pakutud toodete kvaliteedi suhtes, mistõttu nad neid tegureid ostuotsuste tegemisel ka väga oluliseks ei pea.
- Muu olulise tegurina märgiti ostuvaliku tegemisel ära keskkonnasõbralik pakend või pakendita toode, e-ainete puudumine, lühem säilivusaeg (kuna siis on tootes vähem lisaaineid), rapsiõli puudumine tootes, kindel tootja jms.

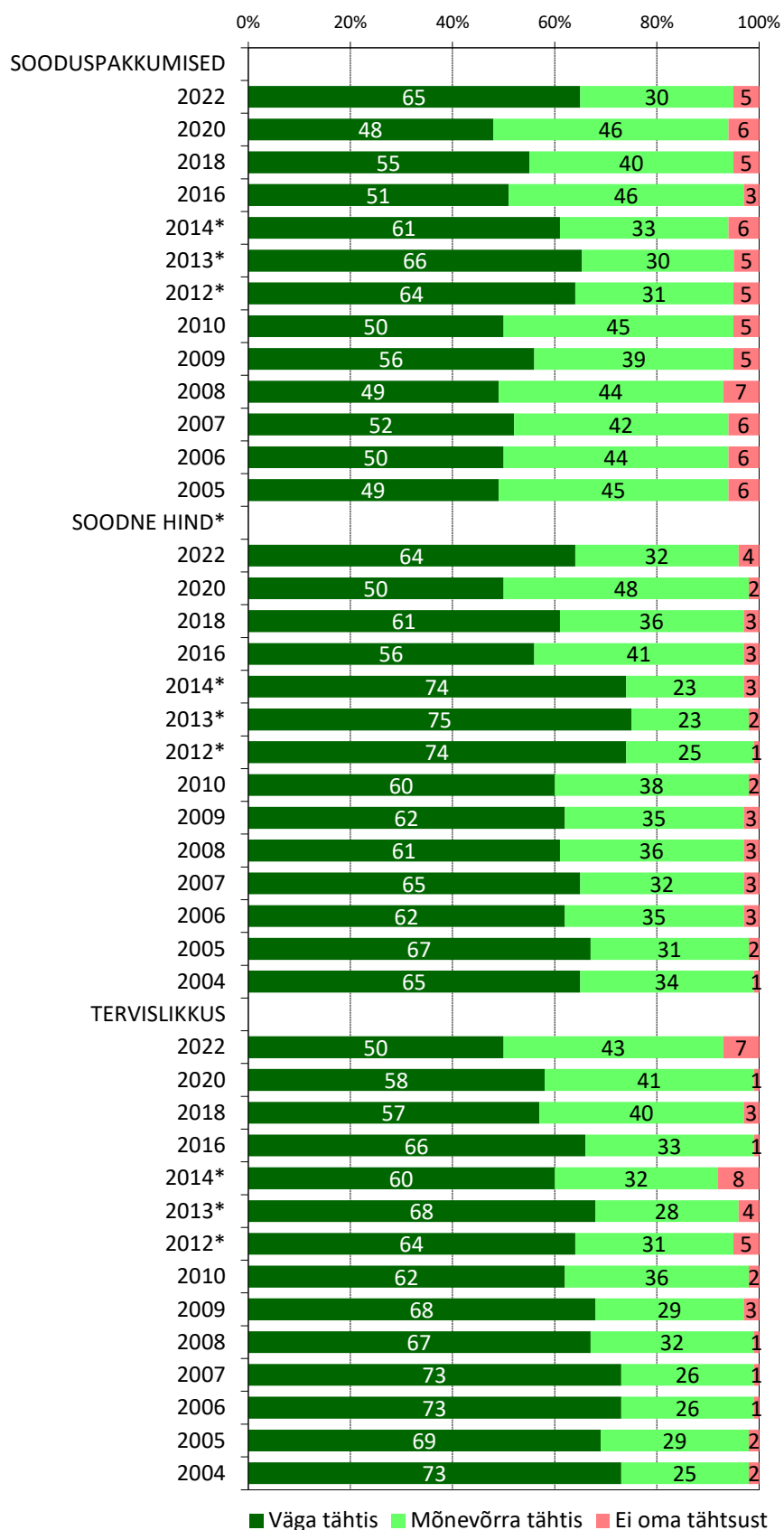
Joonis 1.16. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid aastal 2022 (% vastanutest)

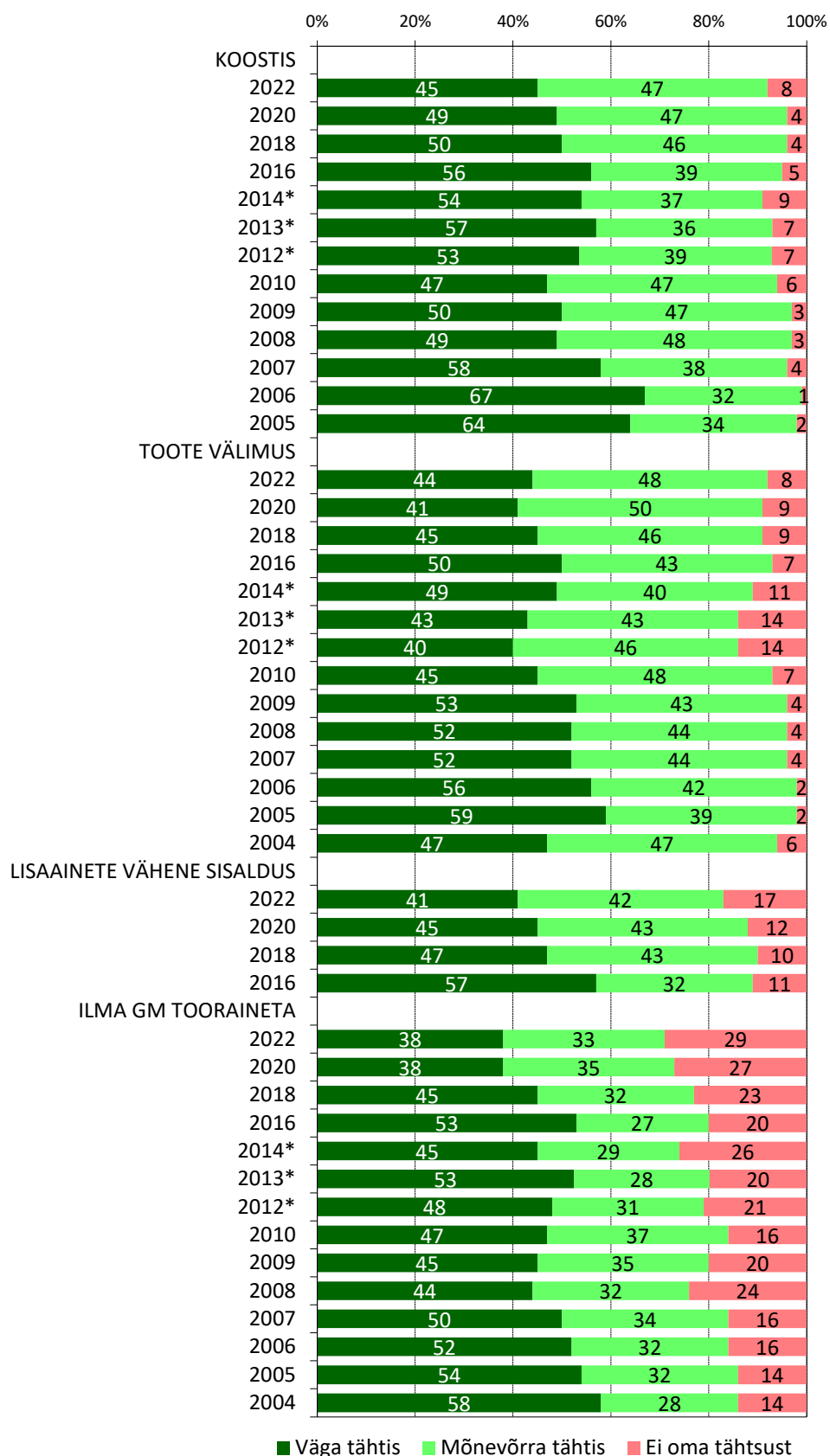
Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2022 (% vastanutest)

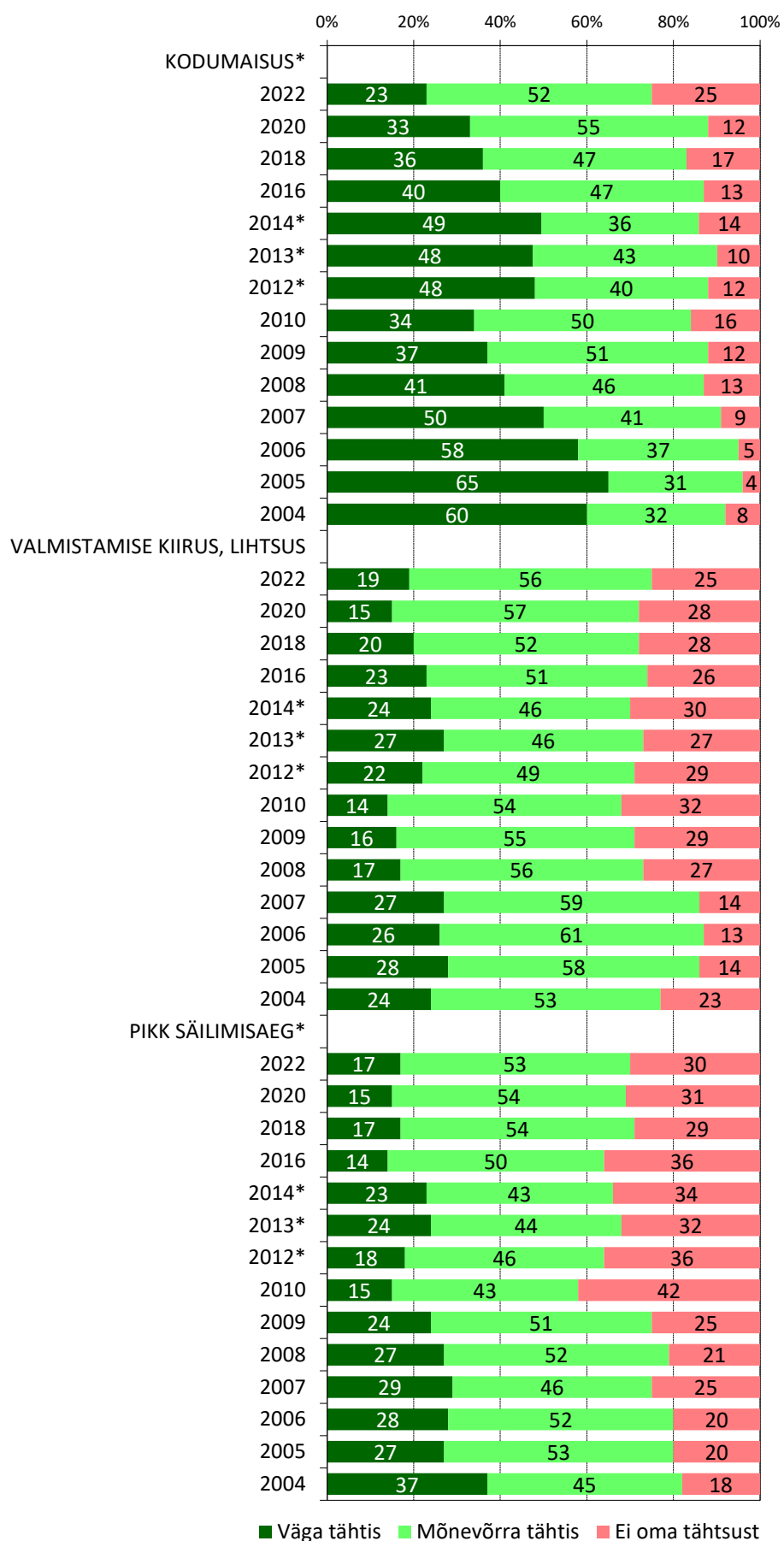
Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2022 (% vastanutest, järg)

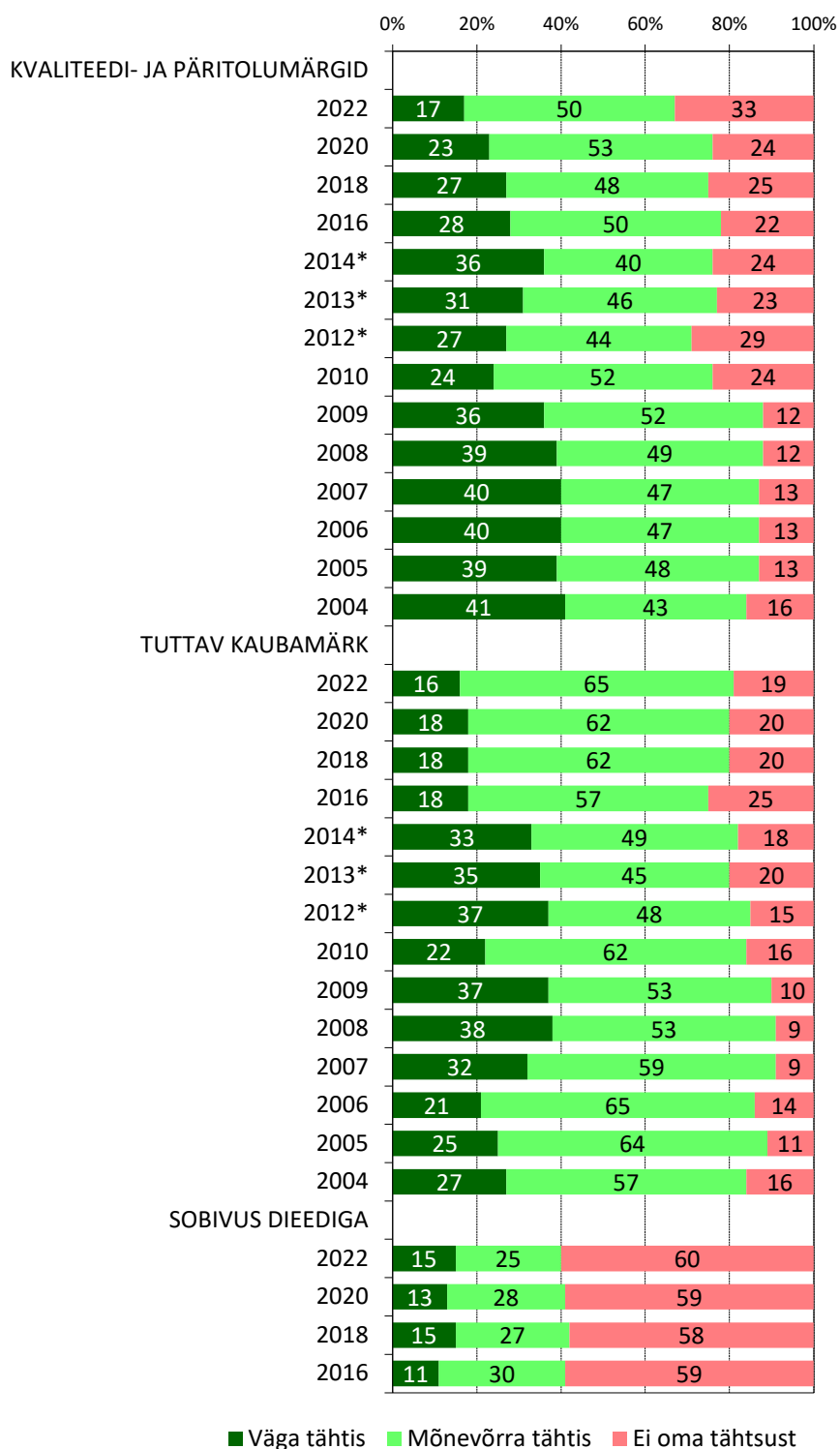
Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2022 (% vastanutest, järg)

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2022 (% vastanutest, järg)

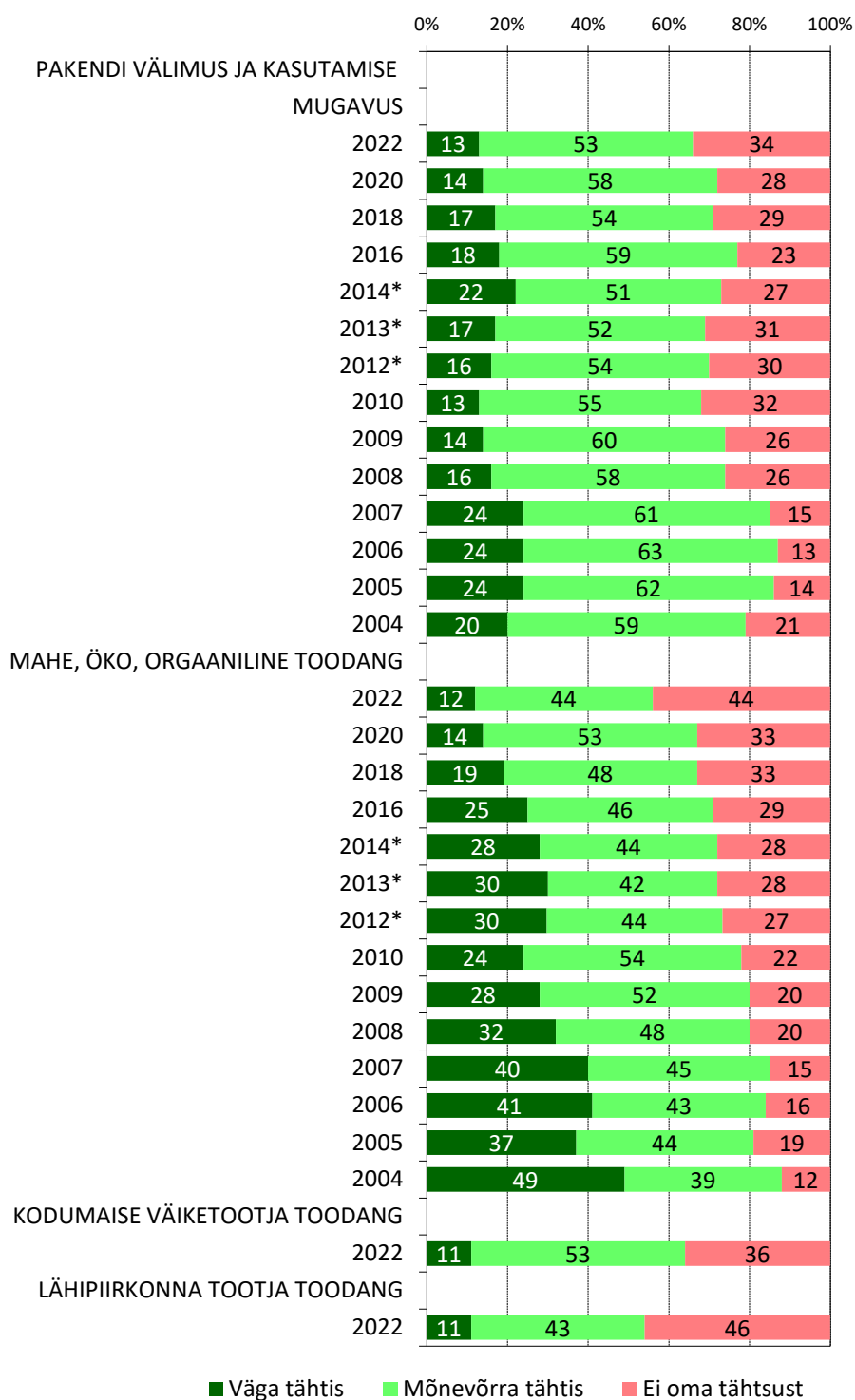

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2022 (% vastanutest, järg)

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2022 (% vastanutest, järg)

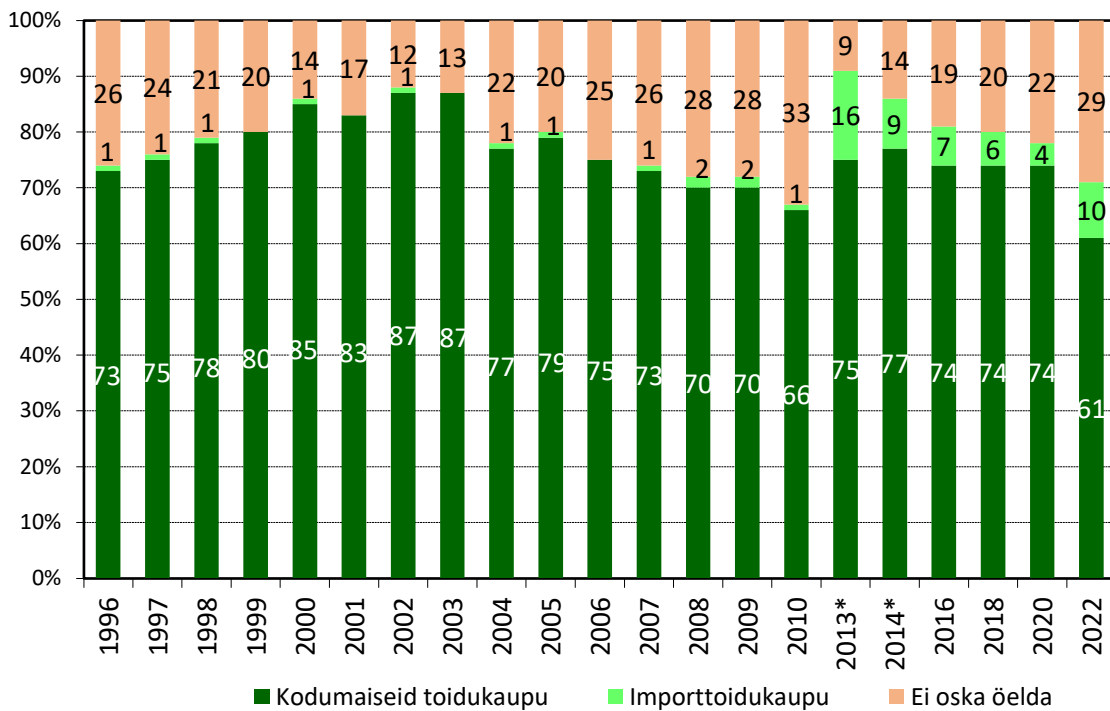

2. Kodumaised või imporditud toidukaubad

2.1. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine ja olulisus

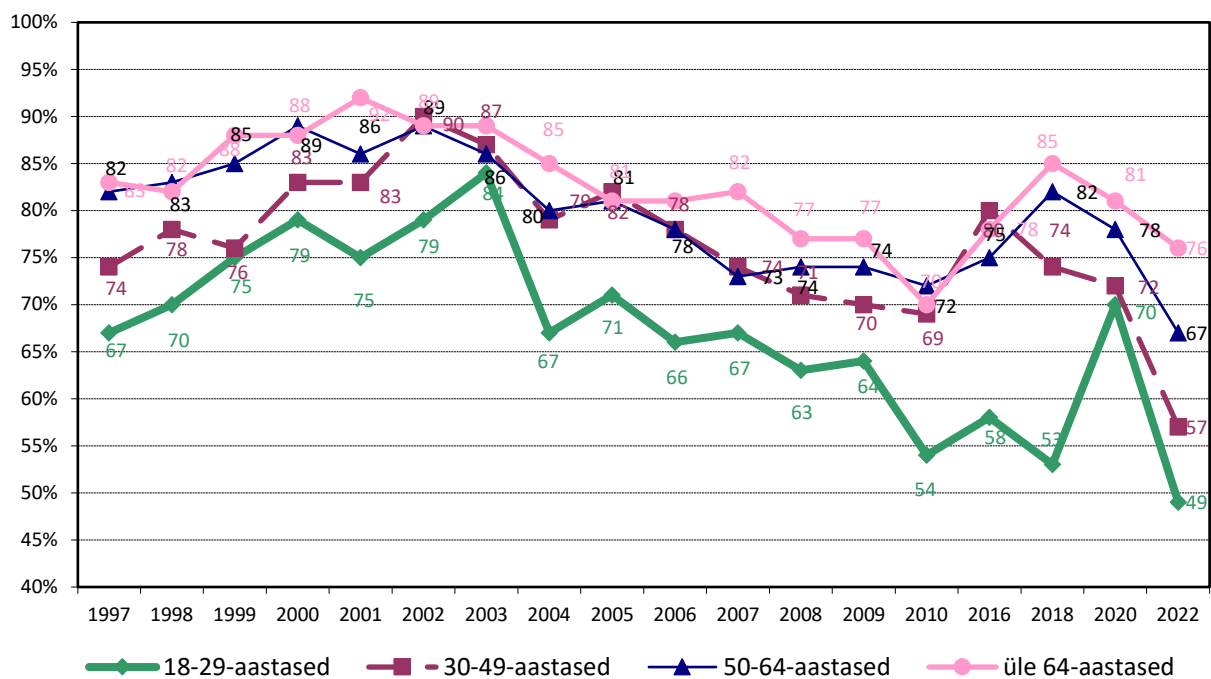
- Kodumaist päritolu toitu eelistas 2022. aastal osta 61% vastanutest, mis on vähem kui varasematel aastatel (2016-2020. a oli see 74%). Kasvanud on nende vastanute osakaal, kes eelistavad importtoitu (2020. a 4%, 2022. a 10%) kui ka nende arv, kes ei oma selget eelistust (2020. a 22%, 2022. a 29%) (joonis 2.1).
- Vanusegruppidest on kodumaisele toodangule jäänud kõige lojaalsemaks vanemad kui 64-aastased tarbijad, kellest eelistab kodumaist toitu 76%, mis on mõnevõrra vähem kui 2020. aastal (81%). Langus selles osas on toimunud kõigis vanusegruppides, kuid kõige suurem on see 18-29-aastaste noorte hulgas, kellest eelistab kodumaist toitu 49% (2020. a 70%). 50-64-aastaste kodumaise toidu eelistus on 2020. aasta võrdluses langenud 78%-lt 67%-ni ning 30-49-aastaste toetus 72%-lt 57%-ni (joonis 2.2).
- Teistes tausttunnuste rühmadest ostsid kodumaist toitu eelistatult kõige rohkem üle 2000 € teenivad vastajad (79%). Regiooniti osteti kodumaist toidu rohkem Kesk-Eestis (74%) ja Lääne-Eestis (71%) (joonis 2.3).
- Kuigi kodumaist toitu eelistas osta keskmiselt 61% vastanuist, pidas samas toidu kodumaist päritolu oluliseks mõnevõrra rohkem vastanuid (68%), mis samas on vähem kui 2020. aastal (80%) (joonis 2.4). Siingi hindasid toidu kodumaist päritolu teistest rohkem üle 2000 € teenivad vastajaid (81%). Kõige vähem oluliseks pidasid seda 18-29-aastased noored (54%).

Joonis 2.1. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine toiduostudes 1996–2022 (% vastanutest)

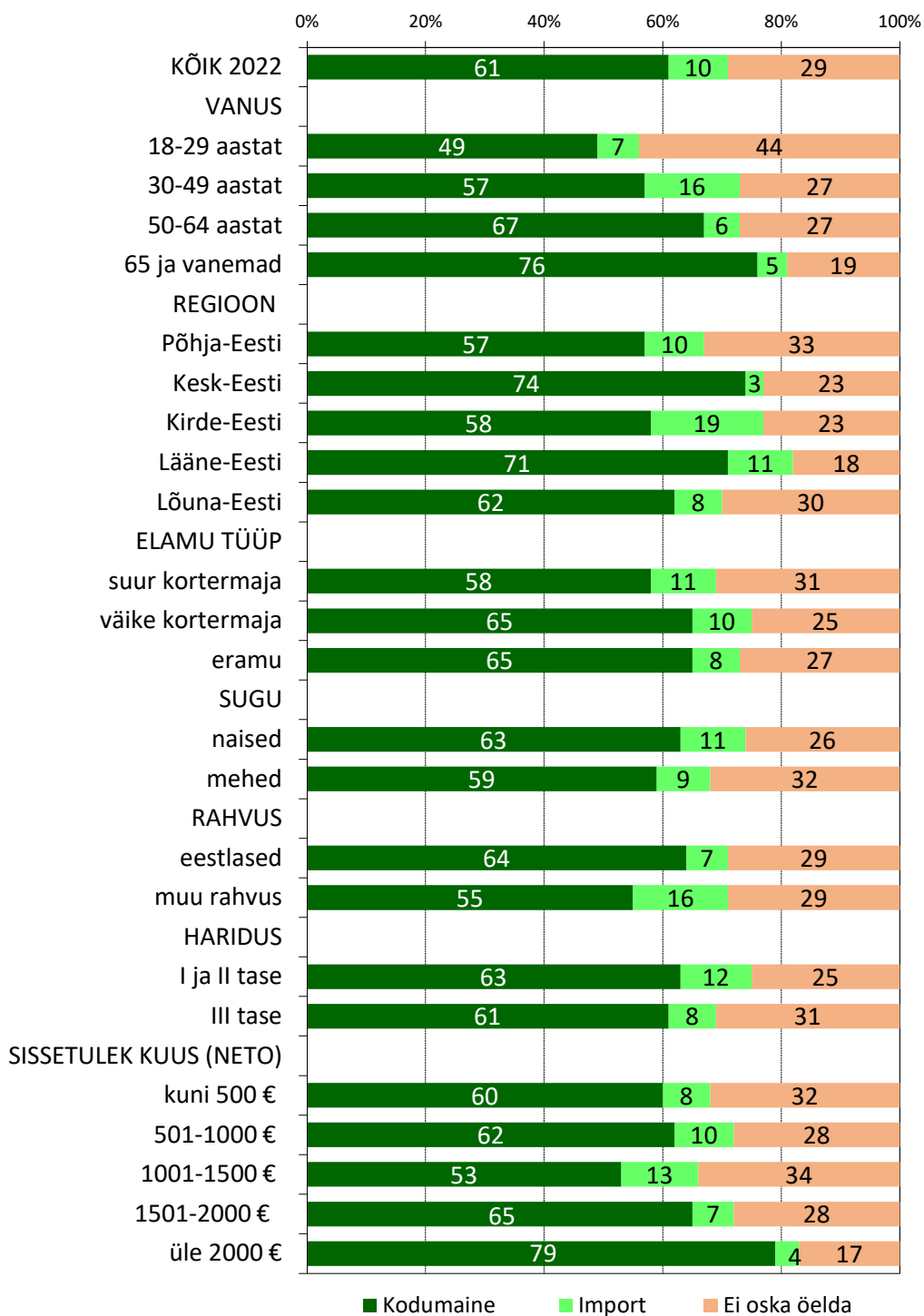

* EMOR CAPI meetod, enne 2013. aastat märgiti *ei oska öelda* vastusvariandi asemel *toidukaupade päritoluma* pole oluline.

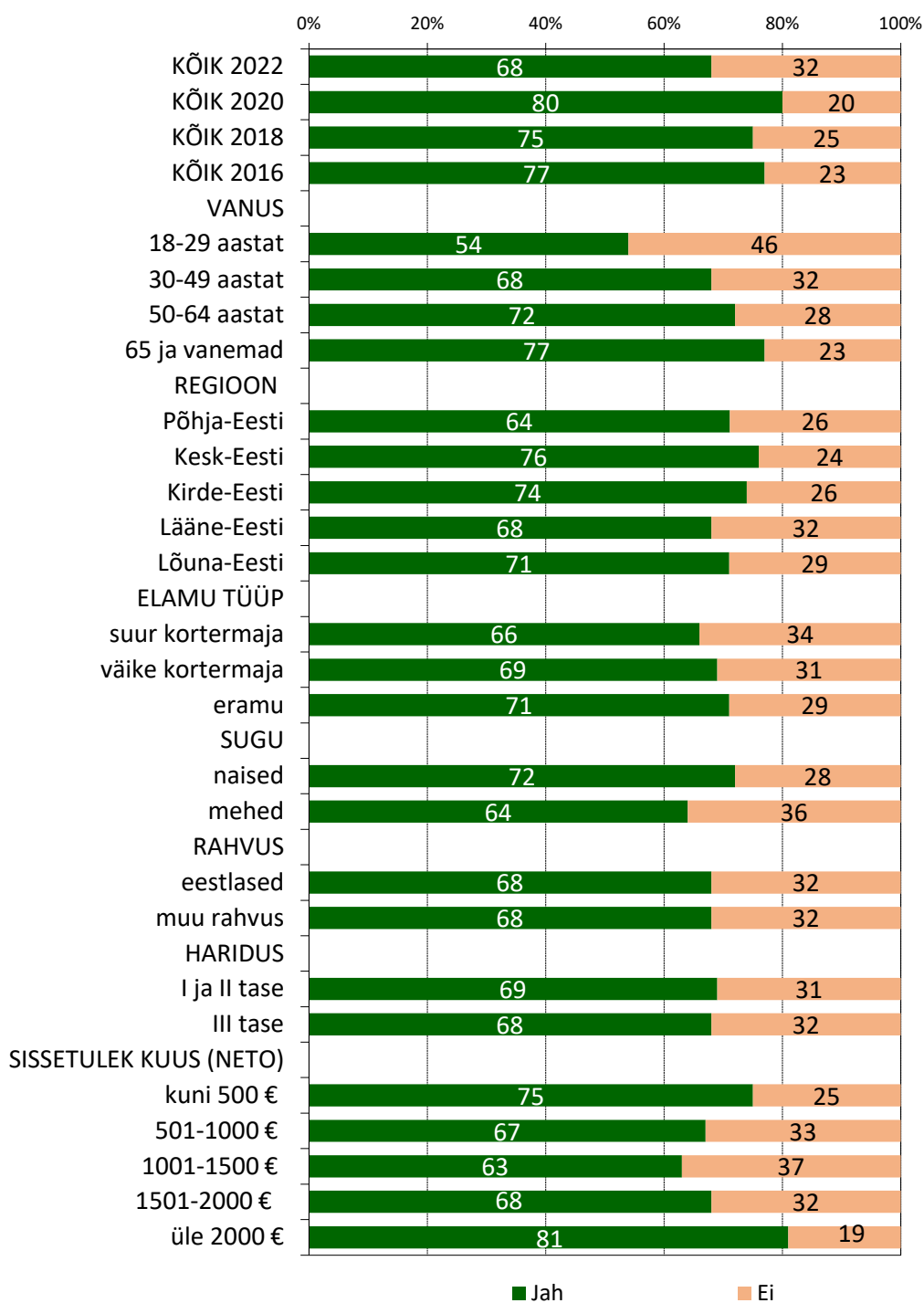
Joonis 2.2. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine toiduostudes vanuserühmades 1996–2022 (% vastanutest)

Joonis 2.3. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine toiduostudes tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

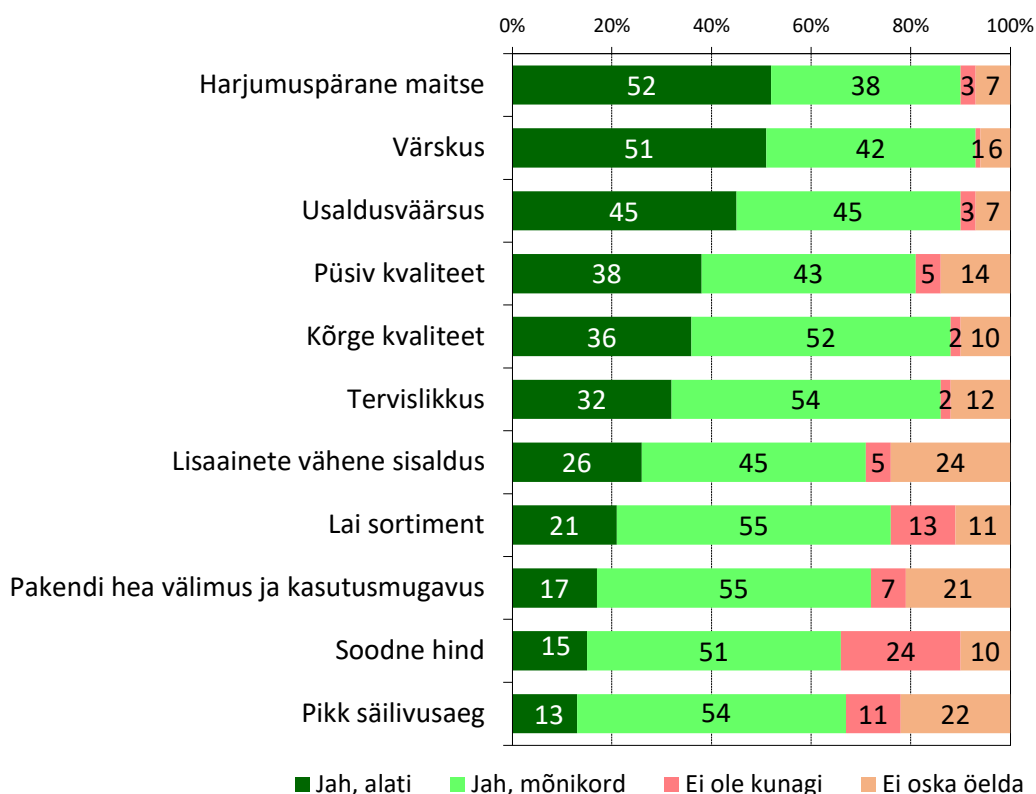
Joonis 2.4. Toidukauba kodumaise päritolu olulisus tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

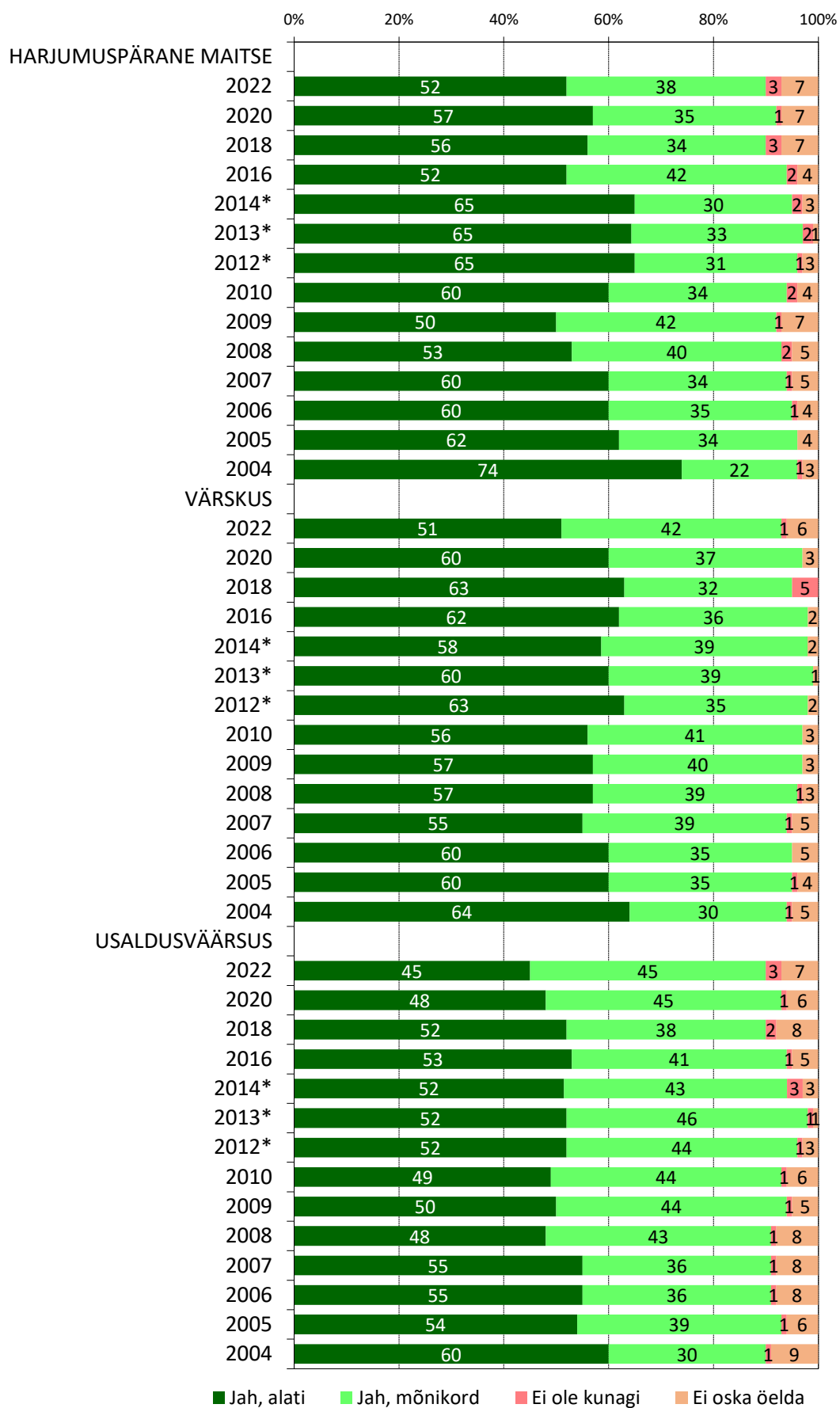
2.2. Kodumaiste toidukaupade omadused

- Kodumaist toidukaupa iseloomustab elanike hinnangul kõige enam harjumuspärane maitse, värskus, usaldusväärsus ning püsiv ja kõrge kvaliteet (*jah, alati* vastuste osakaal 2022. aastal 36–52%) (joonis 2.5).
- Vähem iseloomustavad kodumaist toitu vastajate arvates (*jah, alati* vastuste osakaal 13–32%) tervislikkus, vähene lisaainete sisaldus, lai sortiment, pakendi hea välimus ja kasutusmugavus, soodne hind ja pikk säilivusaeg.
- Soodsa hinna osas töi *jah, alati* vastuse esile vaid 15% vastanuist, 51% arvates on see nii mõnikord ja 24% arvates mitte kunagi ning 10% ei osanud hinnangut anda. See kõneleb sellest, et kodumaine toit on võrreldes importtoiduga enamasti kallim.
- Vaadeldes hinnangute muutusi aastate lõikes, siis on *jah, alati* vastuste osakaal vähenenud suuremas osas näitajates, erandiks pikk säilivusaeg (+4%-punkti), lisaainete vähene sisaldus (+2%-punkti), püsiv kvaliteet (+1%-punkti), soodne hind (+1%-punkti) ja pakendi hea välimus, kus hinnang ei muutunud (joonis 2.6).
- Võrreldes 2020. aastaga on vähenenud nende hulk, kes kodumaiste toidukaupade puhul töid esile harjumuspärase maitse (2020. a 57%, 2022. a 52%), mis kõneleb sellest, et kodumaine toit selle näitaja poolest enam nii palju ei eristu ja ka importtoit on muutunud harjumuspärase(ma)ks.
- Vastajad olid ka vähem veendunud, et kodumaine toit on alati värsked (-9%-punkti), usaldusväärne (-3%-punkti), kõrge kvaliteediga (-3%-punkti), tervislik (-4%-punkti) ja laia sortimendiga (-2%-punkti).

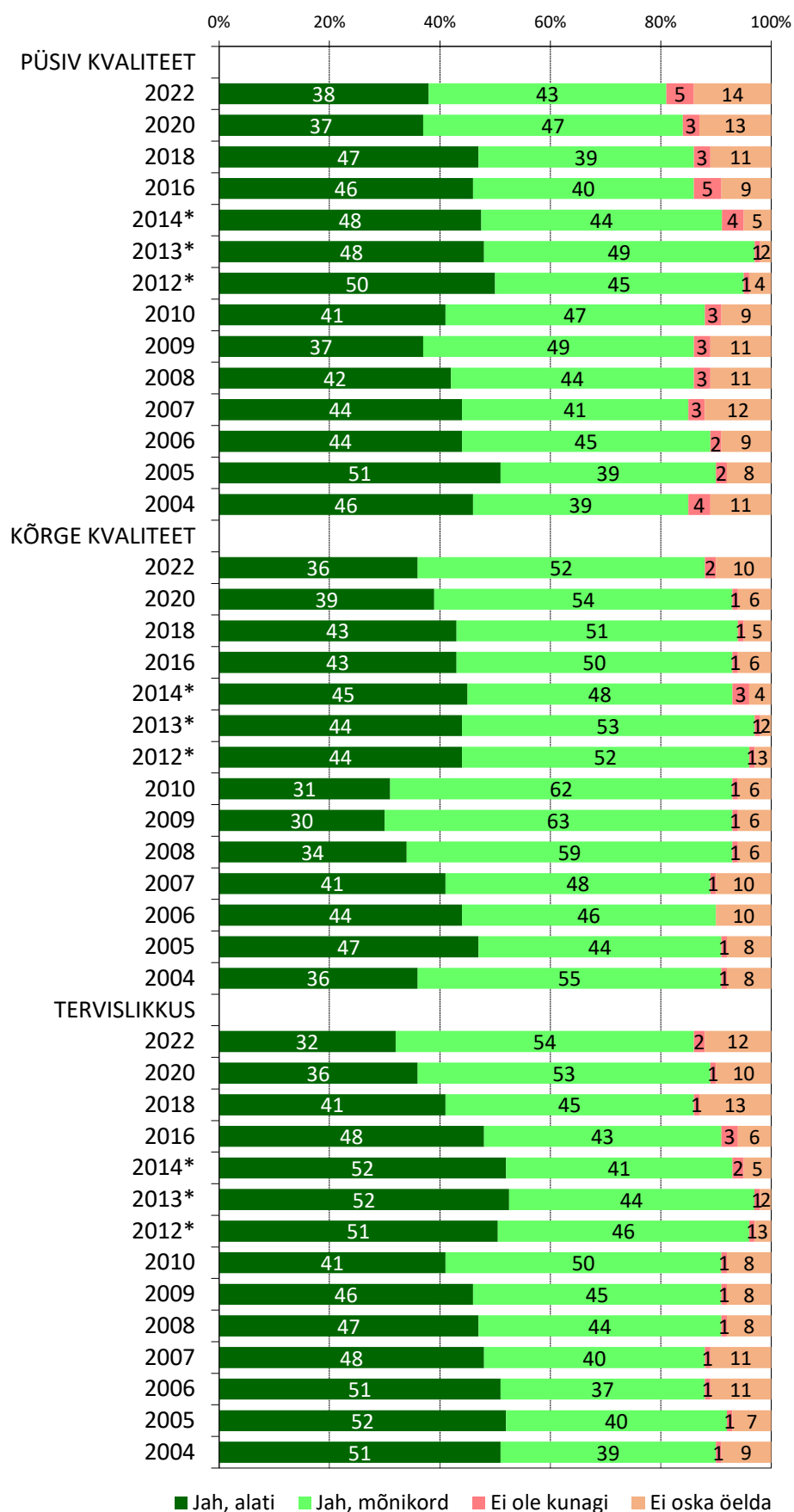
Joonis 2.5. Kodumaiste toidukaupade omadused (% vastanutest)

Joonis 2.6. Hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2022 (% vastanutest)

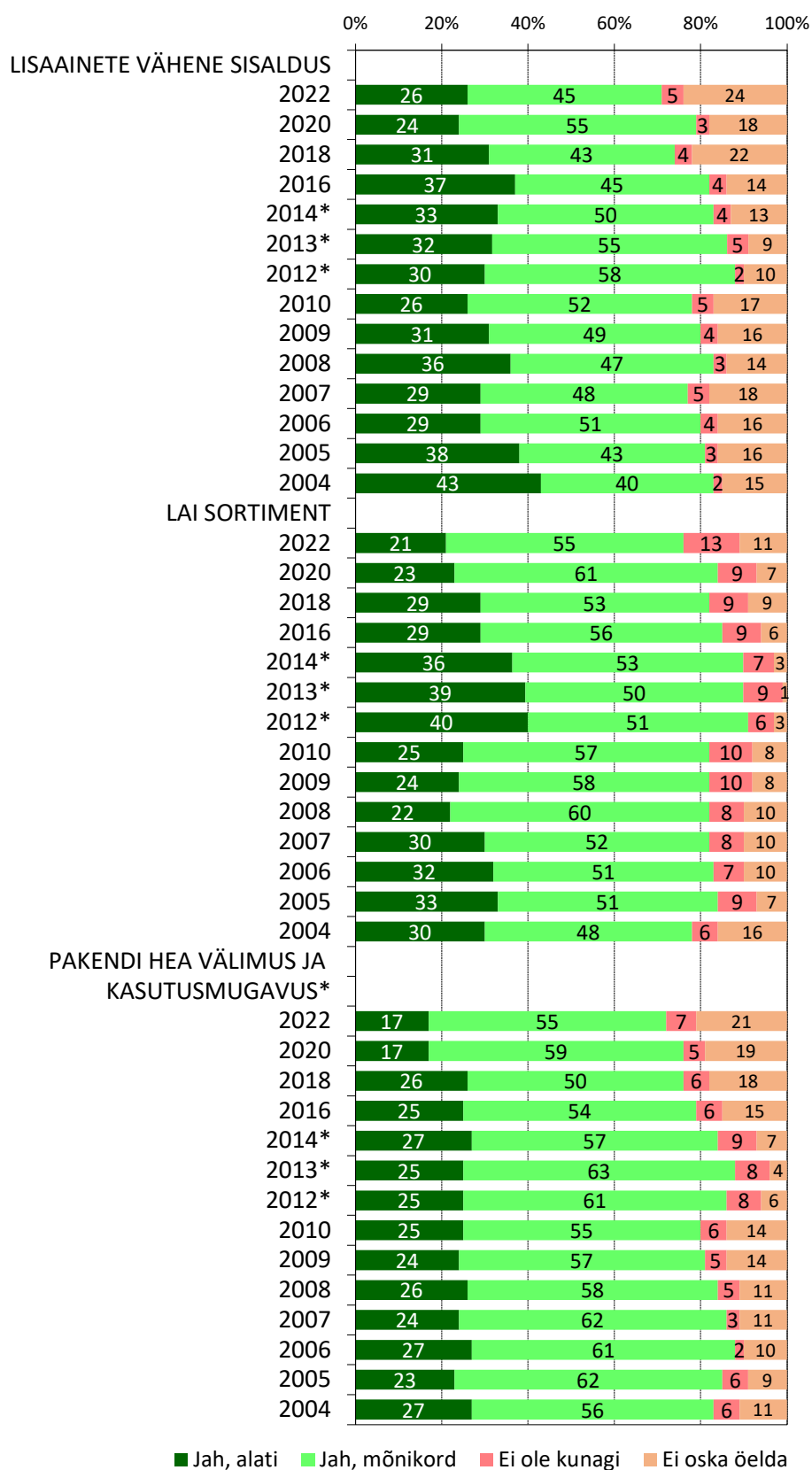

Joonis 2.6. Hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2022 (% vastanutest, järg)

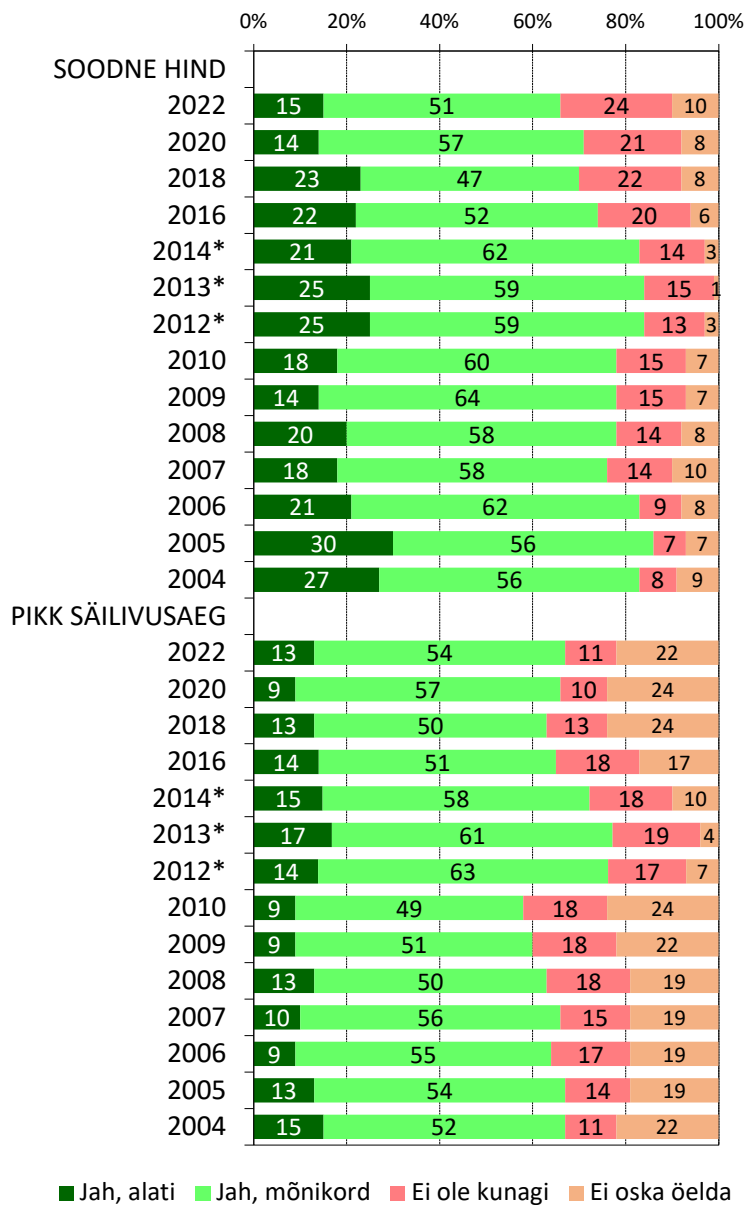

Joonis 2.6. Hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2022 (% vastanutest, järg)

* Enne 2012. aastat meeldiv ja sobiv pakend

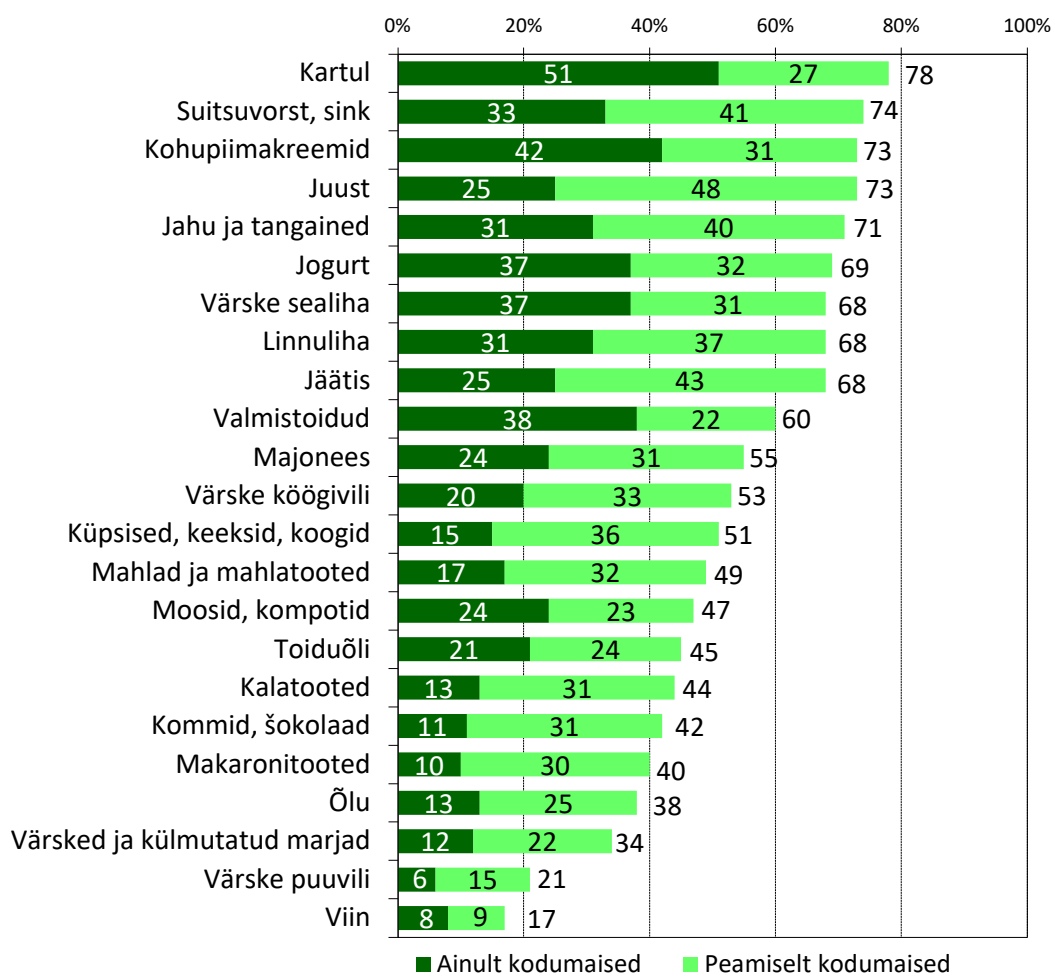
Joonis 2.6. Hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2022 (% vastanutest, järg)

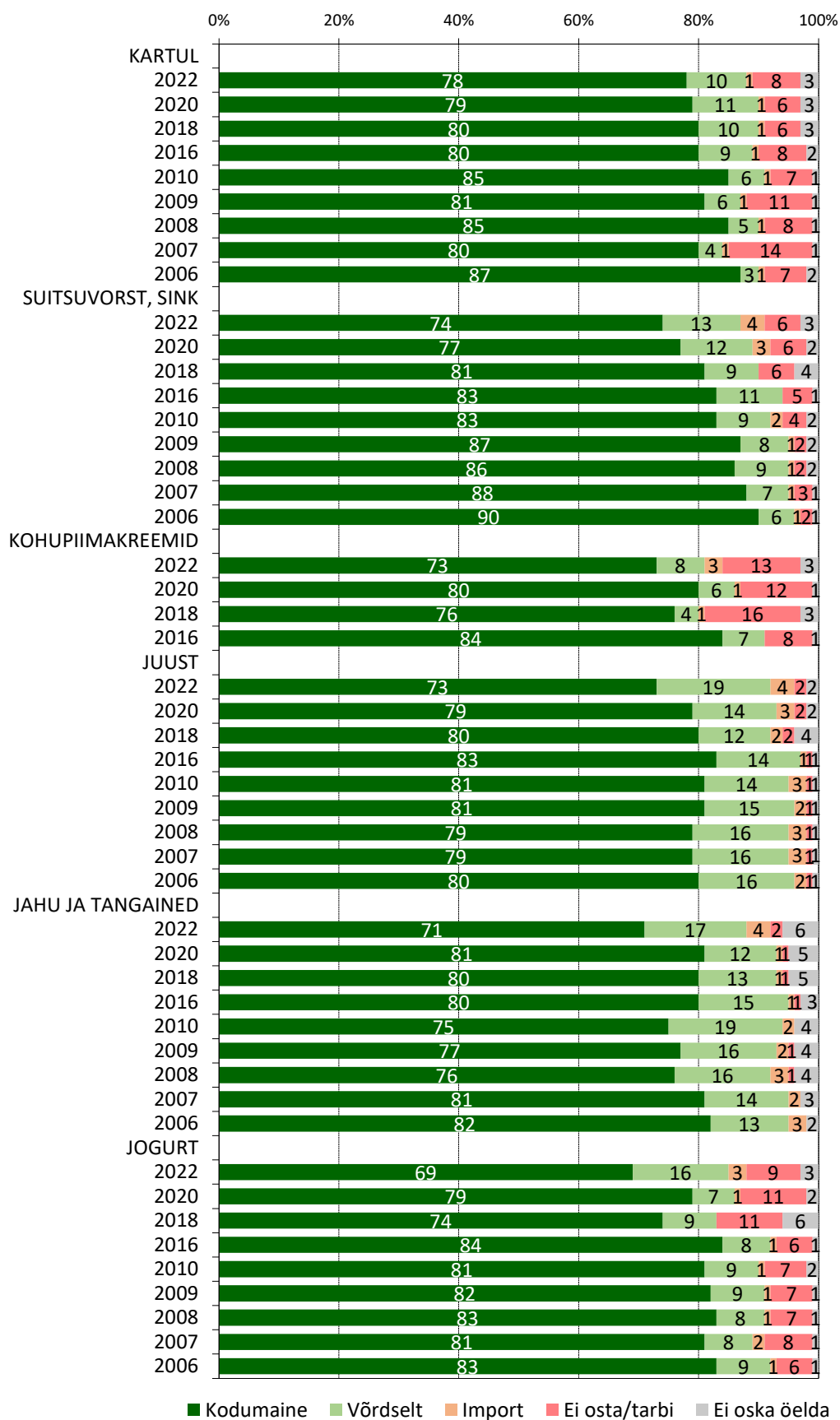
2.3. Kodumaiste ja imporditud toidukaupade osatähtsus ostudes

- 2022. aastal osteti kodumaiseid tooteid rohkem kõigis kaubagruppides, kus on pakkumises esindatud nii kodumaised kui ka importtooted. Väljakujunenud hoiak eelistada kodumaiseid tooteid impordile ei ole viimaste aasta jooksul muutunud ja ka 2022. aastal ei eelistatud mitte ühegi kaubagrupi puhul osta importtoodangut. Importkauba osatähtsus oli suurim värskes puuvilja (38%), toiduõli (22%), makaronitoodete (19%), värskete ja külmutatud marjade (16%), kalatoodete (14%) ja viina (13%) osas, kus kodumaiseid tooteid kas napib, importkaupade sortiment on laiem või soovitakse osta kaupu maailma tunnustatud tootjatelt või toote traditsioonilistest päritoluriikidest (joonis 2.7, 2.8, 2.9).
- Kodumaiste toidukaupade osakaal ostudest oli suurim kartuli, suitsuvorsti ja singi, kohupiimakreemide, juustu, jahu ja tangainete, jogurti, värskes sea- ja linnuliha ning jäätise (68-78%) tootegruppides, kuid eelistatud kodumaiste toodete esikümnesse mahuvad 60%-ga veel ka valmistoidud. Kõigi nende toodete kodumaine osakaal on võrreldes 2020. aastaga siiski 1-10%-punkti võrra langenud, mis kõneleb sellest, et ka importkaup on hakanud Eesti tarbija hulgas rohkem juurduma.
- Suurim muutus nimetatud toodete osas on toimunud jahu- ja tangainete, jogurti ning värskes sea- ja linnuliha tarbimises, kus kodumaiste toodete tarbijaskond on vähenenud 10%-punkti võrra. Märkimisväärselt vähem on tarbitud ka kodumaiseid valmistoite (-9%-punkti), kohupiimakreeme (-7%-punkti) ja kodumaist juustu (-6%-punkti). Importtoodete osakaalu suurenemise põhjuseks võib olla sobiva alternatiivi puudumine Eesti toodete hulgas, huvi laiemas maitsepektri vastu ja (värskes) kartuli puhul ka vegetatsiooniperioodist tulenev erisus, kuivõrd kevadine värskes kartul saab tulla vaid väljastpoolt Eestit. Muutus importkartuli kasuks on siiski väga napp (+1%-punkti) ja jääb statistilise vea piiresse.
- Mõnevõrra väiksem nihe kodumaiste toodete tarbimises on toimunud teistes kaubagruppides: majonees, toiduõli ja kalatooted -6%-punkti, kommid ja šokolaadid -5%-punkti, jäätis, mahlad ja mahlatooted -4%-punkti, küpsised, keeksid ja koogid, värsked ja külmutatud marjad -2%-punkti, värskes köögivilja ja värskes puuvilja -1%-punkti. Teiselt poolt on tõusnud kodumaise õlle (+2%-punkti) ja makaronitoodete (+1%-punkti) osakaal ning samaks on jäänud kodumaise mooside- ja kompoti ning viina osakaal.
- Enam-vähem võrdselt ostetakse nii kodumaised kui ka importtooteid (võrdse osakaalu TOP 10) kommid ja šokolaadid (43%), värskes puuvilja (35%), küpsiste, keekside ja kookide ning makaronitoodete (35%), värskes köögivilja (28%), kalatoodete (27%), värskete ja külmutatud marjade (27%), toiduõli (26%), mahlad ja mahlatooted (22%) ning õlle (20%) kaubagrupis (joonis 2.9).
- Importtoodete eelistamisel kuuluvad lisaks eelpoolnimetatud värskes puuvilja (38%), toiduõli (22%), makaronitoodete (19%), värskete ja külmutatud marjade (16%), kalatoodete (14%) ja viina (13%) kõrval esikümnesse ka majonees (12%), värskes köögivilja ning kommid ja šokolaadid (11%), mahlad ja mahlatooted ning õlu (9%).

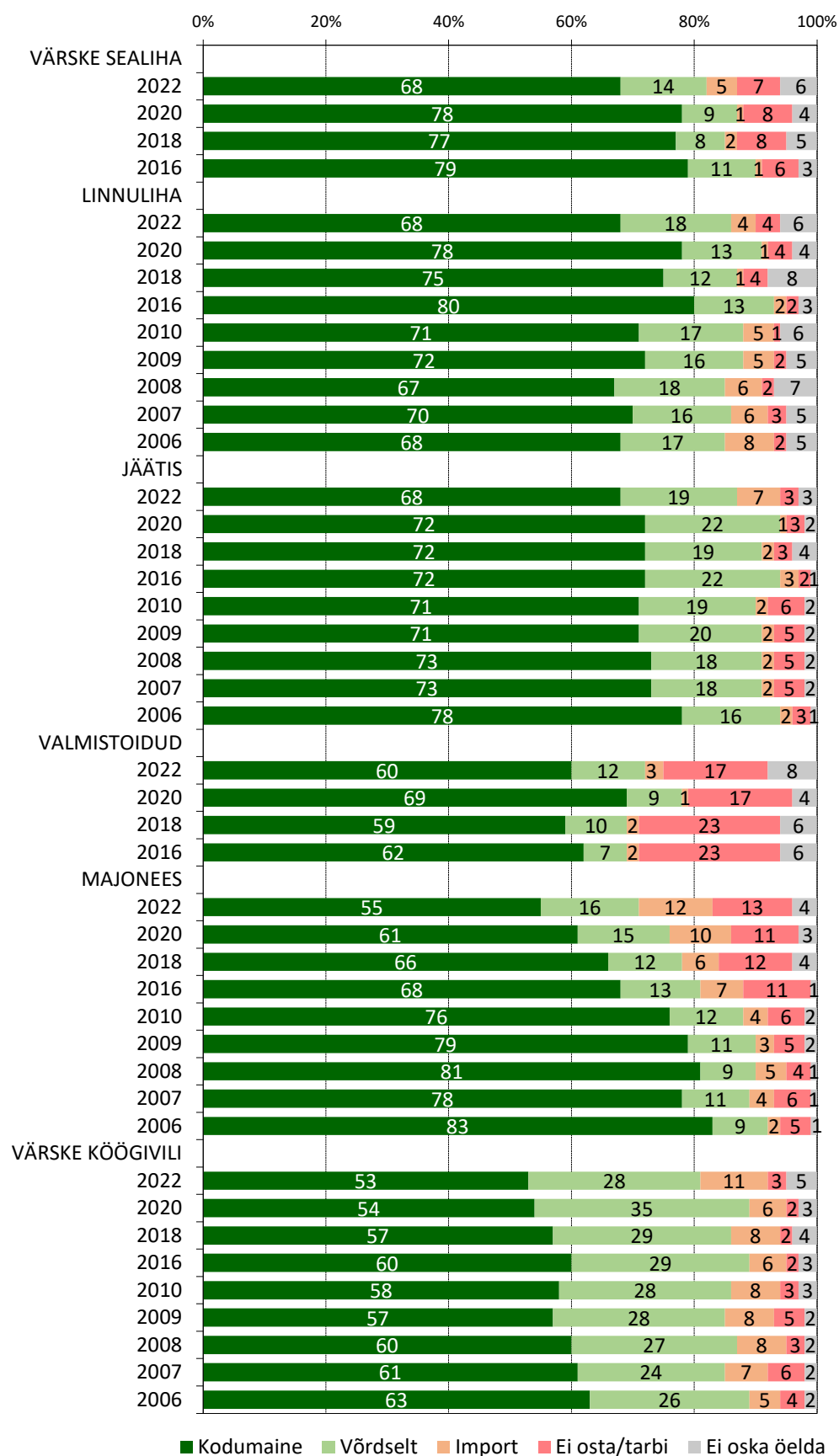
Joonis 2.7. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2022 (% vastanute ostudest)

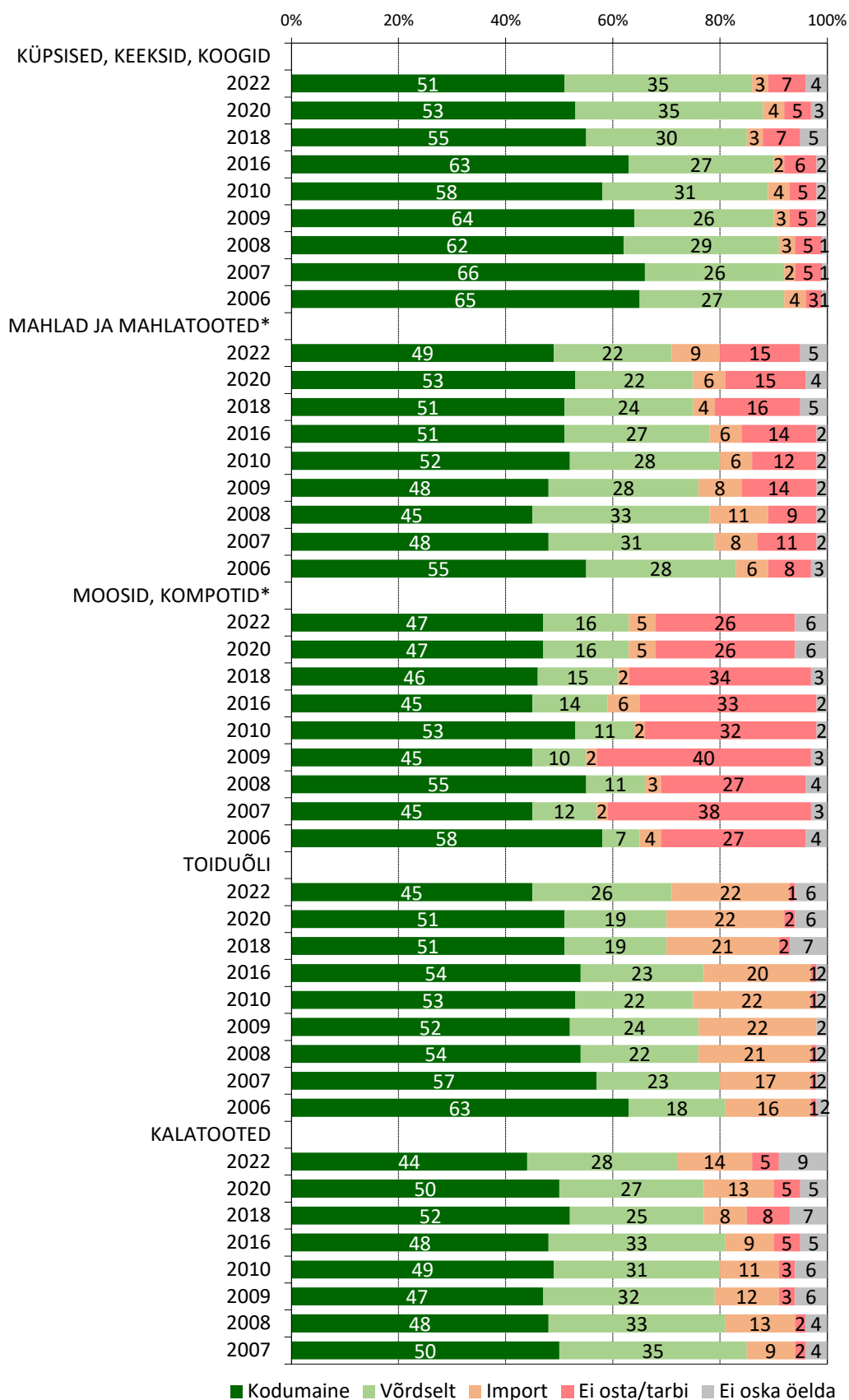
Joonis 2.8. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2022
(% vastanute ostudest)

Joonis 2.8. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2022
(% vastanute ostudest, järg)

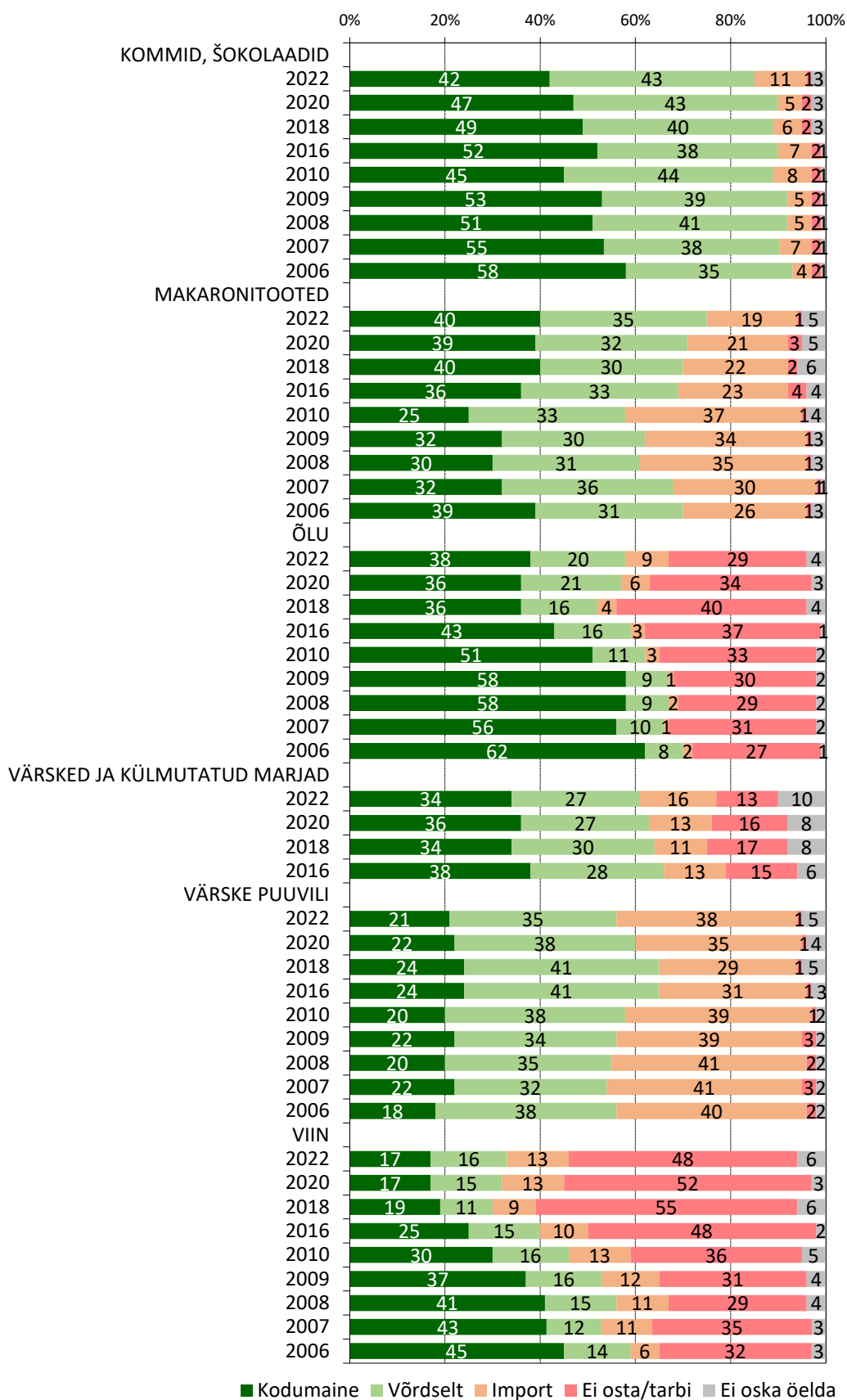

Joonis 2.8. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2022
(% vastanute ostudest, järg)

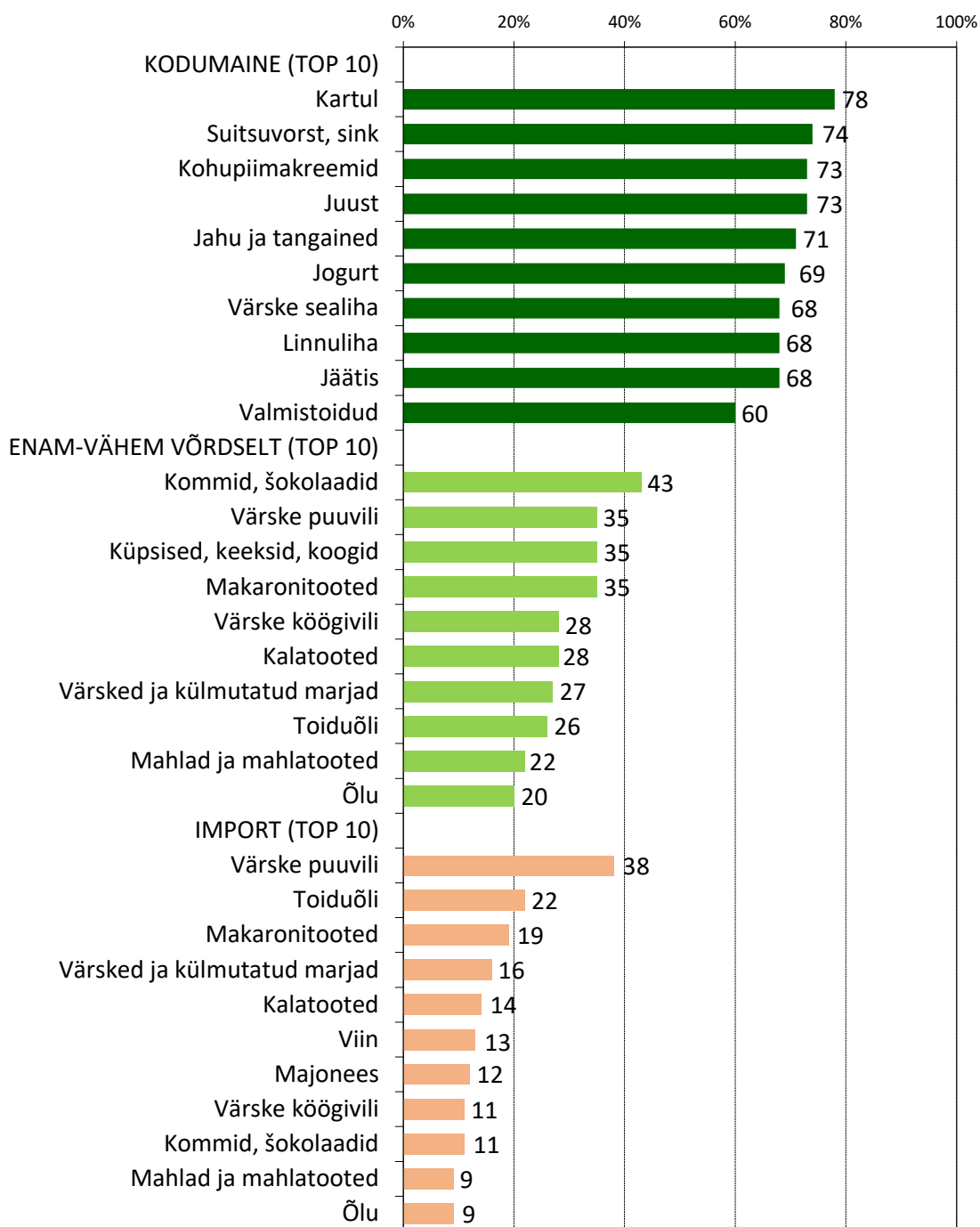
* Alates 2016. aastast lisaks mahladele ka mahlatooted ja lisaks moosidele ka kompotid

Joonis 2.8. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2022
(% vastanute ostudest, järg)

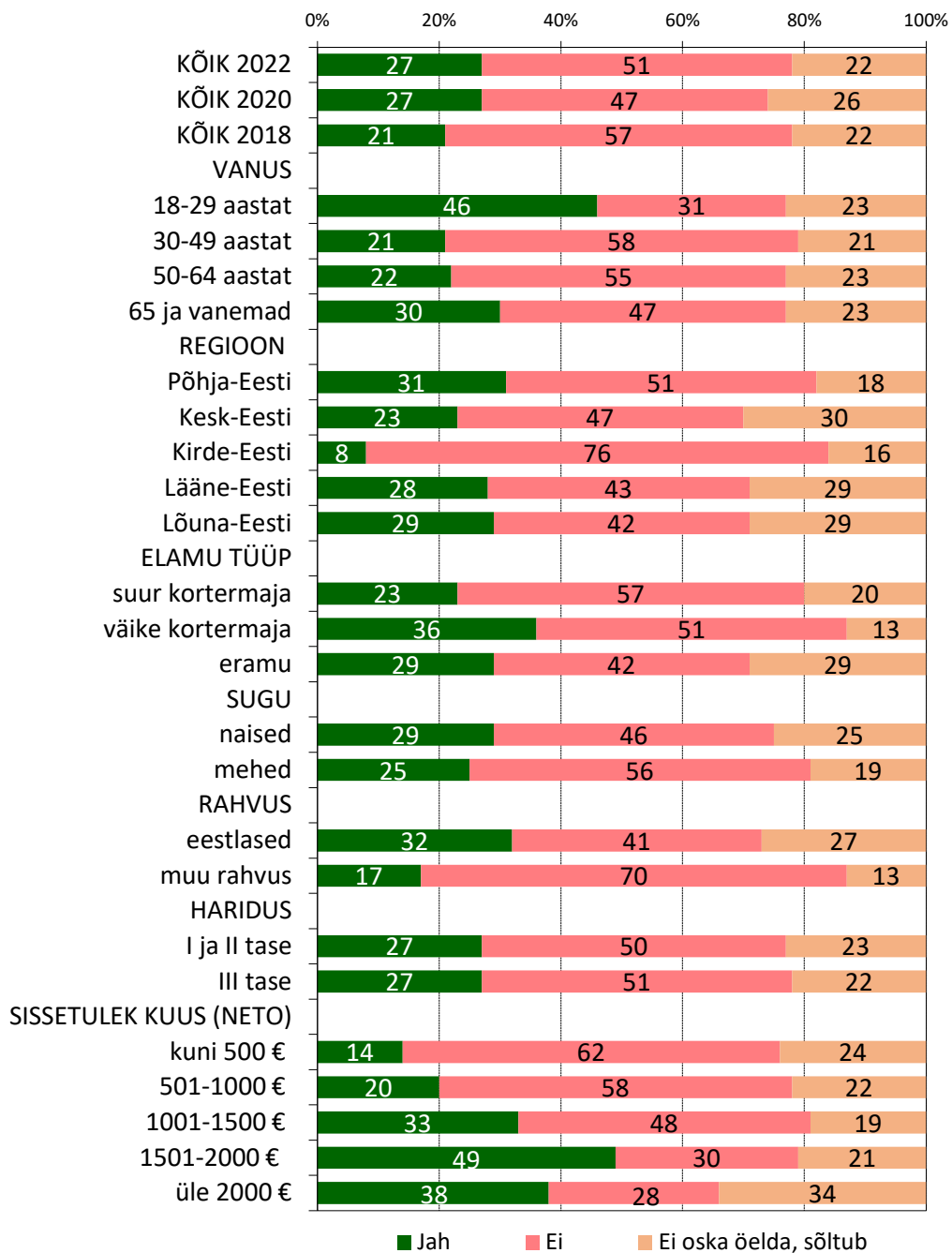
Joonis 2.9. Kodumaiste, imporditud ja võrdsest nii kodumaiste kui imporditud toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes TOP10 (% vastanute ostudest)

2.4. Valmidus maksta kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda

- Kodumaise toidukauba eest ei olda enamasti nõus maksma kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga. 51% vastanutest ei oleks nõus rohkem maksma, 27% oleks sellega nõus ja 22% ei osanud hinnangut anda (2020. aastal vastavalt 47%, 27% ja 26%). Seega oleks kodumaiste toidukaupade eest maksma kõrgemat hinda vaid veidi üle neljandiku vastanuist (joonis 2.10).

Joonis 2.10. Valmidus maksta kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

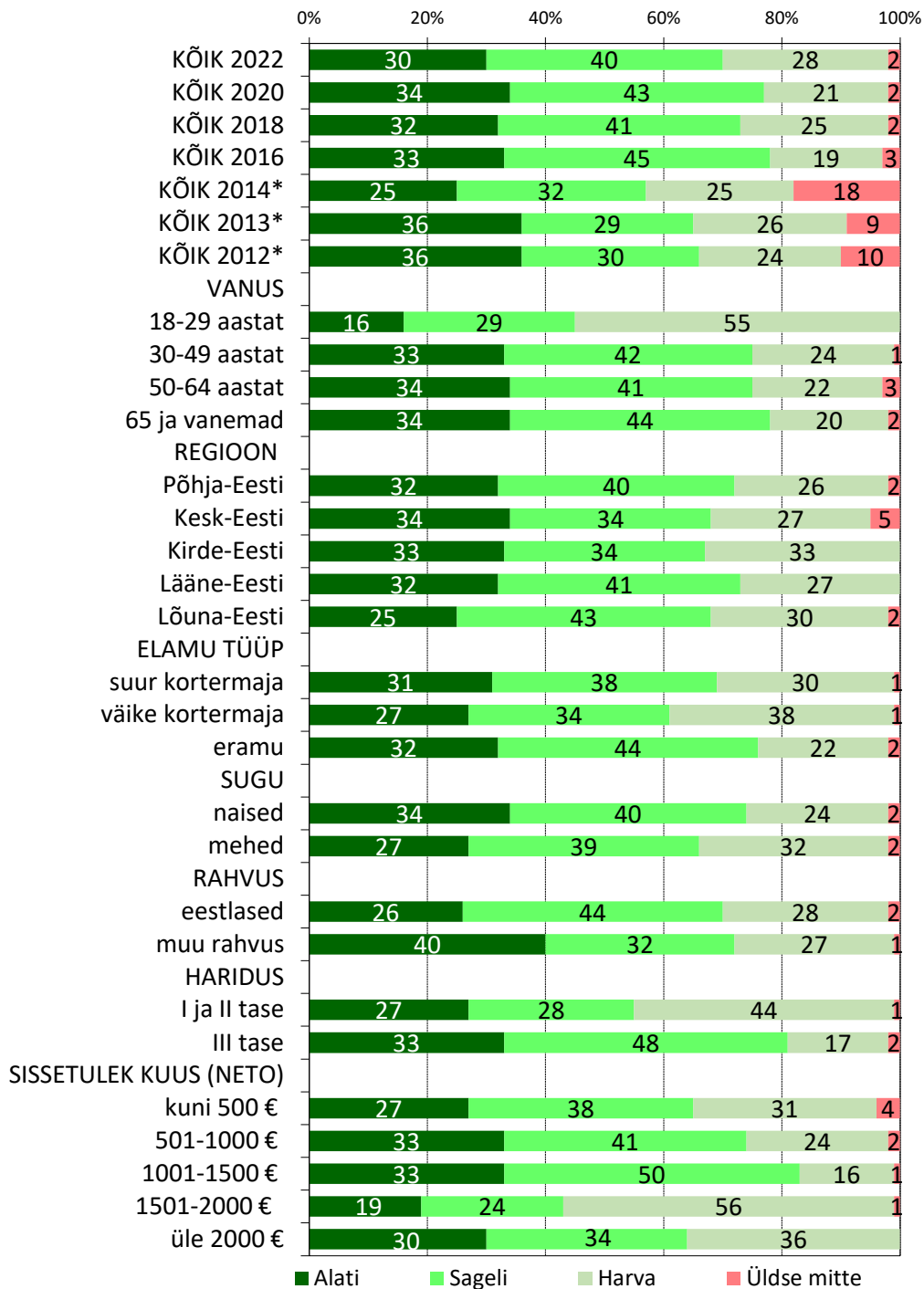
- Elanike otsused toidukauba ostuvalikul lähtuvad enamasti hinnavahest, konkreetsest tootest, selle maitsest, kvaliteedist ja nende enda rahalisest seisust. Suurimat valmidust maksta kodumaise toodangu eest rohkem kinnitasid kuus 1501-2000 € teenivad vastajad (49%), 18-29-aastased noored (46%), üle 2000 € teenivad vastajad (38%) ja väikeste kortermajade elanikud (36%). Selleks ilmutasid rohkem valmidust eestlased kui muukeelsed (vastavalt 32% ja 17%). Regioonidest olid selleks kõike vähem valmis Kirde-Eesti elanikud (8% vastanuist), mujal Eestis oli valmidus suurem (23-31% vastanuist).
- Vabade vastustena märgiti valdavalt, et otsus kodumaise või importkauba kasuks sõltub hinnavahest (kui palju importkaup on kodumaisest odavam või kodumaine kallim), kuid ka omaenda rahalisest olukorrast, kauba kvaliteedist, konkreetsest toote liigist („jogurtit ostan alati kodumaist“, eelistatud on kodumaine „tooraine ja poolfabrikaadid“) (lisa 3).

3. Toidukaupade etiketid ja märgised

3.1. Pakendil oleva etiketi vaatamine esmakordsel ostmisel

- 98% tarbijatest uurib toidukauba esmakordsel ostmisel pakendil olevat infot või etiketti, neist 30% alati, 40% sageli ja 28% harva. Kuigi see näitaja pole võrreldes 2020. aastaga muutunud, on samas kasvanud nende elanike osakaal (+7%-punkti), kes vaatavad etiketti harva ja vähenenud nende osakaal, kes vaatavad seda alati (-4%-punkti) või sageli (-3%-punkti), mis näib kõnelevat kas suuremast usaldusest pakutavate toodete vastu või on etiketi vaatamine nii ebamugav (üliväike kiri), et sellest on loobutud. Nihked ei ole siiski väga suured ja suhtarvud on püsitud samades piirides alates 2016. aastast. Kõige harvemini vaatavad etiketti 1501-2000 € teenivad vastajad (harva 56%), 18-29-aastased noored (harva 55%) ning I ja II haridustasemega vastajad (harva 44%) (joonis 3.1).

Joonis 3.1. Pakendil oleva info või etiketi vaatamine toidukauba esmakordsel ostmisel (% vastanutest)

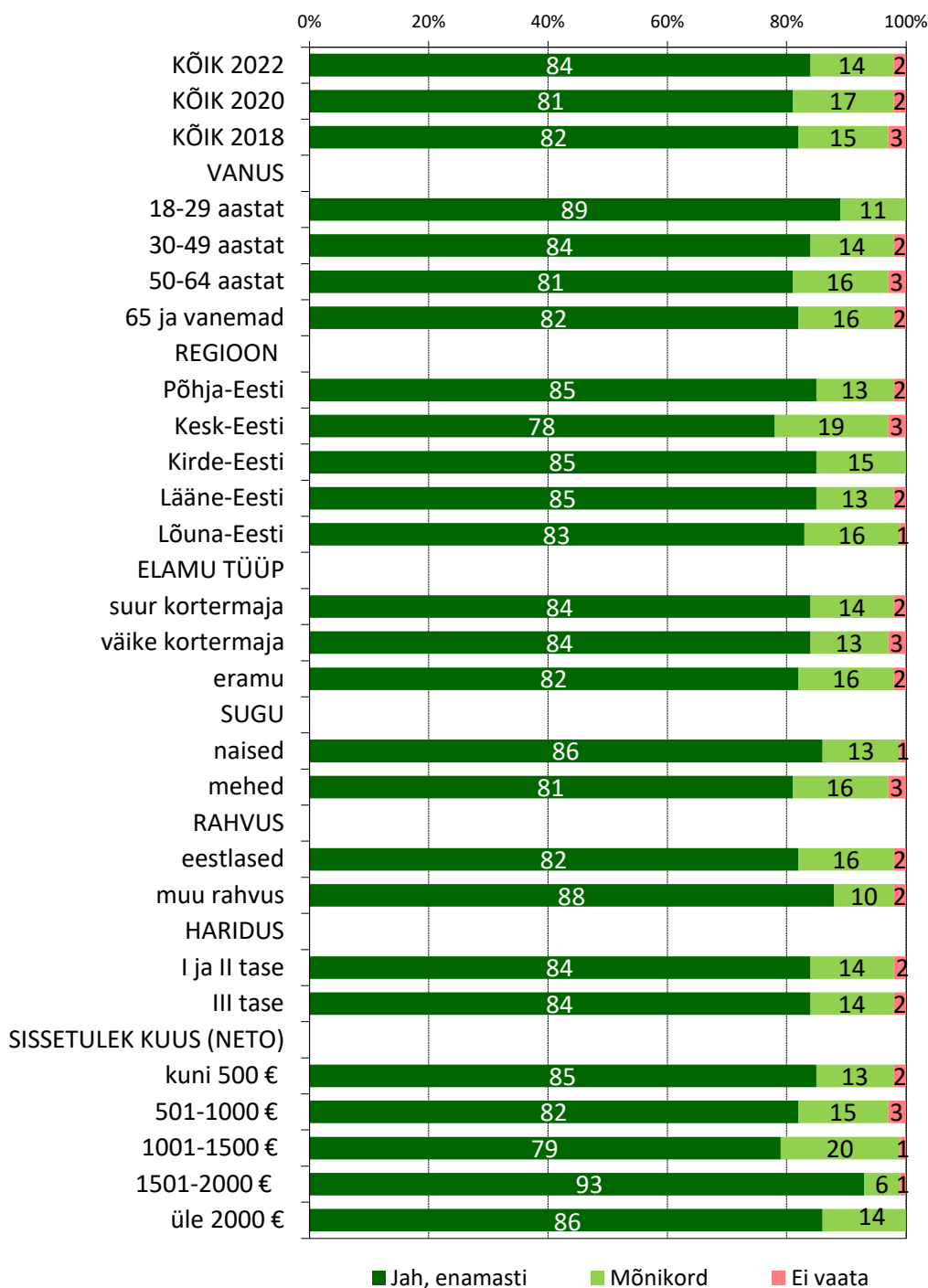

* EMOR CAPI meetod

3.2. „Kõlblik kuni“ või „parim enne“ vaatamine toidukauba ostmisel

- 98% vastanutest vaatab toidukaupa ostes toidupakendilt „parim enne“ või „kõlblik kuni“ kuupäeva, neist 84% enamasti ja 14% mõnikord. Seegi näitaja pole võrreldes 2020. aastaga muutunud, kuid samas on 3%-punkti võrra kasvanud nende vastanute osakaal, kes vaatavad neid märgiseid alati. Elanike rühmade lõikes seejuures väga suuri erinevusi ei ole ja toidu värskus ning säilivustähtaeg pakub huvi valdavalt kõikidele (joonis 3.2.)

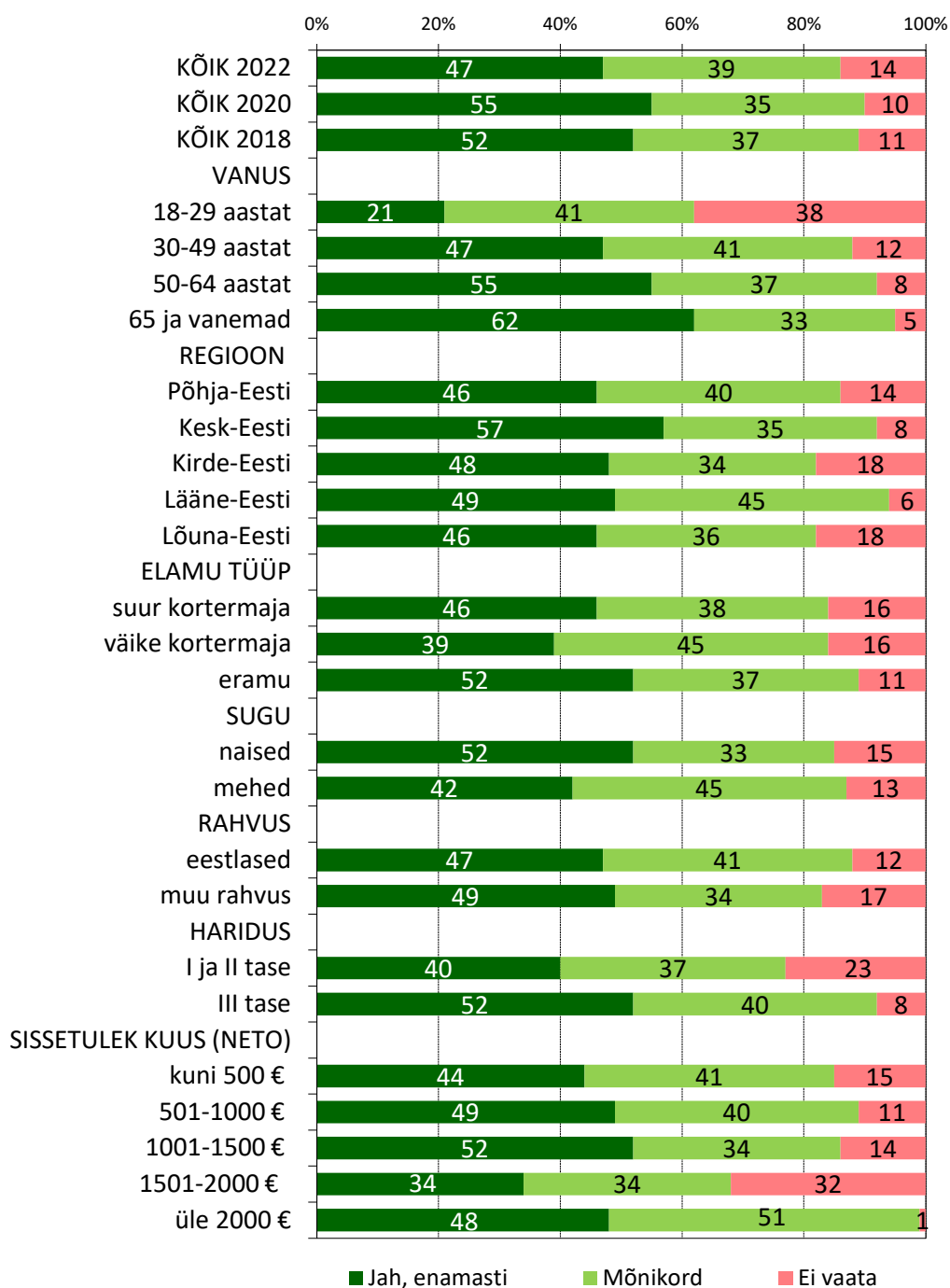
Joonis 3.2. „Kõlblik kuni“ või „parim enne“ vaatamine toidukauba ostmisel (% vastanutest)

3.3. Pakendilt toidukauba päritolu- või tootjariigi vaatamine ostmisel

- 86% elanikest (2020. a 90%) vaatab toidukauba ostmisel pakendilt selle päritolu- või tootjariiki, neist 47% enamasti, 39% mõnikord ja 14% vastavat teavet ei jälgi. Võrreldes 2020. aastaga on suurenenud nende hulk, kes teevad seda sagedasti (+8%-punkti) ja mõnikord (+4%-punkti), kuid teiselt poolt on kasvanud ka nende arv, kes seda kunagi ei tee (+4%-punkti) (joonis 3.3).
- Kõige vähem ilmutavad nende märgiste vastu huvi 18-29-aastased noored, kellest 38% neid märgiseid ei vaata. Neid, kes teevad seda enamasti (*jah, enamasti* vastused), on rohkem eakate hulgas: 65-aastased ja vanemate 62% ja 50-64-aastased 55%. Enamasti vaatavad seda 57% Kesk-Eesti elanikest ning 52% eramute elanikest, 1001-1500 € teenivatest ja III haridustasemega vastajaist ning naistest.

Joonis 3.3. Pakendilt toidukauba tootja- või päritoluriigi vaatamine ostmisel (% vastanutest)

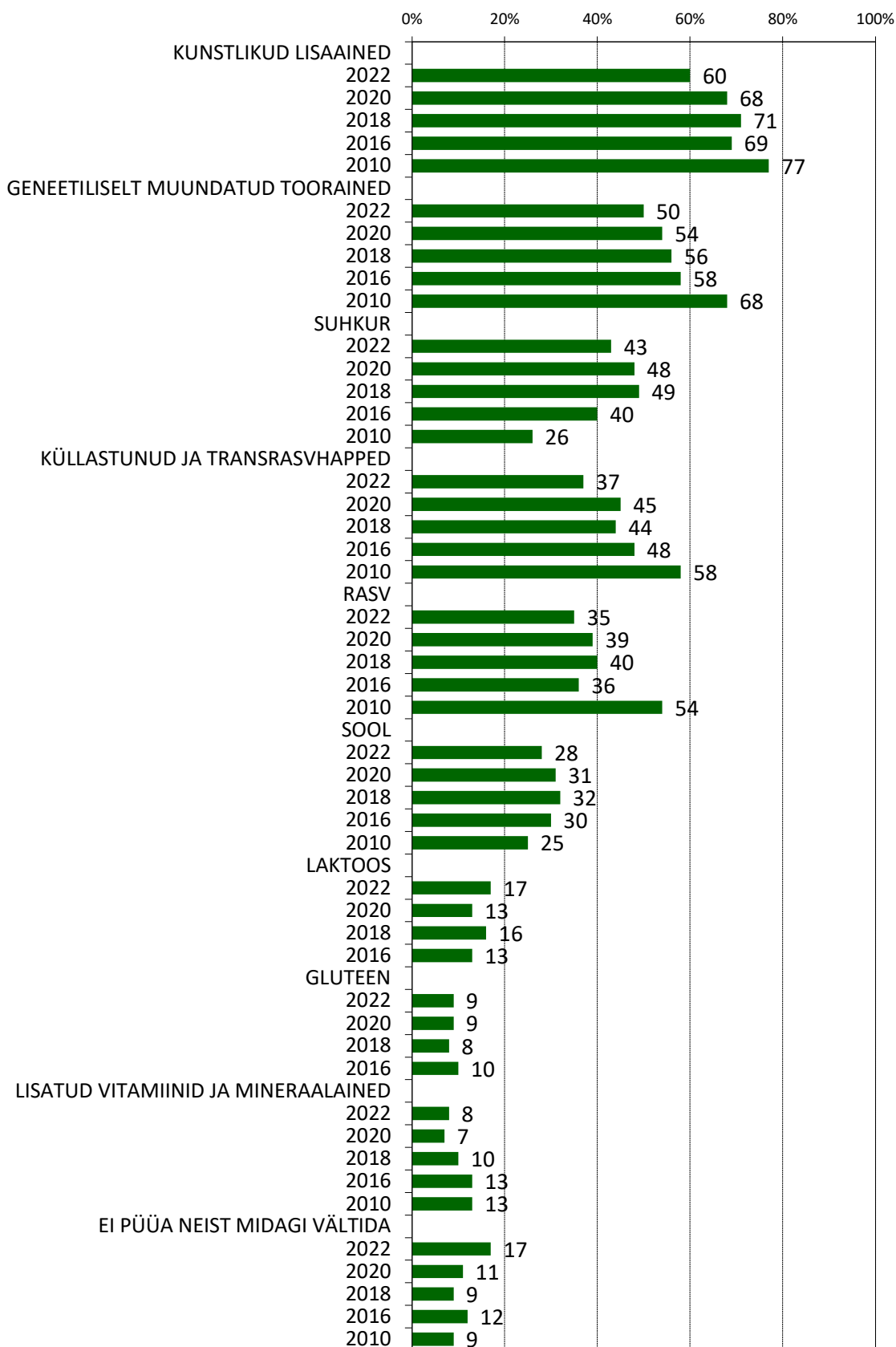

3.4. Ained toidus, mida püütakse vältida või vähendada

- Toidu koostisosadest, mille tarbimist püütakse vältida või tarbijana vähendada, vastavat infot pakendilt lugedes, on esikohal püsinud kunstlikud lisaained (60%, 2020. a 68%) ja geneetiliselt muundatud toorained (50%, 2020. a 54%) (joonis 3.4).
- Võrreldes 2020. aastaga on huvi toidu koostise vastu enamikus viidatud gruppides vähenenud ja 6%-punkti võrra on kokkuvõttes kasvanud nende hulk, kes ei püüa midagi vältida. Vähem välditakse toodete etikette lugedes neid tooteid, mis sisaldavad kunstlikke lisaaineid (-8%-punkti), GMO-sid (-4%-punkti), suhkrut (-5%-punkti), küllastunud ja transrasvhappeid (-9%-punkti), rasva (-4%-punkti) ja soola (-3%-punkti). Teiselt poolt on kasvanud või püsinud muutumatuna nende suhtarv, kes hoiduvad teatud allergeenidest või on saanud neist rohkem teadlikuks. Laktoosi vältivate vastajate hulk on suurenenud 4%-punkti, gluteeni väldib püsivalt 9% vastajaist ja 1%-punkti võrra on kasvanud nende hulk, kes hoidub toidust, millele on lisatud vitamiine ja mineraale.
- Vabas vormis lisati etteantud vastusvariantide juurde, et välditakse selliseid toidus sisalduda võivaid aineid nagu kaseiin, palmiõli, paprika, pähklid, pärm, rapsiõli, sojaõli, suhkruasendajad- aspartaam, suklaroos jt, süsivesikud, äädikas, margariin ja suitsutatud tooted.

Joonis 3.4. Toidus sisalduda võivad ained, mida püütakse vältida või vähendada
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

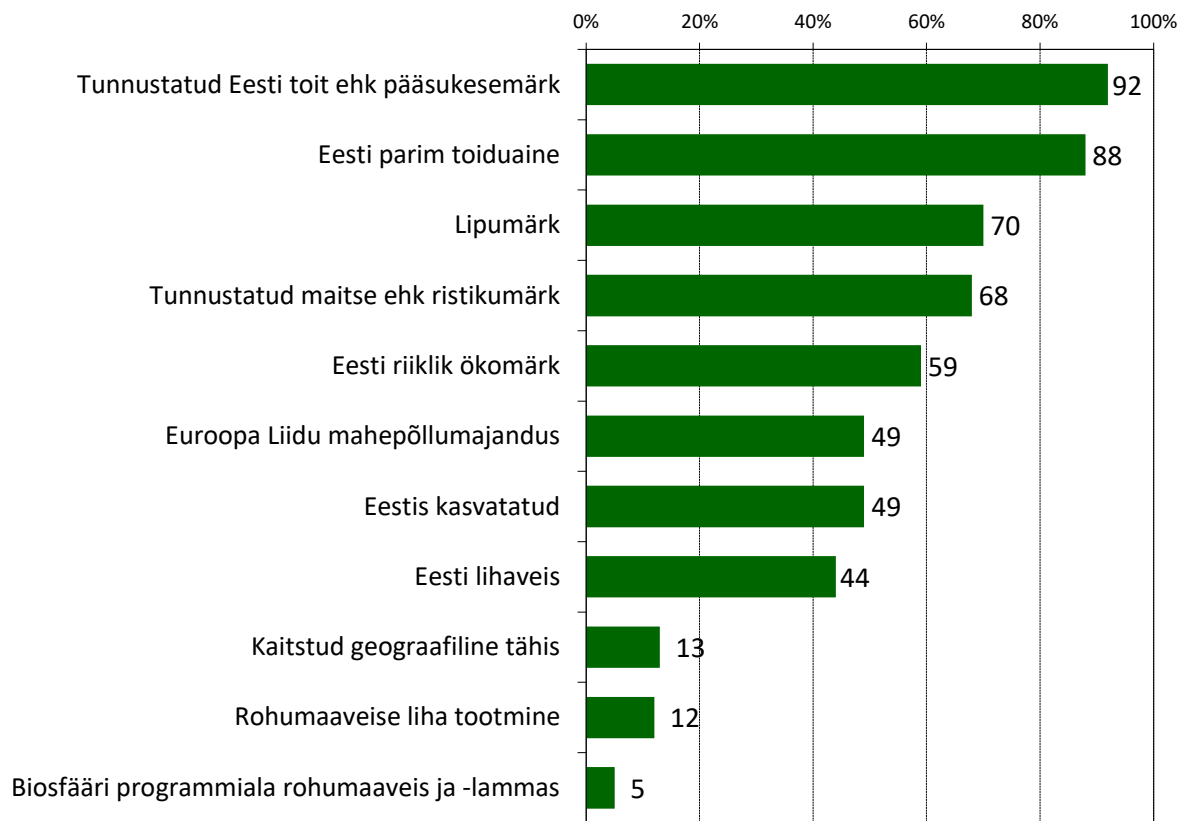
3.5. Toidumärgiste aidatud tuntus

- 2022. aastal olid toiduainete tuntumateks märgistusteks¹ *Pääsukese märk* ehk *Tunnustatud Eesti toit* (seda teadis 92% vastanuist), *Eesti parim toiduaine* (88%), *Lipumärk* (70%) ja *Tunnustatud maitse* ehk *Ristikumärk* (68%). *Eesti riiklikku ökomärki* teadis 59%, *Euroopa Liidu mahepõllumajanduse märki* 49%, *Eestis kasvatatud märki* 49% ja *Eesti lihaveise märki* 44% vastanuist. Uute Eesti toidumärgiste, *Rohumaaveise liha tootmine* ja *Biosfääri* programmiala rohumaaveis ja -lammas, tuntus oli tagasihoidlik (vastavalt 12% ja 5% vastanuist) (joonis 3.5).
- Elanike teadlikkus Eesti ja Euroopa Liidu toidumärgistest on viimase kahe aasta võrdluses püsinud kas samal tasemel või pisut kahanenud, erandiks vaid *Eesti parim toiduaine*, mille tuntus on 3%-punkti võrra suurenenud. Vähem tuntud märkidest on rohkem tähelepanu pälvinud ka *Kaitstud geograafiline tähis* (2016. a 6%, 2022. a 13%) (joonis 3.6).
- Kõige suurema tagasilanguse on teinud *Euroopa Liidu mahepõllumajanduse märk*, mille tuntus on 2020. ja 2022. aasta võrdluses vähenenud 59%-lt 49%-ni. Teiste märkide osas on tuntuse kahanemine viimase kahe aasta lõikes jäänud 1-4%-punkti piiresse.
- Üldjuhul tunnevad eestlased toidumärgistusi paremini kui venekeelne elanikkond, erandiks *Lipumärk*, mida venekeelsed elanikud tunnevad eestlastest paremini (eestlased 69%, mitte-eestlased 73%). Muude märkide osas on eestlased teadlikumad: *tunnustatud maitse ehk ristikumärk* (eestlased 76%, muu rahvus 53%), *tunnustatud Eesti toit ehk pääsukese märk* (97%/82%), *Eestis kasvatatud* (52%/40%), *Eesti parim toiduaine* (90%/82%), *Eesti riiklik ökomärk* (eestlased 61%/53%), *Eesti lihaveis* (52%/29%) ja *Euroopa Liidu mahepõllumajanduse märk* (51%/43%). Muude märkide osas on tuntus väiksem mõlemas grupis, kuid ka neis on eestlased teadlikumad (lisa 2.15).

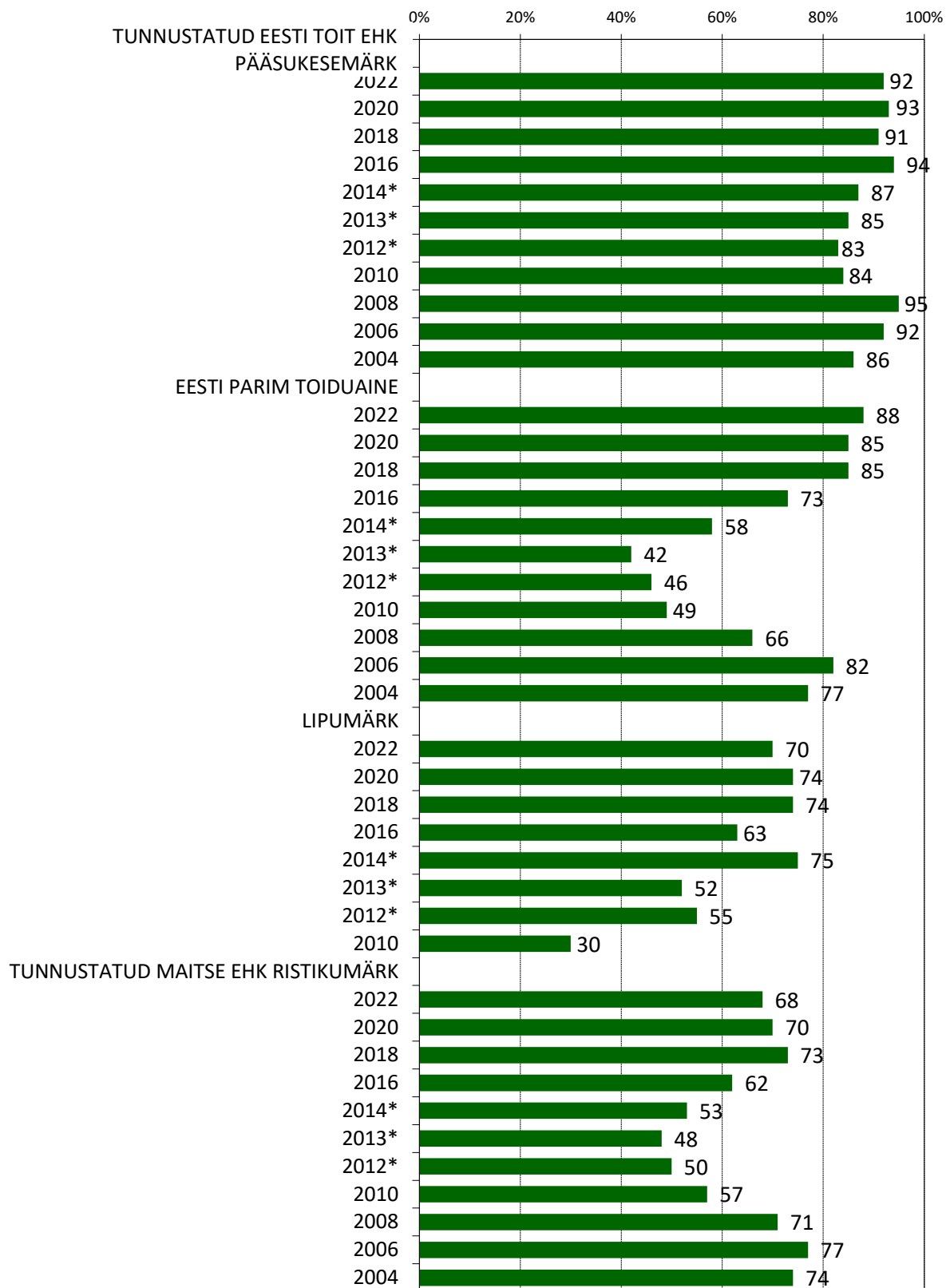
---

¹ Lisaks märkide nimetustele nägid vastajad ankeedis ka iga märgi värvilist pilti.

Joonis 3.5. Toidumärgiste aidatud tuntus (% vastanutest)

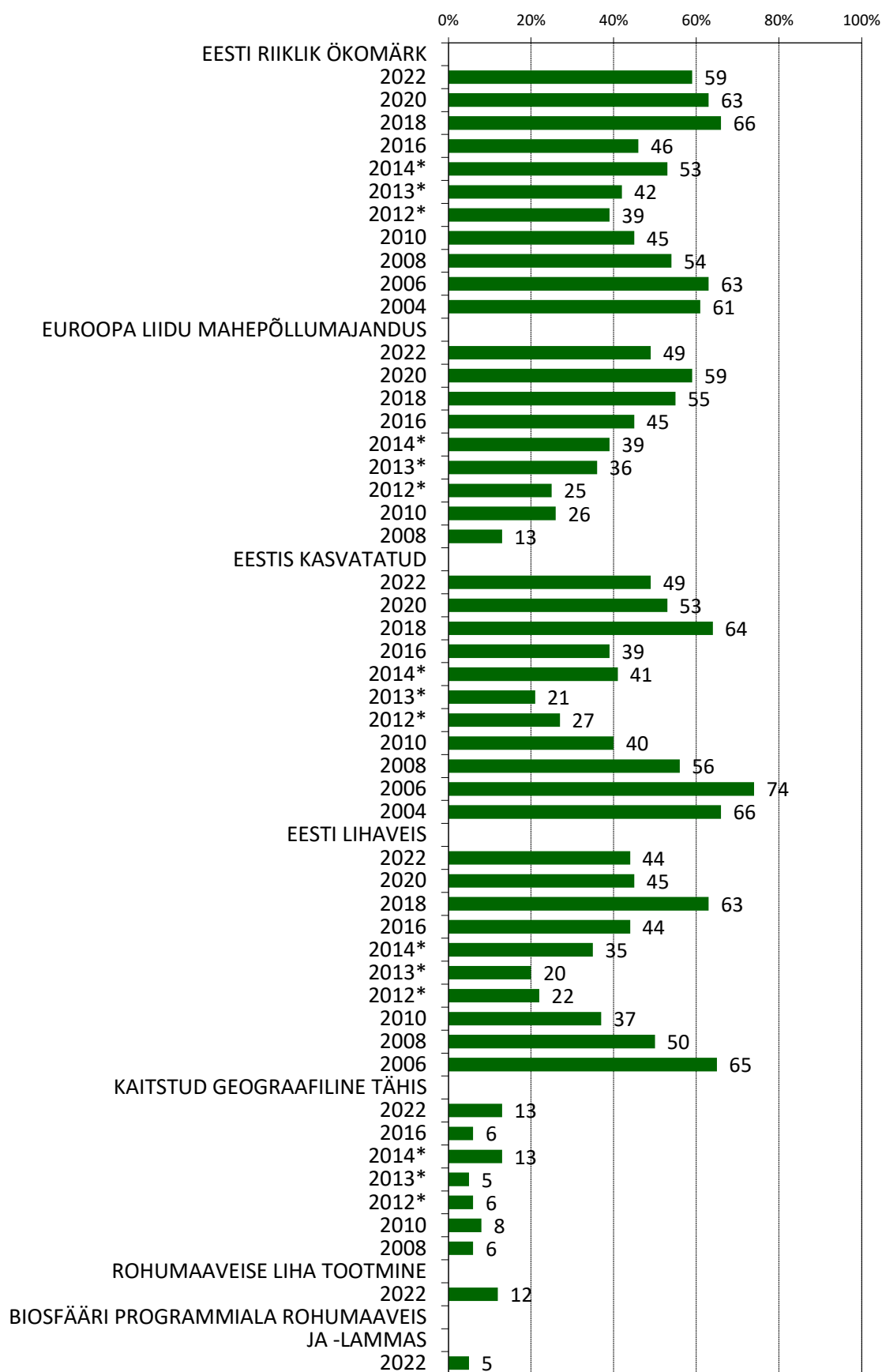

Joonis 3.6. Toidumärgiste aidatud tuntus aastatel 2004–2022 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 3.6. Toidumärgiste aidatud tuntus aastatel 2004–2022 (% vastanutest, järg)

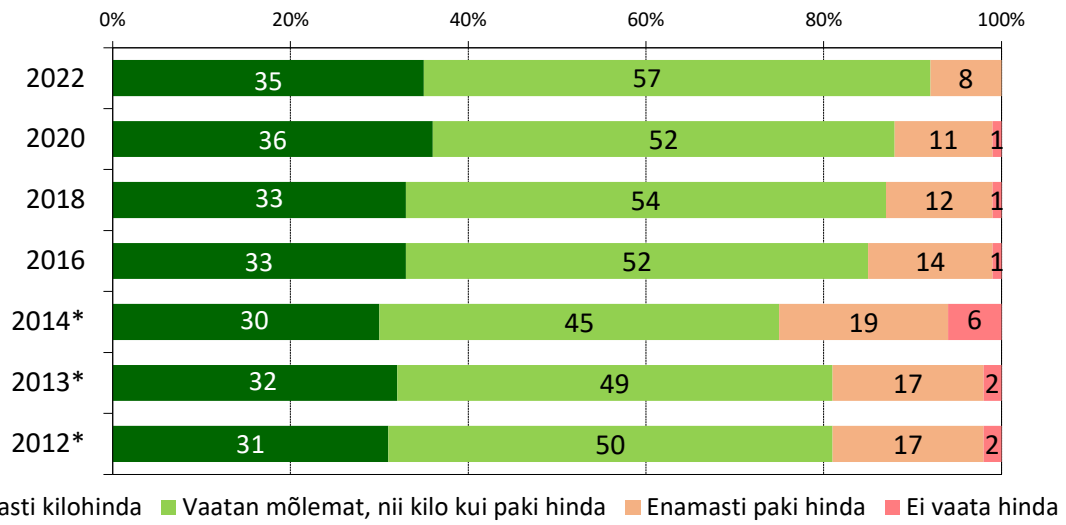
* EMOR CAPI meetod

4. Elanike hinnangud ostu- ja tarbimisharjumustele

4.1. Hinna vaatamise harjumused, hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu ja toiduostude planeerimine

- Pakendatud toiduainete ostmisel on ratsionaalne vaadata nii kilo- kui ka pakihinda ning kokkuhoiu soovi korral lähtuda kilo hinnast. Pakihind on oluline siis, kui soovitakse osta mõnda kallist toiduainet (nt soolalõhe jms), kus väike kogus ja paki hind kokku sobitatult võivad olla tarbijale vastuvõetavad ka väga suure kilohinna juures. Nii paki kui ka kilo hinda vaatas üle poole (57%) ja vaid kilo hinda veidi üle kolmandiku (35%) vastanuist. Neid, kes lähtusid vaid paki hinnast oli 8%, tähelepanuta ei jätnud hinda üksi vastaja (2020. aastal ei vaadanud hinda 1% vastanuist) (joonis 4.1).
- Väga suuri erisusi ei ole ka erinevate elanike rühmade käitumises ja toiduainete hindu vaadatakse suhteliselt sarnaselt. Kui võtta aluseks ratsionaalsus (vaadatakse nii kilo kui ka paki hinda), siis kõige rohkem on selliseid vastajaid 1501- 2000 € teenivate inimeste grupis (73%), 18-29-aastaste noorte hulgas (68%), Lõuna-Eesti (67%) ja väikeste kortermajade elanike seas (64%) ja üle 2000 € teenivate vastajate hulgas (63%).
- Ainult kilo hinnast (tagab kokkuhoiu, kuid on ka mõistlik) lähtuvad kõige rohkem kuni 500 € teenivad (43%) vastajad ja Kirde-Eesti elanikud (40%).
- Enamasti paki hinda vaavad sagedamini 65-aastased ja vanemad vastajad (15%), mitte-eestlased (14%), suurte kortermajade elanikud (13%), üle 2000 € (13%) ja kuni 500 € teenivad vastajad (12%) ja Põhja-Eesti elanikud (12%). Põhjused paki hinnast lähtumiseks võivad olla erinevad. Jõukamate gruppide puhul pole nii palju määravaks mitte hind, vaid toode, mida soovitakse osta, vähem jõukate puhul on see tõenäoliselt vastupidi ja ostetakse seda toodet, mille pakihind on madalam ja mida pakutakse soodushinnaga (võib olla näiteks toode, mille *parim enne* on lähenemas) (joonis 4.2).
- Perede rahalised võimalused võimaldavad valdaval osal vastanutest osta soovikohaseid toidukaupu piirangutega, st mitte alati (65%, 2020. a 60%). Vähem kui viiendik peredest (19%, 2020. a 30%) ostab soovikohast toitu alati ja 15% vastanuist ostab seda kas harva või ei saa seda endale lubada (vastavalt 11% ja 4%, 2020. a 7% ja 3%) (joonis 4.3). Eelnevast nähtub, et võrreldes 2020. aastaga on vähenenud 11%-punkti võrra nende vastanute osakaal, kes saavad soovitud toidukaupa lubada endale alati ja kasvanud teiste gruppide osakaal, kes saavad osta soovitud toitu kas mitte alati (+5%-punkti), harva (+4%-punkti) ja üldse mitte +1%-punkt).
- Positiivseks võib hinnata seda, et kokku 84% vastanuist saab kas *alati* või *üldiselt küll* soovikohaseid toiduaineid siiski osta.

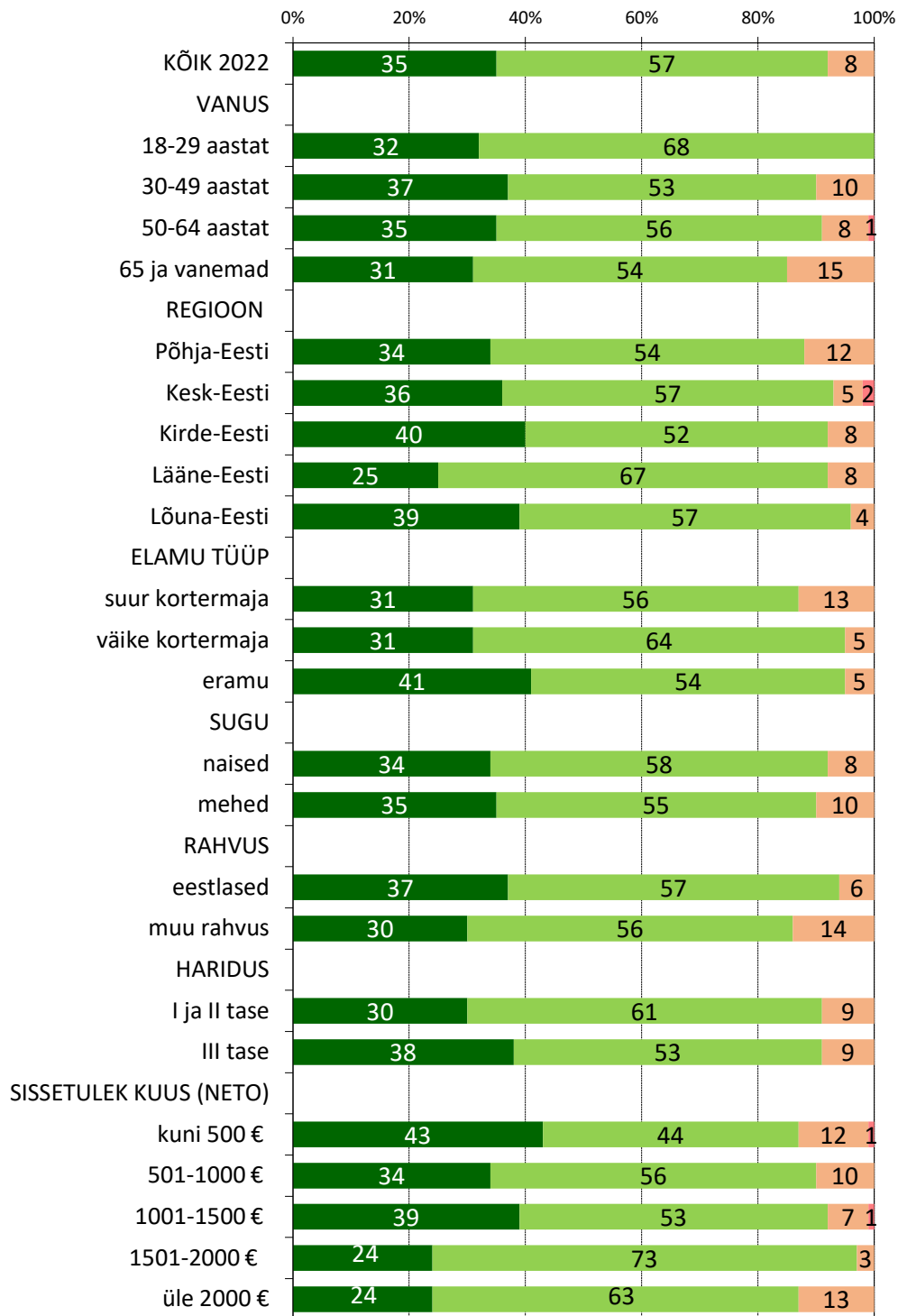
Joonis 4.1. Pakendatud toidukaupade hinna vaatamise harjumused 2012–2022 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

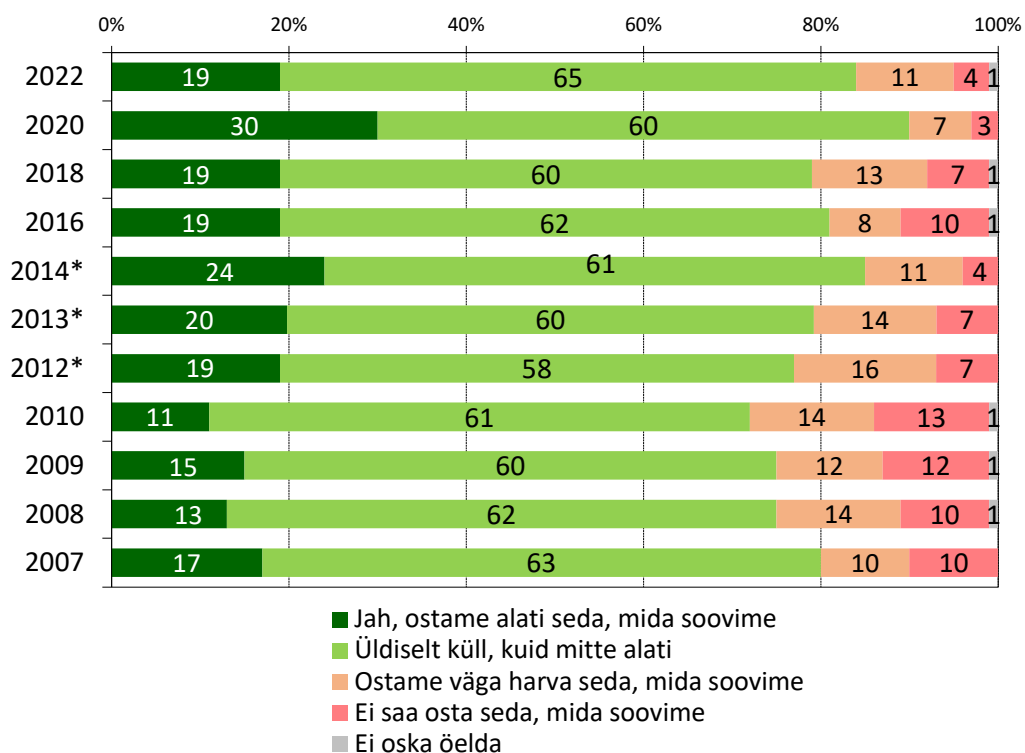

Joonis 4.2. Pakendatud toidukaupade hinna vaatamise harjumused tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

■ Enamasti kilohinda ■ Vaatan mõlemat, nii kilo kui paki hind ■ Enamasti paki hind ■ Ei vaata hind

Joonis 4.3. Hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu 2007–2022 (% vastanutest)

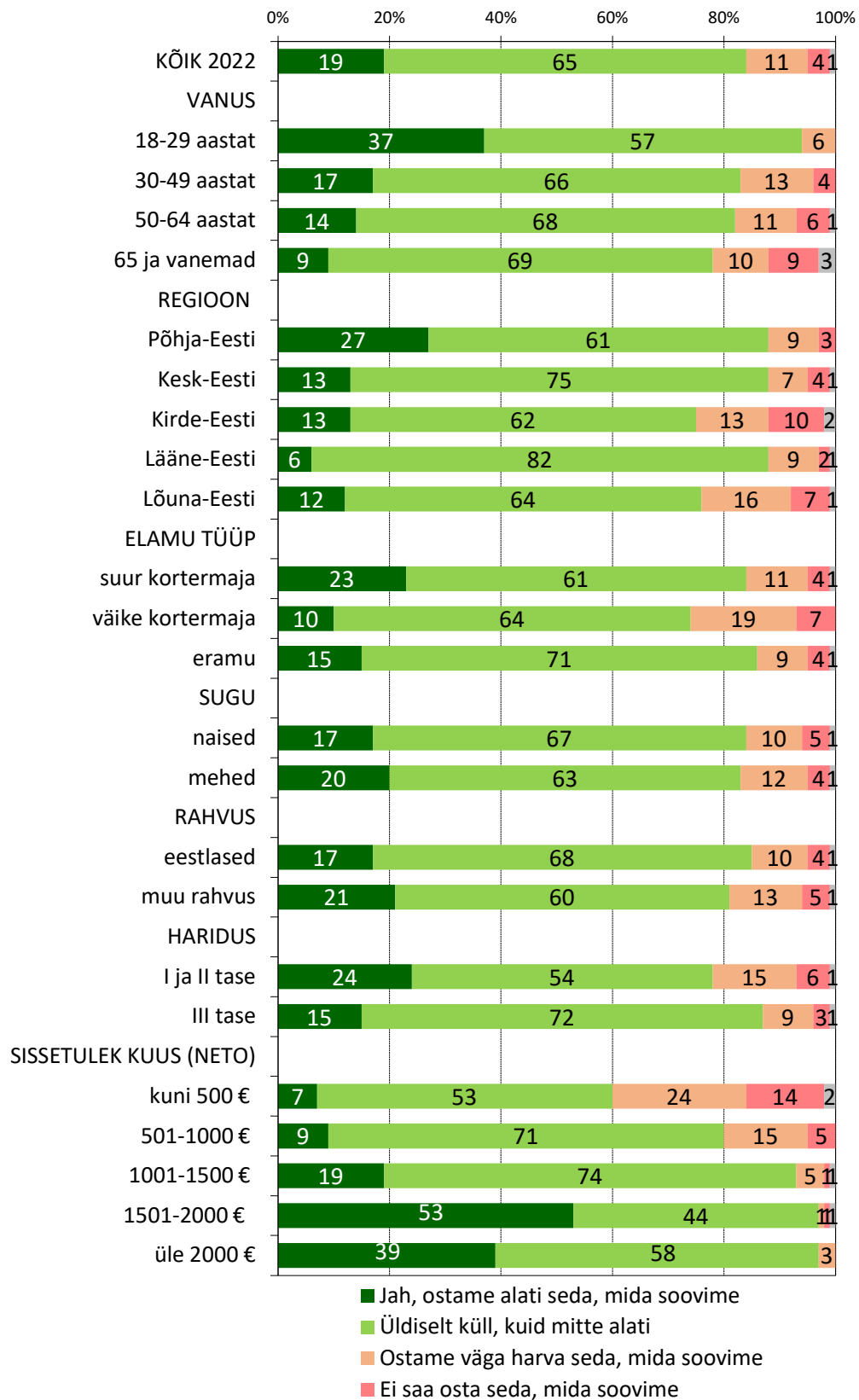
* EMOR CAPI meetod

- Üldine reegel on see, et suuremate sissetulekute korral on tavaliselt ka suuremad võimalused soovikohaste toiduostude tegemiseks, kuid samas on hinnang oma sissetuleku suuruse ja ostujõu kohta vägagi subjektiivne ning ka näiteks 2000 € või üle selle teeniv vastaja võib hinnata oma sissetuleku ebapiisavaks, kui soovitud kaupade hinnalävi on palgatasemest kõrgem. Kuigi üle 2000 € teenivaist vastanuist 39% kinnitab, et saab endale alati lubada seda, mida soovib, siis 57% saab seda vaid üldjuhul lubada ja 3% vastanuist väidab, et saab endale soovikohast toitu lubada väga harva. Mõnevõrra paremas vastavuses sissetulekuga näevad oma tarbimisvõimalusi 1501-2000 € teenivad vastanud, kellest leiab 53%, et saab endale alati lubada seda, mida soovib ja 44%, et saab seda teha üldjuhul. Ka selles grupis on 5% neid, kes saab soovikohast toitu lubada endale väga harva ja 1% neid, kes ei saa seda kunagi teha (joonis 4.4).
- Järgmistes palgaastmetes muutuvad võimalused selgelt piiratumaks. 1001-1500 € teenivate vastanute grupis saab endale soovikohast toitu lubada alati 19% ja üldiselt 74%, 501-1000 € teenivas grupis vastavalt 9% ja 71% ning kuni 500 € teenivas grupis 7% ja 53%. Teiselt poolt suureneb nende osakaal, kes saab soovikohast toitu osta väga harva või ei saa seda kunagi teha. Kuni 500 € teenivate vastanute grupis on selliseid vastavalt 24% ja 14% ning 501-1000 € teenivate vastanute grupis 15% ja 5%.
- Vanuseliselt on oma sissetulekuist lähtuvate võimalustega kõige rohkem rahul 18-29-aastased noored, kellest 37% kinnitab, et ostab alati seda, mida soovib ja 57%, et saab seda teha üldjuhul. Teistest paremaks hindavad oma võimalusi Põhja-, Kesk- ja Lääne-Eesti elanikud,

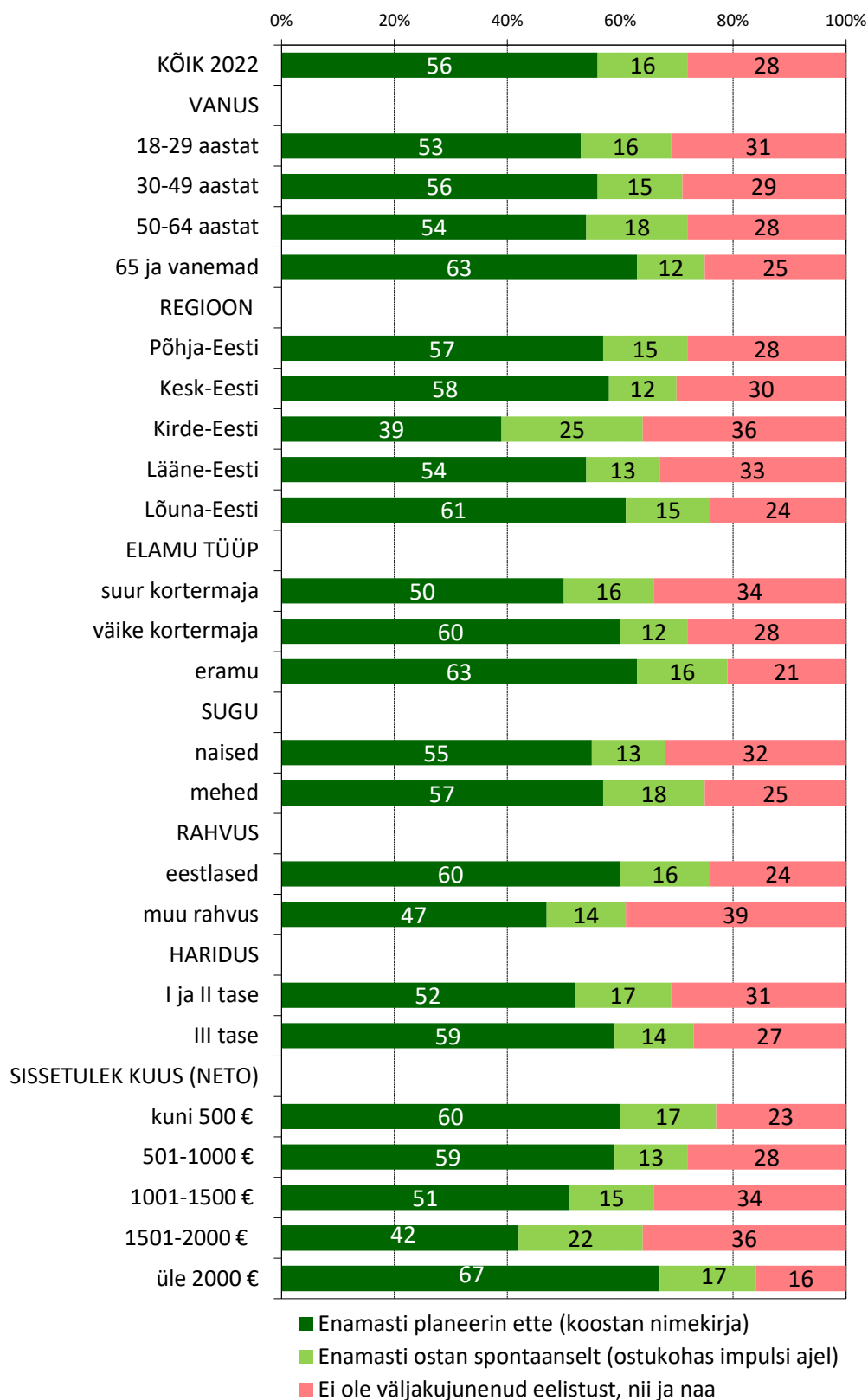
kellest kas alati või üldjuhul saab soovikohast toitu endale lubada 88% vastanuist. *Alati* osakaal on kõige suurem Põhja-Eestis (27%) ja väiksem Kesk-Eestis (13%) ja Lääne-Eestis (6%).

- Toiduainete ostmisel planeerib keskmiselt 56% oma oste ette, 16% teeb oste spontaanselt ja 28% ei oma väljakujunenud harjumusi (2020. a vastavalt 61%, 15% ja 24%). Erinevates elanike rühmades planeerib oma toiduoste ette valdavalt 50–67% vastanuist. Teistest eristuvad Kirde-Eesti elanikud, kellest oma oste planeerib 39%, 1501–2000 € teenivad vastanud (42%) ja muust rahvusest elanikud (47%), kus planeerijate osakaal jääb alla 50%. Teiselt pool on neist gruppides suurem spontaansete ostjate ning nii ja naa toimijate osakaal – Kirde-Eestis vastavalt 25% ja 36%, 1501–2000 € teenivate grupis 22% ja 36% ning muust rahvusest elanike seas 14% ja 39% (joonis 4.5).

Joonis 4.4. Hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

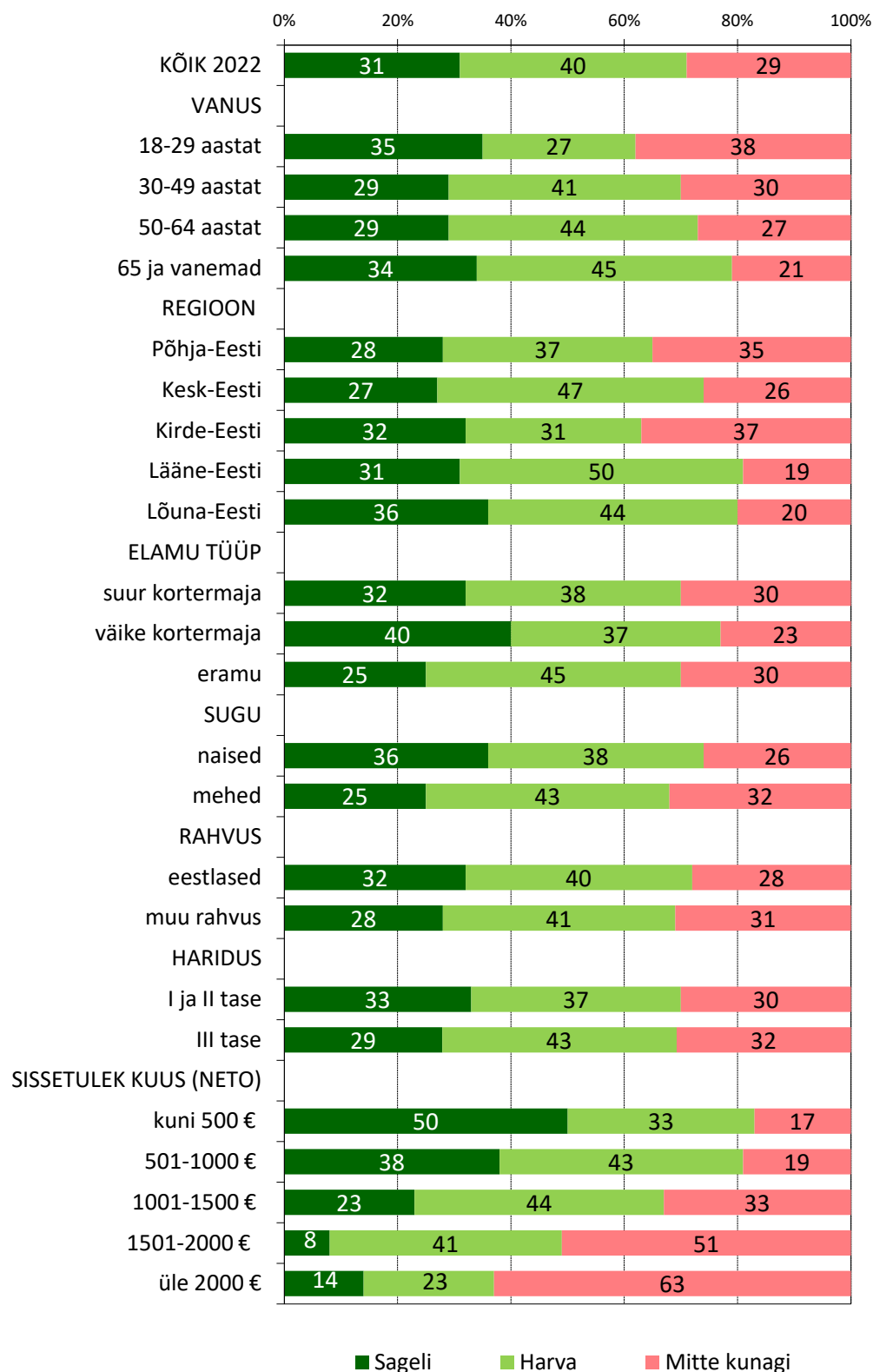

Joonis 4.5. Hinnangud toiduostude planeerimisele tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

- Keskmiselt 31% vastanuist kinnitas, et on viimase nelja nädala jooksul olnud toidukaupu ostes olukorras, kus ta ei saanud soovitud kaupa osta kõrge hinna tõttu, 40% vastas, et nendega on seda juhtunud harva ja 29%, et mitte kunagi (joonis 4.6). Kõrge hind oli kõige sagedamini takistuseks kuni 500 € teenivaile (50%) ja 501-1000 € teenivaile vastajaile (38%), kuid see oli keskmisest enam probleemiks ka väikese kortermajade elanikele (40%), naistele (36%, mehed 25%) ning 65-aastastele ja vanematele vastanuile (34%) (joonis 4.6).
- Teistpidi vaadates takistas kõrge hind kõige vähem üle 2000 € ja 1501-2000 € teenivaid vastanuid, kellest vastavalt 63%-le ja 51%-le polnud hind probleemiks.
- Vabas vormis sai vastata küsimusele, millist toidukaupa vastanu soovinuks osta. 750 vastusest kõige sagedamini oli soovitud või ostmata jäänud toiduaineks märgitud kala või punane kala (315 märksõna), lõhe (87), muud kalad ja kalatooted (forell, angerjas, heeringas, kalamari 31), lihatooted (sh sink ja vorst, 134), juust (71), piim ja piimatooted (sh kohupiim, jogurt, hapu- ja vahukoor, 41), kohv (32), kana ja kanalihatooted (32), või (32), õli (14) jt. Välja oli toodud sageli ka köögi- ja puuvilju nii üldnimetusena kui ka konkreetsete liikidena ning muid toiduaineid (vt lisa 3, K14).

Joonis 4.6. Hinnangud olukordadele sagedusele, kus toiduostud jäid tegemata kauba kõrge hinna tõttu tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

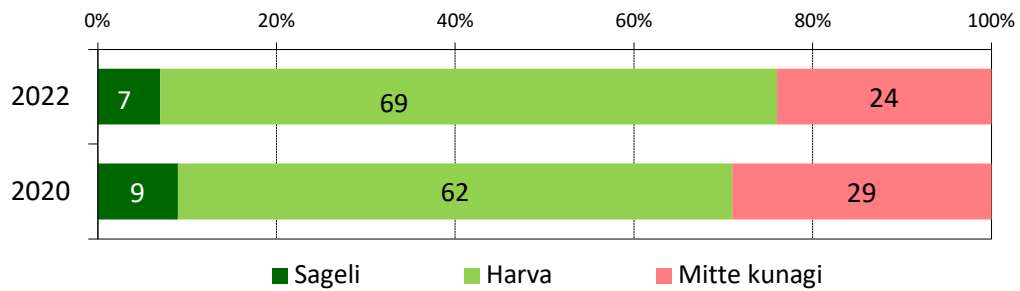

4.2. Riknenud toidukaupade äraviskamine

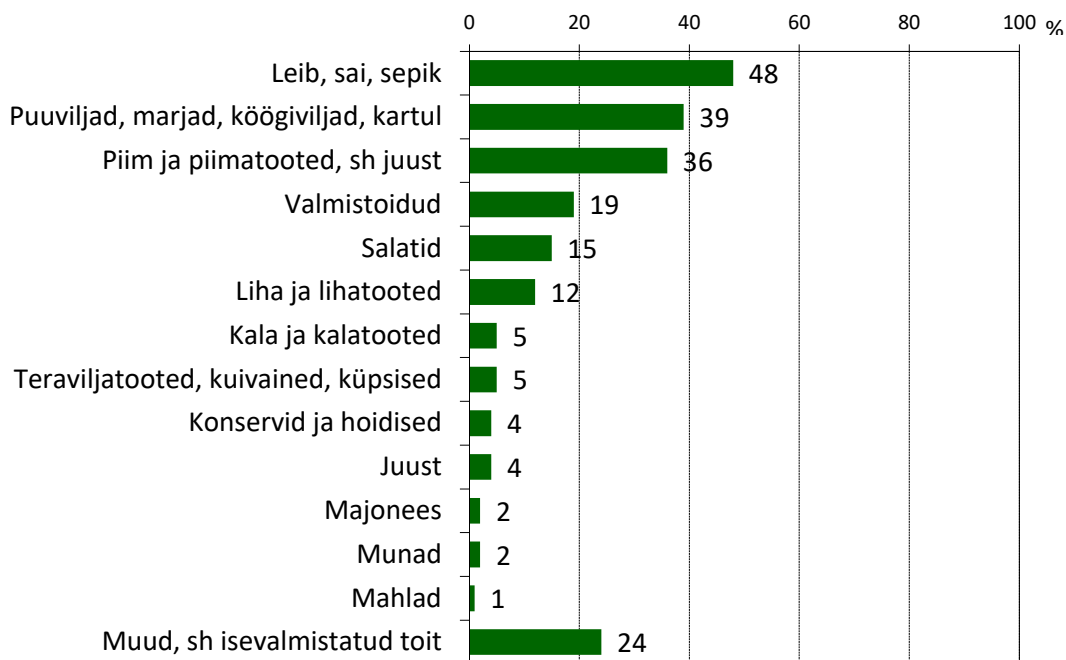
- 2022. aasta küsitluse andmetel oli viimase 3 kuu jooksul ostetud toidukaupu ära visanud 76% vastanutest, neist 69% tegi seda harva ja 7% sageli. Toitu ei visatud ära ligi neljandikus peredes (24%). Võrreldes 2020. aastaga on toidu äraviskajate suhtarv vastanuist kasvanud 5%-punkti võrra (joonis 4.7).
- Ostetud toidukaupadest viskasid elanikud kõige sagedamini ära leiba, saia, sepikut (48% toitu ära visanud vastanutest); puuvilju, marju, köögivilju ja kartuleid (39%); piima ja piimatooteid (36%); valmistoite (19%); salateid (15%); liha ja lihatooteid (12%) (joonis 4.8).
- Peamiselt visati ostetud toitu ära seetõttu, et see oli riknenud, hallitanud, ebakvaliteetne (70% toitu ära visanud vastanutest), aegumise, seisma jäämise tõttu (60%) ja toote halvaks minemise tõttu (31%). 17% toitu ära visanud vastanutest andis toidujäägid loomadele ja lindudele, 14% viskas toidu ära kuivamise, kõvaks minemise ja 11% mittemaitsemise tõttu, 6%-l juhtudest olid tootes putukad ja 6%-l juhtudest oli toit juba ostes riknenud. Muid põhjuseid tõi välja 13% vastanuist (joonis 4.9).
- Valdav osa (58-87%) toidu äraviskajaist tegi seda siiski harva. Sagedasi toidu äraviskajaid oli kõige rohkem 18-29-aastaste noorte (21%), Lääne-Eesti elanike (19%) ja üle 2000 € teenivate vastajate hulgas (13%). Neid, kes toitu mitte kunagi ära ei visanud, oli kõige rohkem 65-aastasste ja vanemate seas (42%), 1001-1500 € teenivate vastajate hulgas (30%) ja 50-64-aastaste vanuserühmas (29%). Mingit seaduspära suhtarvud välja ei toonud. Nii ei visanud mitte kunagi toitu ära ka 26% neist vastanuist, kelle sissetulek oli üle 2000 €, kusjuures 61% neist tegi seda harva. 1501-2000 € teenivaist vastajaist viskas sageli toitu ära vaid 3%, 87% tegi seda harva ja 10% ei visanud kunagi toitu ära (joonis 4.10).
- Keskmiselt visati elanike hinnangute alusel ära 4% ostetud toidukogusest, mis on samal tasemel 2020. aasta näitajaga. Elanike rühmades hinnati ära visatud toidukoguse hulka sarnaselt, see varieerus 3% ja 7% vahel (joonis 4.11).

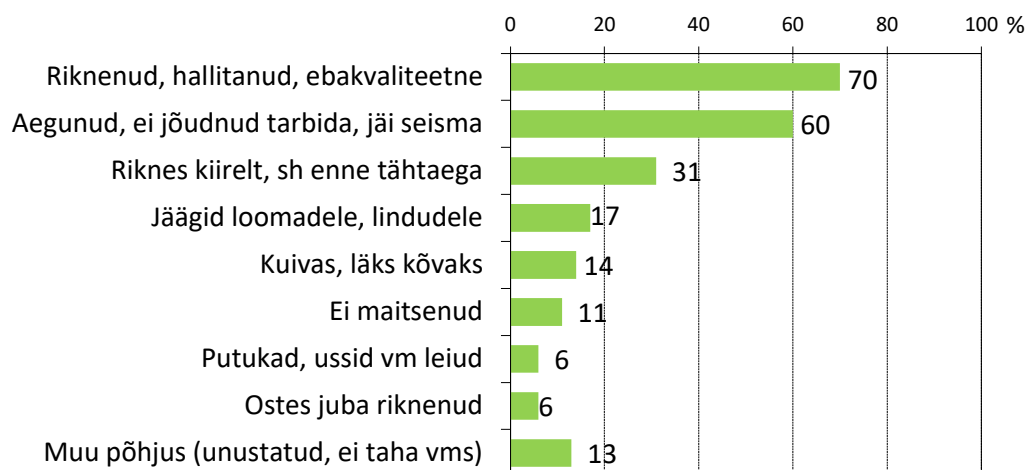
Joonis 4.7. Riknenud toidukaupade äraviskamine 2020-2022 (% vastanutest)

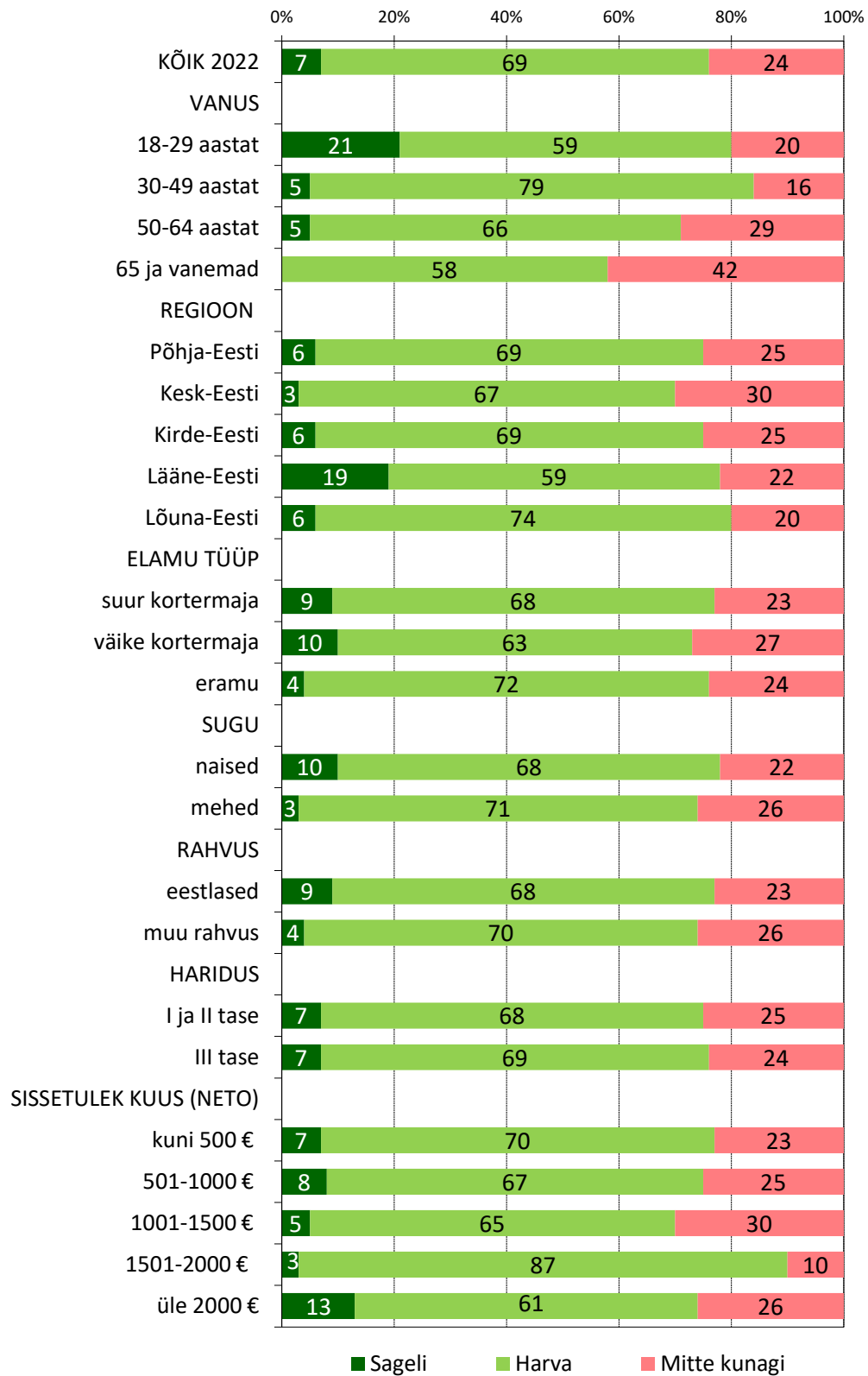
Joonis 4.8. Sagedamini ära visatud toidukaubad (% vastanutest, kes viskasid viimase 3 kuu jooksul ära ostetud toidukaupu)

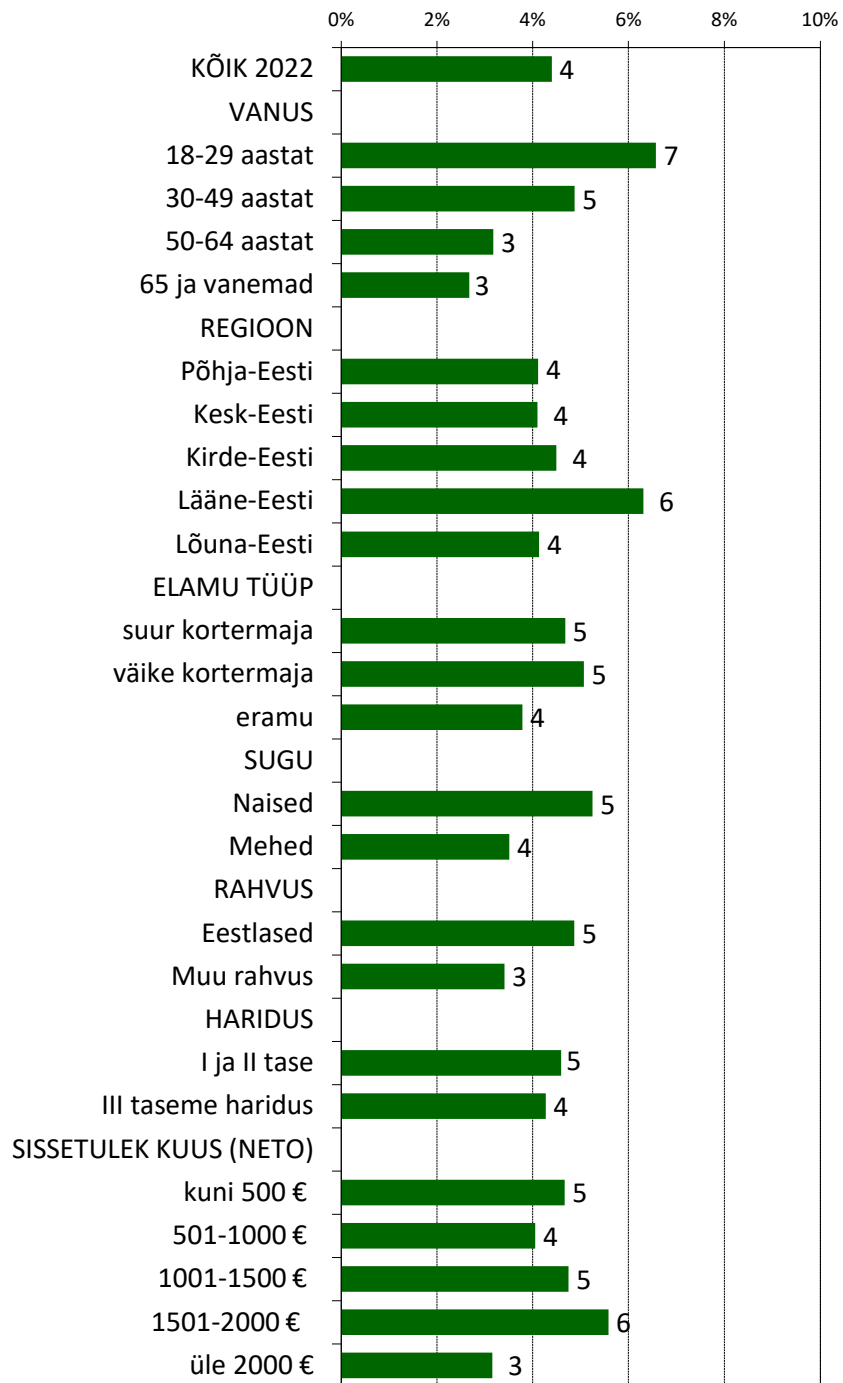
Joonis 4.9. Peamised toidu äraviskamise põhjused (% vastanutest, kes viskasid viimase 3 kuu jooksul ära ostetud toidukaupu)

Joonis 4.10. Viimase kolme kuu jooksul ostetud toidukaupade äraviskamine tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

Joonis 4.11. Hinnangud äravisatud toidukoguse hulga tausttunnuste rühmades (keskmine % viimase 4 nädala jooksul ostetud toidukogusest)

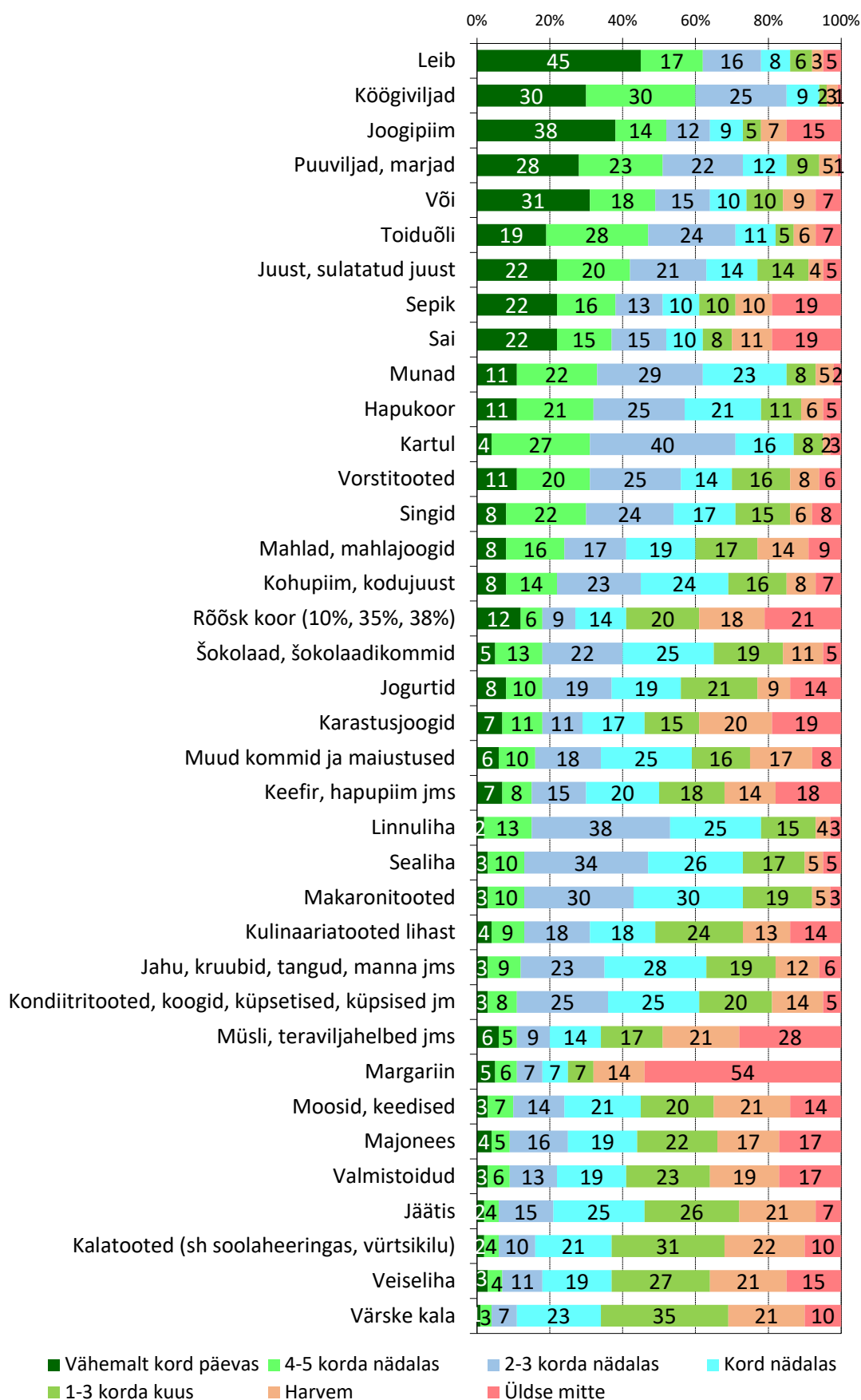
4.3. Toitumisharjumused

- Inimeste toitumisharjumusi saab vaadelda mitmel erineval skaalal, lähtudes tervislikkuse, tasakaalustatuse ja ostujõu näitajatest. Tasakaalustatud ja tervislik toitumine eeldab rohkema köögi- ja puuvilja tarbimist, vähemalt mõned korrad nädalas liha ja kala tarbimist, ning vähem makaronide, jahu- ja jahutoodete ning magusa tarbimist.
- Enim tarbitavad toiduained Eesti elanike toidulaul olid viimase aasta jooksul köögiviljad, kartul, leib, puuviljad ja marjad, munad, toiduõli, hapukoor, linnuliha, juust ja sulatatud juust ning või, mida tarbis vähemalt korra nädalas või sagedamini 74-94% vastanutest (joonis 4.12; 4.13).
- Sagedamini tarbiti köögivilja, kartuleid, leiba, puuvilja ja marju ning mune, mida vähemasti korra nädalas pani lauale 85–94% vastanuist. Igapäevaselt sõi köögivilju 30% ja puuvilju ning marju 28% vastanuist.
- Igapäevane tarbijaskond oli suurim leival, piimal, võil, köögi- ja puuviljadel, mida sõi vähemalt kord päevas vastavalt 28–45% vastanutest.
- Kartuleid tarbis 87% vastanuist vähemalt kord nädalas, kuid igapäevaselt sõi neid vaid 4%. Kartuleid asendavad makaronitooted, mida tarbis vähemasti korra nädalas 73% vastanuist. Igapäevaselt sõi neid 3% vastanuist.
- Üheks kriteeriumiks nii tasakaalustatud toitumise kui ka ostujõu seisukohalt on liha ja lihatoodete tarbimine. Eesti elanike toidulaul on nii linnuliha (kuni kord nädalas 78% vastanuist), sealih (73%), singid (71%) ja vorstitooted (70%), vähem veiseliha (37%). Igapäevaselt tarbib neid vaid väike osa (2–11%) ning valdavalt süüakse linnuliha ja sealih kas 2-3 korda nädalas (vastavalt 38% ja 34%) või vähemalt kord nädalas (25% ja 26%). Alternatiivina tarbitakse vähemasti kord nädalas ka kala (34%) ja kalatooteid (37%).
- Kohupiima ja kodujuustu tarbis vähemasti kord nädalas 79% vastanuist, piima 73%, jogurteid 56%, mahlasid ja mahlajooke 60%, keefiri, hapupiima jms 50%.
- Magusa osas tarbis vähemasti kord nädalas šokolaadi ja šokolaadikomme 65%, kondiitritooteid 61%, muid komme ja maiustusi 59%, jäätist 46%, karastusjooke 46% ning moose ja keediseid 45% vastanuist. Igapäevaselt sõi šokolaadi ja šokolaadikomme ning muid komme vastavalt 5% ja 6%, 3-5 korda nädalas 13% ja 10%, 2-3 korda nädalas 22% ja 18% ning korra nädalas mõlemaid 25%.
- Kõige rohkem vältisid vastanud margariini tarbimist, kellest ei teinud seda üldse 54%, ka tervislikuks peetav müsli, teraviljahelbed jms jäi 28%-l vastanuist toidusedelist välja. Igapäevaselt tarbis müsli, teraviljahelbed jms 6% ja vähemalt korra nädalas 28% vastanuist.
- Noored tarbisid viimase poolaasta jooksul teiste vanuserühmadega võrreldes harvem järgmisi toiduaineid või oli mittetarbijate osakaal vastanute üldise keskmisega võrreldes märkimisväärselt suurem: margariin (üldse mitte 65%, harvem kui 1-3 korda kuus 3%), rööskkoor (üldse mitte 39%, harvem kui 1-3 korda kuus 9%), keefir ja hapupiim (üldse mitte 37%, harvem kui 1-3 korda kuus 11%), sai (üldse mitte 36%, harvem kui 1-3 korda kuus 6%),

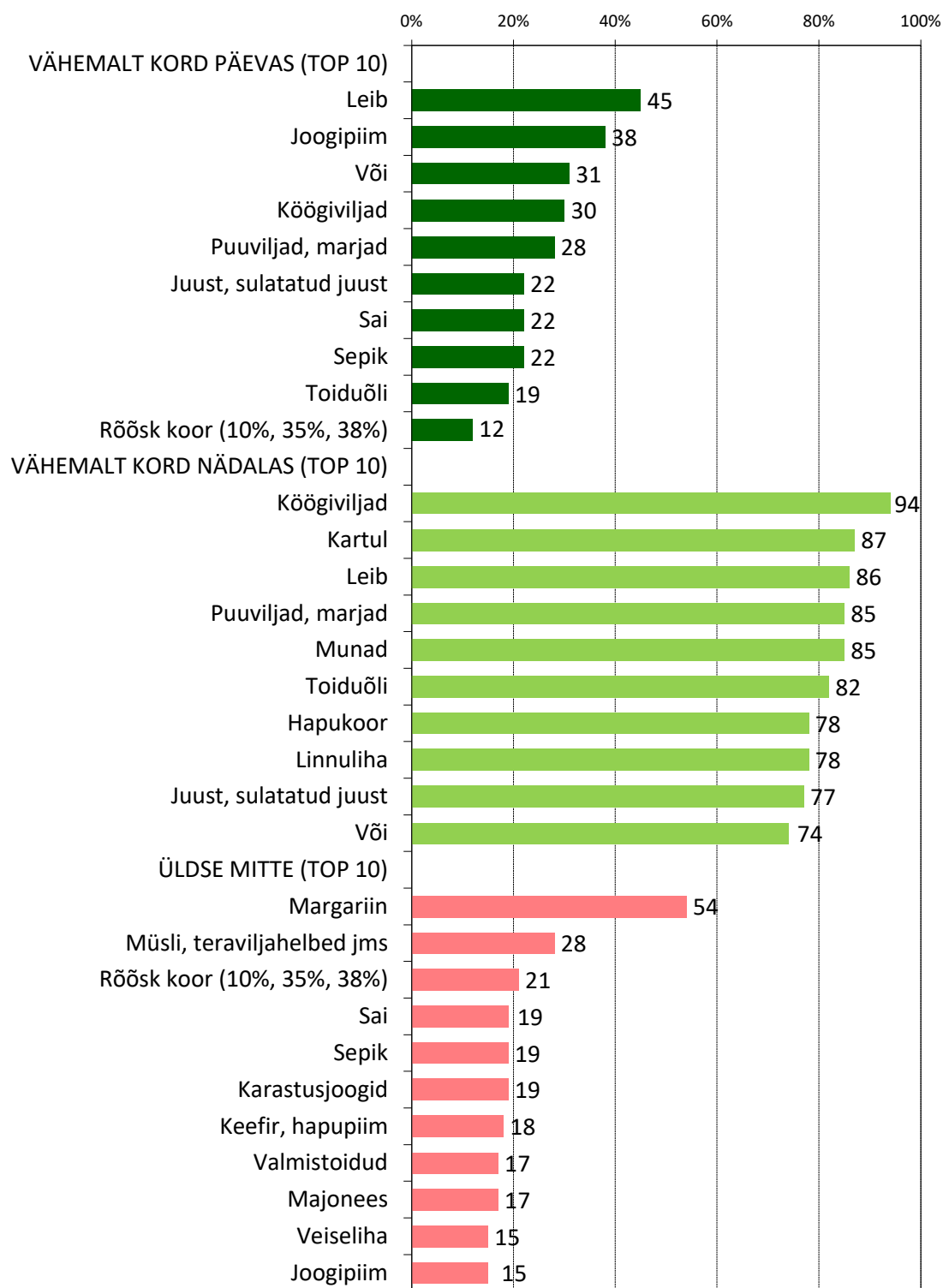
müsli, teraviljahelbed jms (üldse mitte 35%, harvem kui 1-3 korda kuus 13%), majonees (üldse mitte 27%), moosid (üldse mitte 27%, harvem kui 1-3 korda kuus 16%), jogurtid (üldse mitte 24%, harvem kui 1-3 korda kuus 4%), kalatooted (üldse mitte 25%, harvem kui 1-3 korda kuus 42%), sepik (üldse mitte 25%, harvem kui 1-3 korda kuus 9%), hapukoor (üldse mitte 17%, harvem kui 1-3 korda kuus 11%), kohupiim ja kodujuust (üldse mitte 17%, harvem kui 1-3 korda kuus 14%), kulinaartooted lihast (üldse mitte 17%, harvem kui 1-3 korda kuus 5%), leib (üldse mitte 13%), värske kala (üldse mitte 13%, harvem kui 1-3 korda kuus 24%), mahlad ja mahlajoogid (harvem kui 1-3 korda kuus 23%), puuviljad ja marjad (harvem kui 1-3 korda kuus 17%), ja kartul (üldse mitte 8%).

- Igapäevaselt tarbivad noored kõige sagedamini piima (51% vastanuist), köögivilja (34%), toiduõli (29%), juustu, sulatatud juustu, toorjuustu (25%), kohupiima ja kodujuustu, kulinaartooteid lihast, müsli ja teraviljahelbeid (kõiki 18%), jogurteid, võid, hapukoort, majoneesi (kõiki 17%), puuvilju ja marju, sinki, saia (kõiki 16%) ja mune (15%).

Joonis 4.12. Toiduainete tarbimise sagedused 2022. aastal (% vastanutest)

Joonis 4.13. Igapäevaselt ja iganädalaselt sagedamini tarbitavad toiduained (TOP 10) ning toiduained, mille tarbijaid on kõige vähem (TOP 10) (% vastanutest)

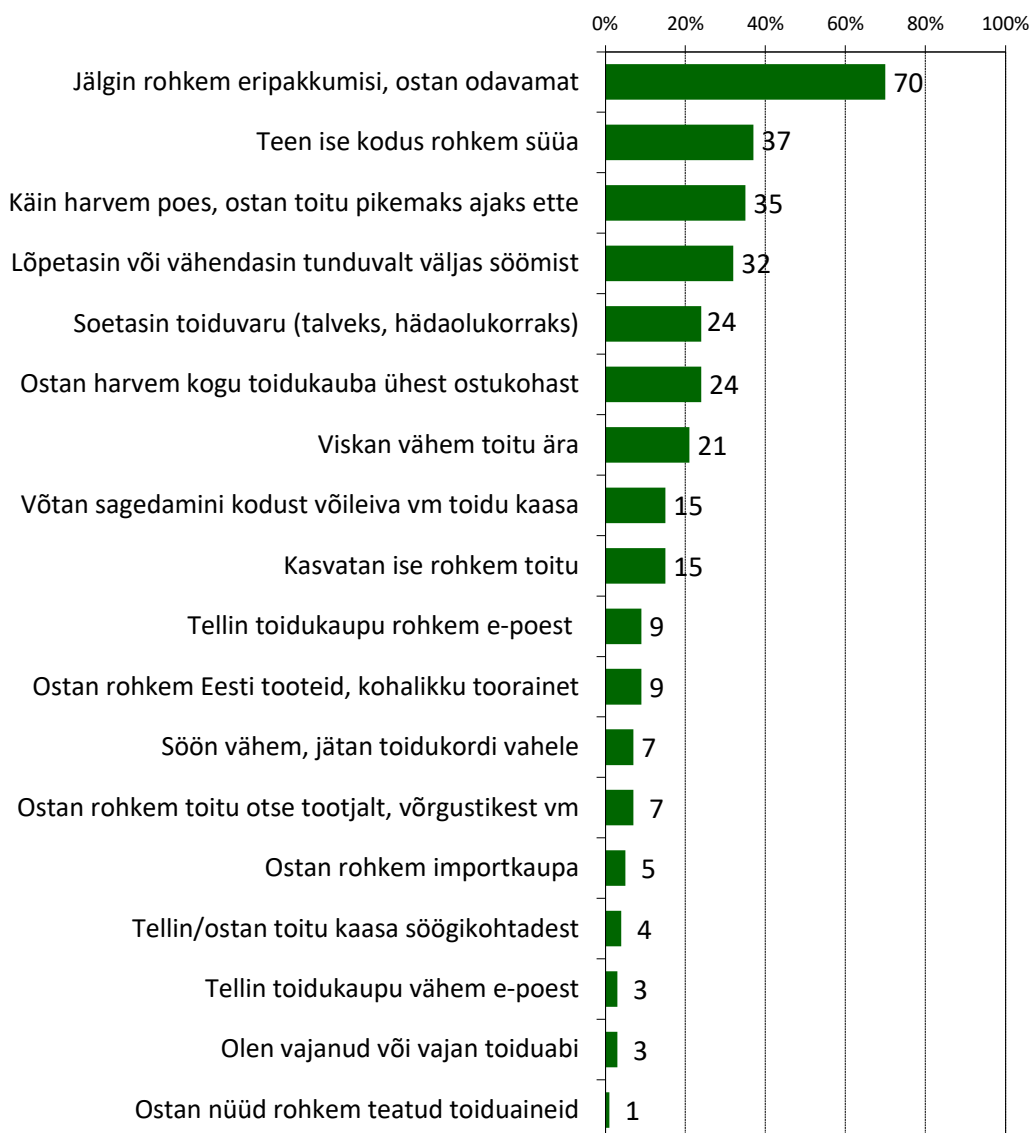

4.4. Tarbimisharjumused ja hinnatõus

- Seoses kiire hinnatõusuga Eestis on muutunud ka inimeste tarbimisharjumused. 70% vastanuist kinnitas, et jälgib rohkem eripakkumisi ja ostab odavamalt kaupa, mis on ka kõige sagedasem käitumismuster uues olukorras.
- Vähemalt kolmandik sööb nüüd sagedamini kodus või on loobunud või vähendanud väljas söömist. Kodus teeb ise rohkem süüa 37% vastanuist ja 32% lõpetas või vähendas tunduvalt väljas söömist (joonis 4.14).
- 35% käib harvemini poes ja ostab toitu pikemaks ajaks ette, 24% vastanuist märkis, et soetas toiduvaru (talveks, hädaolukorraks) ja sama palju kinnitas, et ostab harvem toidukaupa vaid ühest ostukohast.
- 15% vastanuist võtab sagedamini võileiva või muu toidu kodust kaasa ja sama palju vastanuist kasvatab ise rohkem toitu.
- 9% vastanuist tellib toitu rohkem e-poest ja sama palju vastanuid ostab rohkem Eesti tooteid ja kohalikku toorainet. 3% kinnitas teiselt poolt, et tellib toitu e-poest vähem.
- 7% vastanuist sööb vähem ja jätab toidukordi vahele. Sama palju vastanuid ostab toitu otse tootjalt või võrgustikest.
- 5% ostab rohkem importkaupa, 4% tellib/ostab toitu kaasa söögikohast,
- 3% kinnitas, et vajab rohkem toiduabi ja 1% märkis, et ostab nüüd rohkem teatud toiduaineid.

Joonis 4.14. Muutused toiduainete tarbimisharjumustes seoses üldise hinnatõusuga Eestis (% vastanutest)

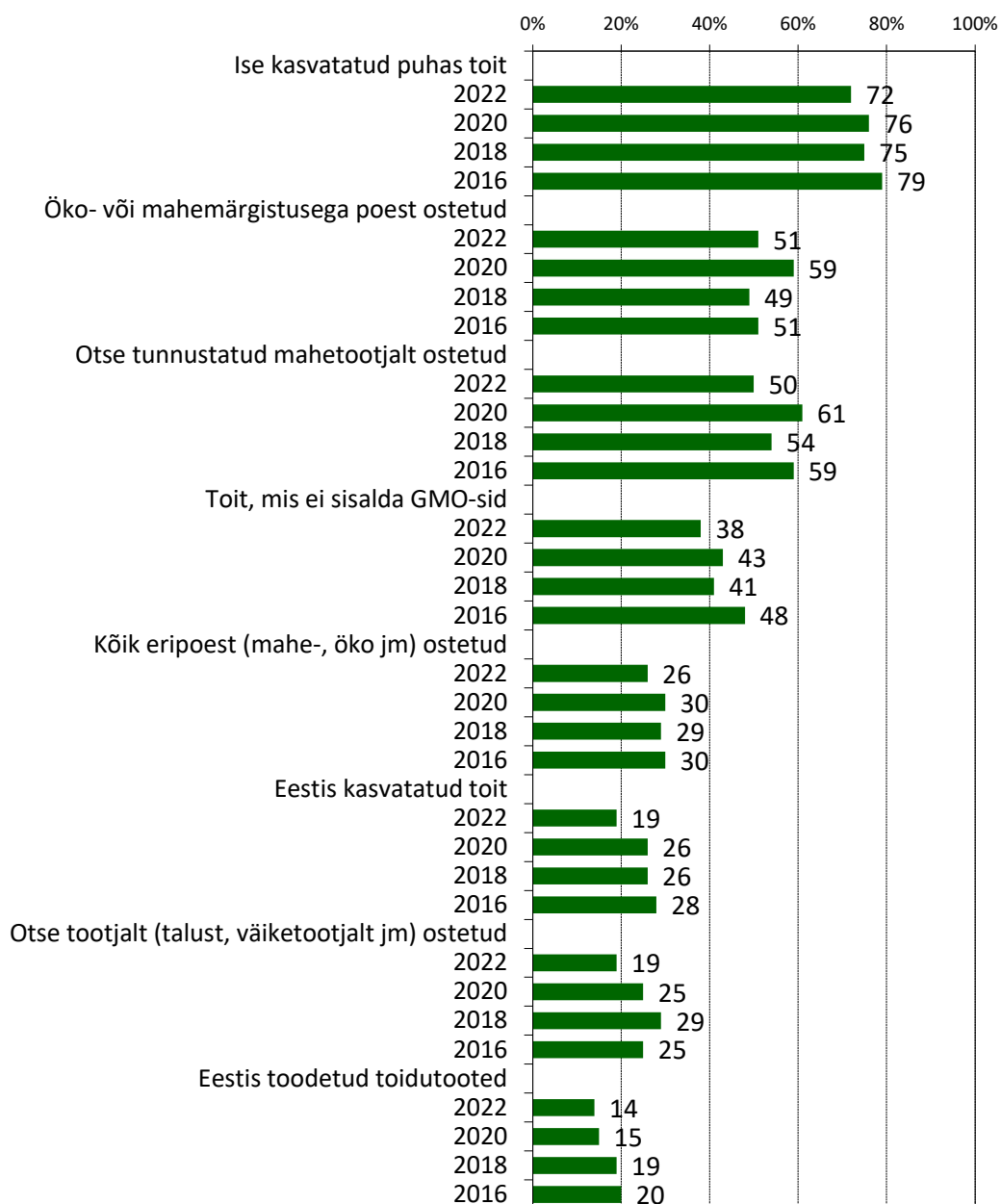

5. Mahetoidu ostu- ja tarbimisharjumused

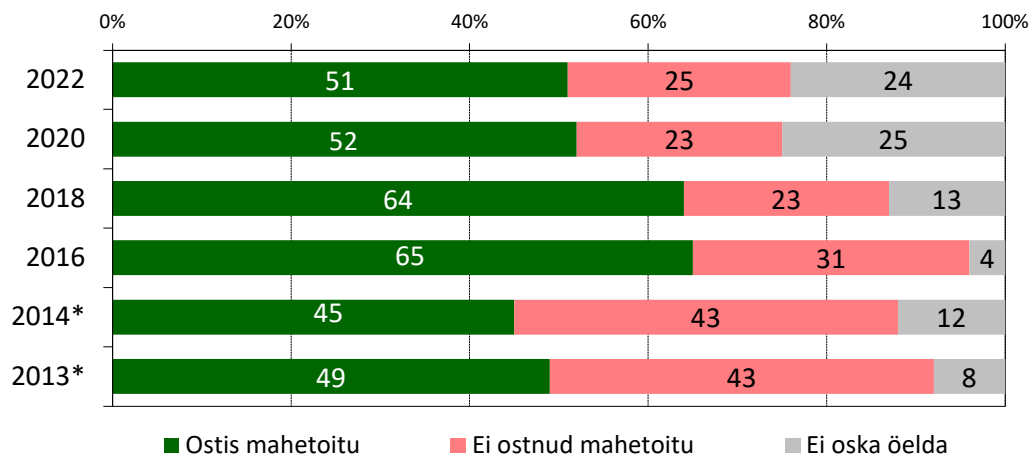
5.1. Mahetoidu tähendus ja ostmise sagedus

- Mahetoit on toit, mille põllumajanduslikest koostisosadest vähemalt 95% on pärit mahepõllumajandusest. Kõikidele tingimustele vastava mahetoote pakendil peab olema Euroopa Liidu mahelogo, päritolutähis ja järelevalveasutuse kood. Olenevalt tooraine päritolust tuleb kasutada päritolutähist "Eesti põllumajandus", "ELi põllumajandus", "ELi-väline põllumajandus või "ELi-sisene/-väline põllumajandus". Lisaks võib kasutada ka Eesti ökomärki.
- Eesti elanike teadlikkus mahetoidust on väikeste kõikumistega püsinud enam-vähem samal tasemel. Võrreldes eelmise uuringuga 2020. aastal on teadlikkus mõne näitaja osas paranenud ja mõne näitaja osas halvenenud.
- Elanikud määratlevad mahetoiduna kõige sagedamini ise kasvatatud, ilma sünteetiliste väetisteta ja taimekaitsevahenditeta puhast toitu. Sellisena näeb seda 72% vastanuist (2020. a 76%) (joonis 5.1).
- Võrreldes eelneva uuringuga on vastajate hulgas vähem neid, kelle arvates mahetoit on öko- või mahemärgistusega poest ostetud toit (51% vastanuist, 2020. a 59%) või otse tunnustatud mahetootjalt ostetud toit (50%, 2020. a 61%), mille kasvatamisel ei ole kasutatud mineraalseid lämmastikväetisi, sünteetilisi taimekaitsevahendeid, kunstlikke värv-, maitse- lõhna- ega säilitusaineid, geneetiliselt muundatud tooraineid ja mille tootmine on kontrollitud.
- 38% vastanutest pidas mahetoiduks toitu, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud tooraineid (2020. aastal 43%).
- Neljandik (26%) vastanutest luges mahetoiduks kõiki eripoest (mahe-, öko- või loodustoodete poest) ostetud toiduaineid (2020. a 30%).
- Ligi viiendik vastanuid (19%) pidas mahetoiduks Eestis kasvatatud toitu (2020. a 26%) ja teine viiendik (19%, 2020. a 25%) otse tootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toitu.
- Kõiki Eestis toodetud toiduaineid arvas mahetoiduks 14% vastanuist (2020. a 15%).
- Mahetoidu ostjate osakaal ei ole võrreldes 2020. aastaga muutunud, 2022. aastal kinnitas mahetoidu ostmist viimasel aastal 51% vastanuist ja 2020. aastal 52%. Kõige kõrgem oli mahetoidu ostjate osakaal 2016. aastal, kui mahetoidu ostmist kinnitas 65% vastanuist (joonis 5.2).
- Kord nädalas ostis mahetoitu 9% vastanuist (2020. a 13%), 1-3 korda kuus 22% (2020. a 18%) ja harvemini kui kord kuus 20% (2020. a 21%). 25% vastanuist mahetoitu ei ostnud (2020. a 23%) ja 24% ei osanud seda öelda (2020. a 25%).
- Kõige sagedamini (kord nädalas või 1-3 korda kuus) ostsid mahetoitu 18-29-aastased noored (54%) ja üle 2000 € teenivad vastajad (51%). Kõige eitavamal positsioonil olid mahetoidu ostmise suhtes 1501-2000 € teenivad vastajad (41% ei ostnud mahetoitu) ja 65-aastased ja vanemad vastajad (33% ei ostnud mahetoitu) (joonis 5.4).

Joonis 5.1. Mahetoidu tähendus elanikele 2016–2022 (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

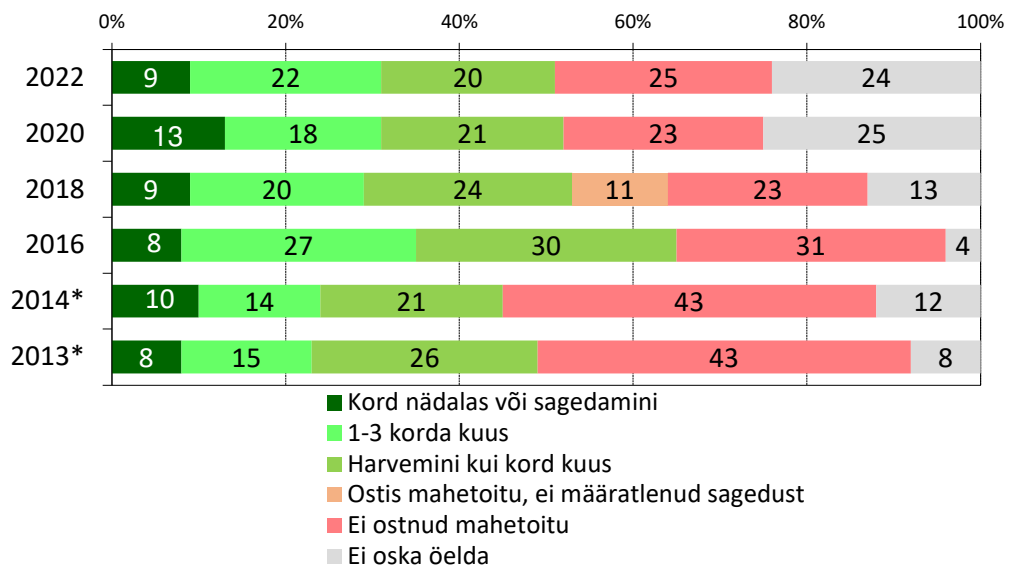

Joonis 5.2. Mahetoidu ostjate ja mitteostjate osakaalud aastatel 2013–2022 (% vastanutest)

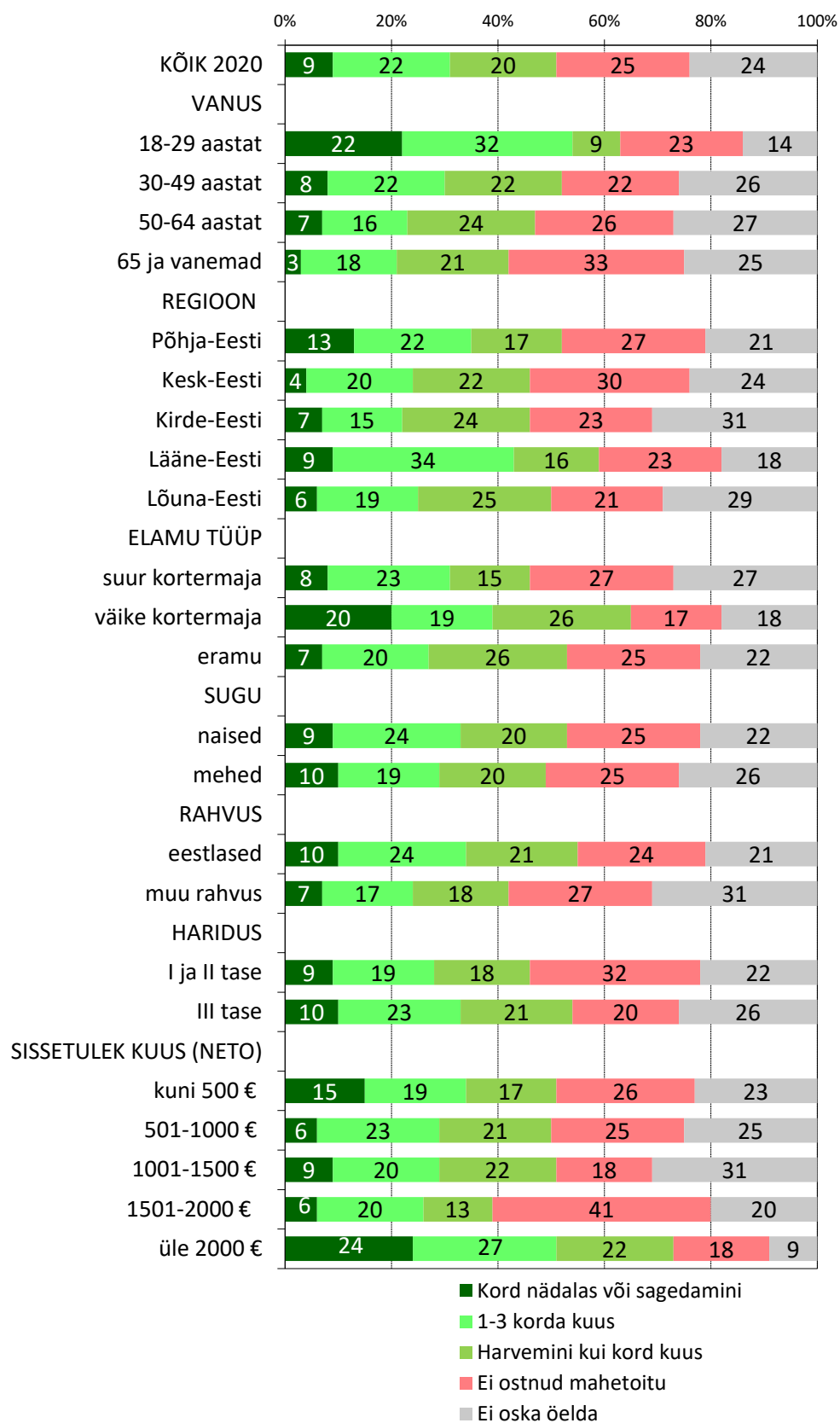
* EMOR CAPI meetod

Joonis 5.3. Hinnangud mahetoidu ostmise sagedusele aastatel 2013–2022 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

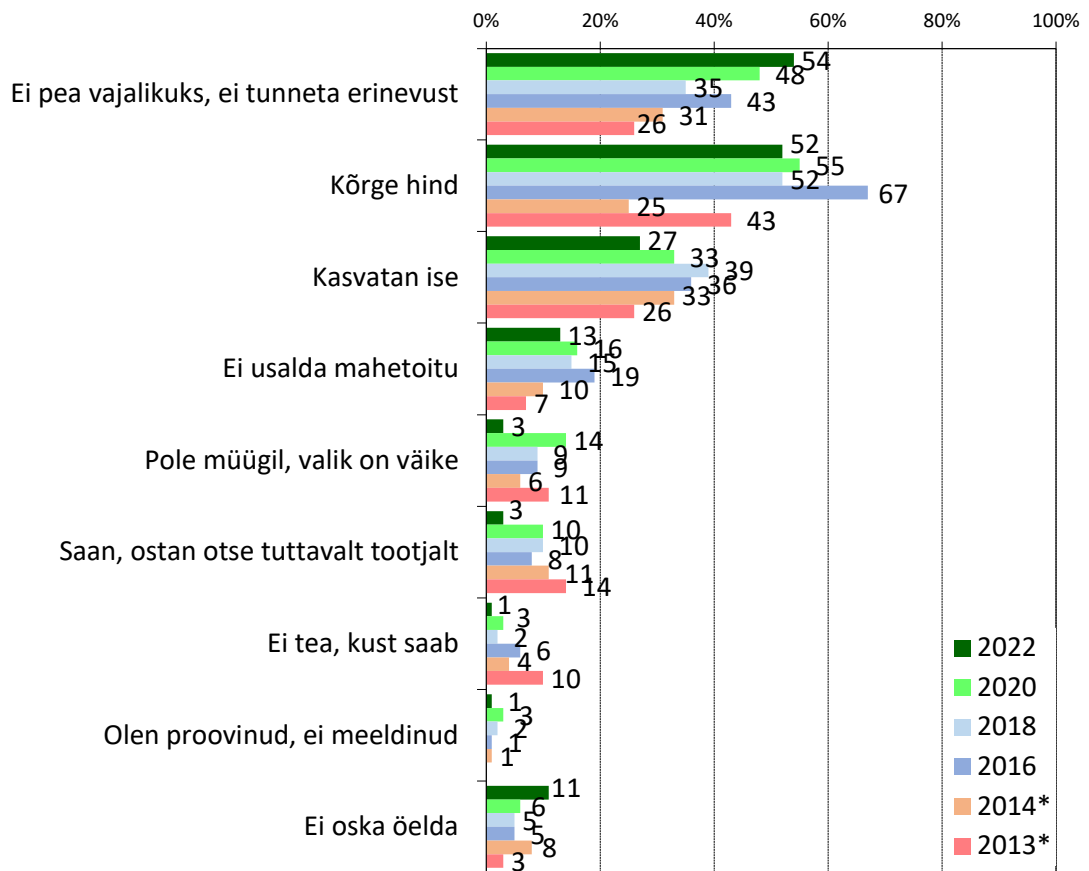
Joonis 5.4. Mahetoidu ostmise sagedus tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

5.2. Mahetoidu ostmise - mitteostmise põhjused

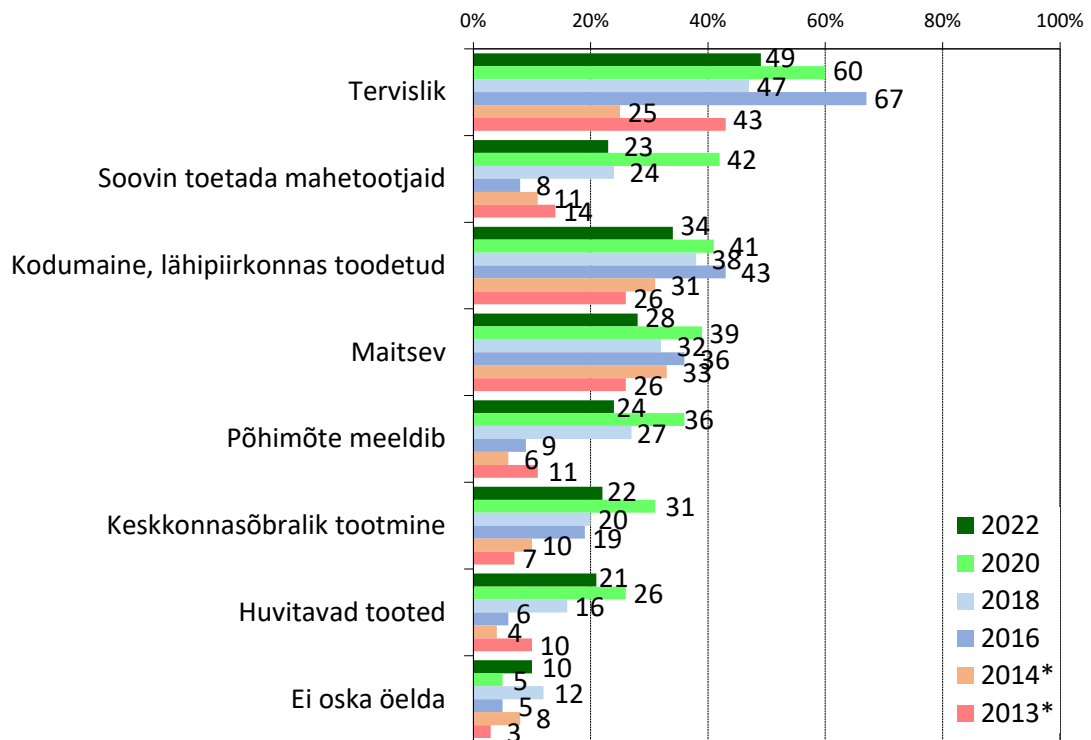
- Kui varasemalt on mahetoidu mitteostmise peamiseks põhjuseks olnud selle kõrge hind, siis viimases küsitluses toovad vastanud kõige sagedamini välja, et ei pea mahetoidu ostmist vajalikuks või ei tunneta selle erinevust tavatoidust (54%, 2020. a 48%) (joonis 5.5).
- Varasemalt esiplaanil olnud kõrge hind asetub põhjustest teisele kohale (52%, 2020. a 55%). Kõige sagedamini toodi kõrget hinda takistava tegurina välja 2016. aastal, kui hinna tõttu ei ostnud mahetooteid 67% vastanuist.
- 27% vastanuist kinnitas mitteostmist põhjendades, et kasvatab mahetoitu ise ja 13% ei usalda mahetoitu. Vähemal määral toodi välja ka teisi põhjuseid. Vabad vastused midagi täiendavalt juurde ei lisanud.
- Kõige eitavamalt suhtusid mahetoitu need 18-29-aastased noored, kes ei olnud aasta jooksul mahetoitu ostnud. 100% neist kinnitas, et ei pea vajalikuks või ei tunneta mahetoidu erinevust tavatoodetega. Seda kinnitasid mahetoidu mitteostmise põhjusena ka 87% 1501-2000 € ja 76% üle 2000 € teenivaist vastanuist ning 70% muu rahvuse esindajaist (eestlastest 44%).
- Kõrge hinna tõid ostu takistanud tegurina kõige sagedamini välja Kirde-Eesti elanikud (71%) ja kuni 1000 € teenivad vastanud (67%). Mahetoidu isekasvatamise tõid selle mitteostmise põhjusena sagedamini esile Kesk-Eesti ja Lääne-Eesti elanikud (45%), kuni 500 € teenivad (43%) ja 50-64-aastased vastanud (42%).
- Mahetoitu ostetakse valdavalt tema tervislikkuse pärast (49% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest), soovist toetada mahetootjaid (23%), kodumaisuse ja lähipiirkonna päritolu tõttu (34%), maitsevuse (28%), mahetootmise põhimõtte meeldivuse (24%), keskkonnasõbraliku tootmise (22%) ja huvitavate toodete tõttu (21%). Samas on vastajate suhtarv kõigis neis hinnangutes võrreldes 2020. aastaga langenud. Kõige rohkem on kahanenud nende vastanute arv, kes soovivad toetada mahetootjaid (-19%-punkti), kes teevad seda põhimõtte pärast (-12%-punkti), kelle arvates see on tervislik (-11%-punkti) ja mahetoit on maitsev (-11%-punkti) (joonis 5.6).
- 18-29-aastased noored, kes mahetoitu aasta jooksul ostsid, tõid olulisima põhjusena esile selle tervislikkuse (69% vastajarühmast). Noorte kõrval tõid selle teistest rohkem välja Põhja-Eesti elanikud (56%). Teistes tausttunnuste rühmades jäi tervislikkust esile toonud vastajate suhtarv vahemikku 40-51%.
- Vabas vormis lisati mahetoidu ostmise põhjustena, et mahetoitu ostetakse beebile/väikelapsele, kuna see on neile oluline; märgiti ka, et hind oli soodne, oli sooduskampaania, toode sattus ostukorvi juhuslikult, osteti kingituseks, toode meeldis, toode oli kvaliteetsem, osteti proovimiseks (et mis erinevus on sellel tavatoiduga) või osteti mahetoitu tuttavalt.

Joonis 5.5. Mahetoidu mitteostmise põhjused 2013–2022 (% viimase aasta jooksul mahetoitu mitte ostnutest; mitme vastuse võimalus)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 5.6. Mahetoidu ostmise põhjused 2013-2022 (% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

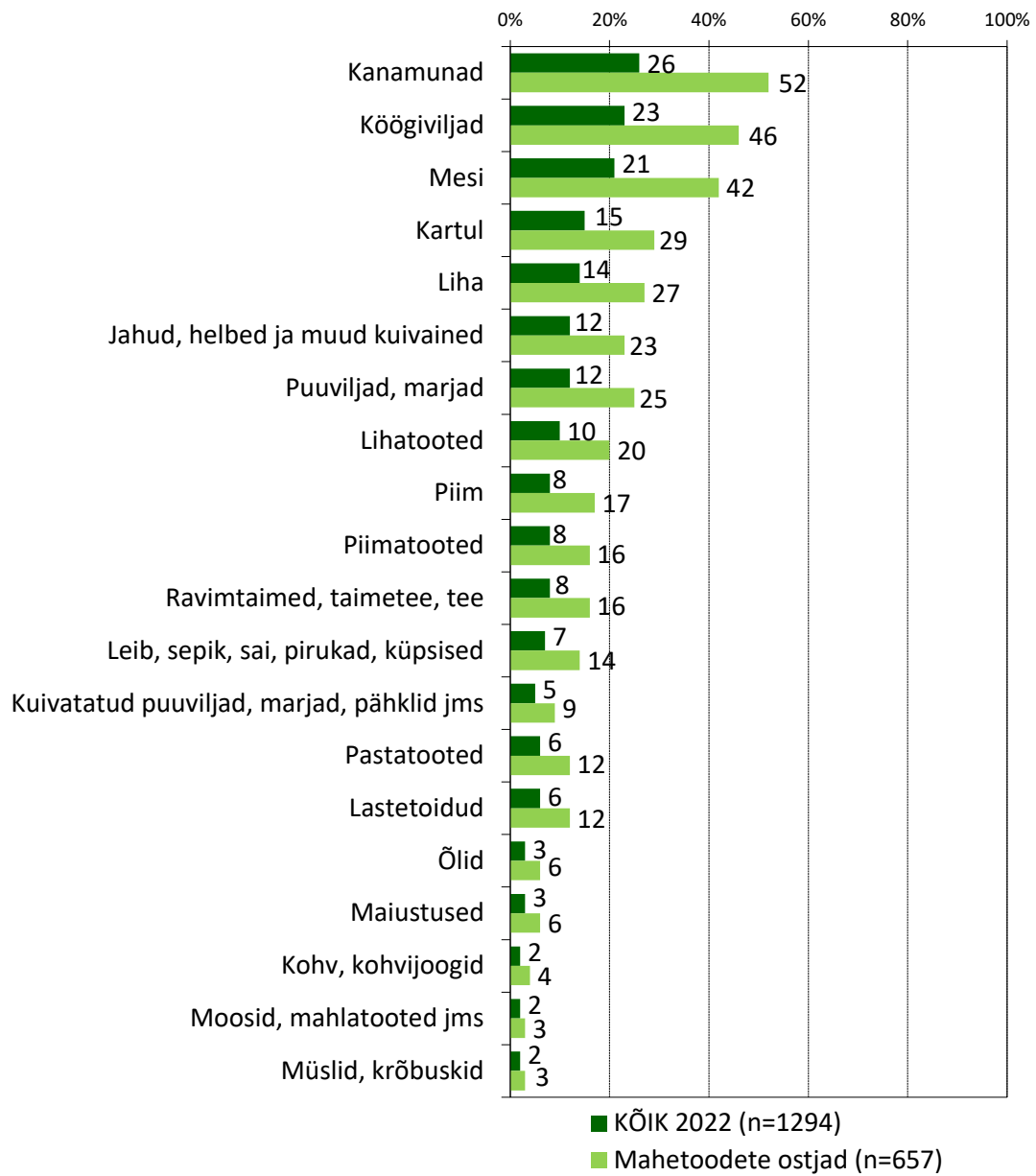
* EMOR CAPI meetod

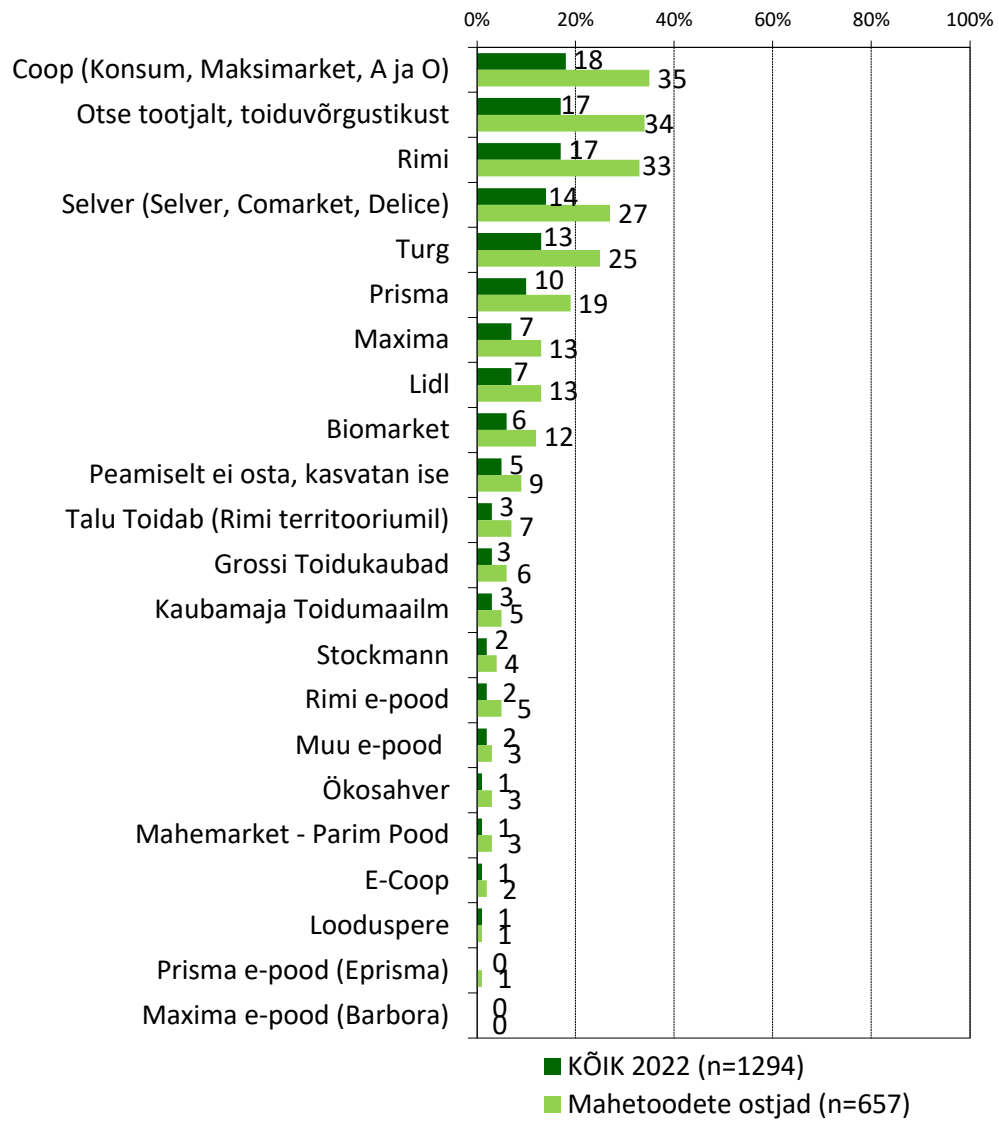
5.3. Enim ostetud mahetoidutooted ja ostukohad

- Küsitlusele eelnenud aasta jooksul ostsid elanikud mahedana peamiselt kanamune (26% kõigist vastanutest ja 52% mahetooteid ostnutest), köögivilju (23% kõigist vastanutest ja 46% mahetooteid ostnutest) ning mett (21% kõigist vastanutest ja 42% mahetooteid ostnutest). Iga kuues-seitsmes vastanu ostis mahekartulit (15% kõigist vastanutest ja 29% mahetooteid ostnutest). Jahusid, helbeid ja teisi kuivaineid, puuvilju ja marju, liha, leiba, saia, sepikut, pirukaid ja teisi pagaritooteid, ravimtaimi ja taimeteesid; piimatooteid ja piima, maiustusi, lastetoite, kohvi, müsli, moosi ja õli ostis (2–12% kõigist vastanutest ja 3–23% mahetooteid ostnutest) (joonis 5.7).
- Muudest ostetud mahetoodetest nimetati vaba vastuse vormis veel lutserni jt taimede idusid. Enim puudust tundsid vastajad (vabavastusena antud vastused) aedviljadest, puuviljadest, Eesti puuviljadest, keedistest, bataadist lillkapsast, Eesti tomatist sügis-talvisel perioodil.
- Suured ketipoed nagu Coop, Rimi, Selver, Prisma, Maxima, Lidl ja Biomarket on koos otsepakkujate ja turgudega jäänud populaarsemateks mahetoidu ostukohtadeks (mahetooteid ostis tavakauplustest 6–18% vastanutest ja 12–35% mahetooteid ostnutest). Otse tootjalt või toiduvõrgustikust ostis mahetooteid iga kuues vastanu (17% kõigist vastanust ja 34% mahetoodete ostjast) ning turgudelt iga kaheksas elanik (13% kõigist vastanust ja 25% mahetoodete ostjatest) (joonis 5.8).
- Rahvuse järgi eelistasid eestlastest mahetoidu ostmisel suurtest ketipoodidest rohkem Coopi (39% mahetoitu ostnutest), Rimi (30%) ja Selverit (29%) ning ostsid mahekaupa sagedamini ka otse tootjalt või toiduvõrgustikust (41%). Muust rahvusest vastanud eelistasid poekettidest Rimi (40%), Maximat (33%), Prismat (26%), Coopi (24%) ja Selverit (20%) ning harvemini ostsid mahekaupa ka otse tootjalt ja võrgustikest (14%). Turge külastasid sel eesmärgil mõlemad rahvusgrupid suhteliselt võrdselt (vastavalt 26% ja 24%) (lisa 2.29).
- Mahetoitu viimase aasta jooksul ostnud 18–29-aastased noored eelistasid ostukohana Coopi (48%), Rimi (44%), Prismat ja Selverit (mõlemad 36%) ning Lidlit (28%). Otse tootjalt ja mahevõrgustikest ostis mahetoitu 44% protsenti noortest.
- Regiooniti eelistati mahetoidu ostmiselt suurematest poekettidest Lääne-Eestis Coopi (69%) ja Selverit (42%), Kirde-Eestis Coopi (57%), Maximat (34%) ja Lidlit (30%), Põhja-Eestis Rimi (45%), Selverit (36%) ja Prismat (31%), Lõuna-Eestis ja Kesk-Eestis Coopi (vastavalt 41% ja 37%).
- Otse tootjalt ja võrgustikest osteti mahetoitu kõige sagedamini Kesk-Eestis (50% mahetoidu ostjast), Lõuna-Eestis (42%) ja Põhja-Eestis (34%). Turg oli mahetoidu ostjate seas populaarsem Lääne-Eestis (30%) ja Kirde-Eestis (29%).
- Ökopoodidest oli ostjate lemmik Biomarket (nimetas mahetoote ostukohana 6% kõigist vastanutest ja 12% mahetoodete ostjatest). Biomarketist ostsid mahetooteid suhteliselt sagedamini üle 2000 € teenivad vastajad (19% mahetoidu ostjast), 18–29-aastased noored (18%), naised 18%, mehed 5%) ja Põhja-Eesti elanikud (17%).
- Muude ostukohtade all märgiti vabas vormis, et ökotoitu osteti A1000 Marketist, e-poodidest Biolife, Membo ja Valete, kauplusest „Ehtne“ Kuressaares, „Taluturult“ Tartu Lõunakeskuses, talutoodete poest Valgas, laadalt, otse tootjalt, ulukiliha jahimehelt.

Joonis 5.7. Enim ostetud mahetoidutooted viimase aasta jooksul (% vastanutest ja viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

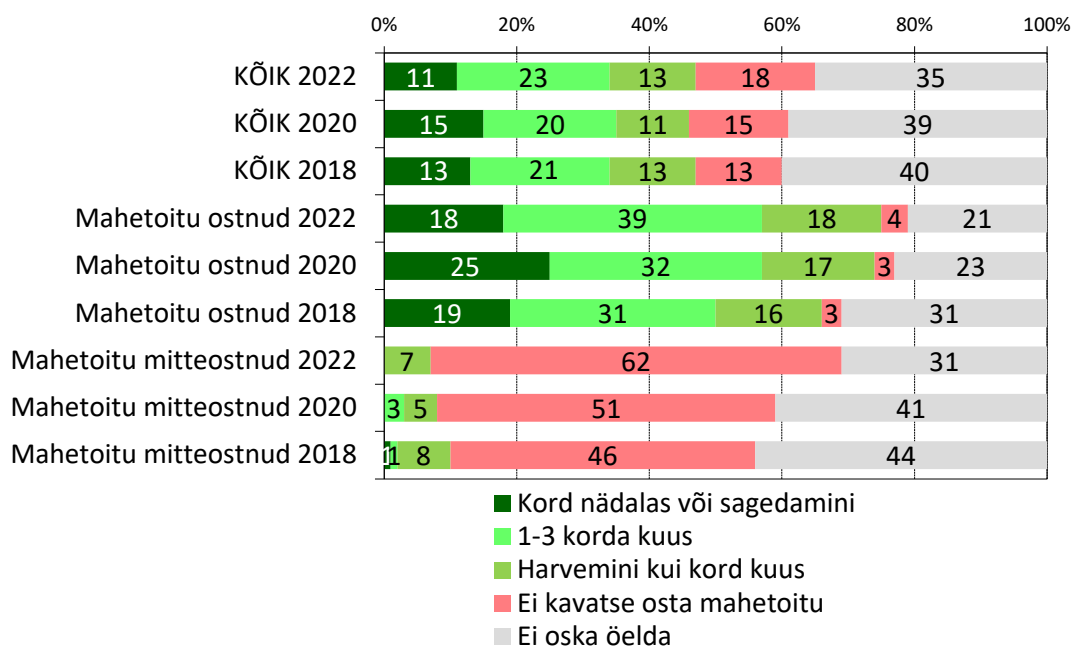
Joonis 5.8. Mahetoidutoodete ostukohad viimase aasta jooksul (% vastanutest ja viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

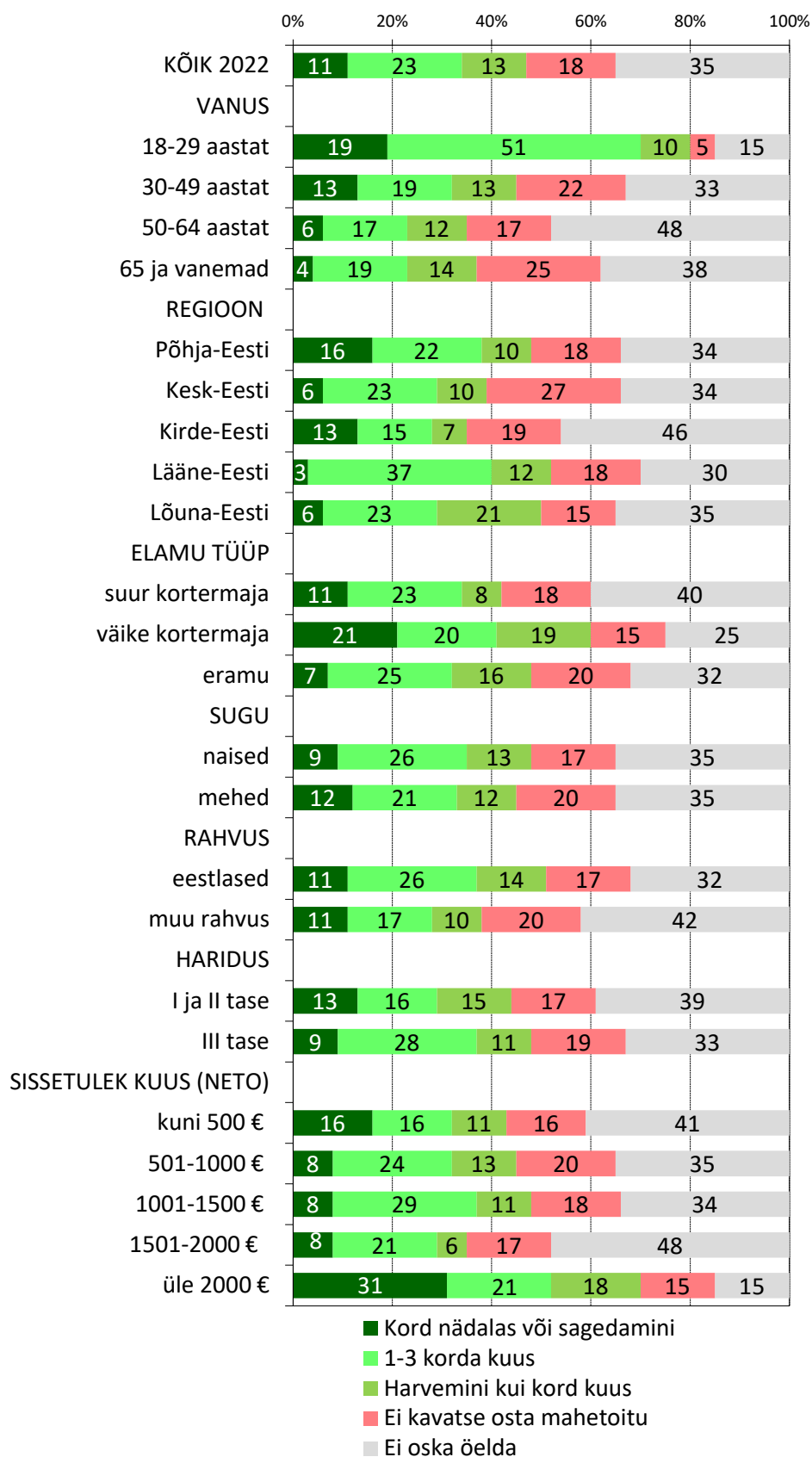
5.4. Mahetoitu ostukavatsused ja valmidus maksta kõrgemat hinda

- Mahetoitu kavatseb järgmise 12 kuu jooksul osta 47% kõigist vastanutest, 18% ei kavatse mahetoitu osta ja oma käitumist ei osanud prognoosida 35% vastanutest (*ei oska öelda*) (joonis 5.9).
- Mahetoitu ostukavatsusega vastanute osakaal ei ole viimase kahe aastaga oluliselt muutunud.
- Muutuda võib aga ostmise sagedus. Regulaarsete *iganädalaste* mahetoitu tarbijate osakaal (mahetoitu ostnud vastajad) võib võrreldes 2020. aastaga väheneda 25%-lt 18%-ni ja *1-3 korda kuus* mahetoitu ostvate tarbijate osakaal teiselt poolt suurenda 32%-lt 39%-ni.
- Kõige kindlam on mahetoitu ostukavatsus järgneva aasta jooksul 18–29-aastaste noorte ja üle 2000 € teenivate vastajate hulgas. Esimestest kavatseb mahetoitu vähemasti kord kuus osta 70% ja teistest 52%. Seejuures kord nädalas või sagedamini kavatseb mahetoitu osta 19% noortest ja 31% üle 2000 € teenivaist inimestest (joonis 5.10).

Joonis 5.9. Mahetoitu ostukavatsused järgmise 12 kuu jooksul 2018–2022 (% vastanutest)

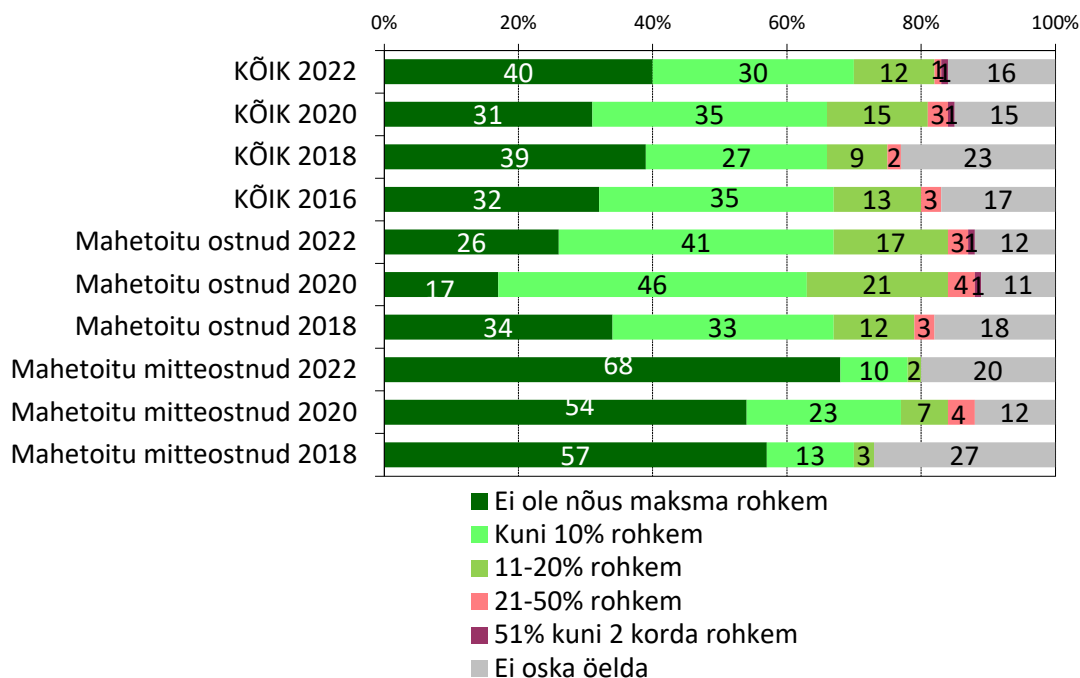

Joonis 5.10. Mahetoidu ostukavatsused tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

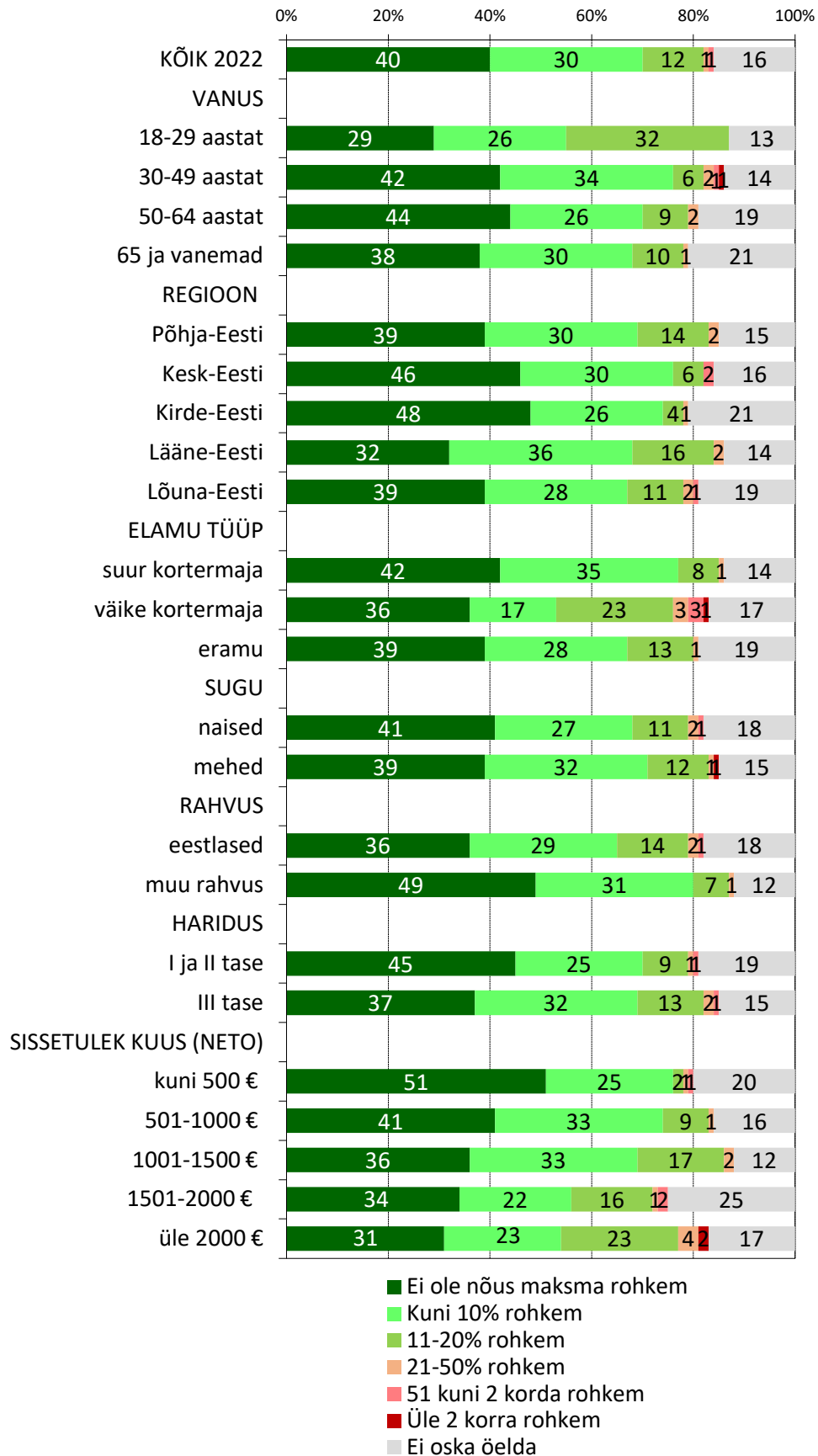

- Regiooniti on mahetoidu ostmise valmidus suurem (vähemasti kord kuus) Lääne-Eestis (40%) ja Põhja-Eestis (38%).
- Elanike valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda on võrreldes 2020. aastaga langenud. Kui 2020. aastal oli kõrgemat hinda valmis maksuma 54% kõigist vastanuist, siis 2022. aastal 44%. Vastavalt 31%-lt 40%-ni on suurenenud nende vastanute osatähtsus, kes ei ole nõus mahetoidu eest rohkem maksuma (joonis 5.11).
- Vähenenud on valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda ka mahetoitu ostjate hulgas (2020. a 72%, 2022. a 62%).
- Kõige sagedamini oldi nõus maksuma mahetoidu eest kuni 10% rohkem, seda oli nõus tegema 30% kõigist vastanuist ja 41% mahetoidu ostjatest. 11–20% rohkem oli valmis maksuma 12% kõigist vastanuist ja 17% mahetoidu ostjatest.
- Suurim oli valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda 18–29-aastastel noortel, kellest oli nõus seda tegema 58%, neist 26% oli valmis maksuma kuni 10% rohkem ja 32% 11–20% rohkem. Jõukamatest tarbijatest oli valmis kõrgemat hinda maksuma 52% 1001-1500 € ja sama palju üle 2000€ teenivaist vastanuist. Neist kuni 10% rohkem oli nõus maksuma vastavalt 33% ja 23% vastanuist ning 11-20% rohkem vastavalt 17% ja 23% vastanuist.
- Kõige väiksem oli valmidus maksta mahetoidu eest rohkem kuni 500 € kuu netosissetulekuga vastanuil, kellest polnud nõus seda tegema või ei olnud seisukohta 71%-l, Kirde-Eesti elanikel (69%) ja I ja II taseme haridusega vastanuil (64%) (joonis 5.12).

Joonis 5.11. Valmidus maksta mahetoidutoodete eest kõrgemat hinda 2016–2022 (% vastanutest)

Joonis 5.12. Valmidus maksta mahetoidutoodete eest kõrgemat hinda tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

Kokkuvõte

- Uuring osutab, et suurem osa (44%) küsitlusele vastanud Eesti täiskasvanud elanikest ostab toidukaupu 2–3 korda nädalas, 29% teeb seda 4–6 korda nädalas ja 15% igapäevaselt. Seega 88% vastanutest (2020. a 92%) ostab toidukaupu vähemalt kaks korda nädalas või sagedamini. Kord nädalas või veelgi harvemini ostab toidukaupu 12% vastanutest (2020. a 8%).
- Toiduostude sageduses on viimase kahe aasta jooksul toimunud mitmed nihked. Võrreldes 2020. aastaga on 10%-lt 15%-ni suurenenud nende vastanute osakaal, kes ostavad toitu iga päev ning teiselt poolt vähenenud 31%-lt 29%-ni nende arv, kes ostavad toitu 4–6 korda nädalas ja 51%-lt 44%-ni kahanenud nende hulk, kes ostavad toitu 2–3 korda nädalas. 8%-lt 12%ni on kasvanud nende vastanute osakaal, kes ostavad toitu kord nädalas.
- Viidatud nihkeis võib näha teatud muutusi vastajate käitumises, mis seotud 2019. aastal puhkenud koroonaeepideemiaga, kus kaupluste külastamisele olid seatud teatud piirangud ja inimesed eelistasid nakatumise kartuses ka ise kauplusi vältida, mille tulemusel arenes kiiresti e-kaubandus, mis võimaldas kaupu tellida ka koju. Võrreldes tarbija käitumist koroonaeelsel 2018. aastal ja koroonajärgsel 2022. aastal, nähtub, et taastunud on nende osakaal (15%), kes osatavad toitu iga päev (2020. aastal epideemia kõrgajal oli see 10%). Võib hinnata, et igapäevaselt ostavad toitu need, kes külastavad selleks kauplusi. Teiselt poolt on võrreldes 2018. aastaga kasvanud 4%-punkti võrra ka nende hulk, kes ostavad toitu korra nädalas. On võimalik, et selliselt toimivate vastajate osakaalu on suurendanud e-poe külastajad, kuna korra nädalas tellides on võimalik teenuse hinnalt kokku hoida.
- 2022. aastal ostis kolmveerand vastanuist (76%) oma toidukaubad suurtest kauplustest (2020. aastal 75%). Viiendik (20%, 2020. aastal 22%) vastanutest ostis toitu peamiselt väikestest toidupoodidest, 1% peamiselt turgudelt, 1% otse tootjalt ja 2% peamiselt internetist (e-poest).
- Eelistatud kauplusekettidest töid küsitlusele vastanuist 64% välja Coopi, 58% Maxima, 56% Rimi, 53% Selveri, 37% Lidli, 30% Prisma ja 26% Grossi Toidukaubad.
- Uuringutevahelisel perioodil on kasvanud toidu ostmine e-poest (8%-punkti) ja vähenenud turgudelt toidu ostmine (4%-punkti). E-poe populaarsus kasvas seoses Covid-19 epideemiaga 2019.–2021. aastal ja tõenäoliselt juurdus tarbija käitumisse ka peale seda. Turgudelt ostmise vähenemist võib seletada turgude kõrgema hinnatasemega, mis kiire inflatsiooni tingimustes on hakanud tarbija käitumist kokkuhoiu suunas mõjutama.
- Igapäevaseid toidukaupu osteti 2022. aastal valdavalt jaekauplustest. Kauplustest osteti kolm neljandikku või rohkem (75–95%) piima-, liha- ja kalatoodetest, jahu- ja tangainetest ning kanamunadest ning üle poole (53–68%) köögi- ja puuviljadest ning mahlatoodetest. Kõige vähem soetati kauplustest mett (18%), mida eelistati osta otse tootjalt (63%) või turult (10%). 8% vastanuist kinnitas, et peab ise mesilasi. Kartuli osas eelistas ostukohana kauplusi 54% vastanutest, kuid väiksemas mahus on säilinud ka traditsioon kasvatada kartulit ise (või sugulaste/tuttavate abil) (17%) ja osta neid otse tootjalt (15%) või turult (12%). Suure osa omatoodangust moodustasid ka mahlad ja moosid (39%), puuviljad ja marjad (21%) ning

köögiviljad (17%). Turult soetas puuvilju ja marju 10% ning köögivilju 8%. Turult osteti vähemal määral ka kala ja liha (vastavalt 11% ja 9%).

- Toidukauba ostuotsuse tegemisel pidasid elanikud kõige tähtsamaks toidu maitset, värskust ja kvaliteet, kuid olulisele kohale on tõusnud ka sooduspakkumised ja kauba soodne hind. Neid näitajaid on tarbijad pidanud väga tähtsaks alates 2004. aastast. 2022. aastal pidas toidu maitset väga tähtsaks 88%, värskust 85% ja kvaliteeti 79% vastanutest.
- Hind ja sooduspakkumised on peale 2020. aasta mõnevõrra tagasihoidlikumat asendit kerkinud tagasi olulisele kohale, kus see on olnud ostuotsuste tegemisel ka varem. Kui 2020. aastal pidas hinda oluliseks teguriks 50% ja sooduspakkumisi 48% vastanuist, siis 2022. aastal vastavalt 64% ja 65%.
- Toidukauba ostmisel peeti tähtsaks ka muid kvaliteeti määravad tegureid nagu tervislikkus (50%), koostis (45%), toote välimus (44%), lisaainete vähene sisaldus (41%) ja GMO tooraine mittekasutamine (38%). Kodumaisust pidas toidu ostuotsuse tegemisel väga oluliseks vaid 23% vastanuist. Selles osas on tarbijate hoiakud olnud vägagi kõikuvad (2005. aastal pidas seda oma valiku tegemisel oluliseks 65%), mis kõneleb sellest, et tarbija ei eelista kodumaist toodangut kvaliteedi arvelt, kui ta peab valima paljude erinevate näitajate vahel.
- Kodumaist toidukaupa iseloomustab elanike hinnangul kõige enam harjumuspärane maitse, värskus, usaldusväärsus ning püsiv ja kõrge kvaliteet (*jah, alati* vastuste osakaal 2022. aastal 36–52%). Vähem iseloomustavad kodumaist toitu vastajate arvates (*jah, alati* vastuste osakaal 13–32%) tervislikkus, vähene lisaainete sisaldus, lai sortiment, pakendi hea välimus ja kasutusmugavus, soodne hind ja pikk säilivusaeg.
- Soodsa hinna osas tõi *jah, alati* vastuse esile vaid 15% vastanuist, 51% arvates on see nii mõnikord ja 24% arvates mitte kunagi ning 10% ei osanud hinnangut anda.
- Võrreldes 2020. aastaga on vähenenud nende vastanute osakaal, kes kodumaiste toidukaupade puhul tõi esile harjumuspärase maitse (2020. a 57%, 2022. a 52%), mis kõneleb sellest, et kodumaine toit selle näitaja poolest enam nii palju ei eristu ja ka importtoit on muutunud harjumuspärase(ma)ks.
- Vastajad olid ka vähem veendunud, et kodumaine toit on alati värskel (-9%-punkti), usaldusväärne (-3%-punkti), kõrge kvaliteediga (-3%-punkti), tervislik (-4%-punkti) ja laia sortimendiga (-2%-punkti).
- 2022. aastal osteti kodumaiseid tooteid rohkem kõigis kaubagruppides, kus on pakkumises esindatud nii kodumaised kui ka importtooted. Väljakujunenud hoiak eelistada kodumaiseid tooteid impordile ei ole viimaste aasta jooksul muutunud ja ka 2022. aastal ei eelistatud mitte ühegi kaubagrupi puhul osta importtoodangut. Importkauba osatähtsus oli suurim värskel puuvilja (38%), toiduõli (22%), makaronitoodete (19%), värskete ja külmutatud marjade (16%), kalatoodete (14%) ja viina (13%) osas, kus kodumaiseid tooteid kas napib, importkaupade sortiment on laiem või soovitakse osta kaupu maailma tunnustatud tootjatelt või toote traditsioonilistest päritoluriikidest.

- Kodumaiste toidukaupade osakaal ostudest oli suurim kartuli, suitsuvorsti ja singi, kohupiimakreemide, juustu, jahu ja tangainete, jogurti, värskel sea- ja linnuliha ning jäätise tootegruppides (68-78%), kuid eelistatud kodumaiste toodete esikümnesse mahtusid 60%-ga ka valmistoidud. Kõigi nende toodete kodumaine osakaal on võrreldes 2020. aastaga siiski 1-10%-punkti võrra langenud, mis kõneleb sellest, et ka importkaup on hakanud Eesti tarbija hulgas rohkem juurduma.
- Suurim muutus nimetatud toodete osas on toimunud jahu- ja tangainete, jogurti ning värskel sea- ja linnuliha tarbimises, kus kodumaiste toodete tarbijaskond on vähenenud 10%-punkti võrra. Märkimisväärselt vähem on tarbitud ka kodumaiseid valmistoite (-9%-punkti), kohupiimakreeme (-7%-punkti) ja kodumaist juustu (-6%-punkti).
- Kodumaise toidukauba eest ei ole pooled vastanud enamasti nõus maksma kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga. 51% vastanutest ei oleks nõus rohkem maksma, 27% oleks sellega nõus ja 22% ei osanud hinnangut anda (2020. aastal vastavalt 47%, 27% ja 26%). Elanike otsused toidukauba ostuvalikul lähtuvad enamasti hinnavahest, konkreetsest tootest, selle maitsest, kvaliteedist ja nende enda rahalisest seisust.
- 98% tarbijatest uurib toidukauba esmakordsel ostmisel pakendil olevat infot või etiketti, neist 30% alati, 40% sageli ja 28% harva. Kuigi see näitaja pole võrreldes 2020. aastaga muutunud, on samas kasvanud nende arv (+7%-punkti), kes vaatavad etiketti harva ja vähenenud nende hulk, kes teevad seda alati (-4%-punkti) või sageli (-3%-punkti), mis näib kõnelevat kas suuremast usaldusest pakutavate toodete vastu või on etiketi vaatamine nii ebamugav (üliväike kiri vm põhjus), et sellest on loobunud.
- Sama suur (98% vastanutest) on ka nende hulk, kes vaatavad toidukaupa ostes toidupakendilt „parim enne“ või „kõlblik kuni“ kuupäeva, neist 84% enamasti ja 14% mõnikord. Seegi näitaja pole võrreldes 2020. aastaga muutunud, kuid samas on 3%-punkti võrra kasvanud nende hulk, kes vaatavad neid märgiseid alati.
- 86% elanikest (2020. a 90%) vaatavad toidukauba ostmisel pakendilt selle päritolu- või tootjariiki, neist 47% enamasti, 39% mõnikord ja 14% vastavat teavet ei jälgi. Võrreldes 2020. aastaga on suurenenud nende hulk, kes teevad seda sagedasti (+8%-punkti) ja mõnikord (+4%-punkti), kuid teiselt poolt on kasvanud ka nende arv, kes seda kunagi ei tee (+4%-punkti).
- Toidu koostisosadest, mille tarbimist püütakse vältida või tarbijana vähendada, vastavat infot pakendilt lugedes, on esikohal püsinud kunstlikud lisaained (60%, 2020. a 68%) ja geneetiliselt muundatud toorained (50%, 2020. a 54%). Võrreldes 2020. aastaga on huvi toidu koostise vastu enamikus viidatud gruppides vähenenud ja 6%-punkti võrra on kokkuvõttes kasvanud nende hulk, kes ei püüa midagi vältida. Vähem välditakse toodete etikette lugedes neid tooteid, mis sisaldavad kunstlikke lisaaineid (-8%-punkti), GMO-sid (-4%-punkti), suhkrut (-5%-punkti), küllastunud ja transrasvhappeid (-9%-punkti), rasva (-4%-punkti) ja soola (-3%-punkti).
- Pakendatud toidukaupu ostes vaadatakse enamasti nii paki kui ka kilohinda, mida tegi üle poole (57%) vastanuist. Vaid kilo hinda vaatas veidi üle kolmandiku (35%) vastanuist ja neid, kes lähtusid vaid paki hinnast, oli 8%. Tähelepanuta ei jätnud hinda üksi vastaja (2020. aastal ei vaadanud hinda 1% vastanuist).

- 2022. aastal olid toiduainete tuntumateks märgistusteks *Pääsukesemärk* ehk *Tunnustatud Eesti toit* (seda teadis 92% vastanuist), *Eesti parim toiduaine* (88%), *Lipumärk* (70%) ja *Tunnustatud maitse* ehk *Ristikumärk* (68%). *Eesti riiklikku ökomärki* teadis 59%, *Euroopa Liidu mahepõllumajanduse* märki 49%, *Eestis kasvatud* märki 49% ja *Eesti lihaveise* märki 44% vastanuist. Uute Eesti toidumärgiste, *Rohumaaveise liha tootmine* ja Biosfääri programmiala rohumaaveis ja -lammast, tuntus oli tagasihoidlik (vastavalt 12% ja 5% vastanuist).
- Elanike teadlikkus Eesti ja Euroopa Liidu toidumärgistest on viimase kahe aasta võrdluses püsinud kas samal tasemel või pisut kahanenud, erandiks vaid Eesti parim toiduaine, mille tuntus on 3%-punkti võrra suurenenud. Rohkem on tuntud märkidest tähelepanu pälvinud ka *Kaitstud geograafiline tähis* (2016. a 6%, 2022 13%). Kõige suurema tagasilanguse on teinud *Euroopa Liidu mahepõllumajanduse* märk, mille tuntus on 2020. ja 2022. aasta võrdluses vähenenud 59%-lt 49%-ni. Teiste märkide osas on tuntuse kahanemine viimase kahe aasta lõikes jäänud 1-4%-punkti piiresse.
- Perede rahalised võimalused võimaldavad valdavalt osal vastanutest osta soovikohaseid toidukaupu piirangutega, st mitte alati (65% vastanuist, 2020. a 60%). Vähem kui viiendik peredest (19%, 2020. a 30%) ostab soovikohast toitu alati ja 11% vastanuist ostab seda kas harva või ei saa seda endale lubada (4%, 2020. a vastavalt 7% ja 3%). Võrreldes 2020. aastaga on vähenenud 11%-punkti võrra nende hulk, kes saavad soovitud toidukaupa lubada endale alati ja kasvanud teiste gruppide osakaal, kes saavad osta soovitud toitu kas mitte alati (+5%-punkti), harva (+4%-punkti) ja üldse mitte (+1%-punkt).
- Toiduainete ostmisel planeerib keskmiselt 56% oma ooste ette, 16% teeb ooste spontaanselt ja 28% ei oma väljakujunenud harjumusi (2020. a vastavalt 61%, 15% ja 24%).
- Viimase 3 kuu jooksul oli ostetud toidukaupu ära visanud 76% vastanutest, neist 69% tegi seda harva ja 7% sageli. Toitu ei visanud ära ligi neljandik peredest (24%). Võrreldes 2020. aastaga on toidu äraviskajate suhtarv vastanuist 5%-punkti võrra kasvanud.
- Keskmiselt visati elanike hinnangute alusel ära 4% ostetud toidukogusest, mis on samal tasemel 2020. aasta näitajaga. Ostetud toidukaupadest viskasid elanikud kõige sagedamini ära leiba, saia, sepikut (48% toitu ära visanud vastajatest); puuvilju, marju, köögivilju ja kartuleid (39%); piima ja piimatooteid (36%), valmistoite (19%), salateid (15%) ning liha ja lihatooteid (12%). Peamiselt visati ostetud toitu ära seetõttu, et see oli riknenud, hallitanud, ebakvaliteetne (70% toitu ära visanud vastajatest), aegumise, seisma jäämise tõttu (60%) ja toote halvaks minemise tõttu (31%).
- Enim tarbitavad toiduained Eesti elanike toidulaual olid viimase aasta jooksul köögiviljad, kartul, leib, puuviljad ja marjad, munad, toiduõli, hapukoor, linnuliha, juust ja sulatatud juust ning või, mida tarbis vähemalt korra nädalas või sagedamini 74-94% vastanutest. Sagedamini tarbiti köögivilja, kartuleid, leiba, puuvilja ja marju ning mune, mida vähemasti korra nädalas pani lauale 85–94% vastanuist. Igapäevaselt sõi köögivilju 30% ja puuvilju ning marju 28% vastanuist.
- Magusa osas tarbis vähemasti kord nädalas šokolaadi ja šokolaadikommi 65%, kondiitritooteid 61%, muid kommi ja maiustusi 59%, jäätist ja karastusjooke kumbagi 46%

ning moose ja keediseid 45% vastanuist. Igapäevaselt söi šokolaadi ja šokolaadikomme ning muid komme vastavalt 5% ja 6%, 3-5 korda nädalas 13% ja 10%, 2-3 korda nädalas 22% ja 18% ning korra nädalas mõlemaid 25%.

- Kõige rohkem vältisid vastanud margariini tarbimist, kellest ei teinud seda üldse 54%, ka tervislikuks peetav müsli, teraviljahelbed jms jäi 28%-l vastanuist toidusedelist välja.
- Seoses kiire hinnatõusuga Eestis on muutunud ka inimeste tarbimisharjumused. 70% vastanuist kinnitas, et jälgib rohkem eripakkumisi ja ostab odavamalt kaupa, mis on ka kõige sagedasem käitumismuster uues olukorras. Vähemalt kolmandik sööb nüüd sagedamini kodus või on loobunud või vähendanud väljas söömist. Kodus teeb ise rohkem süüa 37% vastanuist ja 32% lõpetas või vähendas tunduvalt väljas söömist. 35% käib harvemini poes ja ostab toitu pikemaks ajaks ette, 24% vastanuist märkis, et soetas toiduvaru (talveks, hädaolukorraks) ja sama palju kinnitas, et ostab harvem toidukaupa vaid ühest ostukohast. 15% vastanuist võtab sagedamini võileiva või muu toidu kodust kaasa ja sama palju vastanuist kasvatab ise rohkem toitu. 9% vastanuist tellib toitu rohkem e-poest ja sama palju vastanuid ostab rohkem Eesti tooteid ja kohalikku toorainet. 3% kinnitas teiselt poolt, et tellib toitu e-poest vähem. 7% vastanuist sööb vähem ja jätab toidukordi vahele. 7% vastanuid ostab toitu otse tootjalt või võrgustikest.
- Eesti elanike teadlikkus mahetoidust on väikeste kõikumistega püsinud enam-vähem samal tasemel. Võrreldes eelmise uuringuga 2020. aastal on teadlikkus mõne näitaja osas paranenud ja mõne näitaja osas halvenenud. Elanikud määratlevad mahetoiduna kõige sagedamini ise kasvatatud, ilma sünteetiliste väetisteta ja taimekaitsevahenditeta puhast toitu. Sellisena näeb seda 72% vastanuist (2020. a 76%). Võrreldes eelneva uuringuga on vastajate hulgas vähem neid, kelle arvates mahetoitu on öko- või mahemärgistusega poest ostetud toit (51% vastanuist, 2020. a 59%) või otse tunnustatud mahetootjalt ostetud toit (50%, 2020. a 61%).
- Mahetoidu ostjate osakaal ei ole võrreldes 2020. aastaga muutunud, 2022. aastal kinnitas mahetoidu ostmist viimasel aastal 51% vastanuist ja 2020. aastal 52%. Kord nädalas ostis mahetoitu 9% vastanuist (2020. a 13%), 1-3 korda kuus 22% (2020. a 18%) ja harvemini kui kord kuus 20% (2020. a 21%). 25% vastanuist mahetoitu ei ostnud (2020. a 23%) ja 24% ei osanud seda öelda (2020. a 25%).
- Kui varasemalt on mahetoidu mitteostmise peamiseks põhjuseks olnud selle kõrge hind, siis viimases küsitluses toovad mahetoitu mitte ostnud vastanud kõige sagedamini välja, et ei pea mahetoidu ostmist vajalikuks või ei tunneta selle erinevust tavatoidust (54%, 2020. a 48%). Kõrge hind asetub põhjustest teisele kohale (52%, 2020. a 55%). 27% vastanuist kinnitas, et kasvatab mahetoitu ise ja 13% ei usalda mahetoitu.
- Mahetoitu ostetakse valdavalt tema tervislikkuse pärast (49% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest), soovist toetada mahetootjaid (23%), kodumaisuse ja lähipiirkonna päritolu tõttu (34%), maitsevuse (28%), mahetootmise põhimõtte meeldivuse (24%), keskkonnasõbraliku tootmise (22%) ja huvitavate toodete tõttu (21%). Samas on vastajate suhtarv kõigis neis hinnangutes võrreldes 2020. aastaga langenud. Kõige rohkem on kahanenud nende vastanute arv, kes soovivad toetada mahetootjaid (-19%-punkti), kes teevad seda põhimõtte pärast (-12%-punkti), kelle arvates see on tervislik (-11%-punkti) ja mahetoitu on maitsev (-11%-punkti).

- Küsitlusele eelnenud aasta jooksul ostsid elanikud mahedana peamiselt kanamune (26% kõigist vastanutest ja 52% mahetooteid ostnutest), köögivilju (23% kõigist vastanutest ja 46% mahetooteid ostnutest) ning mett (21% kõigist vastanutest ja 42% mahetooteid ostnutest). Iga kuues-seitsmes vastanu ostis mahekartulit (15% kõigist vastanutest ja 29% mahetooteid ostnutest). Jahusid, helbeid ja teisi kuivaineid, puuvilju ja marju, liha, leiba, saia, sepikut, pirukaid ja teisi pagaritooteid, ravimtaimi ja taimeteesid; piimatooteid ja piima, maiustusi, lastetoite, kohvi, müsli, moosi ja õli ostis (2–12% kõigist vastanutest ja 3–23% mahetooteid ostnutest).
- Suured ketipoed nagu Coop, Rimi, Selver, Prisma, Maxima, Lidl ja Biomarket on koos otsepakkujate ja turgudega jäänud populaarsemateks mahetoidu ostukohtadeks (mahetooteid ostis tavakauplustest 6–18% vastanutest ja 12–35% mahetooteid ostnutest). Otse tootjalt või toiduvõrgustikust ostis mahetooteid iga kuues vastanu (17% kõigist vastanuist ja 34% mahetoodete ostjaist) ning turgudelt iga kaheksas elanik (13% kõigist vastanuist ja 25% mahetoodete ostjatest).
- Ökopoodidest oli ostjate lemmik Biomarket (nimetas mahetoote ostukohana 6% kõigist vastanutest ja 12% mahetoodete ostjatest).
- Mahetoitu kavatseb järgmise 12 kuu jooksul osta 47% kõigist vastanutest, 18% ei kavatse mahetoitu osta ja oma käitumist ei osanud prognoosida 35% vastanutest (*ei oska öelda*). Mahetoidu ostukavatsusega vastanute osakaal ei ole viimase kahe aastaga oluliselt muutunud. Muutuda võib aga ostmise sagedus. Regulaarsete *iganädalaste* mahetoidu tarbijate osakaal (mahetoitu ostnud vastajad) võib võrreldes 2020. aastaga väheneda 25%-lt 18%-ni ja *1-3 korda kuus* mahetoitu ostvate tarbijate osakaal teiselt poolt suurened 32%-lt 39%-ni.
- Elanike valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda on võrreldes 2020. aastaga langenud. Kui 2020. aastal oli kõrgemat hinda valmis maksma 54% kõigist vastanuist, siis 2022. aastal 44%. Vastavalt 31%-lt 40%-ni on suurenenud nende vastanute osatähtsus, kes ei ole nõus mahetoidu eest rohkem maksma. Vähenenud on valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda ka mahetoitu ostjate hulgas (2020. a 72%, 2022. a 62%).
- Kõige sagedamini oldi nõus maksma mahetoidu eest kuni 10% rohkem, seda oli nõus tegema 30% kõigist vastanuist ja 41% mahetoidu ostjatest. 11–20% rohkem oli valmis maksma 12% kõigist vastanuist ja 17% mahetoidu ostjatest.

Lisa 1. Uuringu küsimustik koos vastuste üldjaotustega

I osa - TOIDUKAUPADE OSTUEELISTUSED

1. KUI SAGELI OSTAB TEIE PERE TAVALISELT TOIDUKAUPU?

Iga päev	15
4–6 korda nädalas	29
2–3 korda nädalas	44
1 kord nädalas	12
Harvemini	0

2. MILLISEST OSTUKOHAST OSTAB TEIE PERE TOIDUKAUPU PEAMISELT JA MILLISTEST OSTIS VIIMASE AASTA JOOKSUL?

	<u>Peamiselt</u> (Ainult 1 vastus!)	<u>Viimase aasta jooksul</u> (Mitme vastuse võimalus!)
Suurest toidukauplusest (3 või enam kassat)	76	89
Väikesest toidukauplusest (alla 3 kassa)	20	55
Turult	1	36
Otse tootjalt, talunikult (v.a turul)	1	18
Bensiinjaamast/ kioskist	0	19
Internetist (e-pood)	2	23

2A. MILLISTEST OSTUKOHTADEST TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL TOIDUKAUPU? Märkige **kuni kolm** eelistatud ostukohta!

Coop (Konsum, Maksimarket, A ja O)	64
E-Coop	2
Grossi Toidukaubad	26
Kaubamaja Toidumaailm	7
Lidl	37
Maxima	58
Maxima e-pood (Barbora)	5
Meie Toidukaubad	7
Prisma	30
Prisma e-pood (Eprisma)	1
Rimi	56
Rimi e-pood	3
Selver (Selver, Comarket, Delice)	53

Selveri e-pood	6
Stockmann	4
Turg	18
<hr/>	
Biomarket	1
Ökosahver	0
Otse tootjalt, toiduvõrgustik (sh kojutoomisega)	4
<hr/>	
Muu e-pood	1
Kohalik väike toidupood	5
Bensiinijaam, kiosk	4
Muu toidukauba ostukoht, n=51	

3. KAS TEIL (TEIE PEREL) ON AIAMAA, KUS KASVATATE ISE TOITU?

Jah, on	45
Aiamaad ei ole, aga kasvatan toitu sugulaste, tuttavate juures	10
Ei ole	45

4. PALUN MÄRKIGE LIGIKAUDSELT (%-des ostukoha osakaal), KUST TEIE PERE ON OSTNUD VIIMASE AASTA JOOKSUL JÄRGNEVAID IGAPÄEVASEID TOIDUAINEID? Palun märkige vastused igale reale, ühe rea protsendid peavad kokku liites andma 100%!

	Kauplu -sest	Turul	Otse tootjalt talunikult (v.a turul)	Toodame (kasvata- me) ise	Internet (e-pood)	Muu (hulgiladu, kiosk)	Kokku	Ei tarbi
Liha	83 %	9 %	3 %	1 %	3 %	1 %	= 100%	2
Lihatooted	87 %	6 %	3 %	0 %	3 %	1 %	= 100%	2
Kala	77 %	11 %	7 %	3 %	1 %	1 %	= 100%	5
Kalatooted	90 %	4 %	2 %	0 %	3 %	1 %	= 100%	10
Piim	94 %	0 %	2 %	0 %	3 %	1 %	= 100%	7
Piimatooted	94 %	2 %	1 %	0 %	3 %	0 %	= 100%	2
Kanamunad	75 %	2 %	15 %	6 %	2 %	0 %	= 100%	1
Kartulid	54 %	12 %	15 %	17 %	2 %	0 %	= 100%	4
Köögiviljad	68 %	8 %	4 %	17 %	3 %	0 %	= 100%	0
Puuviljad, marjad	63 %	10 %	4 %	21 %	1 %	1 %	= 100%	1
Mahlad ja -tooted	53 %	1 %	4 %	39 %	2 %	1 %	= 100%	6
Jahu ja tangained	95 %	0 %	1 %	0 %	3 %	1 %	= 100%	2
Mesi	18 %	10 %	63 %	8 %	0 %	1 %	= 100%	9

5. MIS ON TEIE JAOKS TOIDU OSTUOTSUSE (VALIKU) TEGEMISEL TÄHTIS? Palun märkige tähtsus iga nimekirjas oleva omaduse kohta!

	Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Tervislikkus	50	43	7
Soodne hind	64	32	4
Sooduspakkumised	65	30	5
Kvaliteet	79	21	0
Maitse	88	12	0
Värskus	85	15	0
Koostis	45	47	8
Kodumaisus	23	52	25
Toote välimus	44	48	8
Ilma GM (geneetiliselt muundatud) tooraineta	38	33	29
Mahe, öko või orgaaniline toodang	12	44	44
Lähipiirkonna tootja toodang	11	43	46
Kodumaise väiketootja toodang	11	53	36
Sobivus dieediga (nt taimetoitlus, laktoosivaba, gluteenivaba jm)	15	25	60
Tuttav kaubamärk (bränd)	16	65	19
Pikk säilimisaeg	17	53	30
Valmistamise kiirus, lihtsus	19	56	25
Pakendi välimus ja kasutamise mugavus	13	53	34
Kvaliteedi- ja päritolumärgid (nt Eestis kasvatatud, Tunnustatud Eesti toit, Tunnustatud maitse, Lipumärk, geograafiline tähis jm)	17	50	33
Lisaainete vähene sisaldus	41	42	17

Muud omadust märkis 20 vastanut (vt lisa)

KODUMAISED VÕI IMPORDITUD TOIDUKAUBAD

6. KAS TEIE (TEIE PERE) OSTIS VIIMASE AASTA JOOKSUL VALDAVALT...?

... kodumaiseid toidukaupu	61
... importtoidukaupu	10
Ei oska öelda	29

7. KAS TOIDUKAUPADE KODUMAINE PÄRITOLU ON TEILE OLULINE?

Jah	68
Ei	32

8. MILLISED OMADUSED ON TEIE ARVATES **KODUMAISTEL** TOIDUKAUPADEL?

Palun märkige **iga omaduse kohta**, mis loetelus kirjas!

	Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Kõrge kvaliteet	36	52	2	10
Lai sortiment	21	55	13	11
Usaldusväärsus	45	45	3	7
Värskus	51	42	1	6
Tervislikkus	32	54	2	12
Lisaainete vähene sisaldus	26	45	5	24
Soodne hind	15	51	24	10
Harjumuspärane maitse	52	38	3	7
Pikk säilivusaeg	13	54	11	22
Püsiv kvaliteet	38	43	5	14
Pakendi hea välimus ja kasutusmugavus	17	55	7	21

9. HINNAKE PALUN, MILLINE ON VALDAVALT **KODUMAISTE JA IMPORTKAUPADE OSATÄHTSUS** TEIE OSTUDES? Palun andke hinnang igale tooterühmale!

	Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi(osta) üldse
Juust	25	48	19	4	0	2	2
Jogurt	37	32	16	3	0	3	9
Kohupiimakreemid	42	31	8	3	0	3	13
Jäätis	25	43	19	7	0	3	3
Majonees	24	31	16	10	2	4	13
Toiduõli	21	24	26	17	5	6	1
Linnuliha	31	37	18	4	0	6	4
Värske sealiha	37	31	14	5	0	6	7
Kalatooted	13	31	28	13	1	9	5
Suitsuvorst, sink	33	41	13	4	0	3	6
Jahu ja tangained	31	40	17	4	0	6	2
Makaronitooted	10	30	35	16	3	5	1
Valmistoidud	38	22	12	3	0	8	17
Kommid, šokolaadid	11	31	43	10	1	3	1
Küpsised, keeksid, koogid	15	36	35	3	0	4	7
Värske puuvili	6	15	35	35	3	5	1
Värsked ja külmutatud marjad	12	22	27	14	2	10	13
Värske köögivili	20	33	28	10	1	5	3
Kartul	51	27	10	1	0	3	8
Moosid, kompotid	24	23	16	5	0	6	26
Mahlad ja mahlatooted	17	32	22	8	1	5	15
Õlu	13	25	20	7	2	4	29
Viin	8	9	16	8	5	6	48

10. KAS OLETE NÕUS MAKSMSA SAMADE KVALITEEDIOMADUSTEGA KODUMAISE TOIDUKAUBA EEST KÕRGEMAT HINDA VÕRRELDES IMPORTTOIDUKAUBAGA?

Jah	27
Ei	51
Ei oska öelda, sõltub – põhjust märkis 176 vastanut	22

TOIDUKAUPADE ETIKETID, MÄRGISTUS

11. KUI SAGELI TE LOETE TOIDUKAUBA ESMAKORDSEL OSTMISEL PAKENDIL OLEVAT INFOT VÕI ETIKETTI?

Alati	30
Sageli	40
Harva	28
Üldse mitte	2

12. KAS TE VAATATE TOIDUKAUPA OSTES SELLE „KÕLBLIK KUNI“ VÕI „PARIM ENNE“ KUUPÄEVA?

Jah, enamasti	84
Mõnikord	14
Ei vaata	2

13. KAS TE VAATATE TOIDUKAUPA OSTES SELLE PAKENDILT TOOTE PÄRITOLURIIKI/TOOTJARIIKI?

Jah, enamasti	47
Mõnikord	39
Ei vaata	14

14. MILLISEID TOIDUS SISALDUDA VÕIVAID AINEID TE PÜÜATE TARBIMISENA VÄLTIDA VÕI MILLE TARBIMIST VÄHENDADA? Mitme vastuse võimalus!

Sool	28
Rasv	35

Suhkur	43
Laktoos (piimasuhkur)	17

Gluteen (teraviljavalk)	9
Kunstlikud lisaained (säilitus-, värv-, lõhna-, magusained, jahuparandajad jms)	60

Geneetiliselt muundatud toorained	50
Lisatud vitamiinid ja mineraalid	8

Küllastunud ja transrasvhapped	37
Ei püüa neist midagi vältida	17
Muud vastust märkis 22 vastanut	

15. KAS TE TEATE-TUNNETE ALLOLEVAID TOIDUMÄRGISEID?

Tean - tunnen

	Tunnustatud Eesti toit ehk pääsukesemärk	92
	Tunnustatud maitse ehk ristikumärk	68
	Eestis kasvatatud	49
	Eesti parim toiduaine	88
	Eesti riiklik ökomärk	59
	Eesti lihaveis	44
	Lipumärk	70
	Euroopa Liidu mahepõllumajandus	49
	Kaitstud geograafiline tähis (Euroopa Liidu kvaliteedikava)	13
	Biosfääri programmiala rohumaaveis ja -lammas (Eesti siseriiklik toidukvaliteedikava)	5
	Rohumaaveise liha tootmine (Eesti siseriiklik toidukvaliteedikava)	12

TARBIJATE KÄITUMINE

16. KUI TE VAATATE TOIDUKAUPADE HINDU, SIIS TAVALISELT ON PAKENDATUD TOIDUKAUPADE JUURES VÄLJA TOODUD KAKS HINDA: KILOHIND JA PAKENDATUD TOOTE HIND. KAS TE VAATATE ENAMASTI TOOTE KILOHINDA VÕI PAKI HINDA?

Enamasti kilohinda	35
Vaatan mõlemat, nii kilo kui paki hinda	57
Enamasti paki hinda	8
Ei vaata hinda	0

17. MÕELDES PERE EELARVELE JA TOIDUOSTUDELE, SIIS KUIVÕRD VÕIMALDAB TEIE PERE RAHALINE OLUKORD PRAEGU OSTA SOOVIKOHASEID TOIDUKAUPU?

Jah, ostame alati seda, mida soovime	19
Üldiselt küll, kuid mitte alati	65
Ostame väga harva seda, mida soovime	11
Ei saa osta seda, mida soovime	4
Ei oska öelda	1

18. KAS TE PLANEERITE OMA TOIDUOSTE ETTE (KOOSTATE NIMEKIRJA) VÕI OSTATE TOITU SPONTAANSELT?

Enamasti planeerin ette (koostan nimekirja)	56
Enamasti ostan spontaanselt (ostukohas impulsi ajel)	16
Ei ole väljakujunenud eelistust, nii ja naa	28

19. KAS OLETE VIIMASE 4 NÄDALA JOOKSUL OLNUD TOIDUKAUPU OSTES OLUKORRAS, KUS SOOVITUD KAUPA EI SAANUD OSTA KÕRGE HINNA TÕTTU?

Sageli	31
Harva	40
Mitte kunagi	29

19A. MILLIST TOIDUKAUPA SOOVISITE OSTA? (kirjutage, palun)

Vaba vastusega küsimusele vastas 750 inimest

20. KAS TEIE PERES ON VIIMASE 3 KUU JOOKSUL VISATUD ÄRA OSTETUD TOIDUKAUPU?

Sageli	7
Harva	69
Mitte kunagi	24

20A. KUI VISKASITE ÄRA OSTETUD TOIDUKAUPU, SIIS MILLISEID TOIDUKAUPU VISKASITE ÄRA KÕIGE ENAM JA MIS PÕHJUSEL? Märkige kuni 3 kõige sagedamini äraviskamisele läinud **toiduaine rühma** ning kuni 3 peamist äraviskamise põhjust!

Sagedamini ära visatud toiduained:

Leib, sai, sepik	36
Piim ja piimatooted	28
Juust	3
Puuviljad, marjad, köögiviljad, kartul	29
Liha ja lihatooted	9
Kala ja kalatooted	4
Valmistoidud	15
Teraviljatooted, kuivained, küpsised	3
Konservid ja hoidised	3
Salatid	11
Mahlad	1
Majonees	1
Munad	2
Muud toidukaubad (sh isevalmistatud toit jms)	18

Äraviskamise peamised põhjused:

Aegunud, ei jõudnud ära tarbida, jäi kauaks seisma	45
Riknenud, halvaks läinud, hallitanud, ebakvaliteetne, halb maitse või lõhn (sh läks mädanema, hapuks)	53
Riknes kiirelt, sh enne tähtaega	24
Kuivas, läks kõvaks	10
Ei maitsenud	8
Putukad, ussid vm leiud	4
Jäägid andsin loomadele, lindudele	13
Ostes juba riknenud	4
Muu põhjus (unustatud, jäi üle, ei taha, ei söö eelmise päeva toitu jms)	10

21. KUI SUUREKS TE HINDATE ÄRAVISATUD TOIDUKOGUSE HULKA TEIE **VIIMASE 4 NÄDALA JOOKSUL** OSTETUD TOIDUST? Märkige % ostetud toidukogusest!

4,40%

22. KUI SAGELI TE TARBISITE **VIIMASE POOLAASTA JOOKSUL** JÄRGMISI TOIDUAINET? Märkige vastus iga toiduaine kohta! Igale reale seega 1 vastus!

	Vähema lt kord päevas	4–5 korda nädalas	2–3 korda nädalas	Kord nädal as	1–3 korda kuus	Harve m	Üldse mitte
Puuviljad/ marjad	28	23	22	12	9	5	1
Köögiviljad	30	30	25	9	2	3	1
Kartul	4	27	40	16	8	2	3
Mahlad, mahlajeogid	8	16	17	19	17	14	9
Joogipiim	38	14	12	9	5	7	15
Jogurtid	8	10	19	19	21	9	14
Keefir, hapupiim jms	7	8	15	20	18	14	18
Või	31	18	15	10	10	9	7
Hapukoor	11	21	25	21	11	6	5
Kohupiim, kodujuust	8	14	23	24	16	8	7
Juust, sulatatud juust, toorjuust	22	20	21	14	14	4	5
Rõõsk koor (10%, 35%, 38%)	12	6	9	14	20	18	21
Linnuliha	2	13	38	25	15	4	3
Sealiha	3	10	34	26	17	5	5
Veiseliha	3	4	11	19	27	21	15
Vorstitooted	11	20	25	14	16	8	6
Singid	8	22	24	17	15	6	8
Kulinaariatooted lihast	4	9	18	18	24	13	14
Värske kala	1	3	7	23	35	21	10
Kalatooted (sh soolaheeringas, vürtsikilu)	2	4	10	21	31	22	10
Leib	45	17	16	8	6	3	5
Sai	22	15	15	10	8	11	19
Sepik	22	16	13	10	10	10	19

	Vähema lt kord päevas	4–5 korda nädalas	2–3 korda nädalas	Kord nädal as	1–3 korda kuus	Harve m	Üldse mitte
Makaronitooted	3	10	30	30	19	5	3
Valmistoidud	3	6	13	19	23	19	17
Müsli, teraviljahelbed jms	6	5	9	14	17	21	28
Jahu, kruubid, tangud, manna jms	3	9	23	28	19	12	6
Kondiitritooteid, koogid, küpsised, küpsised jm	3	8	25	25	20	14	5
Moosid, keedised	3	7	14	21	20	21	14
Šokolaad, šokolaadikommid	5	13	22	25	19	11	5
Muud kommid ja muud maiustused	6	10	18	25	16	17	8
Jäätis	2	4	15	25	26	21	7
Munad	11	22	29	23	8	5	2
Margariin	5	6	7	7	7	14	54
Majonees	4	5	16	19	22	17	17
Toiduõli	19	28	24	11	5	6	7
Karastusjoogid	7	11	11	17	15	20	19

TARBIMISHARJUMUSED JA JA HINNATÕUS

23. KAS JA KUIDAS MUUTUSID TEIE TOIDUOSTMISE, -TEGEMISE JA -TARBIMISE HARJUMUSED VIIMASE AASTA JOOKSUL SEoses ÜLDISE HINNATÕUSUGA EESTIS? Mitme vastuse võimalus!

Tellin toidukaupu rohkem e-poest (kojutoomisega või ise järele minekuga)	9
Tellin toidukaupu vähem e-poest (kojutoomisega või ise järele minekuga)	3
Ostan rohkem toitu otse tootjalt, toiduvõrgustike kaudu, lähitootjalt vms	7
Ostan harvem kogu toidukauba ühest ostukohast	24
Käin harvem poes, ostan toitu pikemaks ajaks ette	35
Soetasin toiduvaru (talveks, hädaolukorraks)	24
Jälgin rohkem eripakkumisi, ostan odavamalt	70
Tellin/ostan toitu kaasa restoranidest vm söögikohtadest (nt sushi, pizza jms)	4
Lõpetasin või vähendasin tunduvalt väljas söömist	32
Söön vähem, jätan toidukordi vahele	7
Võtan sagedamini kodust võileiva, salati vm toidu tööle kaasa	15
Teen ise kodus rohkem süüa (toorainest, küpsetan jms)	37
Ostan rohkem Eesti tooteid, kohalikku toorainet	9
Ostan rohkem importkaupa	5

Viskan vähem toitu ära	21
Kasvatan ise rohkem toitu (aiamaal, rõdul, sugulaste juures vms)	15
Ostan nüüd rohkem teatud toiduaineid (palun kirjutage, mida?)	1
Muid toiduaineid märkis 30 vastanut	
Olen vajanud või vajan toiduabi	3
Muud muutust märkis 80 vastanut	

II osa - MAHETOIT (MAHESAADUSED)

1. MIDA TEIE PEATE MAHETOIDUKS (KA ÖKO, ORGAANILINE TOIT)? Mitme vastuse võimalus!

Eestis toodetud toidutooteid	14
Eestis kasvatatud toitu	19
Ise kasvatatud puhast toitu (sünteeetiliste väetiste ja taimekaitsevahenditeta)	72
Toitu, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud organisme (GMO-sid) ehk muundkultuure	38
Otse tootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toiduaineid	19
Otse tunnustatud mahetootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toiduaineid (ei ole kasutatud mineraalset lämmastikväetist, sünteeetilisi taimekaitsevahendeid, kunstlikke värv-, maitse-, lõhna ja säilitusaineid, geneetiliselt muundatud toorainet, tootmine on kontrollitud)	50
Poest ostetud toiduaineid, mis kannavad öko- või mahemärgistust (ei ole kasutatud mineraalset lämmastikväetist, sünteeetilisi taimekaitsevahendeid, kunstlikke värv-, maitse-, lõhna- ja säilitusaineid, geneetiliselt muundatud toorainet, tootmine on kontrollitud)	51
Kõiki eripoest (mahe-, öko- või loodustoodete poest) ostetud toiduaineid	26
Muud vastust märkis 26 vastanut	

NB! Ametlikult loetakse mahetoiduks tunnustatud mahetootja poolt toodetud/kasvatatud tooteid, mis

on märgistatud Euroopa Liidu mahemärgiga

Eesti ökomärgi

kasutamine on vabatahtlik.

2. KUI SAGELI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU?

Kord nädalas või sagedamini	9
1–3 korda kuus	22
Harvemini kui kord kuus	20
Ei ostnud mahetoitu	25
Ei oska öelda	24

3. KUI TE **EI OSTNUD** VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS MIKS? n=319

Kasvatan ise	27
Ei pea vajalikuks, ei tunneta erinevust tavatoodetega	54
Kõrge hind	52
Saan/ostan otse tuttavalt tootjalt	3
Ei usalda mahetoitu	13
Pole müügil, valik on väike	3
Ei tea, kust saab	1
Olen proovinud, ei meeldinud	1
Ei oska öelda	4
Muud põhjust märkis 16 vastanut	

4. KUI TE **OSTSITE** VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS MIKS? n=657

Tervislik	49
Kodumaine, lähipiirkonnas toodetud	34
Maitsev	28
Keskkonnasõbralik tootmine	22
Põhimõtte meeldib	24
Soovin toetada mahetootjaid	23
Huvitavad tooted	21
Ei oska öelda	10
Muu põhjus n=29	

5. KUI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS MILLISEID MAHETOIDUTOOTEID TE OSTSITE? n=657

Jahud, helbed ja muud kuivained	23
Pastatooted	12
Kanamunad	52
Kartul	29
Köögilviljad	46
Lastetoidud	12
Leib, sepik, sai, pirukad, küpsised	14
Liha	27
Lihatooted	20
Maiustused	6

Mesi	42
Moosid, mahlatooted jms	3
Müslid, krõbuskid	3
Piim	17
Piimatooted	16
Puuviljad, marjad	25
Kuivatatud puuviljad, marjad, pähklid jm	9
Ravimtaimed, taimetee, tee	16
Kohv, kohvijoogid	4
Õlid	6
Muid tooteid märkis 3 vastajat	

5A. MILLISTEST MAHETOODETEST TUNNETE ENIM PUUDUST? Märkige kuni 3 toodet, mida oleks vaja juurde?

Vastuse märkis 225 inimest

6. KUI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS KUST TE SEDA OSTSITE? n=657

Biomarket	12
Coop (Konsum, Maksimarket, A ja O)	35
E-Coop	2
Grossi Toidukaubad	6
Kaubamaja Toidumaailm	5
Lidl	13
Maxima	13
Maxima e-pood (Barbora)	0
Prisma	19
Prisma e-pood (Eprisma)	1
Rimi	33
Rimi e-pood	5
Talu Toidab (Rimi territooriumil, eraldi ala)	7
Selver (Selver, Comarket, Delice)	27
Stockmann	4
Looduspere	2
Mahemarket	3
Ökosahver	3
Turg	25

Otse tootjalt, toiduvõrgustikust (sh kojutoomisega)	34
Muu e-pood	3
Peamiselt ei osta, kasvatan ise	9
Muud mahetoidukauba ostukohta märkis	16 vastanut

7. KUI SAGELI TE KAVATSETE OSTA MAHETOITU JÄRGMISE 12 KUU JOOKSUL?

Kord nädalas või sagedamini	11
1–3 korda kuus	23
Harvemini kui kord kuus	13
Ei kavatse osta mahetoitu	18
Ei oska öelda	35

8. KAS TE OLETE NÕUS MAK SMA MAHETOIDU EEST KÕR GEMAT HINDA?

Ei ole nõus maksma rohkem	40
Kuni 10% rohkem	30
11–20% rohkem	12
21–50% rohkem	1
51% kuni 2 korda rohkem	1
Enam kui 2 korda rohkem	0
Ei oska öelda	16

Lisa 2. Küsitluse vastuste tabeljaotused

Lisa 2.1

K1. Kui sageli ostab Teie pere tavaliselt toidukaupu?
(% vastanutest)

		Iga päev	4–6 korda nädalas	2–3 korda nädalas	1 kord nädalas	Harvemini
Keskmiselt		15	29	44	12	0
Regioon	Põhja-Eesti	14	30	43	13	0
	Kesk-Eesti	12	20	53	14	1
	Kirde-Eesti	23	41	30	5	1
	Lääne-Eesti	14	24	45	17	0
	Lõuna-Eesti	15	29	46	10	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	13	33	40	14	0
	Väike kortermaja	37	28	31	3	1
	Eramu	10	25	52	12	1
Rahvus	Eestlased	15	26	44	15	0
	Muu rahvus	15	37	43	5	0
Vanus	18 - 29-aastased	26	17	35	22	0
	30 - 49-aastased	17	40	37	6	0
	50 - 64-aastased	8	28	50	13	1
	65 - 74-aastased	8	18	58	15	1
Sugu	Naised	12	31	46	11	0
	Mehed	18	28	41	13	0
Haridus	I ja II taseme haridus	21	24	42	13	0
	III taseme haridus	11	33	45	11	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	34	31	18	2
	501 - 1000 €	17	31	39	13	0
	1001 - 1500 €	7	27	58	8	0
	1501 - 2000 €	9	22	53	16	0
	Rohkem kui 2000 €	35	33	28	4	0

Lisa 2.2

K2. Millisest ostukohast ostab Teie pere toidukaupu - peamiselt? (% vastanutest)

		Suurest toidukaupl usest	Väikesest toidukaupl usest	Turul	Otse tootjalt, talunikult	Bensiinjaa mast, kioskist	Internetist (e-pood)
Keskmiselt		76	20	1	1	0	2
Regioon	Põhja-Eesti	80	15	1	0	0	4
	Kesk-Eesti	61	37	1	1	0	0
	Kirde-Eesti	89	11	0	0	0	0
	Lääne-Eesti	70	26	1	1	1	1
	Lõuna-Eesti	71	26	1	1	0	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	83	14	1	0	0	2
	Väike kortermaja	58	39	1	1	1	0
	Eramu	73	23	0	1	0	3
Rahvus	Eestlased	71	25	1	0	0	3
	Muu rahvus	88	11	0	0	0	1
Vanus	18 - 29-aastased	68	28	0	0	0	4
	30 - 49-aastased	84	13	0	0	0	3
	50 - 64-aastased	73	24	1	1	0	1
	65 - 74-aastased	72	24	2	1	0	1
Sugu	Naised	75	20	1	1	0	3
	Mehed	78	21	0	0	0	1
Haridus	I ja II taseme haridus	77	21	0	1	0	1
	III taseme haridus	76	20	1	0	0	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	73	25	0	0	0	2
	501 - 1000 €	74	23	1	1	0	1
	1001 - 1500 €	79	15	1	0	0	5
	1501 - 2000 €	88	9	0	0	0	3
	Rohkem kui 2000 €	65	34	1	0	0	0

K2. Millisest ostukohast ostab Teie pere toidukaupu – millistest viimase aasta jooksul? Mitme vastuse võimalus
(% vastanutest)

		Suurest toidukauplust	Väikesest toidukauplust	Turult	Otse tootjalt, talunikult	Bensiinijaa mast, kioskist	Internetist (e-pood)
Keskmiselt		89	55	36	18	19	23
Regioon	Põhja-Eesti	93	54	45	17	25	33
	Kesk-Eesti	78	65	22	19	8	11
	Kirde-Eesti	97	36	15	3	19	17
	Lääne-Eesti	80	67	37	23	13	18
	Lõuna-Eesti	85	53	34	23	13	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	92	53	41	17	26	30
	Väike kortermaja	78	58	30	11	7	11
	Eramu	87	56	32	22	13	18
Rahvus	Eestlased	87	58	38	21	17	23
	Muu rahvus	92	48	34	11	22	24
Vanus	18 - 29-aastased	92	82	71	30	53	59
	30 - 49-aastased	93	51	31	17	19	23
	50 - 64-aastased	84	48	30	16	7	12
	65 - 74-aastased	83	47	26	11	3	6
Sugu	Naised	87	56	39	21	21	28
	Mehed	90	53	34	15	17	18
Haridus	I ja II taseme haridus	89	57	36	14	20	23
	III taseme haridus	89	53	37	21	18	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	88	59	37	19	19	22
	501 - 1000 €	86	53	31	16	15	18
	1001 - 1500 €	89	52	39	28	18	28
	1501 - 2000 €	91	56	47	13	35	41
	Rohkem kui 2000 €	96	57	45	12	19	17

Lisa 2.3

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest?
(% vastanutest)

		Coop	E-Coop	Grossi Toidukaubad	Kaubamaja Toidumaailm	Lidl	Maxima
Keskmiselt		64	2	26	7	37	58
Regioon	Põhja-Eesti	42	3	21	12	42	58
	Kesk-Eesti	82	1	60	1	12	46
	Kirde-Eesti	63	0	41	1	58	86
	Lääne-Eesti	86	2	13	1	36	41
	Lõuna-Eesti	90	0	22	5	26	59
Elamu tüüp	Suur kortermaja	52	1	27	11	45	63
	Väike kortermaja	75	0	14	4	14	39
	Eramu	76	4	28	2	33	57
Rahvus	Eestlased	74	3	27	5	30	50
	Muu rahvus	43	0	24	11	50	74
Vanus	18 - 29-aastased	79	4	16	19	53	51
	30 - 49-aastased	56	1	25	5	36	60
	50 - 64-aastased	66	2	27	4	36	61
	65 - 74-aastased	65	1	37	4	22	59
Sugu	Naised	67	3	28	10	38	61
	Mehed	61	1	23	4	35	55
Haridus	I ja II taseme haridus	73	1	26	10	38	58
	III taseme haridus	58	3	26	5	36	58
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	69	1	49	0	31	68
	501 - 1000 €	63	1	27	4	37	61
	1001 - 1500 €	57	2	24	6	32	53
	1501 - 2000 €	77	6	12	24	52	61
	Rohkem kui 2000 €	65	0	13	11	34	43

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest? Järg
(% vastanutest)

		Maxima e-pood (Barbora)	Meie Toidukaubad Rimi	Prisma	Prisma e-pood (Eprisma)	Rimi	Rimi e-pood
Keskmiselt		5	7	30	1	56	3
Regioon	Põhja-Eesti	10	3	49	1	66	5
	Kesk-Eesti	1	14	11	0	47	2
	Kirde-Eesti	0	3	9	3	29	0
	Lääne-Eesti	1	12	5	0	51	1
	Lõuna-Eesti	2	12	20	1	53	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	9	5	40	1	54	3
	Väike kortermaja	1	5	16	0	64	0
	Eramu	2	10	21	2	55	3
Rahvus	Eestlased	3	10	26	1	57	4
	Muu rahvus	9	1	38	1	52	1
Vanus	18 - 29-aastased	19	8	38	0	76	8
	30 - 49-aastased	3	7	36	2	54	3
	50 - 64-aastased	2	7	23	1	47	1
	65 - 74-aastased	2	5	18	1	54	1
Sugu	Naised	9	8	30	2	55	4
	Mehed	1	6	30	1	56	2
Haridus	I ja II taseme haridus	7	10	28	1	52	1
	III taseme haridus	4	5	31	2	58	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	2	18	16	0	39	0
	501 - 1000 €	2	7	22	2	52	1
	1001 - 1500 €	5	6	33	0	65	7
	1501 - 2000 €	23	3	56	1	60	6
	Rohkem kui 2000 €	0	0	40	2	68	0

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest? Järg
(% vastanutest)

		Selver (Selver, Comarket, Delice)	Selveri e-pood	Stockman n	Turg	Biomarket	Ökosahver
Keskmiselt		53	6	4	18	1	0
Regioon	Põhja-Eesti	62	8	8	22	1	0
	Kesk-Eesti	44	5	2	10	0	0
	Kirde-Eesti	25	2	0	11	0	0
	Lääne-Eesti	55	5	0	10	0	0
	Lõuna-Eesti	49	5	0	20	1	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	49	6	4	20	1	0
	Väike kortermaja	63	4	2	7	1	1
	Eramu	54	6	5	18	1	0
Rahvus	Eestlased	55	8	5	16	1	0
	Muu rahvus	48	3	2	21	0	0
Vanus	18 - 29-aastased	65	8	8	26	0	0
	30 - 49-aastased	53	7	3	17	1	0
	50 - 64-aastased	45	5	3	14	1	0
	65 - 74-aastased	49	2	2	19	1	0
Sugu	Naised	55	8	5	23	1	0
	Mehed	50	4	3	12	1	0
Haridus	I ja II taseme haridus	51	4	3	18	0	0
	III taseme haridus	54	7	5	18	1	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	40	4	0	16	0	0
	501 - 1000 €	48	6	3	14	1	1
	1001 - 1500 €	52	10	6	18	1	0
	1501 - 2000 €	66	1	7	36	0	0
	Rohkem kui 2000 €	78	8	5	17	1	0

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest? Järg
(% vastanutest)

		Otse tootjalt, toidu-võrgustik (sh kojutoomi sega)	Muu e-pood	Kohalik väike toidupood	Bensiinijaa m, kiosk	Muu ostukoht
Keskmiselt		4	1	5	4	4
Regioon	Põhja-Eesti	4	2	3	5	3
	Kesk-Eesti	8	0	5	2	3
	Kirde-Eesti	1	1	10	5	7
	Lääne-Eesti	5	0	4	2	5
	Lõuna-Eesti	6	0	6	3	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	2	3	5	3
	Väike kortermaja	3	1	4	1	5
	Eramu	6	0	7	3	4
Rahvus	Eestlased	6	2	5	4	4
	Muu rahvus	1	0	4	4	3
Vanus	18 - 29-aastased	4	4	0	4	4
	30 - 49-aastased	3	1	7	6	4
	50 - 64-aastased	5	0	5	2	3
	65 - 74-aastased	5	0	5	1	4
Sugu	Naised	4	2	4	4	5
	Mehed	4	0	6	4	3
Haridus	I ja II taseme haridus	3	0	4	3	3
	III taseme haridus	5	2	5	5	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	0	7	7	3
	501 - 1000 €	4	0	5	2	4
	1001 - 1500 €	9	3	4	4	6
	1501 - 2000 €	2	0	5	4	3
	Rohkem kui 2000 €	1	1	3	10	1

K3. Kas Teil (Teie perel) on aiamaa, kus kasvatate ise toitu?
(% vastanutest)

		Jah, on	Aiamaad ei ole, aga kasvatan toitu sugulaste, tuttavate juures	Ei ole
Keskmiselt		45	10	45
Regioon	Põhja-Eesti	28	14	58
	Kesk-Eesti	70	8	22
	Kirde-Eesti	53	6	41
	Lääne-Eesti	53	5	42
	Lõuna-Eesti	60	6	34
Elamu tüüp	Suur kortermaja	28	14	58
	Väike kortermaja	33	9	58
	Eramu	72	4	24
Rahvus	Eestlased	50	8	42
	Muu rahvus	35	13	52
Vanus	18 - 29-aastased	21	23	56
	30 - 49-aastased	45	8	47
	50 - 64-aastased	54	7	39
	65 - 74-aastased	55	3	42
Sugu	Naised	44	11	45
	Mehed	46	8	46
Haridus	I ja II taseme haridus	41	12	47
	III taseme haridus	48	8	44
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	52	6	42
	501 - 1000 €	48	8	44
	1001 - 1500 €	41	5	54
	1501 - 2000 €	34	25	41
	Rohkem kui 2000 €	47	13	40

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Tervislikkus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		50	43	7
Regioon	Põhja-Eesti	54	38	8
	Kesk-Eesti	50	39	11
	Kirde-Eesti	48	46	6
	Lääne-Eesti	37	62	1
	Lõuna-Eesti	49	44	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	48	41	11
	Väike kortermaja	43	56	1
	Eramu	56	41	3
Rahvus	Eestlased	50	46	4
	Muu rahvus	51	37	12
Vanus	18 - 29-aastased	35	45	20
	30 - 49-aastased	54	40	6
	50 - 64-aastased	54	42	4
	65 - 74-aastased	49	49	2
Sugu	Naised	52	39	9
	Mehed	48	47	5
Haridus	I ja II taseme haridus	44	43	13
	III taseme haridus	54	43	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	45	50	5
	501 - 1000 €	46	50	4
	1001 - 1500 €	60	35	5
	1501 - 2000 €	48	28	24
	Rohkem kui 2000 €	55	37	8

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Soodne hind
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		64	32	4
Regioon	Põhja-Eesti	52	40	8
	Kesk-Eesti	71	29	0
	Kirde-Eesti	78	20	2
	Lääne-Eesti	78	22	0
	Lõuna-Eesti	72	27	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	63	30	7
	Väike kortermaja	72	28	0
	Eramu	62	37	1
Rahvus	Eestlased	68	31	1
	Muu rahvus	55	35	10
Vanus	18 - 29-aastased	56	30	14
	30 - 49-aastased	66	32	2
	50 - 64-aastased	63	35	2
	65 - 74-aastased	70	28	2
Sugu	Naised	69	25	6
	Mehed	59	39	2
Haridus	I ja II taseme haridus	66	26	8
	III taseme haridus	63	36	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	78	21	1
	501 - 1000 €	72	26	2
	1001 - 1500 €	56	43	1
	1501 - 2000 €	50	29	21
	Rohkem kui 2000 €	35	60	5

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Sooduspakkumised
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		65	30	5
Regioon	Põhja-Eesti	58	34	8
	Kesk-Eesti	65	34	1
	Kirde-Eesti	75	24	1
	Lääne-Eesti	74	26	0
	Lõuna-Eesti	69	29	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	66	27	7
	Väike kortermaja	79	21	0
	Eramu	59	39	2
Rahvus	Eestlased	71	27	2
	Muu rahvus	53	37	10
Vanus	18 - 29-aastased	80	6	14
	30 - 49-aastased	64	34	2
	50 - 64-aastased	58	40	2
	65 - 74-aastased	64	31	5
Sugu	Naised	71	23	6
	Mehed	59	38	3
Haridus	I ja II taseme haridus	69	23	8
	III taseme haridus	63	35	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	79	20	1
	501 - 1000 €	69	29	2
	1001 - 1500 €	59	40	1
	1501 - 2000 €	53	25	22
	Rohkem kui 2000 €	58	36	6

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kvaliteet
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		79	21	0
Regioon	Põhja-Eesti	82	18	0
	Kesk-Eesti	81	19	0
	Kirde-Eesti	89	11	0
	Lääne-Eesti	67	33	0
	Lõuna-Eesti	73	26	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	77	23	0
	Väike kortermaja	84	16	0
	Eramu	80	20	0
Rahvus	Eestlased	76	24	0
	Muu rahvus	86	14	0
Vanus	18 - 29-aastased	66	34	0
	30 - 49-aastased	82	18	0
	50 - 64-aastased	83	17	0
	65 - 74-aastased	80	20	0
Sugu	Naised	82	18	0
	Mehed	77	23	0
Haridus	I ja II taseme haridus	82	18	0
	III taseme haridus	78	22	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	63	35	2
	501 - 1000 €	78	22	0
	1001 - 1500 €	79	21	0
	1501 - 2000 €	95	5	0
	Rohkem kui 2000 €	86	14	0

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Maitse
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		88	12	0
Regioon	Põhja-Eesti	86	14	0
	Kesk-Eesti	92	8	0
	Kirde-Eesti	90	10	0
	Lääne-Eesti	83	17	0
	Lõuna-Eesti	90	10	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	87	12	1
	Väike kortermaja	75	25	0
	Eramu	92	8	0
Rahvus	Eestlased	87	13	0
	Muu rahvus	89	10	1
Vanus	18 - 29-aastased	83	17	0
	30 - 49-aastased	90	10	0
	50 - 64-aastased	87	12	1
	65 - 74-aastased	86	14	0
Sugu	Naised	91	9	0
	Mehed	84	15	1
Haridus	I ja II taseme haridus	86	14	0
	III taseme haridus	88	11	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	83	15	2
	501 - 1000 €	86	14	0
	1001 - 1500 €	92	8	0
	1501 - 2000 €	94	6	0
	Rohkem kui 2000 €	78	22	0

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Värskus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		85	15	0
Regioon	Põhja-Eesti	84	16	0
	Kesk-Eesti	89	11	0
	Kirde-Eesti	89	11	0
	Lääne-Eesti	81	19	0
	Lõuna-Eesti	87	13	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	85	15	0
	Väike kortermaja	85	15	0
	Eramu	87	13	0
Rahvus	Eestlased	85	15	0
	Muu rahvus	86	14	0
Vanus	18 - 29-aastased	91	9	0
	30 - 49-aastased	88	12	0
	50 - 64-aastased	82	18	0
	65 - 74-aastased	78	22	0
Sugu	Naised	88	12	0
	Mehed	83	17	0
Haridus	I ja II taseme haridus	87	13	0
	III taseme haridus	84	16	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	78	22	0
	501 - 1000 €	84	16	0
	1001 - 1500 €	89	11	0
	1501 - 2000 €	93	7	0
	Rohkem kui 2000 €	83	17	0

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Koostis
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		45	47	8
Regioon	Põhja-Eesti	45	46	9
	Kesk-Eesti	45	47	8
	Kirde-Eesti	43	51	6
	Lääne-Eesti	46	51	3
	Lõuna-Eesti	47	46	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	43	48	9
	Väike kortermaja	39	50	11
	Eramu	51	45	4
Rahvus	Eestlased	44	50	6
	Muu rahvus	47	41	12
Vanus	18 - 29-aastased	25	55	20
	30 - 49-aastased	50	45	5
	50 - 64-aastased	51	44	5
	65 - 74-aastased	46	49	5
Sugu	Naised	51	42	7
	Mehed	40	52	8
Haridus	I ja II taseme haridus	31	55	14
	III taseme haridus	54	42	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	33	58	9
	501 - 1000 €	47	47	6
	1001 - 1500 €	55	42	3
	1501 - 2000 €	33	45	22
	Rohkem kui 2000 €	45	53	2

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kodumaisus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		23	52	25
Regioon	Põhja-Eesti	15	53	32
	Kesk-Eesti	36	49	15
	Kirde-Eesti	20	56	24
	Lääne-Eesti	26	56	18
	Lõuna-Eesti	31	49	20
Elamu tüüp	Suur kortermaja	17	54	29
	Väike kortermaja	23	44	33
	Eramu	30	52	18
Rahvus	Eestlased	28	50	22
	Muu rahvus	13	56	31
Vanus	18 - 29-aastased	0	59	41
	30 - 49-aastased	24	53	23
	50 - 64-aastased	31	47	22
	65 - 74-aastased	30	52	18
Sugu	Naised	24	54	22
	Mehed	21	50	29
Haridus	I ja II taseme haridus	21	50	29
	III taseme haridus	24	53	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	50	30
	501 - 1000 €	25	54	21
	1001 - 1500 €	22	50	28
	1501 - 2000 €	20	58	22
	Rohkem kui 2000 €	17	45	38

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Toote välimus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		44	48	8
Regioon	Põhja-Eesti	43	45	12
	Kesk-Eesti	49	44	7
	Kirde-Eesti	50	47	3
	Lääne-Eesti	42	56	2
	Lõuna-Eesti	41	53	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	45	44	11
	Väike kortermaja	47	47	6
	Eramu	40	55	5
Rahvus	Eestlased	42	51	7
	Muu rahvus	48	43	9
Vanus	18 - 29-aastased	46	46	8
	30 - 49-aastased	41	50	9
	50 - 64-aastased	47	46	7
	65 - 74-aastased	43	52	5
Sugu	Naised	49	43	8
	Mehed	38	54	8
Haridus	I ja II taseme haridus	53	39	8
	III taseme haridus	38	54	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	24	56	20
	501 - 1000 €	44	53	3
	1001 - 1500 €	41	49	10
	1501 - 2000 €	63	30	7
	Rohkem kui 2000 €	49	39	12

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Ilma GM (geneetiliselt muundatud) tooraineta
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		38	33	29
Regioon	Põhja-Eesti	36	29	35
	Kesk-Eesti	42	39	19
	Kirde-Eesti	30	43	27
	Lääne-Eesti	36	45	19
	Lõuna-Eesti	43	29	28
Elamu tüüp	Suur kortermaja	36	32	32
	Väike kortermaja	29	31	40
	Eramu	42	36	22
Rahvus	Eestlased	38	32	30
	Muu rahvus	35	36	29
Vanus	18 - 29-aastased	32	14	54
	30 - 49-aastased	35	36	29
	50 - 64-aastased	43	39	18
	65 - 74-aastased	39	39	22
Sugu	Naised	42	32	26
	Mehed	33	35	32
Haridus	I ja II taseme haridus	29	30	41
	III taseme haridus	43	35	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	45	30	25
	501 - 1000 €	37	40	23
	1001 - 1500 €	49	28	23
	1501 - 2000 €	22	26	52
	Rohkem kui 2000 €	16	31	53

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Mahe, öko või orgaaniline toodang
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		12	44	44
Regioon	Põhja-Eesti	16	36	48
	Kesk-Eesti	13	42	45
	Kirde-Eesti	11	46	43
	Lääne-Eesti	4	66	30
	Lõuna-Eesti	9	48	43
Elamu tüüp	Suur kortermaja	11	41	48
	Väike kortermaja	22	43	35
	Eramu	10	48	42
Rahvus	Eestlased	12	43	45
	Muu rahvus	13	46	41
Vanus	18 - 29-aastased	17	25	58
	30 - 49-aastased	9	46	45
	50 - 64-aastased	14	50	36
	65 - 74-aastased	11	48	41
Sugu	Naised	13	46	41
	Mehed	11	41	48
Haridus	I ja II taseme haridus	13	40	47
	III taseme haridus	12	46	42
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	41	44
	501 - 1000 €	12	47	41
	1001 - 1500 €	12	49	39
	1501 - 2000 €	4	32	64
	Rohkem kui 2000 €	22	34	44

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Lähipiirkonna tootja toodang
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		11	43	46
Regioon	Põhja-Eesti	8	40	52
	Kesk-Eesti	14	47	39
	Kirde-Eesti	8	39	53
	Lääne-Eesti	10	50	40
	Lõuna-Eesti	17	48	35
Elamu tüüp	Suur kortermaja	9	37	54
	Väike kortermaja	8	46	46
	Eramu	13	52	35
Rahvus	Eestlased	13	48	39
	Muu rahvus	5	34	61
Vanus	18 - 29-aastased	3	29	68
	30 - 49-aastased	10	45	45
	50 - 64-aastased	14	45	41
	65 - 74-aastased	15	51	34
Sugu	Naised	12	43	45
	Mehed	9	45	46
Haridus	I ja II taseme haridus	12	37	51
	III taseme haridus	10	47	43
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	12	36	52
	501 - 1000 €	12	49	39
	1001 - 1500 €	11	46	43
	1501 - 2000 €	6	34	60
	Rohkem kui 2000 €	6	34	60

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kodumaise väiketootja toodang
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		11	53	36
Regioon	Põhja-Eesti	9	52	39
	Kesk-Eesti	16	52	32
	Kirde-Eesti	11	49	40
	Lääne-Eesti	10	54	36
	Lõuna-Eesti	16	54	30
Elamu tüüp	Suur kortermaja	10	50	40
	Väike kortermaja	9	66	25
	Eramu	14	52	34
Rahvus	Eestlased	13	56	31
	Muu rahvus	8	46	46
Vanus	18 - 29-aastased	3	70	27
	30 - 49-aastased	10	49	41
	50 - 64-aastased	16	50	34
	65 - 74-aastased	15	49	36
Sugu	Naised	13	54	33
	Mehed	10	52	38
Haridus	I ja II taseme haridus	13	55	32
	III taseme haridus	11	51	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	12	46	42
	501 - 1000 €	13	53	34
	1001 - 1500 €	10	54	36
	1501 - 2000 €	9	55	36
	Rohkem kui 2000 €	6	58	36

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Sobivus dieediga (nt taimetoitlus, laktoosivaba, gluteenivaba jm)
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		15	25	60
Regioon	Põhja-Eesti	19	22	59
	Kesk-Eesti	10	30	60
	Kirde-Eesti	16	19	65
	Lääne-Eesti	6	43	51
	Lõuna-Eesti	13	25	62
Elamu tüüp	Suur kortermaja	17	27	56
	Väike kortermaja	11	23	66
	Eramu	13	24	63
Rahvus	Eestlased	13	26	61
	Muu rahvus	19	24	57
Vanus	18 - 29-aastased	30	20	50
	30 - 49-aastased	13	26	61
	50 - 64-aastased	12	28	60
	65 - 74-aastased	8	26	66
Sugu	Naised	19	27	54
	Mehed	10	24	66
Haridus	I ja II taseme haridus	18	23	59
	III taseme haridus	13	27	60
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	10	22	68
	501 - 1000 €	14	28	58
	1001 - 1500 €	7	32	61
	1501 - 2000 €	35	16	49
	Rohkem kui 2000 €	19	15	66

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Tuttav kaubamärk
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		16	65	19
Regioon	Põhja-Eesti	12	69	19
	Kesk-Eesti	20	64	16
	Kirde-Eesti	20	52	28
	Lääne-Eesti	11	75	14
	Lõuna-Eesti	24	58	18
Elamu tüüp	Suur kortermaja	19	63	18
	Väike kortermaja	10	75	15
	Eramu	16	64	20
Rahvus	Eestlased	20	62	18
	Muu rahvus	10	71	19
Vanus	18 - 29-aastased	24	63	13
	30 - 49-aastased	16	64	20
	50 - 64-aastased	13	65	22
	65 - 74-aastased	17	68	15
Sugu	Naised	17	65	18
	Mehed	16	65	19
Haridus	I ja II taseme haridus	21	65	14
	III taseme haridus	13	65	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	14	59	27
	501 - 1000 €	15	63	22
	1001 - 1500 €	15	70	15
	1501 - 2000 €	30	64	6
	Rohkem kui 2000 €	11	76	13

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Pikk säilimisaeg
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		17	53	30
Regioon	Põhja-Eesti	14	48	38
	Kesk-Eesti	20	59	21
	Kirde-Eesti	26	58	16
	Lääne-Eesti	12	67	21
	Lõuna-Eesti	20	52	28
Elamu tüüp	Suur kortermaja	18	51	31
	Väike kortermaja	23	47	30
	Eramu	13	58	29
Rahvus	Eestlased	19	51	30
	Muu rahvus	13	58	29
Vanus	18 - 29-aastased	22	30	48
	30 - 49-aastased	16	60	24
	50 - 64-aastased	11	56	33
	65 - 74-aastased	23	56	21
Sugu	Naised	14	51	35
	Mehed	19	56	25
Haridus	I ja II taseme haridus	23	49	28
	III taseme haridus	13	56	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	16	63	21
	501 - 1000 €	18	58	24
	1001 - 1500 €	16	46	38
	1501 - 2000 €	22	44	34
	Rohkem kui 2000 €	3	47	50

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Valmistamise kiirus, lihtsus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		19	56	25
Regioon	Põhja-Eesti	19	52	29
	Kesk-Eesti	18	58	24
	Kirde-Eesti	18	59	23
	Lääne-Eesti	30	53	17
	Lõuna-Eesti	14	62	24
Elamu tüüp	Suur kortermaja	21	53	26
	Väike kortermaja	31	54	15
	Eramu	12	60	28
Rahvus	Eestlased	23	53	24
	Muu rahvus	11	62	27
Vanus	18 - 29-aastased	31	52	17
	30 - 49-aastased	15	55	30
	50 - 64-aastased	15	59	26
	65 - 74-aastased	21	57	22
Sugu	Naised	19	54	27
	Mehed	18	58	24
Haridus	I ja II taseme haridus	21	59	20
	III taseme haridus	17	54	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	16	52	32
	501 - 1000 €	19	54	27
	1001 - 1500 €	13	60	27
	1501 - 2000 €	24	62	14
	Rohkem kui 2000 €	26	57	17

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Pakendi välimus ja kasutamise mugavus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		13	53	34
Regioon	Põhja-Eesti	12	52	36
	Kesk-Eesti	9	56	35
	Kirde-Eesti	23	51	26
	Lääne-Eesti	13	50	37
	Lõuna-Eesti	10	57	33
Elamu tüüp	Suur kortermaja	15	52	33
	Väike kortermaja	17	49	34
	Eramu	9	56	35
Rahvus	Eestlased	13	56	31
	Muu rahvus	12	47	41
Vanus	18 - 29-aastased	20	48	32
	30 - 49-aastased	12	53	35
	50 - 64-aastased	10	56	34
	65 - 74-aastased	11	56	33
Sugu	Naised	15	52	33
	Mehed	11	55	34
Haridus	I ja II taseme haridus	16	44	40
	III taseme haridus	11	59	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	13	45	42
	501 - 1000 €	14	54	32
	1001 - 1500 €	10	62	28
	1501 - 2000 €	19	46	35
	Rohkem kui 2000 €	6	49	45

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kvaliteedi- ja päritolumärgid
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		17	50	33
Regioon	Põhja-Eesti	15	46	39
	Kesk-Eesti	22	49	29
	Kirde-Eesti	15	58	27
	Lääne-Eesti	21	42	37
	Lõuna-Eesti	17	57	26
Elamu tüüp	Suur kortermaja	17	48	35
	Väike kortermaja	14	42	44
	Eramu	18	54	28
Rahvus	Eestlased	20	49	31
	Muu rahvus	10	51	39
Vanus	18 - 29-aastased	13	22	65
	30 - 49-aastased	14	56	30
	50 - 64-aastased	19	56	25
	65 - 74-aastased	24	54	22
Sugu	Naised	20	47	33
	Mehed	14	52	34
Haridus	I ja II taseme haridus	20	45	35
	III taseme haridus	15	53	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	22	52	26
	501 - 1000 €	16	52	32
	1001 - 1500 €	12	59	29
	1501 - 2000 €	24	31	45
	Rohkem kui 2000 €	13	40	47

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Lisaainete vähene sisaldus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		41	42	17
Regioon	Põhja-Eesti	41	41	18
	Kesk-Eesti	43	41	16
	Kirde-Eesti	36	36	28
	Lääne-Eesti	49	44	7
	Lõuna-Eesti	40	46	14
Elamu tüüp	Suur kortermaja	40	38	22
	Väike kortermaja	39	44	17
	Eramu	44	46	10
Rahvus	Eestlased	42	46	12
	Muu rahvus	39	34	27
Vanus	18 - 29-aastased	35	38	27
	30 - 49-aastased	39	42	19
	50 - 64-aastased	46	42	12
	65 - 74-aastased	45	47	8
Sugu	Naised	48	38	14
	Mehed	33	47	20
Haridus	I ja II taseme haridus	36	40	24
	III taseme haridus	45	43	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	39	44	17
	501 - 1000 €	45	39	16
	1001 - 1500 €	43	46	11
	1501 - 2000 €	38	30	32
	Rohkem kui 2000 €	24	63	13

K6. Kas Teie (Teie pere) ostis viimase aasta jooksul valdavalt ...?

(% vastanutest)

		Kodumaiseid toidukaupu	Importtoidukaup u	Ei oska öelda
Keskmiselt		61	10	29
Regioon	Põhja-Eesti	57	10	33
	Kesk-Eesti	74	3	23
	Kirde-Eesti	58	19	23
	Lääne-Eesti	71	11	18
	Lõuna-Eesti	62	8	30
Elamu tüüp	Suur kortermaja	58	11	31
	Väike kortermaja	65	10	25
	Eramu	65	8	27
Rahvus	Eestlased	64	7	29
	Muu rahvus	55	16	29
Vanus	18 - 29-aastased	49	7	44
	30 - 49-aastased	57	16	27
	50 - 64-aastased	67	6	27
	65 - 74-aastased	76	5	19
Sugu	Naised	63	11	26
	Mehed	59	9	32
Haridus	I ja II taseme haridus	63	12	25
	III taseme haridus	61	8	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	60	8	32
	501 - 1000 €	62	10	28
	1001 - 1500 €	53	13	34
	1501 - 2000 €	65	7	28
	Rohkem kui 2000 €	79	4	17

K7. Kas toidukaupade kodumaine päritolu on Teie oluline?

(% vastanutest)

		Jah	Ei ole
Keskmiselt		68	32
Regioon	Põhja-Eesti	64	36
	Kesk-Eesti	76	24
	Kirde-Eesti	74	26
	Lääne-Eesti	68	32
	Lõuna-Eesti	71	29
Elamu tüüp	Suur kortermaja	66	34
	Väike kortermaja	69	31
	Eramu	71	29
Rahvus	Eestlased	68	32
	Muu rahvus	68	32
Vanus	18 - 29-aastased	54	46
	30 - 49-aastased	68	32
	50 - 64-aastased	72	28
	65 - 74-aastased	77	23
Sugu	Naised	72	28
	Mehed	64	36
Haridus	I ja II taseme haridus	69	31
	III taseme haridus	68	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	75	25
	501 - 1000 €	67	33
	1001 - 1500 €	63	37
	1501 - 2000 €	68	32
	Rohkem kui 2000 €	81	19

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Kõrge kvaliteet
 (% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		36	52	2	10
Region	Põhja-Eesti	33	50	2	15
	Kesk-Eesti	36	57	2	5
	Kirde-Eesti	36	56	2	6
	Lääne-Eesti	34	62	0	4
	Lõuna-Eesti	43	50	1	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	35	53	2	10
	Väike kortermaja	31	48	3	18
	Eramu	39	53	1	7
Rahvus	Eestlased	35	56	1	8
	Muu rahvus	38	45	3	14
Vanus	18 - 29-aastased	37	51	0	12
	30 - 49-aastased	32	56	2	10
	50 - 64-aastased	37	49	3	11
	65 - 74-aastased	44	49	1	6
Sugu	Naised	39	50	1	10
	Mehed	33	55	2	10
Haridus	I ja II taseme haridus	36	53	2	9
	III taseme haridus	36	52	1	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	33	54	1	12
	501 - 1000 €	34	59	0	7
	1001 - 1500 €	41	44	3	12
	1501 - 2000 €	50	46	1	3
	Rohkem kui 2000 €	22	51	0	27

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Lai sortiment
 (% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		21	55	13	11
Region	Põhja-Eesti	16	55	16	13
	Kesk-Eesti	31	47	15	7
	Kirde-Eesti	24	60	12	4
	Lääne-Eesti	19	58	8	15
	Lõuna-Eesti	24	55	10	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	19	56	13	12
	Väike kortermaja	21	47	27	5
	Eramu	23	57	8	12
Rahvus	Eestlased	22	56	13	9
	Muu rahvus	18	53	13	16
Vanus	18 - 29-aastased	8	61	23	8
	30 - 49-aastased	21	51	14	14
	50 - 64-aastased	25	57	8	10
	65 - 74-aastased	25	58	8	9
Sugu	Naised	21	57	10	12
	Mehed	20	53	16	11
Haridus	I ja II taseme haridus	24	51	16	9
	III taseme haridus	18	58	11	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	27	53	6	14
	501 - 1000 €	19	57	13	11
	1001 - 1500 €	17	58	16	9
	1501 - 2000 €	31	59	4	6
	Rohkem kui 2000 €	13	41	26	20

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Usaldusväärsus
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		45	45	3	7
Regioon	Põhja-Eesti	41	49	2	8
	Kesk-Eesti	48	40	2	10
	Kirde-Eesti	56	37	3	4
	Lääne-Eesti	43	50	3	4
	Lõuna-Eesti	47	41	6	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	43	48	2	7
	Väike kortermaja	40	45	11	4
	Eramu	50	40	2	8
Rahvus	Eestlased	44	47	3	6
	Muu rahvus	46	41	3	10
Vanus	18 - 29-aastased	39	55	6	0
	30 - 49-aastased	41	49	2	8
	50 - 64-aastased	50	37	3	10
	65 - 74-aastased	53	37	4	6
Sugu	Naised	52	39	2	7
	Mehed	37	52	4	7
Haridus	I ja II taseme haridus	48	42	4	6
	III taseme haridus	43	47	2	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	39	52	2	7
	501 - 1000 €	46	41	5	8
	1001 - 1500 €	40	50	3	7
	1501 - 2000 €	67	30	0	3
	Rohkem kui 2000 €	28	64	1	7

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Värskus
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		51	42	1	6
Regioon	Põhja-Eesti	49	42	2	7
	Kesk-Eesti	53	42	2	3
	Kirde-Eesti	49	45	0	6
	Lääne-Eesti	45	49	1	5
	Lõuna-Eesti	56	40	1	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	50	42	2	6
	Väike kortermaja	43	53	1	3
	Eramu	55	39	0	6
Rahvus	Eestlased	53	43	1	3
	Muu rahvus	47	42	2	9
Vanus	18 - 29-aastased	52	48	0	0
	30 - 49-aastased	42	47	2	9
	50 - 64-aastased	54	39	2	5
	65 - 74-aastased	67	29	0	4
Sugu	Naised	56	37	1	6
	Mehed	46	47	2	5
Haridus	I ja II taseme haridus	51	44	2	3
	III taseme haridus	51	41	1	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	53	43	0	4
	501 - 1000 €	52	42	0	6
	1001 - 1500 €	47	44	2	7
	1501 - 2000 €	69	28	1	2
	Rohkem kui 2000 €	27	67	0	6

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Tervislikkus

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		32	54	2	14
Regioon	Põhja-Eesti	29	56	2	13
	Kesk-Eesti	39	42	1	18
	Kirde-Eesti	31	61	1	7
	Lääne-Eesti	23	68	1	8
	Lõuna-Eesti	41	47	1	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	31	56	2	11
	Väike kortermaja	21	62	1	16
	Eramu	38	49	1	12
Rahvus	Eestlased	35	54	1	10
	Muu rahvus	26	54	3	17
Vanus	18 - 29-aastased	18	76	0	6
	30 - 49-aastased	29	56	2	13
	50 - 64-aastased	35	46	2	17
	65 - 74-aastased	51	39	1	9
Sugu	Naised	34	55	1	10
	Mehed	31	53	2	14
Haridus	I ja II taseme haridus	30	55	2	13
	III taseme haridus	33	54	1	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	34	52	1	13
	501 - 1000 €	33	54	1	12
	1001 - 1500 €	36	49	2	13
	1501 - 2000 €	33	58	0	9
	Rohkem kui 2000 €	16	67	3	14

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Lisaainete vähene sisaldus

(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		26	45	5	24
Regioon	Põhja-Eesti	25	40	5	30
	Kesk-Eesti	31	39	6	24
	Kirde-Eesti	25	51	11	13
	Lääne-Eesti	20	63	4	13
	Lõuna-Eesti	29	48	2	21
Elamu tüüp	Suur kortermaja	27	42	7	24
	Väike kortermaja	16	47	4	33
	Eramu	28	49	1	22
Rahvus	Eestlased	26	50	3	21
	Muu rahvus	28	35	7	30
Vanus	18 - 29-aastased	27	40	4	29
	30 - 49-aastased	19	50	5	26
	50 - 64-aastased	29	44	5	22
	65 - 74-aastased	38	40	5	17
Sugu	Naised	30	45	4	21
	Mehed	23	45	5	27
Haridus	I ja II taseme haridus	32	38	7	23
	III taseme haridus	23	49	3	25
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	25	43	11	21
	501 - 1000 €	25	48	4	23
	1001 - 1500 €	24	47	4	25
	1501 - 2000 €	49	35	2	14
	Rohkem kui 2000 €	7	40	2	51

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Soodne hind
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		15	51	24	10
Regioon	Põhja-Eesti	11	47	29	13
	Kesk-Eesti	19	50	21	10
	Kirde-Eesti	23	47	21	9
	Lääne-Eesti	12	67	17	4
	Lõuna-Eesti	21	53	20	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	15	49	27	9
	Väike kortermaja	15	47	18	20
	Eramu	16	55	22	7
Rahvus	Eestlased	17	51	23	9
	Muu rahvus	13	50	27	10
Vanus	18 - 29-aastased	11	54	23	12
	30 - 49-aastased	10	50	31	9
	50 - 64-aastased	17	54	19	10
	65 - 74-aastased	31	47	16	6
Sugu	Naised	17	49	25	9
	Mehed	13	54	23	10
Haridus	I ja II taseme haridus	23	40	27	10
	III taseme haridus	11	58	22	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	22	46	23	9
	501 - 1000 €	17	53	23	7
	1001 - 1500 €	11	46	31	12
	1501 - 2000 €	19	59	15	7
	Rohkem kui 2000 €	2	54	20	24

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Harjumuspärane maitse
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		52	38	3	7
Regioon	Põhja-Eesti	52	36	4	8
	Kesk-Eesti	57	36	2	5
	Kirde-Eesti	51	41	2	6
	Lääne-Eesti	49	43	3	5
	Lõuna-Eesti	52	38	1	9
Elamu tüüp	Suur kortermaja	53	37	4	6
	Väike kortermaja	56	30	0	14
	Eramu	50	42	2	6
Rahvus	Eestlased	52	40	2	6
	Muu rahvus	51	34	5	10
Vanus	18 - 29-aastased	57	37	0	6
	30 - 49-aastased	46	42	3	9
	50 - 64-aastased	54	37	2	7
	65 - 74-aastased	59	33	4	4
Sugu	Naised	51	41	2	6
	Mehed	53	35	3	9
Haridus	I ja II taseme haridus	56	33	3	8
	III taseme haridus	49	41	3	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	42	45	2	11
	501 - 1000 €	54	36	3	7
	1001 - 1500 €	47	45	2	6
	1501 - 2000 €	63	33	1	3
	Rohkem kui 2000 €	58	31	0	11

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Pikk säilivusaeg
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		13	54	11	22
Regioon	Põhja-Eesti	14	44	12	30
	Kesk-Eesti	15	57	10	18
	Kirde-Eesti	13	62	15	10
	Lääne-Eesti	8	68	12	12
	Lõuna-Eesti	13	61	9	17
Elamu tüüp	Suur kortermaja	12	49	12	27
	Väike kortermaja	25	56	7	12
	Eramu	11	59	11	19
Rahvus	Eestlased	15	57	10	18
	Muu rahvus	9	47	14	30
Vanus	18 - 29-aastased	20	46	4	30
	30 - 49-aastased	12	56	11	21
	50 - 64-aastased	10	51	17	22
	65 - 74-aastased	17	58	10	15
Sugu	Naised	12	48	13	27
	Mehed	14	60	9	17
Haridus	I ja II taseme haridus	21	52	4	23
	III taseme haridus	8	55	15	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	12	59	9	20
	501 - 1000 €	11	63	10	16
	1001 - 1500 €	10	46	16	28
	1501 - 2000 €	22	32	8	38
	Rohkem kui 2000 €	22	45	12	21

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Püsiv kvaliteet
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		38	43	5	14
Regioon	Põhja-Eesti	38	39	5	18
	Kesk-Eesti	38	46	8	8
	Kirde-Eesti	40	48	2	10
	Lääne-Eesti	24	62	6	8
	Lõuna-Eesti	45	41	4	10
Elamu tüüp	Suur kortermaja	34	45	5	16
	Väike kortermaja	38	48	5	9
	Eramu	44	40	5	11
Rahvus	Eestlased	40	45	4	11
	Muu rahvus	35	41	7	17
Vanus	18 - 29-aastased	44	45	3	8
	30 - 49-aastased	32	44	7	17
	50 - 64-aastased	38	46	3	13
	65 - 74-aastased	47	36	5	12
Sugu	Naised	41	41	4	14
	Mehed	35	46	6	13
Haridus	I ja II taseme haridus	44	39	5	12
	III taseme haridus	34	46	5	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	28	51	3	18
	501 - 1000 €	36	50	4	10
	1001 - 1500 €	37	36	5	22
	1501 - 2000 €	61	32	4	3
	Rohkem kui 2000 €	37	36	8	19

K8. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Pakendi hea välimus ja kasutusmugavus
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		17	55	7	21
Regioon	Põhja-Eesti	13	54	7	26
	Kesk-Eesti	12	64	5	19
	Kirde-Eesti	27	58	4	11
	Lääne-Eesti	16	65	10	9
	Lõuna-Eesti	23	49	9	19
Elamu tüüp	Suur kortermaja	16	55	7	22
	Väike kortermaja	11	51	5	33
	Eramu	20	57	9	14
Rahvus	Eestlased	17	56	8	19
	Muu rahvus	17	53	7	23
Vanus	18 - 29-aastased	17	52	4	27
	30 - 49-aastased	16	57	6	21
	50 - 64-aastased	20	52	10	18
	65 - 74-aastased	14	60	11	15
Sugu	Naised	15	56	8	21
	Mehed	19	54	7	20
Haridus	I ja II taseme haridus	20	50	9	21
	III taseme haridus	15	58	7	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	13	53	11	23
	501 - 1000 €	17	62	5	16
	1001 - 1500 €	17	48	9	26
	1501 - 2000 €	25	57	5	13
	Rohkem kui 2000 €	10	47	5	38

Lisa 2.9

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Juust
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enam-vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		25	48	19	4	0	2	2
Regioon	Põhja-Eesti	17	48	23	4	0	5	3
	Kesk-Eesti	27	58	11	0	1	1	2
	Kirde-Eesti	27	40	21	11	0	0	1
	Lääne-Eesti	42	45	9	1	1	2	0
	Lõuna-Eesti	30	47	17	4	0	1	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	21	49	20	5	0	4	1
	Väike kortermaja	26	36	24	1	1	0	12
	Eramu	31	49	15	3	0	1	1
Rahvus	Eestlased	29	47	16	2	0	3	3
	Muu rahvus	17	49	25	7	0	2	0
Vanus	18 - 29-aastased	24	29	28	3	0	8	8
	30 - 49-aastased	26	50	17	5	0	2	0
	50 - 64-aastased	25	52	17	3	1	1	1
	65 - 74-aastased	23	55	16	3	0	1	2
Sugu	Naised	27	45	20	5	0	2	1
	Mehed	23	50	17	3	0	3	4
Haridus	I ja II taseme haridus	26	41	22	3	0	4	4
	III taseme haridus	24	52	17	5	0	1	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	39	41	16	2	0	0	2
	501 - 1000 €	23	56	15	4	0	2	0
	1001 - 1500 €	27	51	16	5	0	1	0
	1501 - 2000 €	17	33	36	2	0	12	0
	Rohkem kui 2000 €	24	34	15	8	1	0	18

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Jogurt
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		37	32	16	3	0	3	9
Regioon	Põhja-Eesti	34	30	19	4	0	5	8
	Kesk-Eesti	37	42	8	1	2	0	10
	Kirde-Eesti	22	36	22	7	0	0	13
	Lääne-Eesti	48	30	11	1	0	2	8
	Lõuna-Eesti	43	32	12	1	1	2	9
Elamu tüüp	Suur kortermaja	34	34	19	3	0	5	5
	Väike kortermaja	36	20	19	0	2	1	22
	Eramu	40	34	11	4	0	1	10
Rahvus	Eestlased	41	31	12	2	0	4	10
	Muu rahvus	27	34	25	5	0	2	7
Vanus	18 - 29-aastased	39	25	13	4	0	8	11
	30 - 49-aastased	35	33	21	4	1	2	4
	50 - 64-aastased	36	37	12	1	0	2	12
	65 - 74-aastased	39	31	11	1	0	1	17
Sugu	Naised	42	31	14	4	0	2	7
	Mehed	30	33	18	2	1	4	12
Haridus	I ja II taseme haridus	36	29	16	3	1	5	10
	III taseme haridus	37	34	15	3	0	2	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	38	29	14	3	1	2	13
	501 - 1000 €	35	37	16	2	0	2	8
	1001 - 1500 €	40	30	21	2	0	1	6
	1501 - 2000 €	43	28	5	6	2	12	4
	Rohkem kui 2000 €	29	25	16	2	0	0	28

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kohupiimakreemid
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		42	31	8	3	0	3	13
Regioon	Põhja-Eesti	39	29	7	2	0	5	18
	Kesk-Eesti	44	39	4	0	0	4	9
	Kirde-Eesti	30	29	22	6	0	0	13
	Lääne-Eesti	57	27	5	1	0	2	8
	Lõuna-Eesti	47	34	6	4	0	1	8
Elamu tüüp	Suur kortermaja	37	28	11	2	0	4	18
	Väike kortermaja	52	21	9	9	0	1	8
	Eramu	46	38	4	1	0	1	10
Rahvus	Eestlased	51	29	5	2	0	3	10
	Muu rahvus	25	35	15	3	0	2	20
Vanus	18 - 29-aastased	35	25	3	6	0	8	23
	30 - 49-aastased	41	32	11	3	0	3	10
	50 - 64-aastased	47	32	6	1	0	1	13
	65 - 74-aastased	47	30	8	0	0	1	14
Sugu	Naised	47	30	8	1	0	2	12
	Mehed	38	31	7	5	0	4	15
Haridus	I ja II taseme haridus	41	27	9	6	0	5	12
	III taseme haridus	43	33	7	0	0	2	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	45	28	13	0	0	0	14
	501 - 1000 €	42	31	9	4	0	2	12
	1001 - 1500 €	45	30	9	1	0	1	14
	1501 - 2000 €	29	30	1	0	0	13	27
	Rohkem kui 2000 €	54	37	4	2	0	0	3

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Jäätis
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		25	43	19	7	0	3	3
Regioon	Põhja-Eesti	24	43	18	7	0	5	3
	Kesk-Eesti	30	48	14	1	0	1	6
	Kirde-Eesti	29	21	34	12	0	1	3
	Lääne-Eesti	25	56	14	3	0	1	1
	Lõuna-Eesti	24	44	21	7	0	2	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	26	39	21	6	0	5	3
	Väike kortermaja	18	37	22	21	0	0	2
	Eramu	26	50	18	3	0	1	2
Rahvus	Eestlased	27	43	18	6	0	4	2
	Muu rahvus	21	43	23	8	0	2	3
Vanus	18 - 29-aastased	13	44	18	17	0	8	0
	30 - 49-aastased	25	41	23	7	0	3	1
	50 - 64-aastased	28	47	17	2	0	1	5
	65 - 74-aastased	35	39	16	2	0	2	6
Sugu	Naised	29	43	20	4	0	2	2
	Mehed	22	42	19	10	0	4	3
Haridus	I ja II taseme haridus	24	40	17	12	0	5	2
	III taseme haridus	26	45	21	3	0	2	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	32	37	21	2	0	2	6
	501 - 1000 €	24	42	23	6	0	2	3
	1001 - 1500 €	30	46	17	3	0	2	2
	1501 - 2000 €	23	55	8	1	0	12	1
	Rohkem kui 2000 €	14	34	21	28	0	1	2

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Majonees
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		24	31	16	10	2	4	13
Regioon	Põhja-Eesti	22	27	14	8	3	6	20
	Kesk-Eesti	35	32	18	6	2	2	5
	Kirde-Eesti	19	35	21	12	1	5	7
	Lääne-Eesti	26	36	13	15	2	3	5
	Lõuna-Eesti	24	33	19	9	3	2	10
Elamu tüüp	Suur kortermaja	22	29	13	12	1	7	16
	Väike kortermaja	17	27	20	4	4	2	26
	Eramu	27	34	20	8	4	2	5
Rahvus	Eestlased	25	30	16	11	3	4	11
	Muu rahvus	20	32	17	8	2	4	17
Vanus	18 - 29-aastased	5	32	8	16	3	10	26
	30 - 49-aastased	23	28	19	11	2	5	12
	50 - 64-aastased	29	34	17	6	3	2	9
	65 - 74-aastased	33	30	17	6	2	2	10
Sugu	Naised	29	31	15	13	3	2	7
	Mehed	18	31	17	7	2	6	19
Haridus	I ja II taseme haridus	23	24	18	12	1	7	15
	III taseme haridus	24	35	15	8	3	3	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	32	31	15	7	1	3	11
	501 - 1000 €	23	31	17	11	1	4	13
	1001 - 1500 €	22	40	13	12	2	0	11
	1501 - 2000 €	19	25	18	9	6	16	7
	Rohkem kui 2000 €	28	11	16	5	7	3	30

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Toiduõli
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		21	24	26	17	5	6	1
Regioon	Põhja-Eesti	26	18	27	16	4	8	1
	Kesk-Eesti	18	36	17	15	7	6	1
	Kirde-Eesti	24	27	19	23	3	2	2
	Lääne-Eesti	11	25	28	32	2	1	1
	Lõuna-Eesti	15	30	29	11	9	5	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	25	19	25	19	3	8	1
	Väike kortermaja	22	34	17	10	11	4	2
	Eramu	15	27	30	17	7	4	0
Rahvus	Eestlased	16	24	26	18	7	8	1
	Muu rahvus	29	24	25	16	3	2	1
Vanus	18 - 29-aastased	27	8	26	13	6	20	0
	30 - 49-aastased	20	23	25	20	7	5	0
	50 - 64-aastased	19	32	27	15	4	1	2
	65 - 74-aastased	20	31	25	16	4	2	2
Sugu	Naised	25	25	25	17	3	4	1
	Mehed	16	24	26	18	7	8	1
Haridus	I ja II taseme haridus	28	21	17	22	6	6	0
	III taseme haridus	16	26	31	14	5	6	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	27	24	21	19	2	5	2
	501 - 1000 €	17	29	25	16	7	6	0
	1001 - 1500 €	15	21	39	17	4	2	2
	1501 - 2000 €	31	14	20	18	3	14	0
	Rohkem kui 2000 €	28	26	16	15	9	6	0

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Linnuliha
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		31	37	18	4	0	6	4
Regioon	Põhja-Eesti	33	34	17	3	0	8	5
	Kesk-Eesti	39	40	14	1	0	4	2
	Kirde-Eesti	24	30	25	14	1	2	4
	Lääne-Eesti	30	38	23	3	0	5	1
	Lõuna-Eesti	30	42	15	6	0	3	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	31	37	16	5	0	8	3
	Väike kortermaja	25	27	22	9	0	3	14
	Eramu	34	39	19	2	0	4	2
Rahvus	Eestlased	32	39	15	3	0	7	4
	Muu rahvus	30	33	23	8	0	3	3
Vanus	18 - 29-aastased	27	34	9	6	0	13	11
	30 - 49-aastased	30	36	22	7	0	4	1
	50 - 64-aastased	33	39	19	1	0	4	4
	65 - 74-aastased	38	38	15	3	0	4	2
Sugu	Naised	39	31	18	4	0	6	2
	Mehed	24	42	17	5	0	6	6
Haridus	I ja II taseme haridus	35	32	15	7	0	6	5
	III taseme haridus	29	40	20	3	0	5	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	33	35	19	3	0	2	8
	501 - 1000 €	30	40	18	7	0	4	1
	1001 - 1500 €	29	43	18	3	0	6	1
	1501 - 2000 €	46	25	13	1	0	14	1
	Rohkem kui 2000 €	26	28	17	1	0	4	24

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske sealiha
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		37	31	14	5	0	6	7
Region	Põhja-Eesti	33	30	12	5	0	11	9
	Kesk-Eesti	55	29	8	1	0	3	4
	Kirde-Eesti	34	24	20	8	1	2	11
	Lääne-Eesti	31	41	17	5	0	3	3
	Lõuna-Eesti	42	35	13	5	0	2	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	30	32	12	6	0	10	10
	Väike kortermaja	42	24	16	12	0	1	5
	Eramu	44	34	15	2	0	2	3
Rahvus	Eestlased	42	29	12	4	0	7	6
	Muu rahvus	25	38	17	7	0	4	9
Vanus	18 - 29-aastased	17	36	12	10	0	17	8
	30 - 49-aastased	37	30	18	6	0	5	4
	50 - 64-aastased	43	30	12	2	0	4	9
	65 - 74-aastased	47	32	8	3	0	3	7
Sugu	Naised	39	31	14	5	0	6	5
	Mehed	34	32	13	6	0	6	9
Haridus	I ja II taseme haridus	41	31	10	10	0	6	2
	III taseme haridus	34	32	16	2	0	6	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	40	31	12	5	0	3	9
	501 - 1000 €	39	29	15	6	0	4	7
	1001 - 1500 €	34	33	14	2	0	9	8
	1501 - 2000 €	25	38	11	7	1	12	6
	Rohkem kui 2000 €	48	35	12	0	0	5	0

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kalatooted
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		13	31	28	13	1	9	5
Region	Põhja-Eesti	9	25	25	16	1	16	8
	Kesk-Eesti	19	40	26	8	0	3	4
	Kirde-Eesti	14	22	43	15	1	2	3
	Lääne-Eesti	16	47	16	15	0	4	2
	Lõuna-Eesti	17	37	31	8	1	4	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	13	29	23	14	1	15	5
	Väike kortermaja	6	43	28	5	0	3	15
	Eramu	16	32	33	13	0	5	1
Rahvus	Eestlased	15	35	27	11	0	7	5
	Muu rahvus	10	23	30	17	2	14	4
Vanus	18 - 29-aastased	4	24	16	16	0	27	13
	30 - 49-aastased	13	28	30	18	1	7	3
	50 - 64-aastased	14	34	34	8	1	6	3
	65 - 74-aastased	21	42	24	6	0	4	3
Sugu	Naised	14	30	27	13	1	11	4
	Mehed	13	33	28	12	1	7	6
Haridus	I ja II taseme haridus	18	28	23	13	0	13	5
	III taseme haridus	10	34	31	13	1	7	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	38	22	7	4	5	4
	501 - 1000 €	14	39	28	12	0	6	1
	1001 - 1500 €	9	28	37	11	1	6	8
	1501 - 2000 €	9	17	17	18	0	35	4
	Rohkem kui 2000 €	15	18	27	17	0	5	18

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Suitsuvorst, sink
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		33	41	13	4	0	3	6
Regioon	Põhja-Eesti	29	40	14	4	0	6	7
	Kesk-Eesti	55	32	7	1	0	1	4
	Kirde-Eesti	18	35	27	12	1	0	7
	Lääne-Eesti	34	51	9	0	0	3	3
	Lõuna-Eesti	39	44	9	3	0	2	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	33	38	15	5	0	5	4
	Väike kortermaja	21	48	11	2	0	2	16
	Eramu	38	42	11	3	0	1	5
Rahvus	Eestlased	38	43	9	1	0	4	5
	Muu rahvus	23	38	20	9	0	3	7
Vanus	18 - 29-aastased	27	51	3	3	0	8	8
	30 - 49-aastased	29	41	17	7	0	4	2
	50 - 64-aastased	36	38	13	2	0	2	9
	65 - 74-aastased	46	36	11	0	0	1	6
Sugu	Naised	38	39	12	3	0	3	5
	Mehed	28	44	13	5	0	4	6
Haridus	I ja II taseme haridus	38	32	12	6	0	5	7
	III taseme haridus	30	46	13	3	0	3	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	41	39	12	0	0	0	8
	501 - 1000 €	30	48	13	4	0	2	3
	1001 - 1500 €	30	42	17	4	0	3	4
	1501 - 2000 €	53	22	6	0	0	13	6
	Rohkem kui 2000 €	22	37	11	7	0	4	19

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Jahu ja tangained
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		31	40	17	4	0	6	2
Regioon	Põhja-Eesti	29	37	17	3	0	10	4
	Kesk-Eesti	37	48	6	3	2	3	1
	Kirde-Eesti	21	45	27	6	1	0	0
	Lääne-Eesti	35	40	19	3	0	2	1
	Lõuna-Eesti	34	38	15	5	0	6	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	30	38	18	3	1	9	1
	Väike kortermaja	24	34	18	10	1	1	12
	Eramu	34	43	14	3	0	5	1
Rahvus	Eestlased	33	40	15	3	0	6	3
	Muu rahvus	25	40	20	6	1	8	0
Vanus	18 - 29-aastased	28	40	7	6	0	11	8
	30 - 49-aastased	25	37	24	5	0	8	1
	50 - 64-aastased	35	41	16	2	1	4	1
	65 - 74-aastased	41	42	10	2	0	3	2
Sugu	Naised	36	38	18	2	0	5	1
	Mehed	25	41	15	6	1	8	4
Haridus	I ja II taseme haridus	33	34	16	7	1	5	4
	III taseme haridus	29	43	17	2	1	7	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	33	39	16	3	2	5	2
	501 - 1000 €	30	45	15	5	0	5	0
	1001 - 1500 €	31	37	25	1	1	4	1
	1501 - 2000 €	38	35	8	2	1	15	1
	Rohkem kui 2000 €	26	28	18	0	0	10	18

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Makaronitooted
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		10	30	35	16	3	5	1
Regioon	Põhja-Eesti	9	28	33	20	3	6	1
	Kesk-Eesti	12	35	32	11	1	7	2
	Kirde-Eesti	16	24	34	19	4	0	3
	Lääne-Eesti	13	31	39	11	3	2	1
	Lõuna-Eesti	8	35	39	9	3	4	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	11	30	33	14	3	7	2
	Väike kortermaja	16	29	39	11	2	2	1
	Eramu	8	30	36	18	3	4	1
Rahvus	Eestlased	11	30	38	12	2	5	2
	Muu rahvus	9	32	27	23	4	4	1
Vanus	18 - 29-aastased	13	41	34	4	0	8	0
	30 - 49-aastased	9	26	35	20	4	5	1
	50 - 64-aastased	10	25	38	18	3	3	3
	65 - 74-aastased	10	38	31	13	2	3	3
Sugu	Naised	13	32	33	15	2	4	1
	Mehed	7	29	37	16	3	6	2
Haridus	I ja II taseme haridus	13	33	34	13	1	5	1
	III taseme haridus	9	28	36	17	4	5	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	34	33	8	2	6	2
	501 - 1000 €	12	26	39	15	3	4	1
	1001 - 1500 €	11	30	34	16	4	2	3
	1501 - 2000 €	3	37	27	15	3	15	0
	Rohkem kui 2000 €	3	40	34	22	0	1	0

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Valmistoidud
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		38	22	12	3	0	8	17
Regioon	Põhja-Eesti	36	24	10	2	0	14	14
	Kesk-Eesti	52	15	6	4	0	4	19
	Kirde-Eesti	42	13	13	5	0	1	26
	Lääne-Eesti	43	19	11	2	2	5	18
	Lõuna-Eesti	34	23	17	5	0	4	17
Elamu tüüp	Suur kortermaja	40	20	13	3	0	11	13
	Väike kortermaja	36	20	7	10	0	3	24
	Eramu	37	24	12	1	0	6	20
Rahvus	Eestlased	36	21	12	3	0	9	19
	Muu rahvus	42	22	11	4	0	8	13
Vanus	18 - 29-aastased	24	8	21	6	0	21	20
	30 - 49-aastased	43	23	14	4	1	7	8
	50 - 64-aastased	40	24	8	2	0	6	20
	65 - 74-aastased	38	26	5	0	0	3	28
Sugu	Naised	43	19	12	2	0	6	18
	Mehed	34	24	12	4	0	11	15
Haridus	I ja II taseme haridus	39	17	12	5	0	8	19
	III taseme haridus	37	25	12	2	0	9	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	39	21	10	3	0	6	21
	501 - 1000 €	39	22	11	5	0	8	15
	1001 - 1500 €	34	27	17	0	0	8	14
	1501 - 2000 €	47	18	2	3	0	15	15
	Rohkem kui 2000 €	34	12	18	2	0	5	29

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kommid, šokolaadid
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		11	31	43	10	1	3	1
Regioon	Põhja-Eesti	12	25	42	14	1	5	1
	Kesk-Eesti	12	42	37	3	0	4	2
	Kirde-Eesti	11	24	41	23	1	0	0
	Lääne-Eesti	10	37	45	3	1	1	3
	Lõuna-Eesti	10	39	45	3	0	2	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	11	26	44	12	1	5	1
	Väike kortermaja	7	24	47	19	1	1	1
	Eramu	12	40	39	5	0	2	2
Rahvus	Eestlased	11	33	43	8	0	4	1
	Muu rahvus	11	27	43	14	2	2	1
Vanus	18 - 29-aastased	4	8	63	17	0	8	0
	30 - 49-aastased	10	31	41	13	1	4	0
	50 - 64-aastased	14	39	38	4	1	1	3
	65 - 74-aastased	16	42	33	7	0	1	1
Sugu	Naised	10	31	48	7	1	2	1
	Mehed	12	30	37	14	1	4	2
Haridus	I ja II taseme haridus	12	29	42	12	0	5	0
	III taseme haridus	11	32	43	9	1	2	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	16	37	36	6	2	2	1
	501 - 1000 €	14	31	39	12	0	3	1
	1001 - 1500 €	8	32	52	5	2	1	0
	1501 - 2000 €	6	24	54	3	0	12	1
	Rohkem kui 2000 €	8	33	33	22	0	1	3

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Küpsised, keeksid, koogid
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		15	36	35	3	0	4	7
Regioon	Põhja-Eesti	15	32	33	5	1	6	8
	Kesk-Eesti	17	41	29	4	0	4	5
	Kirde-Eesti	8	24	53	5	1	0	9
	Lääne-Eesti	15	46	27	3	0	2	7
	Lõuna-Eesti	15	40	35	1	0	3	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	15	31	39	3	1	6	5
	Väike kortermaja	10	31	38	3	0	1	17
	Eramu	16	43	28	4	0	3	6
Rahvus	Eestlased	16	40	29	3	0	4	8
	Muu rahvus	11	27	47	5	1	5	4
Vanus	18 - 29-aastased	4	31	44	0	0	8	13
	30 - 49-aastased	13	31	40	8	0	5	3
	50 - 64-aastased	20	39	27	1	1	3	9
	65 - 74-aastased	22	45	23	1	0	1	8
Sugu	Naised	17	34	37	2	0	4	6
	Mehed	12	37	33	5	0	5	8
Haridus	I ja II taseme haridus	14	29	37	6	0	5	9
	III taseme haridus	15	39	33	2	1	4	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	38	24	4	2	4	5
	501 - 1000 €	14	40	35	3	0	3	5
	1001 - 1500 €	15	34	40	2	0	4	5
	1501 - 2000 €	10	25	38	3	0	14	10
	Rohkem kui 2000 €	7	32	34	2	0	1	24

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske puuvili
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		6	15	35	35	3	5	1
Regioon	Põhja-Eesti	5	17	31	35	4	8	0
	Kesk-Eesti	9	17	32	35	1	4	2
	Kirde-Eesti	9	8	31	43	7	2	0
	Lääne-Eesti	3	9	46	32	4	3	3
	Lõuna-Eesti	6	16	38	35	1	3	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	5	18	32	36	3	5	1
	Väike kortermaja	8	8	40	29	1	13	1
	Eramu	7	14	37	35	3	3	1
Rahvus	Eestlased	7	13	36	36	1	6	1
	Muu rahvus	4	20	31	35	7	3	0
Vanus	18 - 29-aastased	4	21	20	38	0	17	0
	30 - 49-aastased	5	11	36	41	4	3	0
	50 - 64-aastased	7	16	38	29	5	4	1
	65 - 74-aastased	9	17	40	29	2	1	2
Sugu	Naised	7	19	35	33	3	2	1
	Mehed	5	11	34	38	3	8	1
Haridus	I ja II taseme haridus	8	18	31	31	2	9	1
	III taseme haridus	4	13	37	38	4	3	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	15	40	21	4	4	1
	501 - 1000 €	6	14	37	36	3	3	1
	1001 - 1500 €	3	13	31	45	4	2	2
	1501 - 2000 €	3	29	23	31	2	12	0
	Rohkem kui 2000 €	1	5	42	32	2	18	0

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värsked ja külmutatud marjad
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		12	22	27	14	2	10	13
Regioon	Põhja-Eesti	10	21	30	14	3	14	8
	Kesk-Eesti	16	28	20	7	1	9	19
	Kirde-Eesti	9	9	37	28	1	6	10
	Lääne-Eesti	12	20	24	19	1	3	21
	Lõuna-Eesti	15	27	21	11	1	8	17
Elamu tüüp	Suur kortermaja	10	19	29	17	3	14	8
	Väike kortermaja	10	39	24	13	0	3	11
	Eramu	15	20	24	12	1	8	20
Rahvus	Eestlased	15	25	24	11	2	7	16
	Muu rahvus	6	15	32	21	3	16	7
Vanus	18 - 29-aastased	4	26	16	19	4	23	8
	30 - 49-aastased	11	21	33	17	2	9	7
	50 - 64-aastased	15	21	27	12	2	8	15
	65 - 74-aastased	17	20	24	7	1	4	27
Sugu	Naised	14	22	28	10	3	10	13
	Mehed	10	21	26	19	1	10	13
Haridus	I ja II taseme haridus	14	24	25	12	0	14	11
	III taseme haridus	11	20	28	16	3	8	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	18	25	8	4	6	19
	501 - 1000 €	12	23	25	19	1	7	13
	1001 - 1500 €	10	21	31	17	5	5	11
	1501 - 2000 €	7	19	19	7	0	40	8
	Rohkem kui 2000 €	12	26	40	4	1	2	15

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske köögivili
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		20	33	28	10	1	5	3
Regioon	Põhja-Eesti	15	30	32	10	1	8	4
	Kesk-Eesti	32	31	22	6	0	5	4
	Kirde-Eesti	21	27	30	22	0	0	0
	Lääne-Eesti	21	39	28	7	0	2	3
	Lõuna-Eesti	24	41	24	6	0	3	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	18	33	29	12	1	7	0
	Väike kortermaja	18	41	23	1	0	2	15
	Eramu	24	31	30	10	0	3	2
Rahvus	Eestlased	24	35	26	5	0	6	4
	Muu rahvus	13	30	34	20	1	2	0
Vanus	18 - 29-aastased	4	42	22	7	0	17	8
	30 - 49-aastased	16	31	34	13	1	4	1
	50 - 64-aastased	25	30	31	10	1	1	2
	65 - 74-aastased	38	36	18	4	0	1	3
Sugu	Naised	21	35	28	11	1	2	2
	Mehed	19	31	30	9	0	7	4
Haridus	I ja II taseme haridus	24	34	21	10	0	5	6
	III taseme haridus	18	32	33	10	1	5	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	31	25	7	2	2	3
	501 - 1000 €	23	35	25	10	0	6	1
	1001 - 1500 €	18	31	38	9	1	2	1
	1501 - 2000 €	11	42	21	11	0	13	2
	Rohkem kui 2000 €	11	25	32	14	0	0	18

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kartul
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		51	27	10	1	0	3	8
Regioon	Põhja-Eesti	44	29	12	2	0	5	8
	Kesk-Eesti	66	17	6	0	0	2	9
	Kirde-Eesti	31	44	14	5	0	0	6
	Lääne-Eesti	59	25	6	0	0	1	9
	Lõuna-Eesti	64	21	6	0	0	2	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	45	31	11	2	0	5	6
	Väike kortermaja	53	20	10	0	0	1	16
	Eramu	58	24	8	1	0	1	8
Rahvus	Eestlased	57	23	6	0	0	3	11
	Muu rahvus	40	36	17	4	0	2	1
Vanus	18 - 29-aastased	47	25	3	0	0	8	17
	30 - 49-aastased	44	30	16	3	0	3	4
	50 - 64-aastased	56	27	7	1	0	2	7
	65 - 74-aastased	65	21	3	0	0	1	10
Sugu	Naised	58	25	10	0	0	2	5
	Mehed	43	29	10	3	0	5	10
Haridus	I ja II taseme haridus	55	22	8	2	0	5	8
	III taseme haridus	49	30	11	1	0	2	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	54	21	15	1	0	0	9
	501 - 1000 €	53	27	7	1	0	3	9
	1001 - 1500 €	54	30	8	3	0	2	3
	1501 - 2000 €	51	26	8	0	0	13	2
	Rohkem kui 2000 €	31	29	18	1	0	0	21

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Moosid, kompotid
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		24	23	16	5	0	6	26
Regioon	Põhja-Eesti	20	20	16	5	0	7	32
	Kesk-Eesti	30	20	15	1	0	5	29
	Kirde-Eesti	21	20	24	10	1	2	22
	Lääne-Eesti	21	34	15	9	0	3	18
	Lõuna-Eesti	32	27	14	2	0	5	20
Elamu tüüp	Suur kortermaja	23	22	16	6	0	7	26
	Väike kortermaja	23	28	15	2	2	4	26
	Eramu	25	22	16	5	0	4	28
Rahvus	Eestlased	28	25	15	4	0	5	23
	Muu rahvus	15	20	18	6	1	6	34
Vanus	18 - 29-aastased	29	17	10	9	0	8	27
	30 - 49-aastased	24	25	20	5	0	6	20
	50 - 64-aastased	19	23	16	4	1	5	32
	65 - 74-aastased	27	23	12	1	1	4	32
Sugu	Naised	25	24	15	5	0	3	28
	Mehed	23	22	18	5	0	8	24
Haridus	I ja II taseme haridus	26	19	12	7	0	8	28
	III taseme haridus	22	26	18	4	1	4	25
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	27	17	17	11	1	6	21
	501 - 1000 €	27	27	14	3	0	4	25
	1001 - 1500 €	25	19	27	2	1	5	21
	1501 - 2000 €	14	16	7	8	0	14	41
	Rohkem kui 2000 €	15	32	11	2	0	2	38

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Mahlad ja mahlatooted
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		17	32	22	8	1	5	15
Regioon	Põhja-Eesti	14	29	23	9	1	7	17
	Kesk-Eesti	23	35	18	5	2	2	15
	Kirde-Eesti	14	17	24	21	6	2	16
	Lääne-Eesti	20	40	24	1	0	2	13
	Lõuna-Eesti	23	37	20	5	0	3	12
Elamu tüüp	Suur kortermaja	16	26	24	9	2	7	16
	Väike kortermaja	13	47	19	5	3	3	10
	Eramu	21	34	21	7	0	2	15
Rahvus	Eestlased	20	38	22	4	0	5	11
	Muu rahvus	11	18	24	15	3	5	24
Vanus	18 - 29-aastased	7	55	9	6	0	8	15
	30 - 49-aastased	19	26	28	12	2	4	9
	50 - 64-aastased	20	27	24	7	0	4	18
	65 - 74-aastased	22	28	18	1	1	4	26
Sugu	Naised	19	32	19	4	1	4	21
	Mehed	15	31	25	12	2	6	9
Haridus	I ja II taseme haridus	20	27	19	11	2	6	15
	III taseme haridus	16	34	24	6	1	4	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	29	31	2	2	3	10
	501 - 1000 €	19	33	18	9	1	4	16
	1001 - 1500 €	17	25	30	10	1	3	14
	1501 - 2000 €	13	28	13	4	1	14	27
	Rohkem kui 2000 €	5	55	26	5	0	2	7

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Õlu
(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		13	25	20	7	2	4	29
Region	Põhja-Eesti	13	22	19	9	3	5	29
	Kesk-Eesti	19	28	15	5	0	0	33
	Kirde-Eesti	4	33	26	7	0	1	29
	Lääne-Eesti	21	20	23	5	0	3	28
	Lõuna-Eesti	12	28	19	6	1	3	31
Elamu tüüp	Suur kortermaja	13	22	22	9	2	4	28
	Väike kortermaja	6	24	14	11	0	2	43
	Eramu	16	29	20	4	1	3	27
Rahvus	Eestlased	16	25	21	5	1	4	28
	Muu rahvus	8	23	18	13	3	2	33
Vanus	18 - 29-aastased	13	16	19	10	0	8	34
	30 - 49-aastased	11	30	21	9	3	4	22
	50 - 64-aastased	14	24	21	6	1	1	33
	65 - 74-aastased	19	22	14	4	1	2	38
Sugu	Naised	13	17	21	4	2	3	40
	Mehed	13	33	18	11	2	4	19
Haridus	I ja II taseme haridus	15	19	15	11	3	6	31
	III taseme haridus	12	28	23	5	1	2	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	25	17	16	3	3	3	33
	501 - 1000 €	12	31	17	8	1	2	29
	1001 - 1500 €	12	21	34	7	0	1	25
	1501 - 2000 €	10	20	11	11	0	13	35
	Rohkem kui 2000 €	12	24	21	8	2	3	30

K9. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Viin

(% vastanutest)

		Ainult kodumaiseid	Peamiselt kodumaiseid	Enamvähem võrdsest	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/osta üldse
Keskmiselt		8	9	16	8	5	6	48
Region	Põhja-Eesti	9	6	16	8	5	5	51
	Kesk-Eesti	9	21	12	11	3	7	37
	Kirde-Eesti	5	8	13	18	3	3	50
	Lääne-Eesti	15	10	15	7	4	4	45
	Lõuna-Eesti	4	11	19	6	6	8	46
Elamu tüüp	Suur kortermaja	10	8	14	9	5	5	49
	Väike kortermaja	4	8	16	7	10	3	52
	Eramu	6	11	20	9	2	7	45
Rahvus	Eestlased	10	10	18	7	4	6	45
	Muu rahvus	3	8	13	12	6	4	54
Vanus	18 - 29-aastased	18	0	18	0	10	8	46
	30 - 49-aastased	4	8	15	12	4	6	51
	50 - 64-aastased	6	12	17	9	3	4	49
	65 - 74-aastased	12	17	15	9	5	3	39
Sugu	Naised	8	7	16	4	4	5	56
	Mehed	9	12	16	13	5	6	39
Haridus	I ja II taseme haridus	10	9	11	12	5	7	46
	III taseme haridus	7	10	19	6	4	5	49
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	18	6	18	3	4	6	45
	501 - 1000 €	10	13	13	10	5	5	44
	1001 - 1500 €	3	7	22	10	6	2	50
	1501 - 2000 €	4	9	16	7	1	14	49
	Rohkem kui 2000 €	1	5	18	4	4	2	66

Lisa 2.10

K10. Kas olete nõus maksma samade kvaliteediomadustega kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda võrreldes imporditud toidukaubaga?
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda, sõltub
Keskmiselt		27	51	22
Regioon	Põhja-Eesti	31	51	18
	Kesk-Eesti	23	47	30
	Kirde-Eesti	8	76	16
	Lääne-Eesti	28	43	29
	Lõuna-Eesti	29	42	29
Elamu tüüp	Suur kortermaja	23	57	20
	Väike kortermaja	36	51	13
	Eramu	29	42	29
Rahvus	Eestlased	32	41	27
	Muu rahvus	17	70	13
Vanus	18 - 29-aastased	46	31	23
	30 - 49-aastased	21	58	21
	50 - 64-aastased	22	55	23
	65 - 74-aastased	30	47	23
Sugu	Naised	29	46	25
	Mehed	25	56	19
Haridus	I ja II taseme haridus	27	50	23
	III taseme haridus	27	51	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	14	62	24
	501 - 1000 €	20	58	22
	1001 - 1500 €	33	48	19
	1501 - 2000 €	49	30	21
	Rohkem kui 2000 €	38	28	34

Lisa 2.11

K11. Kui sageli Te loete toidukauba esmakordsel ostmisel pakendil olevat infot või etiketti?
(% vastanutest)

		Alati	Sageli	Harva	Üldse mitte
Keskmiselt		30	40	28	2
Regioon	Põhja-Eesti	32	40	26	2
	Kesk-Eesti	34	34	27	5
	Kirde-Eesti	33	34	33	0
	Lääne-Eesti	32	41	27	0
	Lõuna-Eesti	25	43	30	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	31	38	30	1
	Väike kortermaja	27	34	38	1
	Eramu	32	44	22	2
Rahvus	Eestlased	26	44	28	2
	Muu rahvus	40	32	27	1
Vanus	18 - 29-aastased	16	29	55	0
	30 - 49-aastased	33	42	24	1
	50 - 64-aastased	34	41	22	3
	65 - 74-aastased	34	44	20	2
Sugu	Naised	34	40	24	2
	Mehed	27	39	32	2
Haridus	I ja II taseme haridus	27	28	44	1
	III taseme haridus	33	48	17	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	27	38	31	4
	501 - 1000 €	33	41	24	2
	1001 - 1500 €	33	50	16	1
	1501 - 2000 €	19	24	56	1
	Rohkem kui 2000 €	30	34	36	0

K12. Kas Te vaatate toidukaupa ostes selle „kõlblik kuni“ või „parim enne“ kuupäeva?
(% vastanutest)

		Jah, enamasti	Mõnikord	Ei vaata
Keskmiselt		84	14	2
Regioon	Põhja-Eesti	85	13	2
	Kesk-Eesti	78	19	3
	Kirde-Eesti	85	15	0
	Lääne-Eesti	85	13	2
	Lõuna-Eesti	83	16	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	84	14	2
	Väike kortermaja	84	13	3
	Eramu	82	16	2
Rahvus	Eestlased	82	16	2
	Muu rahvus	88	10	2
Vanus	18 - 29-aastased	89	11	0
	30 - 49-aastased	84	14	2
	50 - 64-aastased	81	16	3
	65 - 74-aastased	82	16	2
Sugu	Naised	86	13	1
	Mehed	81	16	3
Haridus	I ja II taseme haridus	84	14	2
	III taseme haridus	84	14	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	85	13	2
	501 - 1000 €	82	15	3
	1001 - 1500 €	79	20	1
	1501 - 2000 €	93	6	1
	Rohkem kui 2000 €	86	14	0

K13. Kas Te vaatate toidukaupa ostes selle pakendilt toote päritoluriiki/tootjariiki?
(% vastanutest)

		Jah, enamasti	Mõnikord	Ei vaata
Keskmiselt		47	39	14
Regioon	Põhja-Eesti	46	40	14
	Kesk-Eesti	57	35	8
	Kirde-Eesti	48	34	18
	Lääne-Eesti	49	45	6
	Lõuna-Eesti	46	36	18
Elamu tüüp	Suur kortermaja	46	38	16
	Väike kortermaja	39	45	16
	Eramu	52	37	11
Rahvus	Eestlased	47	41	12
	Muu rahvus	49	34	17
Vanus	18 - 29-aastased	21	41	38
	30 - 49-aastased	47	41	12
	50 - 64-aastased	55	37	8
	65 - 74-aastased	62	33	5
Sugu	Naised	52	33	15
	Mehed	42	45	13
Haridus	I ja II taseme haridus	40	37	23
	III taseme haridus	52	40	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	44	41	15
	501 - 1000 €	49	40	11
	1001 - 1500 €	52	34	14
	1501 - 2000 €	34	34	32
	Rohkem kui 2000 €	48	51	1

K14. Milliseid toidus sisalduda võivaid aineid Te püüate tarbijana vältida või mille tarbimist vähendada?
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Sool	Rasv	Suhkur	Laktoos	Gluteen
Keskmiselt		28	35	43	17	9
Regioon	Põhja-Eesti	28	39	46	23	10
	Kesk-Eesti	31	39	40	7	5
	Kirde-Eesti	19	36	41	22	11
	Lääne-Eesti	27	27	39	10	4
	Lõuna-Eesti	30	28	42	11	8
Elamu tüüp	Suur kortermaja	22	36	41	23	9
	Väike kortermaja	33	29	31	7	5
	Eramu	34	35	49	13	9
Rahvus	Eestlased	31	31	44	13	8
	Muu rahvus	20	43	41	25	11
Vanus	18 - 29-aastased	23	27	34	34	11
	30 - 49-aastased	22	30	44	15	7
	50 - 64-aastased	34	41	48	11	9
	65 - 74-aastased	37	44	43	15	10
Sugu	Naised	25	38	41	20	10
	Mehed	30	32	46	14	7
Haridus	I ja II taseme haridus	23	32	33	19	9
	III taseme haridus	30	37	50	16	9
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	Kuni 500 €	29	30	40	13	15
	501 - 1000 €	26	33	43	15	7
	1001 - 1500 €	30	36	49	12	7
	1501 - 2000 €	24	47	38	33	11
	Rohkem kui 2000 €	36	30	46	21	9

K14. Milliseid toidus sisalduda võivaid aineid Te püüate tarbijana vältida või mille tarbimist vähendada? Järg
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Kunstlikud lisaained	Geneetiliselt muundatud toorained	Lisatud vitamiinid ja mineraalid	Küllastunud ja transrasvhapped	Ei püüa neist midagi vältida
Keskmiselt		60	50	8	37	17
Regioon	Põhja-Eesti	59	53	8	39	14
	Kesk-Eesti	58	51	9	37	18
	Kirde-Eesti	58	44	5	23	22
	Lääne-Eesti	69	51	8	42	10
	Lõuna-Eesti	58	48	8	38	22
Elamu tüüp	Suur kortermaja	56	52	8	35	18
	Väike kortermaja	63	38	6	29	19
	Eramu	64	53	9	43	14
Rahvus	Eestlased	61	50	8	45	20
	Muu rahvus	57	52	7	22	11
Vanus	18 - 29-aastased	55	34	4	34	24
	30 - 49-aastased	55	44	6	29	19
	50 - 64-aastased	63	64	8	43	13
	65 - 74-aastased	71	60	17	53	12
Sugu	Naised	68	57	9	40	14
	Mehed	51	44	7	34	20
Haridus	I ja II taseme haridus	49	45	7	31	26
	III taseme haridus	66	54	8	41	11
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	Kuni 500 €	71	59	15	35	19
	501 - 1000 €	63	54	7	39	17
	1001 - 1500 €	58	56	7	43	11
	1501 - 2000 €	42	38	5	30	24
	Rohkem kui 2000 €	61	23	4	26	20

K15. Kas Te teate-tunnete allolevaid toidumärgiseid? (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Tunnustatud Eesti toit ehk pääsukesemärk	Tunnustatud maitse ehk ristikumärk	Eestis kasvatatud	Eesti parim toiduaine	Eesti riiklik ökomärk
Keskmiselt		92	68	49	88	59
Regioon	Põhja-Eesti	90	61	43	87	55
	Kesk-Eesti	95	83	56	89	61
	Kirde-Eesti	88	54	54	76	42
	Lääne-Eesti	97	80	53	91	76
	Lõuna-Eesti	96	78	53	91	65
Elamu tüüp	Suur kortermaja	89	60	43	88	56
	Väike kortermaja	98	66	48	82	57
	Eramu	95	80	56	89	63
Rahvus	Eestlased	97	76	52	90	61
	Muu rahvus	82	53	40	82	53
Vanus	18 - 29-aastased	83	40	29	86	61
	30 - 49-aastased	92	77	48	90	54
	50 - 64-aastased	94	72	54	88	61
	65 - 74-aastased	99	69	60	82	64
Sugu	Naised	91	72	58	91	70
	Mehed	94	64	38	84	47
Haridus	I ja II taseme haridus	88	61	48	86	59
	III taseme haridus	95	73	49	89	58
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	94	72	58	96	58
	501 - 1000 €	98	71	52	87	61
	1001 - 1500 €	93	72	47	88	61
	1501 - 2000 €	74	53	37	93	59
	Rohkem kui 2000 €	93	58	36	67	41

K15. Kas Te teate-tunnete allolevaid toidumärgiseid? Järg
 (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Eesti lihavis	Lipumärk	Euroopa Liidu mahepõllumajandus	Kaitstud geograafiline tähis	Biosfääri programmiala rohumaaveis ja -lammas	Rohumaaveise liha tootmine
Keskmiselt		44	70	49	13	5	12
Regioon	Põhja-Eesti	41	67	55	15	3	9
	Kesk-Eesti	44	72	32	10	5	11
	Kirde-Eesti	44	80	44	11	5	4
	Lääne-Eesti	40	73	48	8	4	11
	Lõuna-Eesti	53	71	45	14	7	21
Elamu tüüp	Suur kortermaja	40	70	50	13	3	7
	Väike kortermaja	43	74	52	9	7	20
	Eramu	50	69	45	13	6	16
Rahvus	Eestlased	52	69	51	15	6	16
	Muu rahvus	29	73	43	9	1	3
Vanus	18 - 29-aastased	38	51	62	12	0	20
	30 - 49-aastased	43	72	57	13	5	10
	50 - 64-aastased	46	78	38	13	6	10
	65 - 74-aastased	52	73	30	12	6	12
Sugu	Naised	43	71	54	16	5	13
	Mehed	46	70	42	10	5	11
Haridus	I ja II taseme haridus	45	73	49	10	5	13
	III taseme haridus	44	69	48	14	4	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	45	79	51	14	4	12
	501 - 1000 €	46	71	45	12	6	12
	1001 - 1500 €	42	75	44	13	4	11
	1501 - 2000 €	45	58	48	15	5	18
	Rohkem kui 2000 €	43	57	70	10	3	8

Lisa 2.16

K16. Kas Te vaatate enamasti toote kilohinda või paki hinda? (% vastanutest)

		Enamasti kilohinda	Vaatan mõlemat, nii kilo kui paki hinda	Enamasti paki hinda	Ei vaata hinda
Keskmiselt		35	57	8	0
Regioon	Põhja-Eesti	34	54	12	0
	Kesk-Eesti	36	57	5	2
	Kirde-Eesti	40	52	8	0
	Lääne-Eesti	25	67	8	0
	Lõuna-Eesti	39	57	4	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	31	56	13	0
	Väike kortermaja	31	64	5	0
	Eramu	41	54	5	0
Rahvus	Eestlased	37	57	6	0
	Muu rahvus	30	56	14	0
Vanus	18 - 29-aastased	32	68	0	0
	30 - 49-aastased	37	53	10	0
	50 - 64-aastased	35	56	8	1
	65 - 74-aastased	31	54	15	0
Sugu	Naised	34	58	8	0
	Mehed	35	55	10	0
Haridus	I ja II taseme haridus	30	61	9	0
	III taseme haridus	38	53	9	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	43	44	12	1
	501 - 1000 €	34	56	10	0
	1001 - 1500 €	39	53	7	1
	1501 - 2000 €	24	73	3	0
	Rohkem kui 2000 €	24	63	13	0

Lisa 2.17

K17. Mõeldes pere eelarvele ja toiduostudele, siis kuivõrd võimaldab Teie pere rahaline olukord praegu osta soovikohaseid toidukaupu? (% vastanutest)

		Jah, ostame alati seda, mida soovime	Üldiselt küll, kuid mitte alati	Ostame väga harva seda, mida soovime	Ei saa osta seda, mida soovime	Ei oska öelda
Keskmiselt		19	65	11	4	1
Regioon	Põhja-Eesti	27	61	9	3	0
	Kesk-Eesti	13	75	7	4	1
	Kirde-Eesti	13	62	13	10	2
	Lääne-Eesti	6	82	9	2	1
	Lõuna-Eesti	12	64	16	7	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	23	61	11	4	1
	Väike kortermaja	10	64	19	7	0
	Eramu	15	71	9	4	1
Rahvus	Eestlased	17	68	10	4	1
	Muu rahvus	21	60	13	5	1
Vanus	18 - 29-aastased	37	57	6	0	0
	30 - 49-aastased	17	66	13	4	0
	50 - 64-aastased	14	68	11	6	1
	65 - 74-aastased	9	69	10	9	3
Sugu	Naised	17	67	10	5	1
	Mehed	20	63	12	4	1
Haridus	I ja II taseme haridus	24	54	15	6	1
	III taseme haridus	15	72	9	3	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	7	53	24	14	2
	501 - 1000 €	9	71	15	5	0
	1001 - 1500 €	19	74	5	1	1
	1501 - 2000 €	53	44	1	1	1
	Rohkem kui 2000 €	39	58	3	0	0

Lisa 2.18

K18. Kas Te planeerite oma toiduoste ette (koostate nimekirja) või ostate toitu spontaanselt?

(% vastanutest)

		Enamasti planeerin ette (koostan nimekirja)	Enamasti ostan spontaanselt (ostukohas impulsi ajel)	Ei ole väljakujunenud eelistust, nii ja naa
Keskmiselt		56	16	28
Regioon	Põhja-Eesti	57	15	28
	Kesk-Eesti	58	12	30
	Kirde-Eesti	39	25	36
	Lääne-Eesti	54	13	33
	Lõuna-Eesti	61	15	24
Elamu tüüp	Suur kortermaja	50	16	34
	Väike kortermaja	60	12	28
	Eramu	63	16	21
Rahvus	Eestlased	60	16	24
	Muu rahvus	47	14	39
Vanus	18 - 29-aastased	53	16	31
	30 - 49-aastased	56	15	29
	50 - 64-aastased	54	18	28
	65 - 74-aastased	63	12	25
Sugu	Naised	55	13	32
	Mehed	57	18	25
Haridus	I ja II taseme haridus	52	17	31
	III taseme haridus	59	14	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	60	17	23
	501 - 1000 €	59	13	28
	1001 - 1500 €	51	15	34
	1501 - 2000 €	42	22	36
	Rohkem kui 2000 €	67	17	16

Lisa 2.19

K19. Kas olete viimase 4 nädala jooksul olnud toidukaupu ostes olukorras, kus soovitud kaupa ei saanud osta kõrge hinna tõttu?

(% vastanutest)

		Sageli	Harva	Mitte kunagi
Keskmiselt		31	40	29
Regioon	Põhja-Eesti	28	37	35
	Kesk-Eesti	27	47	26
	Kirde-Eesti	32	31	37
	Lääne-Eesti	31	50	19
	Lõuna-Eesti	36	44	20
Elamu tüüp	Suur kortermaja	32	38	30
	Väike kortermaja	40	37	23
	Eramu	25	45	30
Rahvus	Eestlased	32	40	28
	Muu rahvus	28	41	31
Vanus	18 - 29-aastased	35	27	38
	30 - 49-aastased	29	41	30
	50 - 64-aastased	29	44	27
	65 - 74-aastased	34	45	21
Sugu	Naised	36	38	26
	Mehed	25	43	32
Haridus	I ja II taseme haridus	33	37	30
	III taseme haridus	29	43	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	50	33	17
	501 - 1000 €	38	43	19
	1001 - 1500 €	23	44	33
	1501 - 2000 €	8	41	51
	Rohkem kui 2000 €	14	23	63

K20. Kas Teie peres on viimase 3 kuu jooksul visatud ära ostetud toidukaupu? (% vastanutest)

		Sageli	Harva	Mitte kunagi
Keskmiselt		7	69	24
Regioon	Põhja-Eesti	6	69	25
	Kesk-Eesti	3	67	30
	Kirde-Eesti	6	69	25
	Lääne-Eesti	19	59	22
	Lõuna-Eesti	6	74	20
Elamu tüüp	Suur kortermaja	9	68	23
	Väike kortermaja	10	63	27
	Eramu	4	72	24
Rahvus	Eestlased	9	68	23
	Muu rahvus	4	70	26
Vanus	18 - 29-aastased	21	59	20
	30 - 49-aastased	5	79	16
	50 - 64-aastased	5	66	29
	65 - 74-aastased	0	58	42
Sugu	Naised	10	68	22
	Mehed	3	71	26
Haridus	I ja II taseme haridus	7	68	25
	III taseme haridus	7	69	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	7	70	23
	501 - 1000 €	8	67	25
	1001 - 1500 €	5	65	30
	1501 - 2000 €	3	87	10
	Rohkem kui 2000 €	13	61	26

K20A. Kui viskasite ära ostetud toidukaupu, siis milliseid toidukaupu viskasite ära kõige enam ja mis põhjusel?

Sagedamini ära visatud toiduained

(% vastanutest)

		Leib, sai sepik	Piim ja piimatooted	Juust	Puuviljad, marjad, köögiviljad, kartul	Liha ja lihatooted	Kala ja kalatooted	Valmistoidud
Keskmiselt		36	28	3	29	9	4	15
Regioon	Põhja-Eesti	34	27	2	33	9	3	20
	Kesk-Eesti	40	17	1	21	8	6	13
	Kirde-Eesti	21	29	13	34	5	9	13
	Lääne-Eesti	45	28	4	27	4	2	5
	Lõuna-Eesti	42	32	3	24	13	3	9
Elamu tüüp	Suur kortermaja	37	23	4	34	9	4	19
	Väike kortermaja	26	30	2	21	13	5	9
	Eramu	38	32	3	25	8	3	10
Rahvus	Eestlased	42	26	3	26	12	3	10
	Muu rahvus	25	31	4	35	4	4	23
Vanus	18 - 29-aastased	37	35	0	42	21	0	23
	30 - 49-aastased	42	30	5	32	7	5	15
	50 - 64-aastased	32	26	4	23	7	4	12
	65 - 74-aastased	28	15	1	19	3	4	8
Sugu	Naised	37	31	2	32	9	3	15
	Mehed	36	24	4	27	9	5	14
Haridus	I ja II taseme haridus	34	26	5	23	12	4	21
	III taseme haridus	38	29	2	33	7	3	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	41	17	6	21	5	3	12
	501 - 1000 €	32	21	4	30	9	4	10
	1001 - 1500 €	38	29	1	30	6	4	13
	1501 - 2000 €	42	47	1	41	17	2	40
	Rohkem kui 2000 €	35	50	5	19	12	2	5

K20A. Kui viskasite ära ostetud toidukaupu, siis milliseid toidukaupu viskasite ära kõige enam ja mis põhjusel?

Sagedamini ära visatud toiduained – järg (% vastanutest)

		Teraviljato oted, kuivained, küpsised	Konservi d ja hoidised	Salatid	Mahlad	Majonee s	Munad	Muud toidukau bad
Keskmiselt		3	3	11	1	1	2	18
Regioon	Põhja-Eesti	2	2	11	1	2	2	13
	Kesk-Eesti	5	3	6	1	1	0	19
	Kirde-Eesti	1	6	12	4	0	0	27
	Lääne-Eesti	6	3	10	0	0	1	34
	Lõuna-Eesti	5	3	14	1	1	1	18
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	3	11	1	1	2	16
	Väike kortermaja	2	2	8	1	2	1	25
	Eramu	5	3	13	1	1	1	19
Rahvus	Eestlased	3	2	13	1	1	1	20
	Muu rahvus	4	4	8	1	2	2	15
Vanus	18 - 29-aastased	0	0	11	0	0	0	14
	30 - 49-aastased	5	3	11	1	1	2	23
	50 - 64-aastased	3	4	11	2	2	1	17
	65 - 74-aastased	5	4	12	1	1	1	14
Sugu	Naised	3	3	10	1	1	0	22
	Mehed	4	3	12	1	1	3	15
Haridus	I ja II taseme haridus	3	4	7	1	1	2	21
	III taseme haridus	3	2	14	1	2	1	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	1	12	2	3	0	21
	501 - 1000 €	5	4	13	1	1	1	21
	1001 - 1500 €	2	3	8	0	1	1	14
	1501 - 2000 €	2	1	9	2	3	0	17
	Rohkem kui 2000 €	6	0	12	0	1	7	11

K20A. Kui viskasite ära ostetud toidukaupu, siis milliseid toidukaupu viskasite ära kõige enam ja mis põhjusel?

Peamised toidu äraviskamise põhjused (% vastanutest)

		Aegunud, ei jõudnud ära tarbida, jäi kauaks seisma	Riknenud, halvaks läinud, hallitanud, ebakvaliteetne, halb maitse, lõhn	Riknes kiirelt, sh enne tähtaega	Kuivas, läks kõvaks	Ei maitsenud
Keskmiselt		45	53	24	10	8
Regioon	Põhja-Eesti	50	53	30	8	7
	Kesk-Eesti	27	52	16	11	8
	Kirde-Eesti	48	50	11	11	15
	Lääne-Eesti	45	53	12	20	14
	Lõuna-Eesti	43	54	24	11	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	47	57	29	11	10
	Väike kortermaja	44	44	23	11	13
	Eramu	44	50	16	10	5
Rahvus	Eestlased	45	52	23	11	6
	Muu rahvus	45	54	25	9	12
Vanus	18 - 29-aastased	72	64	50	10	5
	30 - 49-aastased	46	59	19	12	12
	50 - 64-aastased	39	46	19	9	6
	65 - 74-aastased	26	39	13	9	7
Sugu	Naised	45	53	22	12	8
	Mehed	45	52	25	9	8
Haridus	I ja II taseme haridus	50	51	26	10	10
	III taseme haridus	42	54	22	11	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	39	47	18	20	6
	501 - 1000 €	41	54	20	10	11
	1001 - 1500 €	41	51	24	6	6
	1501 - 2000 €	68	68	45	7	3
	Rohkem kui 2000 €	51	43	19	14	11

K20A. Kui viskasite ära ostetud toidukaupu, siis milliseid toidukaupu viskasite ära kõige enam ja mis põhjusel?

Peamised toidu äraviskamise põhjused - järg (% vastanutest)

		Putukad, ussid vm leiud	Jäägid andsin loomadele, lindudele	Ostes juba riknenud	Muu põhjus
Keskmiselt		4	13	4	10
Regioon	Põhja-Eesti	2	5	6	10
	Kesk-Eesti	5	22	2	7
	Kirde-Eesti	1	18	2	21
	Lääne-Eesti	8	19	2	6
	Lõuna-Eesti	8	19	4	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	4	7	5	12
	Väike kortermaja	4	11	5	7
	Eramu	4	20	4	8
Rahvus	Eestlased	5	14	4	6
	Muu rahvus	3	10	5	17
Vanus	18 - 29-aastased	0	5	0	14
	30 - 49-aastased	4	13	5	10
	50 - 64-aastased	5	16	6	9
	65 - 74-aastased	7	14	2	6
Sugu	Naised	3	14	5	13
	Mehed	5	12	4	7
Haridus	I ja II taseme haridus	3	14	4	13
	III taseme haridus	5	12	5	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	3	28	9	11
	501 - 1000 €	6	13	5	8
	1001 - 1500 €	4	8	3	5
	1501 - 2000 €	1	9	2	24
	Rohkem kui 2000 €	3	3	0	12

Lisa 2.22

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Puuviljad, marjad
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		28	23	22	12	9	5	1
Regioon	Põhja-Eesti	26	24	21	10	11	8	0
	Kesk-Eesti	33	15	23	14	10	4	1
	Kirde-Eesti	27	31	16	18	4	2	2
	Lääne-Eesti	31	16	31	15	6	0	1
	Lõuna-Eesti	31	23	25	13	6	2	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	25	21	22	14	12	5	1
	Väike kortermaja	28	15	26	9	8	14	0
	Eramu	33	27	22	12	4	1	1
Rahvus	Eestlased	31	20	27	12	4	5	1
	Muu rahvus	25	29	12	13	17	3	1
Vanus	18 - 29-aastased	16	3	35	15	14	17	0
	30 - 49-aastased	27	25	20	15	10	2	1
	50 - 64-aastased	32	30	21	8	6	2	1
	65 - 74-aastased	39	26	18	11	4	1	1
Sugu	Naised	34	21	23	9	11	1	1
	Mehed	24	24	22	16	6	8	0
Haridus	I ja II taseme haridus	24	21	19	13	13	9	1
	III taseme haridus	31	24	25	12	5	2	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	26	22	23	8	17	2	2
	501 - 1000 €	32	20	25	16	4	2	1
	1001 - 1500 €	23	29	23	18	4	3	0
	1501 - 2000 €	23	20	17	2	25	12	1
	Rohkem kui 2000 €	37	24	17	4	0	18	0

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kõõgiljad (% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		30	30	25	9	2	3	1
Regioon	Põhja-Eesti	32	30	22	8	2	5	1
	Kesk-Eesti	24	24	32	14	3	3	0
	Kirde-Eesti	26	41	20	10	3	0	0
	Lääne-Eesti	36	22	30	7	2	2	1
	Lõuna-Eesti	26	31	30	9	2	1	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	29	29	23	10	3	5	1
	Väike kortermaja	35	26	26	10	2	1	0
	Eramu	29	32	28	7	2	1	1
Rahvus	Eestlased	28	30	29	7	2	3	1
	Muu rahvus	33	30	18	13	3	2	1
Vanus	18 - 29-aastased	34	18	25	15	0	8	0
	30 - 49-aastased	30	31	25	8	3	2	1
	50 - 64-aastased	29	34	24	9	2	2	0
	65 - 74-aastased	26	35	27	6	3	1	2
Sugu	Naised	33	30	22	11	2	1	1
	Mehed	26	30	29	7	3	5	0
Haridus	I ja II taseme haridus	25	26	27	13	2	6	1
	III taseme haridus	33	33	24	6	2	1	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	36	22	26	12	2	0	2
	501 - 1000 €	32	28	28	8	2	1	1
	1001 - 1500 €	22	35	34	4	4	1	0
	1501 - 2000 €	17	34	11	24	1	12	1
	Rohkem kui 2000 €	51	35	9	4	0	1	0

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kartul
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		4	27	40	16	8	2	3
Regioon	Põhja-Eesti	4	24	38	16	12	2	4
	Kesk-Eesti	5	39	40	6	5	4	1
	Kirde-Eesti	1	30	50	10	8	0	1
	Lääne-Eesti	7	26	44	8	11	1	3
	Lõuna-Eesti	5	26	39	23	3	1	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	24	41	15	10	2	5
	Väike kortermaja	5	35	22	23	12	2	1
	Eramu	6	28	45	14	5	1	1
Rahvus	Eestlased	5	30	39	14	6	2	4
	Muu rahvus	1	21	42	19	13	2	2
Vanus	18 - 29-aastased	4	28	43	12	5	0	8
	30 - 49-aastased	2	24	40	18	12	3	1
	50 - 64-aastased	6	26	43	15	7	2	1
	65 - 74-aastased	8	34	32	14	6	2	4
Sugu	Naised	5	25	46	11	8	3	2
	Mehed	3	28	34	21	8	1	5
Haridus	I ja II taseme haridus	5	34	39	15	4	2	1
	III taseme haridus	4	22	41	16	11	2	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	9	26	47	10	5	1	2
	501 - 1000 €	5	24	38	18	9	1	5
	1001 - 1500 €	2	27	35	19	13	3	1
	1501 - 2000 €	2	31	47	8	7	3	2
	Rohkem kui 2000 €	3	38	41	14	4	0	0

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Mahlad, mahlajoogid
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		8	16	17	19	17	14	9
Regioon	Põhja-Eesti	7	16	13	16	20	18	10
	Kesk-Eesti	10	10	26	19	15	16	4
	Kirde-Eesti	4	24	11	21	8	19	13
	Lääne-Eesti	6	17	21	23	21	5	7
	Lõuna-Eesti	14	11	21	23	16	8	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	5	16	14	20	16	18	11
	Väike kortermaja	12	11	12	19	32	9	5
	Eramu	11	15	23	19	15	10	7
Rahvus	Eestlased	10	17	19	21	18	10	5
	Muu rahvus	3	12	12	17	17	24	15
Vanus	18 - 29-aastased	10	22	7	15	23	23	0
	30 - 49-aastased	6	14	17	22	20	14	7
	50 - 64-aastased	9	14	19	20	13	10	15
	65 - 74-aastased	10	14	23	17	12	13	11
Sugu	Naised	7	9	16	18	19	21	10
	Mehed	10	22	18	21	15	7	7
Haridus	I ja II taseme haridus	9	17	18	18	17	16	5
	III taseme haridus	8	14	17	20	17	13	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	13	17	18	19	20	7	6
	501 - 1000 €	9	18	18	20	13	12	10
	1001 - 1500 €	5	11	17	25	18	12	12
	1501 - 2000 €	6	19	18	10	8	36	3
	Rohkem kui 2000 €	11	8	7	15	49	3	7

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Joogipiim
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		38	14	12	9	5	7	15
Regioon	Põhja-Eesti	39	12	10	11	4	9	15
	Kesk-Eesti	38	13	15	8	5	7	14
	Kirde-Eesti	18	18	18	11	7	4	24
	Lääne-Eesti	48	16	7	6	4	3	16
	Lõuna-Eesti	40	15	17	6	7	5	10
Elamu tüüp	Suur kortermaja	34	13	11	12	4	9	17
	Väike kortermaja	47	12	7	6	12	3	13
	Eramu	41	16	15	6	4	6	12
Rahvus	Eestlased	42	11	12	9	5	7	14
	Muu rahvus	30	20	14	10	5	6	15
Vanus	18 - 29-aastased	51	5	9	8	6	8	13
	30 - 49-aastased	36	17	13	9	5	7	13
	50 - 64-aastased	33	17	12	9	5	7	17
	65 - 74-aastased	38	13	15	8	5	4	17
Sugu	Naised	44	14	12	10	3	6	11
	Mehed	31	14	13	8	7	8	19
Haridus	I ja II taseme haridus	45	12	9	8	7	8	11
	III taseme haridus	33	16	15	10	3	6	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	45	18	8	7	2	4	16
	501 - 1000 €	34	17	13	8	8	6	14
	1001 - 1500 €	29	12	17	15	2	6	19
	1501 - 2000 €	51	6	8	6	3	16	10
	Rohkem kui 2000 €	60	10	12	3	1	6	8

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Jogurtid
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		8	10	19	19	21	9	14
Regioon	Põhja-Eesti	11	10	20	15	20	8	16
	Kesk-Eesti	8	9	13	23	22	14	11
	Kirde-Eesti	4	7	23	14	24	13	15
	Lääne-Eesti	11	15	14	20	24	8	8
	Lõuna-Eesti	5	9	20	27	18	9	12
Elamu tüüp	Suur kortermaja	10	9	17	17	23	10	14
	Väike kortermaja	10	10	12	14	26	7	21
	Eramu	6	11	24	22	16	9	12
Rahvus	Eestlased	10	10	18	19	19	10	14
	Muu rahvus	6	9	22	18	24	8	13
Vanus	18 - 29-aastased	17	5	7	9	34	4	24
	30 - 49-aastased	6	10	23	23	20	9	9
	50 - 64-aastased	8	10	21	19	16	13	13
	65 - 74-aastased	5	15	18	20	14	11	17
Sugu	Naised	9	10	19	17	24	11	10
	Mehed	8	9	19	21	18	8	17
Haridus	I ja II taseme haridus	6	10	15	17	28	8	16
	III taseme haridus	10	10	22	20	16	10	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	9	7	24	12	25	10	13
	501 - 1000 €	11	13	17	22	18	8	11
	1001 - 1500 €	6	10	21	19	18	11	15
	1501 - 2000 €	5	6	18	12	33	11	15
	Rohkem kui 2000 €	8	6	20	21	13	4	28

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Keefir, hapupiim jms
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		7	8	15	20	18	14	18
Regioon	Põhja-Eesti	7	7	14	24	12	14	22
	Kesk-Eesti	10	8	12	19	17	22	12
	Kirde-Eesti	3	9	23	12	19	13	21
	Lääne-Eesti	4	5	16	21	26	9	19
	Lõuna-Eesti	10	9	13	15	27	13	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	6	14	22	16	13	21
	Väike kortermaja	7	8	12	16	27	10	20
	Eramu	7	10	16	18	19	17	13
Rahvus	Eestlased	9	8	13	14	22	14	20
	Muu rahvus	4	8	17	31	12	13	15
Vanus	18 - 29-aastased	7	0	4	15	26	11	37
	30 - 49-aastased	6	6	14	24	18	15	17
	50 - 64-aastased	8	10	19	19	18	15	11
	65 - 74-aastased	11	15	20	16	12	13	13
Sugu	Naised	8	7	13	21	20	17	14
	Mehed	7	8	16	19	16	11	23
Haridus	I ja II taseme haridus	9	7	10	22	21	12	19
	III taseme haridus	7	8	18	18	16	15	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	14	6	14	14	20	15	17
	501 - 1000 €	5	9	15	23	21	13	14
	1001 - 1500 €	8	5	21	16	18	13	19
	1501 - 2000 €	5	5	11	32	12	15	20
	Rohkem kui 2000 €	9	15	4	6	15	12	39

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Väi
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		31	18	15	10	10	9	7
Regioon	Põhja-Eesti	27	21	14	9	10	10	9
	Kesk-Eesti	34	18	16	8	7	12	5
	Kirde-Eesti	16	17	25	19	10	6	7
	Lääne-Eesti	52	18	8	10	5	3	4
	Lõuna-Eesti	34	14	17	9	12	9	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	26	21	16	11	11	10	5
	Väike kortermaja	32	12	11	7	15	6	17
	Eramu	38	17	17	8	6	8	6
Rahvus	Eestlased	36	16	14	9	10	8	7
	Muu rahvus	20	23	19	12	10	9	7
Vanus	18 - 29-aastased	17	28	6	13	17	11	8
	30 - 49-aastased	27	16	18	12	10	10	7
	50 - 64-aastased	36	19	18	6	7	9	5
	65 - 74-aastased	47	16	14	7	5	4	7
Sugu	Naised	35	19	15	8	9	10	4
	Mehed	27	18	16	12	10	7	10
Haridus	I ja II taseme haridus	26	25	15	11	9	5	9
	III taseme haridus	34	14	16	10	10	11	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	32	23	18	5	6	5	11
	501 - 1000 €	36	13	14	15	11	7	4
	1001 - 1500 €	31	13	21	5	11	14	5
	1501 - 2000 €	17	41	12	10	8	8	4
	Rohkem kui 2000 €	19	23	14	1	10	10	23

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Hapukoor
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		11	21	25	21	11	6	5
Regioon	Põhja-Eesti	10	20	20	21	13	6	10
	Kesk-Eesti	5	20	28	27	12	4	4
	Kirde-Eesti	9	29	26	14	15	7	0
	Lääne-Eesti	22	18	32	19	5	3	1
	Lõuna-Eesti	11	20	28	22	9	7	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	11	22	21	20	13	7	6
	Väike kortermaja	17	12	19	25	8	5	14
	Eramu	9	21	32	21	10	5	2
Rahvus	Eestlased	12	17	26	21	11	7	6
	Muu rahvus	9	28	21	20	13	4	5
Vanus	18 - 29-aastased	17	19	11	18	7	11	17
	30 - 49-aastased	10	21	22	23	15	6	3
	50 - 64-aastased	10	19	33	20	11	4	3
	65 - 74-aastased	10	27	30	20	6	4	3
Sugu	Naised	12	21	26	20	12	6	3
	Mehed	10	20	23	22	11	6	8
Haridus	I ja II taseme haridus	11	24	24	20	9	7	5
	III taseme haridus	11	19	25	21	13	5	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	17	25	31	7	10	5	5
	501 - 1000 €	13	20	24	24	9	4	6
	1001 - 1500 €	9	18	30	21	15	4	3
	1501 - 2000 €	4	30	19	24	7	15	1
	Rohkem kui 2000 €	8	14	13	23	16	8	18

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kohupiim, kodujuust
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		8	14	23	24	16	8	7
Regioon	Põhja-Eesti	7	13	23	20	19	7	11
	Kesk-Eesti	5	10	24	33	14	8	6
	Kirde-Eesti	6	19	20	23	15	11	6
	Lääne-Eesti	11	13	23	37	9	5	2
	Lõuna-Eesti	11	13	23	23	15	11	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	12	24	23	17	5	11
	Väike kortermaja	9	11	18	16	11	30	5
	Eramu	8	16	23	28	17	5	3
Rahvus	Eestlased	9	12	22	23	16	10	8
	Muu rahvus	6	16	23	26	17	6	6
Vanus	18 - 29-aastased	18	0	12	13	26	14	17
	30 - 49-aastased	4	16	21	29	16	7	7
	50 - 64-aastased	8	16	28	23	12	10	3
	65 - 74-aastased	9	18	31	22	12	4	4
Sugu	Naised	9	13	22	24	21	6	5
	Mehed	7	14	24	23	11	11	10
Haridus	I ja II taseme haridus	7	13	22	19	20	12	7
	III taseme haridus	9	14	23	27	14	6	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	9	16	19	25	20	7	4
	501 - 1000 €	9	14	24	27	10	9	7
	1001 - 1500 €	10	13	26	19	16	6	10
	1501 - 2000 €	3	12	25	16	31	5	8
	Rohkem kui 2000 €	7	8	12	31	17	19	6

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Juust, sulatatud juust, toorjuust
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		22	20	21	14	14	4	5
Regioon	Põhja-Eesti	20	18	21	11	20	5	5
	Kesk-Eesti	20	24	22	19	8	2	5
	Kirde-Eesti	11	12	15	27	20	3	12
	Lääne-Eesti	30	16	24	17	6	4	3
	Lõuna-Eesti	29	25	23	12	5	2	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	17	15	24	12	19	5	8
	Väike kortermaja	19	13	25	22	18	2	1
	Eramu	30	27	17	16	6	2	2
Rahvus	Eestlased	27	23	25	13	8	2	2
	Muu rahvus	12	12	14	17	26	7	12
Vanus	18 - 29-aastased	25	11	32	9	23	0	0
	30 - 49-aastased	20	19	18	18	13	5	7
	50 - 64-aastased	21	24	21	12	10	6	6
	65 - 74-aastased	25	22	20	15	11	3	4
Sugu	Naised	24	20	20	14	14	4	4
	Mehed	21	19	22	14	14	4	6
Haridus	I ja II taseme haridus	20	15	24	16	18	3	4
	III taseme haridus	23	22	20	14	11	4	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	21	25	18	13	10	6	7
	501 - 1000 €	22	16	24	18	11	4	5
	1001 - 1500 €	24	25	19	9	14	4	5
	1501 - 2000 €	16	20	24	11	24	2	3
	Rohkem kui 2000 €	27	14	15	21	21	1	1

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Rõõsk koor (10%, 35%, 38%)
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		12	6	9	14	20	18	21
Regioon	Põhja-Eesti	10	6	8	11	20	15	30
	Kesk-Eesti	17	5	8	14	19	24	13
	Kirde-Eesti	9	6	13	13	20	14	25
	Lääne-Eesti	20	11	15	14	14	16	10
	Lõuna-Eesti	10	4	9	21	21	24	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	10	6	7	13	20	15	29
	Väike kortermaja	18	4	6	7	19	25	21
	Eramu	12	6	14	18	19	20	11
Rahvus	Eestlased	13	5	12	18	17	18	17
	Muu rahvus	8	7	5	9	24	17	30
Vanus	18 - 29-aastased	9	5	12	22	4	9	39
	30 - 49-aastased	7	5	8	14	25	23	18
	50 - 64-aastased	13	6	11	10	22	19	19
	65 - 74-aastased	22	9	7	14	20	13	15
Sugu	Naised	15	5	11	12	19	18	20
	Mehed	8	7	8	16	20	18	23
Haridus	I ja II taseme haridus	10	7	10	13	17	20	23
	III taseme haridus	13	5	9	14	21	17	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	4	17	7	19	21	17
	501 - 1000 €	15	9	7	12	17	22	18
	1001 - 1500 €	10	4	9	20	26	13	18
	1501 - 2000 €	4	2	14	20	13	12	35
	Rohkem kui 2000 €	4	3	4	13	18	16	42

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Linnuliha
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	13	38	25	15	4	3
Regioon	Põhja-Eesti	4	15	39	22	16	1	3
	Kesk-Eesti	0	12	25	31	20	7	5
	Kirde-Eesti	1	21	35	21	8	12	2
	Lääne-Eesti	0	2	52	24	17	4	1
	Lõuna-Eesti	1	11	34	32	12	7	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	15	38	24	13	4	3
	Väike kortermaja	1	7	27	22	28	13	2
	Eramu	2	12	41	28	13	2	2
Rahvus	Eestlased	2	6	39	28	17	5	3
	Muu rahvus	2	27	34	20	9	4	4
Vanus	18 - 29-aastased	4	17	49	7	17	6	0
	30 - 49-aastased	2	15	38	25	13	4	3
	50 - 64-aastased	3	11	33	33	14	3	3
	65 - 74-aastased	0	8	32	32	19	5	4
Sugu	Naised	3	18	35	25	14	3	2
	Mehed	1	9	40	26	15	6	3
Haridus	I ja II taseme haridus	4	13	31	26	16	8	2
	III taseme haridus	1	13	42	25	14	2	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	15	34	19	15	4	5
	501 - 1000 €	2	12	38	24	14	8	2
	1001 - 1500 €	1	10	39	30	15	1	4
	1501 - 2000 €	1	25	41	18	11	3	1
	Rohkem kui 2000 €	0	11	34	33	22	0	0

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Sealiha
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	10	34	26	17	5	5
Regioon	Põhja-Eesti	6	7	29	27	19	6	6
	Kesk-Eesti	2	12	36	28	10	7	5
	Kirde-Eesti	0	11	27	29	22	2	9
	Lääne-Eesti	1	14	48	21	10	4	2
	Lõuna-Eesti	2	12	39	25	15	4	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	9	29	26	21	6	7
	Väike kortermaja	14	10	29	17	23	2	5
	Eramu	2	12	42	29	9	3	3
Rahvus	Eestlased	5	10	37	26	13	5	4
	Muu rahvus	1	10	26	27	24	4	8
Vanus	18 - 29-aastased	13	5	30	17	27	4	4
	30 - 49-aastased	1	11	34	30	16	4	4
	50 - 64-aastased	3	8	36	26	15	5	7
	65 - 74-aastased	2	14	31	30	10	6	7
Sugu	Naised	2	11	29	25	20	7	6
	Mehed	4	9	38	28	14	3	4
Haridus	I ja II taseme haridus	7	10	31	22	22	3	5
	III taseme haridus	1	10	36	29	13	6	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	24	27	20	12	3	6
	501 - 1000 €	2	10	33	33	14	4	4
	1001 - 1500 €	0	8	42	23	15	6	6
	1501 - 2000 €	2	4	31	20	28	6	9
	Rohkem kui 2000 €	18	4	29	22	23	4	0

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Veiseliha
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	4	11	19	27	21	15
Regioon	Põhja-Eesti	5	4	16	21	28	16	10
	Kesk-Eesti	0	5	3	13	28	32	19
	Kirde-Eesti	0	7	12	18	20	14	29
	Lääne-Eesti	0	1	6	22	26	28	17
	Lõuna-Eesti	0	2	7	15	28	28	20
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	3	14	18	28	17	18
	Väike kortermaja	14	2	8	17	26	20	13
	Eramu	0	6	8	20	26	27	13
Rahvus	Eestlased	4	3	11	17	28	22	15
	Muu rahvus	0	5	11	23	25	19	17
Vanus	18 - 29-aastased	12	4	20	12	34	13	5
	30 - 49-aastased	1	4	10	23	28	18	16
	50 - 64-aastased	0	4	10	19	23	28	16
	65 - 74-aastased	0	1	8	14	25	27	25
Sugu	Naised	2	4	4	18	27	25	20
	Mehed	3	4	18	20	26	18	11
Haridus	I ja II taseme haridus	6	4	9	17	28	19	17
	III taseme haridus	0	4	12	20	27	23	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	6	5	7	16	19	22	25
	501 - 1000 €	1	3	11	20	24	22	19
	1001 - 1500 €	0	3	8	23	28	25	13
	1501 - 2000 €	0	7	17	13	42	16	5
	Rohkem kui 2000 €	18	1	21	6	32	19	3

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Vorstitooted
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		11	20	25	14	16	8	6
Regioon	Põhja-Eesti	8	16	24	14	23	9	6
	Kesk-Eesti	21	17	24	19	11	5	3
	Kirde-Eesti	13	14	19	17	17	10	10
	Lääne-Eesti	11	30	31	13	8	3	4
	Lõuna-Eesti	11	28	28	13	8	6	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	9	15	23	15	23	8	7
	Väike kortermaja	12	31	15	12	11	16	3
	Eramu	12	24	31	14	8	5	6
Rahvus	Eestlased	12	21	30	14	12	7	4
	Muu rahvus	7	18	16	15	25	9	10
Vanus	18 - 29-aastased	7	18	29	4	33	9	0
	30 - 49-aastased	10	21	25	15	15	8	6
	50 - 64-aastased	11	20	25	17	12	7	8
	65 - 74-aastased	15	20	22	18	9	7	9
Sugu	Naised	8	18	20	16	25	7	6
	Mehed	13	22	31	12	7	9	6
Haridus	I ja II taseme haridus	14	20	23	13	16	10	4
	III taseme haridus	8	20	27	15	16	7	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	21	23	31	8	7	5	5
	501 - 1000 €	12	22	23	17	12	10	4
	1001 - 1500 €	8	17	28	14	21	5	7
	1501 - 2000 €	3	13	29	9	38	2	6
	Rohkem kui 2000 €	6	25	21	15	4	20	9

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Singid
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		8	22	24	17	15	6	8
Regioon	Põhja-Eesti	8	27	23	13	13	6	10
	Kesk-Eesti	9	23	21	18	21	2	6
	Kirde-Eesti	1	14	24	18	21	7	15
	Lääne-Eesti	16	25	20	19	9	10	1
	Lõuna-Eesti	7	16	29	23	15	6	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	23	22	15	15	8	9
	Väike kortermaja	9	14	20	22	14	6	15
	Eramu	7	24	29	18	14	4	4
Rahvus	Eestlased	11	20	29	17	12	6	5
	Muu rahvus	2	27	15	16	20	7	13
Vanus	18 - 29-aastased	16	28	26	10	3	9	8
	30 - 49-aastased	6	20	23	17	20	5	9
	50 - 64-aastased	7	22	25	18	15	8	5
	65 - 74-aastased	7	22	22	24	12	6	7
Sugu	Naised	10	24	21	15	15	9	6
	Mehed	6	21	27	19	14	4	9
Haridus	I ja II taseme haridus	10	21	22	18	11	8	10
	III taseme haridus	7	23	25	17	17	5	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	12	17	22	11	13	13	12
	501 - 1000 €	7	20	23	24	15	6	5
	1001 - 1500 €	7	27	26	12	15	7	6
	1501 - 2000 €	8	31	30	16	9	4	2
	Rohkem kui 2000 €	11	15	23	7	23	1	20

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kulinaariatooted lihast
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		4	9	18	18	24	13	14
Regioon	Põhja-Eesti	5	8	16	18	25	11	17
	Kesk-Eesti	0	11	14	17	21	21	16
	Kirde-Eesti	0	13	26	17	12	11	21
	Lääne-Eesti	9	10	14	16	24	21	6
	Lõuna-Eesti	1	8	22	18	26	14	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	5	11	14	18	24	13	15
	Väike kortermaja	8	7	12	14	28	11	20
	Eramu	1	7	25	19	21	15	12
Rahvus	Eestlased	5	8	19	19	21	15	13
	Muu rahvus	0	12	15	16	29	11	17
Vanus	18 - 29-aastased	18	12	13	8	27	5	17
	30 - 49-aastased	1	11	21	19	22	14	12
	50 - 64-aastased	1	7	18	19	22	17	16
	65 - 74-aastased	1	5	15	23	26	14	16
Sugu	Naised	3	8	14	13	27	18	17
	Mehed	4	10	22	23	20	9	12
Haridus	I ja II taseme haridus	6	10	16	16	24	14	14
	III taseme haridus	2	8	19	19	24	13	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	6	15	21	12	13	19	14
	501 - 1000 €	3	11	16	21	24	15	10
	1001 - 1500 €	0	5	19	17	27	12	20
	1501 - 2000 €	12	9	15	12	31	10	11
	Rohkem kui 2000 €	0	4	26	18	18	9	25

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Värske kala
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	3	7	23	35	21	10
Regioon	Põhja-Eesti	2	2	6	25	39	16	10
	Kesk-Eesti	0	0	12	22	31	28	7
	Kirde-Eesti	0	5	6	18	30	19	22
	Lääne-Eesti	0	3	10	22	28	35	2
	Lõuna-Eesti	0	6	9	21	33	24	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	2	6	21	38	20	11
	Väike kortermaja	1	11	8	15	20	28	17
	Eramu	0	3	9	28	34	21	5
Rahvus	Eestlased	2	3	9	23	31	24	8
	Muu rahvus	0	3	5	22	42	16	12
Vanus	18 - 29-aastased	4	6	3	15	35	24	13
	30 - 49-aastased	1	2	6	21	37	22	11
	50 - 64-aastased	1	5	9	27	34	19	5
	65 - 74-aastased	0	2	14	26	30	19	9
Sugu	Naised	2	2	6	20	39	23	8
	Mehed	0	4	8	26	31	19	12
Haridus	I ja II taseme haridus	2	5	7	19	38	18	11
	III taseme haridus	0	3	8	25	33	23	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	7	1	4	18	29	24	17
	501 - 1000 €	0	5	8	24	32	23	8
	1001 - 1500 €	0	2	10	17	37	26	8
	1501 - 2000 €	0	4	6	36	40	8	6
	Rohkem kui 2000 €	0	2	7	20	39	14	18

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kalatooted
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	4	10	21	31	22	10
Regioon	Põhja-Eesti	2	4	6	17	30	26	15
	Kesk-Eesti	2	4	10	29	35	13	7
	Kirde-Eesti	2	4	12	32	27	16	7
	Lääne-Eesti	1	3	15	27	32	19	3
	Lõuna-Eesti	2	7	13	20	32	20	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	4	7	18	30	26	13
	Väike kortermaja	1	4	13	13	25	29	15
	Eramu	2	4	13	27	35	14	5
Rahvus	Eestlased	3	5	11	20	32	18	11
	Muu rahvus	1	3	7	23	29	29	8
Vanus	18 - 29-aastased	4	3	3	8	15	42	25
	30 - 49-aastased	1	4	6	23	38	20	8
	50 - 64-aastased	1	6	13	24	34	16	6
	65 - 74-aastased	5	6	20	26	24	14	5
Sugu	Naised	2	4	8	21	30	27	8
	Mehed	2	5	11	21	32	17	12
Haridus	I ja II taseme haridus	4	5	7	19	31	26	8
	III taseme haridus	1	4	11	22	31	19	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	2	9	24	36	13	8
	501 - 1000 €	1	5	10	23	31	22	8
	1001 - 1500 €	1	6	10	19	34	16	14
	1501 - 2000 €	1	2	9	12	25	47	4
	Rohkem kui 2000 €	1	5	12	29	25	6	22

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Leib
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		45	17	16	8	6	3	5
Regioon	Põhja-Eesti	41	18	17	8	5	4	7
	Kesk-Eesti	66	12	10	6	1	3	2
	Kirde-Eesti	35	23	19	11	5	5	2
	Lääne-Eesti	44	14	17	13	1	1	10
	Lõuna-Eesti	49	16	13	5	12	3	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	38	19	17	10	6	4	6
	Väike kortermaja	35	14	14	11	11	3	12
	Eramu	57	15	14	4	5	2	3
Rahvus	Eestlased	49	16	14	8	6	2	5
	Muu rahvus	36	19	19	8	7	4	7
Vanus	18 - 29-aastased	11	13	38	13	12	0	13
	30 - 49-aastased	40	19	15	9	8	4	5
	50 - 64-aastased	59	20	8	5	2	4	2
	65 - 74-aastased	70	12	5	6	2	1	4
Sugu	Naised	45	16	15	11	5	4	4
	Mehed	44	18	17	5	7	3	6
Haridus	I ja II taseme haridus	39	17	22	8	5	3	6
	III taseme haridus	49	17	12	8	6	3	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	56	17	16	4	2	3	2
	501 - 1000 €	48	15	13	10	6	4	4
	1001 - 1500 €	44	19	13	9	8	2	5
	1501 - 2000 €	31	25	31	9	1	3	0
	Rohkem kui 2000 €	37	10	15	0	14	2	22

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Sai
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		22	15	15	10	8	11	19
Regioon	Põhja-Eesti	21	11	13	9	9	12	25
	Kesk-Eesti	21	14	20	18	6	8	13
	Kirde-Eesti	21	22	17	13	4	7	16
	Lääne-Eesti	28	17	21	6	5	9	14
	Lõuna-Eesti	22	19	13	9	9	12	16
Elamu tüüp	Suur kortermaja	21	13	14	11	8	11	22
	Väike kortermaja	17	26	18	4	5	8	22
	Eramu	25	14	15	10	8	13	15
Rahvus	Eestlased	22	16	15	9	9	10	19
	Muu rahvus	22	13	14	11	6	14	20
Vanus	18 - 29-aastased	16	19	12	4	7	6	36
	30 - 49-aastased	18	18	16	12	8	15	13
	50 - 64-aastased	25	11	16	12	8	10	18
	65 - 74-aastased	34	11	14	7	5	8	21
Sugu	Naised	24	12	15	11	9	9	20
	Mehed	20	18	15	9	6	13	19
Haridus	I ja II taseme haridus	21	19	16	10	6	7	21
	III taseme haridus	23	13	14	10	8	14	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	41	13	21	4	3	7	11
	501 - 1000 €	22	18	14	10	7	11	18
	1001 - 1500 €	19	10	12	13	11	15	20
	1501 - 2000 €	19	18	12	13	4	6	28
	Rohkem kui 2000 €	8	11	21	3	18	9	30

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Sepik
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		22	16	13	10	10	10	19
Regioon	Põhja-Eesti	19	17	14	10	12	11	17
	Kesk-Eesti	27	11	15	13	15	6	13
	Kirde-Eesti	18	14	6	9	2	16	35
	Lääne-Eesti	24	14	12	11	6	10	23
	Lõuna-Eesti	24	18	14	10	10	9	15
Elamu tüüp	Suur kortermaja	19	18	12	8	9	14	20
	Väike kortermaja	18	14	11	14	8	6	29
	Eramu	27	15	14	12	12	7	13
Rahvus	Eestlased	24	15	15	11	10	9	16
	Muu rahvus	17	18	7	10	10	13	25
Vanus	18 - 29-aastased	11	26	19	6	4	9	25
	30 - 49-aastased	19	14	12	9	13	13	20
	50 - 64-aastased	25	13	12	13	11	11	15
	65 - 74-aastased	34	15	11	14	7	5	14
Sugu	Naised	22	16	12	6	11	12	21
	Mehed	21	16	14	15	9	9	16
Haridus	I ja II taseme haridus	23	22	8	11	9	9	18
	III taseme haridus	21	12	16	10	10	12	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	28	15	13	6	8	16	14
	501 - 1000 €	24	12	13	12	10	10	19
	1001 - 1500 €	20	14	14	11	12	14	15
	1501 - 2000 €	13	38	12	12	2	5	18
	Rohkem kui 2000 €	20	12	8	8	10	1	41

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Makaronitooted
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	10	30	30	19	5	3
Regioon	Põhja-Eesti	6	7	32	30	17	6	2
	Kesk-Eesti	2	6	23	39	25	3	2
	Kirde-Eesti	0	18	27	31	14	4	6
	Lääne-Eesti	0	12	36	21	25	4	2
	Lõuna-Eesti	1	12	29	29	21	4	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	12	32	29	16	6	3
	Väike kortermaja	13	13	22	26	21	4	1
	Eramu	1	5	31	32	23	5	3
Rahvus	Eestlased	4	9	32	28	19	6	2
	Muu rahvus	1	11	27	34	19	4	4
Vanus	18 - 29-aastased	12	18	44	19	7	0	0
	30 - 49-aastased	1	11	31	28	21	5	3
	50 - 64-aastased	1	6	25	35	23	7	3
	65 - 74-aastased	2	4	23	38	21	7	5
Sugu	Naised	2	10	28	31	21	5	3
	Mehed	4	9	33	29	17	5	3
Haridus	I ja II taseme haridus	7	9	32	29	17	4	2
	III taseme haridus	1	10	29	30	21	6	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	12	40	20	12	5	3
	501 - 1000 €	1	9	31	30	21	5	3
	1001 - 1500 €	0	15	26	29	21	5	4
	1501 - 2000 €	1	4	31	48	12	2	2
	Rohkem kui 2000 €	18	4	24	22	22	6	4

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Valmistoidud
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	6	13	19	23	19	17
Region	Põhja-Eesti	4	5	17	15	27	19	13
	Kesk-Eesti	3	2	9	20	26	24	16
	Kirde-Eesti	5	3	15	27	9	6	35
	Lääne-Eesti	1	12	7	12	27	24	17
	Lõuna-Eesti	1	5	10	26	19	23	16
Elamu tüüp	Suur kortermaja	4	8	18	16	22	14	18
	Väike kortermaja	1	6	9	17	33	27	7
	Eramu	3	3	8	23	21	24	18
Rahvus	Eestlased	3	6	12	19	23	21	16
	Muu rahvus	5	5	15	18	23	16	18
Vanus	18 - 29-aastased	4	9	23	9	28	14	13
	30 - 49-aastased	3	7	14	21	24	19	12
	50 - 64-aastased	2	4	10	22	22	21	19
	65 - 74-aastased	3	2	7	18	17	23	30
Sugu	Naised	2	5	13	16	23	21	20
	Mehed	4	6	14	21	23	18	14
Haridus	I ja II taseme haridus	4	5	18	17	21	19	16
	III taseme haridus	3	7	10	20	24	19	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	11	7	7	13	17	21	24
	501 - 1000 €	4	5	9	19	27	20	16
	1001 - 1500 €	0	8	9	26	23	16	18
	1501 - 2000 €	0	3	43	13	17	7	17
	Rohkem kui 2000 €	1	7	13	15	12	45	7

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Müsli, teraviljahelbed jms
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		6	5	9	14	17	21	28
Region	Põhja-Eesti	8	3	8	15	13	19	34
	Kesk-Eesti	5	4	5	18	26	22	20
	Kirde-Eesti	2	1	16	8	20	16	37
	Lääne-Eesti	11	12	6	15	19	21	16
	Lõuna-Eesti	4	5	13	15	17	25	21
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	4	6	13	14	21	34
	Väike kortermaja	3	3	10	12	15	23	34
	Eramu	6	5	13	17	21	19	19
Rahvus	Eestlased	9	6	10	16	17	19	23
	Muu rahvus	1	2	8	12	15	23	39
Vanus	18 - 29-aastased	18	5	0	14	15	13	35
	30 - 49-aastased	5	5	14	15	19	23	19
	50 - 64-aastased	4	4	8	15	15	22	32
	65 - 74-aastased	4	3	8	12	15	20	38
Sugu	Naised	6	6	8	15	17	21	27
	Mehed	7	3	11	14	16	20	29
Haridus	I ja II taseme haridus	5	6	6	14	15	19	35
	III taseme haridus	7	3	11	15	18	22	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	11	8	17	10	17	18	19
	501 - 1000 €	8	4	8	13	15	26	26
	1001 - 1500 €	3	4	9	16	22	19	27
	1501 - 2000 €	5	2	6	18	7	10	52
	Rohkem kui 2000 €	0	6	10	25	18	16	25

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Jahu, kruubid, tangud, manna jms
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	9	23	28	19	12	6
Regioon	Põhja-Eesti	3	10	22	31	16	11	7
	Kesk-Eesti	3	5	23	34	20	11	4
	Kirde-Eesti	2	4	20	27	25	15	7
	Lääne-Eesti	2	16	31	19	19	10	3
	Lõuna-Eesti	3	10	21	26	24	13	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	10	23	29	17	13	5
	Väike kortermaja	2	9	27	13	16	19	14
	Eramu	3	8	21	32	24	8	4
Rahvus	Eestlased	4	11	23	27	20	10	5
	Muu rahvus	1	5	23	31	19	15	6
Vanus	18 - 29-aastased	4	18	22	30	12	6	8
	30 - 49-aastased	3	8	22	27	19	14	7
	50 - 64-aastased	2	7	24	30	21	13	3
	65 - 74-aastased	3	7	23	26	27	10	4
Sugu	Naised	4	11	22	31	18	11	3
	Mehed	2	8	23	25	21	13	8
Haridus	I ja II taseme haridus	4	14	16	27	18	14	7
	III taseme haridus	2	6	27	29	21	10	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	9	15	21	28	15	9	3
	501 - 1000 €	3	6	29	24	18	16	4
	1001 - 1500 €	1	5	24	32	24	8	6
	1501 - 2000 €	1	20	11	42	14	9	3
	Rohkem kui 2000 €	0	12	8	20	23	13	24

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Kondiitritooted, koogid, küpsetised, küpsised jms
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	8	25	25	20	14	5
Regioon	Põhja-Eesti	5	7	29	21	19	14	5
	Kesk-Eesti	4	5	16	36	20	16	3
	Kirde-Eesti	1	11	29	24	11	15	9
	Lääne-Eesti	1	12	25	20	24	16	2
	Lõuna-Eesti	2	8	20	31	23	11	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	5	10	27	20	18	14	6
	Väike kortermaja	1	8	21	19	23	24	4
	Eramu	2	4	25	33	22	10	4
Rahvus	Eestlased	3	6	23	27	24	13	4
	Muu rahvus	4	11	31	21	13	14	6
Vanus	18 - 29-aastased	4	5	42	14	22	9	4
	30 - 49-aastased	3	9	23	25	20	15	5
	50 - 64-aastased	4	6	23	29	19	13	6
	65 - 74-aastased	4	11	17	27	18	18	5
Sugu	Naised	4	7	25	21	22	14	7
	Mehed	3	9	26	28	18	13	3
Haridus	I ja II taseme haridus	3	8	28	17	22	18	4
	III taseme haridus	4	7	23	30	19	11	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	12	9	22	13	25	15	4
	501 - 1000 €	2	12	20	29	19	14	4
	1001 - 1500 €	2	4	28	28	22	10	6
	1501 - 2000 €	1	3	43	22	17	6	8
	Rohkem kui 2000 €	4	3	30	18	17	24	4

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Moosid, keedised
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	7	14	21	20	21	14
Region	Põhja-Eesti	4	7	10	17	23	20	19
	Kesk-Eesti	7	10	20	19	18	21	5
	Kirde-Eesti	2	0	12	16	18	29	23
	Lääne-Eesti	2	6	21	27	15	23	6
	Lõuna-Eesti	2	7	17	30	19	17	8
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	5	9	18	21	23	21
	Väike kortermaja	1	6	13	31	11	31	7
	Eramu	4	9	21	22	23	13	8
Rahvus	Eestlased	4	8	15	26	19	18	10
	Muu rahvus	1	5	11	12	22	25	24
Vanus	18 - 29-aastased	4	0	8	24	21	16	27
	30 - 49-aastased	2	7	13	18	26	23	11
	50 - 64-aastased	2	8	18	23	17	20	12
	65 - 74-aastased	7	11	17	23	10	18	14
Sugu	Naised	4	7	14	17	22	18	18
	Mehed	2	7	15	25	18	23	10
Haridus	I ja II taseme haridus	5	3	12	19	19	24	18
	III taseme haridus	2	9	16	23	21	18	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	7	5	19	19	21	20	9
	501 - 1000 €	3	7	15	28	13	24	10
	1001 - 1500 €	3	6	14	19	35	12	11
	1501 - 2000 €	1	6	13	10	15	11	44
	Rohkem kui 2000 €	0	11	7	14	22	38	8

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Šokolaadid, šokolaadikommid
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		5	13	22	25	19	11	5
Region	Põhja-Eesti	7	14	20	25	19	8	7
	Kesk-Eesti	5	13	22	22	15	15	8
	Kirde-Eesti	3	16	29	24	14	10	4
	Lääne-Eesti	2	3	22	31	25	15	2
	Lõuna-Eesti	4	13	25	24	19	12	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	6	15	21	24	17	10	7
	Väike kortermaja	3	9	16	21	41	7	3
	Eramu	4	11	27	28	15	12	3
Rahvus	Eestlased	5	9	24	28	19	11	4
	Muu rahvus	5	19	19	19	20	10	8
Vanus	18 - 29-aastased	8	15	19	32	19	3	4
	30 - 49-aastased	6	13	23	22	20	9	7
	50 - 64-aastased	3	12	25	26	17	13	4
	65 - 74-aastased	4	11	18	24	20	19	4
Sugu	Naised	7	15	25	23	14	10	6
	Mehed	3	10	20	27	24	11	5
Haridus	I ja II taseme haridus	5	16	17	23	25	9	5
	III taseme haridus	5	11	26	26	15	11	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	10	12	24	16	22	8	8
	501 - 1000 €	4	12	23	26	19	13	3
	1001 - 1500 €	8	6	26	26	20	8	6
	1501 - 2000 €	1	31	15	30	5	11	7
	Rohkem kui 2000 €	7	8	17	23	33	10	2

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Muud kommid ja muud maiustused
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		6	10	18	25	16	17	8
Regioon	Põhja-Eesti	6	12	14	27	14	18	9
	Kesk-Eesti	6	6	18	23	21	17	9
	Kirde-Eesti	2	15	25	20	10	19	9
	Lääne-Eesti	10	2	13	27	25	15	8
	Lõuna-Eesti	3	9	26	24	17	14	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	13	14	24	16	16	9
	Väike kortermaja	2	4	20	25	17	26	6
	Eramu	3	7	24	28	15	15	8
Rahvus	Eestlased	6	7	21	27	16	16	7
	Muu rahvus	5	16	13	22	16	18	10
Vanus	18 - 29-aastased	13	18	17	32	5	11	4
	30 - 49-aastased	4	10	21	24	18	14	9
	50 - 64-aastased	2	6	18	25	20	20	9
	65 - 74-aastased	6	9	14	20	17	24	10
Sugu	Naised	7	13	18	21	17	14	10
	Mehed	4	6	19	30	15	19	7
Haridus	I ja II taseme haridus	5	14	17	22	18	18	6
	III taseme haridus	5	7	19	28	15	16	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	8	23	18	22	12	9
	501 - 1000 €	7	8	19	26	14	19	7
	1001 - 1500 €	5	7	19	26	22	10	11
	1501 - 2000 €	3	27	14	27	10	10	9
	Rohkem kui 2000 €	0	3	14	30	11	34	8

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Jäätis
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	4	15	25	26	21	7
Regioon	Põhja-Eesti	3	5	13	27	22	23	7
	Kesk-Eesti	2	5	17	20	28	17	11
	Kirde-Eesti	3	1	12	25	27	23	9
	Lääne-Eesti	0	4	21	19	28	23	5
	Lõuna-Eesti	1	4	15	26	32	17	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	4	12	27	23	23	9
	Väike kortermaja	1	4	15	20	28	26	6
	Eramu	1	5	18	24	30	17	5
Rahvus	Eestlased	2	5	17	22	28	20	6
	Muu rahvus	1	3	10	32	22	23	9
Vanus	18 - 29-aastased	4	8	15	30	19	20	4
	30 - 49-aastased	1	3	16	25	29	20	6
	50 - 64-aastased	1	4	13	25	27	22	8
	65 - 74-aastased	2	6	12	20	25	25	10
Sugu	Naised	2	3	16	25	27	20	7
	Mehed	1	6	14	25	25	22	7
Haridus	I ja II taseme haridus	3	3	13	23	27	25	6
	III taseme haridus	1	6	16	26	25	18	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	3	13	19	30	17	10
	501 - 1000 €	1	7	16	24	27	18	7
	1001 - 1500 €	0	2	14	29	28	21	6
	1501 - 2000 €	0	3	8	37	20	25	7
	Rohkem kui 2000 €	0	2	24	15	22	34	3

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Munad
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		11	22	29	23	8	5	2
Regioon	Põhja-Eesti	10	16	27	28	9	7	3
	Kesk-Eesti	10	28	25	24	10	0	3
	Kirde-Eesti	6	30	31	23	7	2	1
	Lääne-Eesti	12	29	36	14	7	1	1
	Lõuna-Eesti	13	24	32	18	4	7	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	19	28	29	9	4	3
	Väike kortermaja	16	18	22	13	8	22	1
	Eramu	12	27	35	18	5	1	2
Rahvus	Eestlased	11	21	32	22	7	6	1
	Muu rahvus	9	24	25	26	9	3	4
Vanus	18 - 29-aastased	15	8	21	34	4	18	0
	30 - 49-aastased	10	25	28	21	10	3	3
	50 - 64-aastased	8	25	35	21	7	2	2
	65 - 74-aastased	11	24	34	20	7	2	2
Sugu	Naised	11	26	30	22	6	3	2
	Mehed	10	17	30	24	9	7	3
Haridus	I ja II taseme haridus	8	19	27	28	9	8	1
	III taseme haridus	12	24	31	20	7	3	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	24	34	15	7	3	2
	501 - 1000 €	11	23	33	18	9	4	2
	1001 - 1500 €	11	21	28	22	7	7	4
	1501 - 2000 €	5	16	19	50	8	1	1
	Rohkem kui 2000 €	8	21	26	24	3	18	0

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Margariin
(% vastanutest)

		Vähemal t kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		5	6	7	7	7	14	54
Regioon	Põhja-Eesti	5	7	3	4	4	13	64
	Kesk-Eesti	6	7	8	7	13	15	44
	Kirde-Eesti	3	1	13	9	3	13	58
	Lääne-Eesti	1	2	6	14	14	15	48
	Lõuna-Eesti	5	7	11	10	8	18	41
Elamu tüüp	Suur kortermaja	4	7	4	6	5	13	61
	Väike kortermaja	8	4	13	6	9	10	50
	Eramu	4	6	8	10	8	17	47
Rahvus	Eestlased	5	9	7	8	9	12	50
	Muu rahvus	4	1	5	5	2	19	64
Vanus	18 - 29-aastased	4	11	6	6	5	3	65
	30 - 49-aastased	5	5	8	7	6	19	50
	50 - 64-aastased	4	5	6	7	9	14	55
	65 - 74-aastased	7	6	4	8	7	15	53
Sugu	Naised	4	5	4	6	6	12	63
	Mehed	5	7	10	9	7	16	46
Haridus	I ja II taseme haridus	7	10	8	8	8	14	45
	III taseme haridus	4	4	6	6	6	14	60
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	11	11	6	10	13	34
	501 - 1000 €	5	3	8	7	6	15	56
	1001 - 1500 €	2	6	4	10	6	15	57
	1501 - 2000 €	1	15	3	8	7	3	63
	Rohkem kui 2000 €	1	3	2	4	7	21	62

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Majonees
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		4	5	16	19	22	17	17
Regioon	Põhja-Eesti	8	3	14	12	22	17	24
	Kesk-Eesti	1	7	17	25	28	15	7
	Kirde-Eesti	0	7	16	22	12	27	16
	Lääne-Eesti	1	5	19	28	29	15	3
	Lõuna-Eesti	2	7	20	26	20	12	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	7	4	12	17	20	19	21
	Väike kortermaja	2	5	17	14	23	12	27
	Eramu	2	6	21	24	25	14	8
Rahvus	Eestlased	6	6	20	21	20	13	14
	Muu rahvus	1	3	8	16	26	24	22
Vanus	18 - 29-aastased	17	3	19	8	26	0	27
	30 - 49-aastased	2	6	14	18	22	22	16
	50 - 64-aastased	1	4	17	26	22	17	13
	65 - 74-aastased	2	5	19	23	16	19	16
Sugu	Naised	4	4	18	18	28	18	10
	Mehed	4	6	14	21	16	15	24
Haridus	I ja II taseme haridus	9	7	12	18	21	15	18
	III taseme haridus	2	4	19	20	22	17	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	9	11	17	19	19	14	11
	501 - 1000 €	2	4	15	21	19	21	18
	1001 - 1500 €	0	5	24	18	19	18	16
	1501 - 2000 €	18	2	11	13	42	6	8
	Rohkem kui 2000 €	2	2	9	19	24	9	35

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Toiduõli
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		19	28	24	11	5	6	7
Regioon	Põhja-Eesti	16	26	23	11	5	9	10
	Kesk-Eesti	18	25	22	21	4	4	6
	Kirde-Eesti	6	24	33	17	4	3	13
	Lääne-Eesti	31	27	18	12	5	6	1
	Lõuna-Eesti	26	33	24	7	4	2	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	16	26	24	11	4	9	10
	Väike kortermaja	31	20	15	11	5	2	16
	Eramu	19	33	26	13	4	3	2
Rahvus	Eestlased	23	33	22	11	4	3	4
	Muu rahvus	12	16	28	12	6	12	14
Vanus	18 - 29-aastased	29	35	22	5	0	0	9
	30 - 49-aastased	18	26	21	14	5	8	8
	50 - 64-aastased	15	25	31	12	5	5	7
	65 - 74-aastased	20	30	19	12	7	7	5
Sugu	Naised	23	30	23	12	3	4	5
	Mehed	16	25	24	11	6	7	11
Haridus	I ja II taseme haridus	19	26	26	11	5	4	9
	III taseme haridus	20	29	22	11	4	7	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	25	35	20	7	5	2	6
	501 - 1000 €	23	26	21	13	5	7	5
	1001 - 1500 €	11	33	27	9	5	9	6
	1501 - 2000 €	16	22	37	11	3	3	8
	Rohkem kui 2000 €	20	22	19	16	3	1	19

K22. Kui sageli Te tarbisite viimase aasta jooksul järgmisi toiduaineid? Karastusjoogid
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		7	11	11	17	15	20	19
Regioon	Põhja-Eesti	6	12	9	15	19	20	19
	Kesk-Eesti	8	5	9	15	23	20	20
	Kirde-Eesti	10	11	18	19	5	11	26
	Lääne-Eesti	11	4	15	15	13	30	12
	Lõuna-Eesti	5	13	9	22	12	20	19
Elamu tüüp	Suur kortermaja	10	11	9	18	15	19	18
	Väike kortermaja	1	13	14	12	11	22	27
	Eramu	5	8	13	18	17	21	18
Rahvus	Eestlased	7	11	11	18	18	18	17
	Muu rahvus	7	9	11	16	9	24	24
Vanus	18 - 29-aastased	12	22	5	19	12	22	8
	30 - 49-aastased	7	10	12	20	19	19	13
	50 - 64-aastased	7	6	14	14	12	20	27
	65 - 74-aastased	2	8	7	13	16	22	32
Sugu	Naised	7	6	8	13	18	25	23
	Mehed	7	15	14	22	12	15	15
Haridus	I ja II taseme haridus	8	16	11	15	12	22	16
	III taseme haridus	6	7	11	19	17	19	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	13	12	11	17	12	17	18
	501 - 1000 €	8	8	13	20	14	19	18
	1001 - 1500 €	1	9	6	23	20	20	21
	1501 - 2000 €	5	20	8	10	18	28	11
	Rohkem kui 2000 €	11	10	14	2	13	24	26

K23. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarimise harjumused viimase aasta jooksul seoses üldise hinnatõusuga Eestis?
(% vastanutest)

		Tellin toidukaupu rohkem e- poest	Tellin toidukaupu vähem e- poest	Ostan rohkem toitu otse tootjalt, toiduvõrgust ike kaudu, lähitootjalt vms	Ostan harvem kogu toidukauba ühest ostukohast	Käin harvem poes, ostan toitu pikemaks ajaks ette
Keskmiselt		9	3	7	24	35
Regioon	Põhja-Eesti	18	5	8	25	28
	Kesk-Eesti	2	4	7	22	42
	Kirde-Eesti	3	0	3	24	27
	Lääne-Eesti	2	1	4	21	50
	Lõuna-Eesti	2	1	6	23	42
Elamu tüüp	Suur kortermaja	13	5	7	28	33
	Väike kortermaja	3	1	4	16	21
	Eramu	6	2	6	20	42
Rahvus	Eestlased	9	2	8	23	37
	Muu rahvus	10	5	5	25	29
Vanus	18 - 29-aastased	35	4	13	29	34
	30 - 49-aastased	5	5	6	24	32
	50 - 64-aastased	3	1	5	22	38
	65 - 74-aastased	3	1	5	21	36
Sugu	Naised	12	5	6	26	37
	Mehed	6	1	7	21	32
Haridus	I ja II taseme haridus	10	3	9	17	30
	III taseme haridus	9	4	5	28	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	3	4	27	41
	501 - 1000 €	6	2	5	27	39
	1001 - 1500 €	8	3	8	25	32
	1501 - 2000 €	25	3	14	17	22
	Rohkem kui 2000 €	7	12	7	12	30

K23. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarimise harjumused viimase aasta jooksul seoses üldise hinnatõusuga Eestis? järg
(% vastanutest)

		Soetasin talvevaru (talveks, hädaolukorras)	Jälgin rohkem eripakkumisi, ostan odavamalt	Tellin/ostan toitu kaasa restoranides tvm söögikohtadest	Lõpetasin või vähendasin tunduvalt väljas söömist	Söön vähem, jätan toidukordi vahele
Keskmiselt		24	70	4	32	7
Regioon	Põhja-Eesti	23	65	7	33	7
	Kesk-Eesti	17	72	0	25	3
	Kirde-Eesti	33	76	2	27	11
	Lääne-Eesti	24	78	2	44	5
	Lõuna-Eesti	24	72	3	29	9
Elamu tüüp	Suur kortermaja	21	69	6	35	7
	Väike kortermaja	14	69	2	34	15
	Eramu	31	71	2	27	6
Rahvus	Eestlased	21	69	2	31	7
	Muu rahvus	29	71	8	34	8
Vanus	18 - 29-aastased	11	56	22	40	10
	30 - 49-aastased	29	76	0	34	4
	50 - 64-aastased	22	69	1	31	10
	65 - 74-aastased	27	70	1	20	8
Sugu	Naised	27	75	8	35	6
	Mehed	21	65	1	29	9
Haridus	I ja II taseme haridus	19	64	7	27	8
	III taseme haridus	27	73	3	35	7
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	Kuni 500 €	26	78	0	30	12
	501 - 1000 €	25	77	1	36	8
	1001 - 1500 €	18	72	3	29	9
	1501 - 2000 €	21	47	22	28	2
	Rohkem kui 2000 €	33	54	6	31	2

K23. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarimise harjumused viimase aasta jooksul seoses üldise hinnatõusuga Eestis? järg
(% vastanutest)

		Võtan sagedamini kodust võileiva, salati vm toidu tööle kaasa	Teen ise kodus rohkem süüa (toorainest, küpsetan jms)	Ostan rohkem Eesti tooteid, kohalikku toorainet	Ostan rohkem importkaupa	Viskan vähem toitu ära
Keskmiselt		15	37	9	5	21
Region	Põhja-Eesti	13	33	8	6	18
	Kesk-Eesti	20	38	11	2	25
	Kirde-Eesti	22	44	8	3	18
	Lääne-Eesti	14	52	9	10	30
	Lõuna-Eesti	16	35	9	3	24
Elamu tüüp	Suur kortermaja	15	36	8	7	21
	Väike kortermaja	12	40	6	4	30
	Eramu	16	38	10	3	19
Rahvus	Eestlased	14	37	9	5	23
	Muu rahvus	17	37	7	5	18
Vanus	18 - 29-aastased	11	35	0	9	26
	30 - 49-aastased	18	33	6	6	20
	50 - 64-aastased	17	39	12	3	21
	65 - 74-aastased	10	44	18	2	19
Sugu	Naised	18	42	9	7	22
	Mehed	12	32	8	3	21
Haridus	I ja II taseme haridus	13	38	7	3	20
	III taseme haridus	16	37	9	6	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	14	42	8	3	15
	501 - 1000 €	19	42	9	5	28
	1001 - 1500 €	10	32	6	8	17
	1501 - 2000 €	10	25	7	0	15
	Rohkem kui 2000 €	17	34	11	2	19

K23. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarimise harjumused viimase aasta jooksul seoses üldise hinnatõusuga Eestis? järg
(% vastanutest)

		Kasvatan ise rohkem toitu	Ostan nüüd rohkem teatud toiduaineid	Olen vajanud või vajan toiduabi
Keskmiselt		15	1	3
Regioon	Põhja-Eesti	8	0	2
	Kesk-Eesti	22	1	1
	Kirde-Eesti	10	0	5
	Lääne-Eesti	19	0	1
	Lõuna-Eesti	26	2	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	1	2
	Väike kortermaja	18	1	3
	Eramu	23	1	3
Rahvus	Eestlased	18	1	1
	Muu rahvus	9	0	5
Vanus	18 - 29-aastased	12	0	0
	30 - 49-aastased	11	1	3
	50 - 64-aastased	19	0	4
	65 - 74-aastased	22	1	3
Sugu	Naised	16	1	4
	Mehed	13	0	1
Haridus	I ja II taseme haridus	14	0	3
	III taseme haridus	15	1	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	19	2	14
	501 - 1000 €	18	1	1
	1001 - 1500 €	10	0	0
	1501 - 2000 €	5	0	0
	Rohkem kui 2000 €	23	1	1

M1. Mida Teie peate mahetoiduks (ka öko, orgaaniline toit)?
(% vastanutest)

		Eestis toodetud toidutooted	Eestis kasvatatud toit	Ise kasvatatud puhas toit (sünteeetiliste väetiste ja taimekaitsevahen diteta)	Toit, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud organisme
Keskmiselt		14	19	72	38
Regioon	Põhja-Eesti	17	20	69	43
	Kesk-Eesti	12	20	79	35
	Kirde-Eesti	11	15	74	39
	Lääne-Eesti	6	15	72	39
	Lõuna-Eesti	13	22	74	28
Elamu tüüp	Suur kortermaja	15	18	69	45
	Väike kortermaja	24	31	71	28
	Eramu	9	17	76	32
Rahvus	Eestlased	15	22	73	34
	Muu rahvus	12	15	69	46
Vanus	18 - 29-aastased	24	24	71	44
	30 - 49-aastased	10	15	72	36
	50 - 64-aastased	11	19	72	37
	65 - 74-aastased	20	28	73	38
Sugu	Naised	12	20	76	45
	Mehed	15	18	67	31
Haridus	I ja II taseme haridus	22	24	71	40
	III taseme haridus	9	16	72	37
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	18	24	72	39
	501 - 1000 €	13	18	73	38
	1001 - 1500 €	7	14	71	42
	1501 - 2000 €	21	26	71	44
	Rohkem kui 2000 €	21	26	69	23

M1. Mida Teie peate mahetoiduks (ka öko, orgaaniline toit)? järg (% vastanutest)

		Otse tootjalt ostetud toiduained	Otse tunnustatud mahetootjalt ostetud toiduained	Poest ostetud toiduained, mis kannavad öko- või mahemärgistust	Kõik eripoest (mahe-, öko- või loodustoodete poest) ostetud toiduained
Keskmiselt		19	50	51	26
Regioon	Põhja-Eesti	14	49	57	29
	Kesk-Eesti	18	43	44	15
	Kirde-Eesti	25	37	40	36
	Lääne-Eesti	31	60	61	32
	Lõuna-Eesti	20	56	44	18
Elamu tüüp	Suur kortermaja	15	46	52	27
	Väike kortermaja	40	51	51	33
	Eramu	18	55	50	23
Rahvus	Eestlased	21	58	53	24
	Muu rahvus	15	35	47	31
Vanus	18 - 29-aastased	21	64	73	45
	30 - 49-aastased	18	55	53	23
	50 - 64-aastased	17	45	46	24
	65 - 74-aastased	22	30	32	20
Sugu	Naised	21	56	56	31
	Mehed	17	44	46	22
Haridus	I ja II taseme haridus	23	40	48	29
	III taseme haridus	17	57	53	25
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	25	49	48	29
	501 - 1000 €	21	45	41	20
	1001 - 1500 €	15	59	60	26
	1501 - 2000 €	12	40	71	46
	Rohkem kui 2000 €	24	72	60	33

M2. Kui sageli Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu?

(% vastanutest)

		Ostis mahetoitu	Ei ostnud mahetoitu	Ei oska öelda
Keskmiselt		52	25	24
Regioon	Põhja-Eesti	52	27	21
	Kesk-Eesti	46	30	24
	Kirde-Eesti	46	23	31
	Lääne-Eesti	59	23	18
	Lõuna-Eesti	50	21	29
Elamu tüüp	Suur kortermaja	46	27	27
	Väike kortermaja	65	17	18
	Eramu	53	25	22
Rahvus	Eestlased	55	24	21
	Muu rahvus	42	27	31
Vanus	18 - 29-aastased	63	23	14
	30 - 49-aastased	52	22	26
	50 - 64-aastased	47	26	27
	65 - 74-aastased	42	33	25
Sugu	Naised	53	25	22
	Mehed	49	25	26
Haridus	I ja II taseme haridus	46	32	22
	III taseme haridus	54	20	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	51	26	23
	501 - 1000 €	50	25	25
	1001 - 1500 €	51	18	31
	1501 - 2000 €	39	41	20
	Rohkem kui 2000 €	73	18	9

M2. Kui sageli Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu? Järg (% vastanutest)

		Kord nädalas või sagedamini	1-3 korda kuus	Harvemini kui kord kuus	Ei ostnud mahetoitu	Ei oska öelda
Keskmiselt		9	22	20	25	24
Regioon	Põhja-Eesti	13	22	17	27	21
	Kesk-Eesti	4	20	22	30	24
	Kirde-Eesti	7	15	24	23	31
	Lääne-Eesti	9	34	16	23	18
	Lõuna-Eesti	6	19	25	21	29
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	23	15	27	27
	Väike kortermaja	20	19	26	17	18
	Eramu	7	20	26	25	22
Rahvus	Eestlased	10	24	21	24	21
	Muu rahvus	7	17	18	27	31
Vanus	18 - 29-aastased	22	32	9	23	14
	30 - 49-aastased	8	22	22	22	26
	50 - 64-aastased	7	16	24	26	27
	65 - 74-aastased	3	18	21	33	25
Sugu	Naised	9	24	20	25	22
	Mehed	10	19	20	25	26
Haridus	I ja II taseme haridus	9	19	18	32	22
	III taseme haridus	10	23	21	20	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	19	17	26	23
	501 - 1000 €	6	23	21	25	25
	1001 - 1500 €	9	20	22	18	31
	1501 - 2000 €	6	20	13	41	20
	Rohkem kui 2000 €	24	27	22	18	9

M3. Kui Te ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? (% vastanutest, kes ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu; n=319)

		Kasvatan ise	Ei pea vajalikuks, ei tunneta erinevust tavatoodetega	Kõrge hind	Saan/ostan otse tuttaval tootjalt	Ei usalda mahetoitu
Keskmiselt		27	54	52	3	13
Regioon	Põhja-Eesti	16	67	46	2	14
	Kesk-Eesti	45	37	47	5	17
	Kirde-Eesti	16	46	71	0	16
	Lääne-Eesti	45	55	52	0	12
	Lõuna-Eesti	40	32	59	6	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	16	65	51	2	12
	Väike kortermaja	24	44	57	3	13
	Eramu	44	39	51	5	14
Rahvus	Eestlased	35	44	45	4	9
	Muu rahvus	11	70	62	0	19
Vanus	18 - 29-aastased	0	100	0	0	0
	30 - 49-aastased	2%	55	66	3	20
	50 - 64-aastased	42	35	58	4	9
	65 - 74-aastased	28	42	57	4	15
Sugu	Naised	27	48	53	2	11
	Mehed	26	59	49	4	15
Haridus	I ja II taseme haridus	25	57	45	1	6
	III taseme haridus	29	50	58	4	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	43	29	67	2	13
	501 - 1000 €	33	42	67	2	13
	1001 - 1500 €	23	55	58	7	15
	1501 - 2000 €	9	87	6	0	4
	Rohkem kui 2000 €	21	76	46	2	42

M3. Kui Te ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Järg (% vastanutest, kes ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu; n=319)

		Pole müügil, valik on väike	Ei tea, kust saab	Olen proovinud, ei meeldinud	Ei oska öelda
Keskmiselt		3	1	1	4
Regioon	Põhja-Eesti	0	1	0	2
	Kesk-Eesti	7	2	1	3
	Kirde-Eesti	1	4	0	21
	Lääne-Eesti	12	0	0	0
	Lõuna-Eesti	4	2	2	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	2	0	5
	Väike kortermaja	9	3	0	4
	Eramu	2	1	1	2
Rahvus	Eestlased	3	2	1	3
	Muu rahvus	3	1	0	6
Vanus	18 - 29-aastased	0	0	0	0
	30 - 49-aastased	2	1	0	8
	50 - 64-aastased	3	2	1	2
	65 - 74-aastased	8	2	2	3
Sugu	Naised	3	2	0	3
	Mehed	3	1	1	5
Haridus	I ja II taseme haridus	1	2	0	5
	III taseme haridus	5	1	1	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	0	0	1	2
	501 - 1000 €	5	3	0	7
	1001 - 1500 €	2	2	1	1
	1501 - 2000 €	1	0	0	2
	Rohkem kui 2000 €	1	0	0	5

M4. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? (% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu; n=657)

		Tervislik	Kodumaine, lähipiirkonnas toodetud	Maitsev	Keskonnasõbralik tootmine
Keskmiselt		49	34	28	22
Regioon	Põhja-Eesti	56	28	33	18
	Kesk-Eesti	41	43	26	23
	Kirde-Eesti	46	22	11	10
	Lääne-Eesti	47	51	23	41
	Lõuna-Eesti	41	40	29	27
Elamu tüüp	Suur kortermaja	51	31	21	19
	Väike kortermaja	52	34	46	23
	Eramu	46	38	30	26
Rahvus	Eestlased	53	40	31	24
	Muu rahvus	40	17	20	18
Vanus	18 - 29-aastased	69	29	39	27
	30 - 49-aastased	40	31	26	24
	50 - 64-aastased	51	40	23	19
	65 - 74-aastased	45	42	28	17
Sugu	Naised	51	33	29	25
	Mehed	47	35	27	20
Haridus	I ja II taseme haridus	45	32	28	16
	III taseme haridus	52	35	28	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	54	38	20	25
	501 - 1000 €	50	42	25	26
	1001 - 1500 €	46	29	27	15
	1501 - 2000 €	50	28	38	29
	Rohkem kui 2000 €	50	20	43	18

M4. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Järg (% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu; n=657)

		Põhimõtte meeldib	Soovin toetada mahetootjaid	Huvitavad tooted	Ei oska öelda
Keskmiselt		24	23	21	10
Regioon	Põhja-Eesti	26	24	22	5
	Kesk-Eesti	27	27	13	20
	Kirde-Eesti	21	9	11	23
	Lääne-Eesti	25	19	28	6
	Lõuna-Eesti	20	25	21	14
Elamu tüüp	Suur kortermaja	17	20	19	4
	Väike kortermaja	42	20	21	19
	Eramu	25	26	23	13
Rahvus	Eestlased	29	25	21	11
	Muu rahvus	11	17	22	8
Vanus	18 - 29-aastased	34	26	26	9
	30 - 49-aastased	20	21	24	11
	50 - 64-aastased	26	22	16	9
	65 - 74-aastased	15	24	11	9
Sugu	Naised	23	26	25	7
	Mehed	24	19	16	14
Haridus	I ja II taseme haridus	19	17	19	12
	III taseme haridus	26	25	22	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	20	15	13
	501 - 1000 €	22	18	21	11
	1001 - 1500 €	26	23	20	6
	1501 - 2000 €	36	32	27	15
	Rohkem kui 2000 €	37	36	18	9

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul?
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=657)

		Jahud, helbed jm kuivained	Pasta-tooted	Kanamunad	Kartul	Köögiviljad	Laste-toidud
Keskmiselt		23	12	52	29	46	12
Regioon	Põhja-Eesti	19	20	57	24	50	14
	Kesk-Eesti	40	4	47	37	34	2
	Kirde-Eesti	15	4	52	17	28	9
	Lääne-Eesti	30	2	33	43	48	30
	Lõuna-Eesti	26	4	53	34	47	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	16	10	51	27	46	15
	Väike kortermaja	22	27	52	34	62	19
	Eramu	33	7	52	29	40	7
Rahvus	Eestlased	26	14	50	31	49	12
	Muu rahvus	16	6	57	23	37	13
Vanus	18 - 29-aastased	26	33	38	27	63	29
	30 - 49-aastased	21	6	56	27	40	11
	50 - 64-aastased	25	4	53	32	44	6
	65 - 74-aastased	24	7	56	34	42	2
Sugu	Naised	27	13	51	35	46	20
	Mehed	19	11	53	23	46	4
Haridus	I ja II taseme haridus	21	13	50	28	50	8
	III taseme haridus	25	11	52	30	44	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	18	8	40	38	42	8
	501 - 1000 €	27	5	45	29	44	14
	1001 - 1500 €	15	15	64	34	48	16
	1501 - 2000 €	29	18	61	28	60	20
	Rohkem kui 2000 €	29	29	59	12	49	1

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=657)

		Leib, sepik, sai, pirukad, küpsised	Liha	Lihatooted	Maiustused	Mesi	Moosid, mahla - tooted jms
Keskmiselt		14	27	20	6	42	3
Regioon	Põhja-Eesti	12	34	24	6	43	3
	Kesk-Eesti	15	16	11	4	47	3
	Kirde-Eesti	12	21	15	2	48	0
	Lääne-Eesti	6	31	20	3	28	2
	Lõuna-Eesti	23	19	15	8	42	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	14	25	20	4	38	2
	Väike kortermaja	18	43	25	3	44	5
	Eramu	13	24	18	8	45	3
Rahvus	Eestlased	12	30	22	6	46	4
	Muu rahvus	19	20	14	5	30	0
Vanus	18 - 29-aastased	9	60	46	5	38	0
	30 - 49-aastased	12	18	13	6	37	4
	50 - 64-aastased	18	22	11	6	48	2
	65 - 74-aastased	21	15	18	6	50	6
Sugu	Naised	12	26	14	8	37	3
	Mehed	17	29	26	3	47	3
Haridus	I ja II taseme haridus	17	29	27	4	41	2
	III taseme haridus	12	26	16	6	42	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	28	30	5	41	3
	501 - 1000 €	16	24	16	6	38	2
	1001 - 1500 €	12	29	16	2	46	3
	1501 - 2000 €	13	31	25	9	43	4
	Rohkem kui 2000 €	2	32	30	10	49	3

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=657)

		Müslid, krõbuskid	Piim	Piimatooted	Puuviljad, marjad	Kuivatatud puuviljad, marjad, pähklid jms
Keskmiselt		3	17	16	25	9
Regioon	Põhja-Eesti	4	20	19	37	12
	Kesk-Eesti	2	12	11	11	8
	Kirde-Eesti	0	16	24	16	10
	Lääne-Eesti	5	18	3	8	2
	Lõuna-Eesti	2	9	14	17	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	12	16	33	11
	Väike kortermaja	5	37	27	19	5
	Eramu	3	14	11	18	7
Rahvus	Eestlased	3	15	13	21	8
	Muu rahvus	2	22	24	34	10
Vanus	18 - 29-aastased	0	28	18	20	7
	30 - 49-aastased	4	14	14	33	10
	50 - 64-aastased	4	11	13	17	11
	65 - 74-aastased	2	17	23	21	4
Sugu	Naised	3	16	14	28	11
	Mehed	3	18	17	21	7
Haridus	I ja II taseme haridus	3	18	20	20	6
	III taseme haridus	3	16	14	27	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	4	10	16	13	2
	501 - 1000 €	2	18	14	21	9
	1001 - 1500 €	3	6	5	25	10
	1501 - 2000 €	5	28	17	38	8
	Rohkem kui 2000 €	4	29	39	30	14

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=657)

		Ravimtaimed, taimetee, tee	Kohv, kohvijooigid	Õlid
Keskmiselt		16	4	6
Regioon	Põhja-Eesti	18	5	8
	Kesk-Eesti	15	1	5
	Kirde-Eesti	20	3	4
	Lääne-Eesti	8	0	3
	Lõuna-Eesti	15	5	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	15	2	4
	Väike kortermaja	9	5	3
	Eramu	21	6	11
Rahvus	Eestlased	17	5	7
	Muu rahvus	15	1	4
Vanus	18 - 29-aastased	13	7	7
	30 - 49-aastased	18	2	5
	50 - 64-aastased	17	3	8
	65 - 74-aastased	16	6	8
Sugu	Naised	21	5	8
	Mehed	11	3	5
Haridus	I ja II taseme haridus	8	2	2
	III taseme haridus	21	5	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	14	2	1
	501 - 1000 €	14	3	6
	1001 - 1500 €	18	1	3
	1501 - 2000 €	28	21	21
	Rohkem kui 2000 €	19	0	9

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite?
 (% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=657)

		Biomarket	Coop (Konsum, Maksimar ket, A ja O)	E-Coop	Grossi Toidukaub ad	Kauba- maja Toidu- maailm	Lidl
Keskmiselt		12	35	2	6	5	13
Regioon	Põhja-Eesti	17	19	3	3	9	15
	Kesk-Eesti	8	37	0	25	1	2
	Kirde-Eesti	1	57	0	26	0	30
	Lääne-Eesti	7	69	1	1	0	15
	Lõuna-Eesti	10	41	1	3	3	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	15	23	0	4	9	12
	Väike kortermaja	7	50	0	6	3	23
	Eramu	11	43	5	9	1	10
Rahvus	Eestlased	14	39	3	5	2	12
	Muu rahvus	6	24	0	10	12	17
Vanus	18 - 29-aastased	18	48	7	0	0	28
	30 - 49-aastased	9	27	0	6	9	10
	50 - 64-aastased	13	37	1	6	3	10
	65 - 74-aastased	9	35	0	19	3	6
Sugu	Naised	18	35	3	3	3	13
	Mehed	5	35	0	10	7	13
Haridus	I ja II taseme haridus	9	35	1	6	9	12
	III taseme haridus	14	35	3	6	3	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	14	41	0	18	0	17
	501 - 1000 €	8	34	0	6	5	10
	1001 - 1500 €	16	19	2	4	5	8
	1501 - 2000 €	11	52	15	2	4	17
	Rohkem kui 2000 €	19	53	0	2	11	27

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=657)

		Maxima	Maxima e-pood (Barbora)	Prisma	Prisma e-pood (Eprisma)	Rimi	Rimi e-pood
Keskmiselt		13	0	19	1	33	5
Regioon	Põhja-Eesti	15	1	31	1	45	10
	Kesk-Eesti	6	0	0	0	13	0
	Kirde-Eesti	34	0	15	2	20	0
	Lääne-Eesti	5	0	0	0	21	0
	Lõuna-Eesti	8	0	14	0	24	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	17	0	22	1	35	7
	Väike kortermaja	12	1	42	1	48	0
	Eramu	10	0	6	0	23	4
Rahvus	Eestlased	6	0	17	0	30	6
	Muu rahvus	33	0	26	1	40	0
Vanus	18 - 29-aastased	0	0	36	0	44	20
	30 - 49-aastased	18	1	18	1	30	1
	50 - 64-aastased	13	0	13	1	29	0
	65 - 74-aastased	22	0	7	0	30	0
Sugu	Naised	10	1	11	1	27	3
	Mehed	17	0	28	0	39	6
Haridus	I ja II taseme haridus	15	0	24	0	40	1
	III taseme haridus	12	0	17	1	29	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	0	1	0	13	1
	501 - 1000 €	13	0	24	1	31	7
	1001 - 1500 €	9	1	11	1	32	1
	1501 - 2000 €	12	0	13	1	40	15
	Rohkem kui 2000 €	14	0	44	0	48	0

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=657)

		Talu Toidab (Rimi territooriumil)	Selver (Selver, Comarket, Delice)	Stockman	Loodusper	Mahemarket	Ökosahver
Keskmiselt		7	27	4	2	3	3
Regioon	Põhja-Eesti	10	36	9	2	4	4
	Kesk-Eesti	2	15	0	2	5	4
	Kirde-Eesti	4	10	0	2	0	0
	Lääne-Eesti	3	42	0	1	1	1
	Lõuna-Eesti	4	12	0	3	0	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	7	25	5	1	4	3
	Väike kortermaja	4	44	2	2	4	2
	Eramu	8	23	5	3	1	2
Rahvus	Eestlased	9	29	4	2	4	3
	Muu rahvus	1	20	4	3	0	0
Vanus	18 - 29-aastased	13	36	7	0	7	7
	30 - 49-aastased	3	27	5	1	2	1
	50 - 64-aastased	7	20	1	3	2	1
	65 - 74-aastased	8	27	2	7	1	2
Sugu	Naised	10	23	5	2	3	4
	Mehed	3	31	4	2	2	1
Haridus	I ja II taseme haridus	3	26	4	1	1	1
	III taseme haridus	9	27	4	3	3	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	2	10	0	1	3	0
	501 - 1000 €	4	26	4	4	1	1
	1001 - 1500 €	11	27	3	1	6	8
	1501 - 2000 €	22	29	16	0	1	1
	Rohkem kui 2000 €	4	51	2	1	4	1

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=657)

		Turg	Otse tootjalt, toiduvõrgustikust (sh kojutoomisega)	Muu e-pood	Peamiselt ei osta, kasvatan ise
Keskmiselt		25	34	3	9
Regioon	Põhja-Eesti	23	34	6	5
	Kesk-Eesti	26	50	1	20
	Kirde-Eesti	29	11	2	7
	Lääne-Eesti	30	21	0	8
	Lõuna-Eesti	26	42	1	14
Elamu tüüp	Suur kortermaja	28	28	3	4
	Väike kortermaja	16	36	0	8
	Eramu	26	39	5	14
Rahvus	Eestlased	26	41	5	11
	Muu rahvus	24	14	0	4
Vanus	18 - 29-aastased	14	44	13	0
	30 - 49-aastased	30	31	0	10
	50 - 64-aastased	24	33	2	10
	65 - 74-aastased	32	26	1	15
Sugu	Naised	25	33	6	10
	Mehed	26	34	1	7
Haridus	I ja II taseme haridus	23	29	0	8
	III taseme haridus	27	36	5	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	33	19	0	10
	501 - 1000 €	22	32	1	9
	1001 - 1500 €	33	39	7	11
	1501 - 2000 €	19	37	15	7
	Rohkem kui 2000 €	20	43	0	4

Lisa 2.30

M7. Kui sageli Te kavatsete osta mahetoitu järgmise 12 kuu jooksul? (% vastanutest)

		Kord nädalas või sagedamini	1-3 korda kuus	Harvemini kui kord kuus	Ei kavatse osta mahetoitu	Ei oska öelda
Keskmiselt		11	23	13	18	35
Regioon	Põhja-Eesti	16	22	10	18	34
	Kesk-Eesti	6	23	10	27	34
	Kirde-Eesti	13	15	7	19	46
	Lääne-Eesti	3	37	12	18	30
	Lõuna-Eesti	6	23	21	15	35
Elamu tüüp	Suur kortermaja	11	23	8	18	40
	Väike kortermaja	21	20	19	15	25
	Eramu	7	25	16	20	32
Rahvus	Eestlased	11	26	14	17	32
	Muu rahvus	11	17	10	20	42
Vanus	18 - 29-aastased	19	51	10	5	15
	30 - 49-aastased	13	19	13	22	33
	50 - 64-aastased	6	17	12	17	48
	65 - 74-aastased	4	19	14	25	38
Sugu	Naised	9	26	13	17	35
	Mehed	12	21	12	20	35
Haridus	I ja II taseme haridus	13	16	15	17	39
	III taseme haridus	9	28	11	19	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	16	16	11	16	41
	501 - 1000 €	8	24	13	20	35
	1001 - 1500 €	8	29	11	18	34
	1501 - 2000 €	8	21	6	17	48
	Rohkem kui 2000 €	31	21	18	15	15

Lisa 2.31

M8. Kas Te olete nõus maksma mahetoidu eest kõrgemat hinda? (% vastanutest)

		Ei ole nõus maksma rohkem	Kuni 10% rohkem	11-20% rohkem	21-50% rohkem	51% kuni 2 korda rohkem	Enam kui 2 korda rohkem	Ei oska öelda
Keskmiselt		40	30	12	1	1	0	16
Regioon	Põhja-Eesti	39	30	14	2	0	0	15
	Kesk-Eesti	46	30	6	0	2	0	16
	Kirde-Eesti	48	26	4	1	0	0	21
	Lääne-Eesti	32	36	16	2	0	0	14
	Lõuna-Eesti	39	28	11	2	1	0	19
Elamu tüüp	Suur kortermaja	42	35	8	1	0	0	14
	Väike kortermaja	36	17	23	3	3	1	17
	Eramu	39	28	13	1	0	0	19
Rahvus	Eestlased	36	29	14	2	1	0	18
	Muu rahvus	49	31	7	1	0	0	12
Vanus	18 - 29-aastased	29	26	32	0	0	0	13
	30 - 49-aastased	42	34	6	2	1	1	14
	50 - 64-aastased	44	26	9	2	0	0	19
	65 - 74-aastased	38	30	10	1	0	0	21
Sugu	Naised	41	27	11	2	1	0	18
	Mehed	39	32	12	1	0	1	15
Haridus	I ja II taseme haridus	45	25	9	1	1	0	19
	III taseme haridus	37	32	13	2	1	0	15
Leibkonnaliikme netosissetulek koos	Kuni 500 €	51	25	2	1	1	0	20
	501 - 1000 €	41	33	9	1	0	0	16
	1001 - 1500 €	36	33	17	2	0	0	12
	1501 - 2000 €	34	22	16	1	2	0	25
	Rohkem kui 2000 €	31	23	23	4	0	2	17

Lisa 3. Küsitluse vabad vastused

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest kohtadest? Muu toidukauba ostukoht (n=51)

- A1000
- A1000
- A1000 market
- A1000 market
- Aldar
- Alko 1000 market
- Ape, läti
- Bolt market
- Depo
- Enamik asju võtan oma keldrist
- E-pood
- <https://talutoodang.ee/>
- Ise kasvatatud marjad, kurgid, tomatid.
- Jaagumäe toidukeskus
- Juurikaid ise kasvatame.
- Kanamunad, mesi otse tootjalt
- Kanpol
- Kanpol
- Kanpol
- Kanpol
- Kanpol kauplus-ladu
- Kauplusauto
- Kaupmees
- Kaupmees
- Kaupmees,
- Keila ty
- Konservid otse jahimeestelt.
- Laadad
- Laadad
- Lavka
- Market 1000
- Membo
- Membo
- Naabrilt
- Oma toodetud. Kas läheb ka kirja
- Otepää
- Paju pood piirikivi talu
- Ridaelamu väike maakene, natuke maasikaid, mõni vaarikas. Viinamarjad, mustsõstra põõsas, mitut sorti roose
- Rotaks
- Sageli ka rõõmu kaubamajast.
- Sinu pood
- Talukaubad

- Taluturg, lihuniku äri
- Toidukeskus
- Turg ja jahisaak
- Võidu cash& carry
- Võru toidukeskus -mart timmi pood
- Võrumaa toidukeskus
- Võrumaa toidukeskus' timmi pood
- A1000
- Ярмарки

K5. Mis on teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Muu vastus (n=20)

- Ei salli toidu raiskamist ja vaatan alati üle viimase kuupäeva riuli ehk annab midagi päästa
- Hindade kallinemise tõttu olen hakanud rohkem ostma allahinnatud tooteid, mis on sama kuupäevaga ja saan kohe ära tarvitada, aga kindlasti mitte piima ja keefiri/hapupiima, koort
- Ilma e-aineteta toiduained
- Kartul on friikartulid, kuna säilivad kaua.
- Kindel tootja (mesinik)
- Kuigi väidetakse eestimaist, tegeletakse kõikjal pettusega ja müüakse mujal väljaspool Eestit toodetud tootega.
- Kõlbaks süüa
- Kättesaadavad kuna ise poodi ei pääse
- Lõppkokkuvõttes on olulisim hind!
- Mida väiksem säilimine, seda kvaliteetsem ja lisa ainete vaba
- Oma kohalike toodangut ostaks isegi rohkem aga rahakotile ei meeldi kõrged hinnad
- Ostame eesti tootjate kaupu
- Tahan öelda, et pikal säilimisajal on puudu variant, et ei osta pika säilivusajaga(keemiakeeks) tooteid.
- Tähtis rapsi õli puudumine tootes, toidus, salatites (see on ju mürk)
- Valikud tulenevad sissetulekust
- Võimalikult naturaalne
- Väga oluline on pakendi keskkonnasõbralikkus ja tootja suhtumine keskkonda. Kui pakend on keskkonnavastane, siis jätan ostmata ka siis, kui hind on hea. Oluline on ka kauba päritolu, ma ei soovi raha viia riikidesse, mille käitumine läheb vastuollu minu põhimõtetega. Oluline on ka tootja suhtumine loomadesse.
- Väga tähtsad on pakendivabad tooted
- Овощи и фрукты поставляемые в эстонию, низшего качества, которые зачастую годятся для корма скота, особенно картофель.я очень люблю молоко ,если его покупать у частника,то там тоже халтура,а не как лет 25 назад местные производители молока тоже уже ни те.
- Стараемся употреблять продукты только эстонского производства

K10. Kas olete nõus maksma samade kvaliteediomadustega kodumaise kauba eest kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga? Ei oska öelda, sõltub ... (n=176)

- Alkoholi puhul ei usu, et maksaks rohkem, kui välismaine odavam.
- Eelnevast kogemusest
- Eesti hinnad on alati kõrgemad
- Enne küll, aga enam paar kuud enam mitte
- Finantsolukorrast
- Hetke majanduslikust olukorrast
- Hetke olukorrast
- Hetkelisest rahalisest olukorrast
- Hinna vahest
- Hinna vahest
- Hinna vahest
- Hinnast
- Hinnast
- Hinnast
- Hinnast
- Hinnast
- Hinnast
- Hinnast
- Hinnast
- Hinnast
- Hinnast ja kvaliteedist
- Hinnast ja vabaraha olemasolust
- Hinnast kui importkaup on odavam ostan odavamat aga mitte alati
- Hinnavahe suurusest
- Hinnavahest
- Hinnavahest
- Hinnavahest
- Hinnavahest
- Hinnavahest
- Hinnavahest
- Hinnavahest. Kordades rohkem ei ole nõus maksma.
- Hinnavahest
- Impordi kvaliteet ei vasta ka praegusele hinnale, ei ole võimalik võrdsus
- Ise kasvatame juurikaid, puuvilju
- Kaaslasest
- Kampaaniatest ja soodushindadest.
- Kas maitse meeldib
- Kas mul on raha...
- Kauba kvaliteedist ja aususest
- Kauba saadavusest
- Kaubast
- Kaubast
- Kaubast
- Kaubast
- Kaubast

- Kaubast
- Kaubast
- Kaubast
- Kaubast
- Kaubast
- Kaubast
- Kaubast näiteks jogurtit ostan alati kodumaist kuigi kallimat
- Kaubast: tooraine ja poolfabrikaadi eest jah, valmistoote eest ei.
- Kodumaine ongi sageli kahjuks kallim
- Kodumaisest tootest
- Konkreetsest kaubast
- Konkreetsest tootest
- Konkreetsest tootest
- Kui hinnavahe on kahekordne, valin läti või leedu kauba
- Kui hinnavahe on mõistlik, aga mitte 2x kallimalt
- Kui hinnavahe pole liiga suur
- Kui jõuan osta eelistan Eestimaist
- Kui kvaliteet ja maitse on ennast tõestanud
- Kui kõrgeks kodumaise kauba hind tõuseb veel, kas saab edaspidi osta.
- Kui palju kõrgem
- Kui palju kõrgem on
- Kui palju on finantse antud momendil
- Kui palju rohkem
- Kui pisut kõrgem, siis muidugi. Tihti Eesti kaup 5X kallim (nt õunad), siis ei
- Kui suur hinnavahe on
- Kui suur hinnavahe on
- Kui suur juurdehindlus on? Kas on vaid pakendamine?
- Kui suur on hinna vahe
- Kui suur on hinna vahe
- Kui suur on hinnavahe
- Kui suur on hinnavahe
- Kui suur on hinnavahe
- Kui suur on hinnavahe ja kui kallist kaubast räägime
- Kui suur on hinnavahe.
- Kui suur vahe on
- Kuidas rahaline seis võimaldab
- Kumb maitseb rohkem
- Kvaliteedist
- Kvaliteedist
- Kvaliteedist
- Kvaliteedist
- Kvaliteedist
- Kvaliteedist
- Kvaliteedist
- Kvaliteedist ja hetke vajadusest
- Kvaliteedist ja hinnast

- Kvaliteedist, värskusest ja kogusest
- Kvaliteedist, värskusest, tervislikkusest
- Kvaliteedist.
- Kõik oleneb sissetulekust
- Liha puhul eelistan kodumaist, sest meie tapamajad on kvaliteetsed
- Läti, Leedu, võrdne hind
- Maitse-eelistusest, soovist, kättesaadavusest
- Maitsest
- Maitsest, lisaainete vähesusest
- Maitsest, kvaliteedist ja lisaainetest.
- Maitsest.
- Maitsest.
- Materiaalsest olukorrast
- Mida vajan
- Miks peaks siinsete toidukaupade eest maksma kõrgemat hinda, oma kauba hind peaks ikka odavam olema see ju kasulikum nii tootjale, ostjale, kui ka riigile.
- Milline kogus on mul toidukorvis seda toodet
- Minu isiklikust hinnatundlikkusest. Hetkel on hinnad väga järsult tõusnud.
- Minu sissetuleku suurusest. Hetkel pean vaatama odavamat hinda, sest rahakott on õhuke.
- Mis tootega on tegu. Näiteks mee eest olen nõus maksma kallimat hinda.
- Mõnikord küll, värskus ja tuttav maitse loevad (näiteks maasikad, õunad, liha kasvukeskkond...
- Nii ja naa olenevalt tootest
- Näiteks Eesti kurk on kallim, ostan, aga on ka parem
- Oleneb kui palju kõrgemat
- Oleneb paljudest asjadest,
- Oleneb võimalustest
- Olukorrast
- Olukorrast
- Olukorrast.
- Oma pere majanduslikust toimetulekust
- Ot moih dohodov
- Palgast. Kui võimalik, eelistan kodumaist.
- Palju raha on
- Pensionäri võimalustest
- Poes pakutavast sortimendist
- Püüan osta kodumaist, kuigi palju kallim
- Rahakoti seisust
- Rahakotist
- Rahakotist
- Rahakotist
- Rahakotist
- Rahalisest olukorrast ostmise hetkel
- Sellest, kui suur on hinnavahe
- Sissetulekust
- Sissetulekust ja kaubast
- Sissetulekust/vaba raha olemasolust

- Sõltub hinnavahest ja sellest, kas hinna ja kvaliteedi suhe tundub õiglane.
- Teatud kaubagruppides kindlasti
- Toidu kvaliteedist
- Toiduainest
- Toiduainest ja hinnavahest.
- Toidukaubast
- Toidukaubast
- Toidukaubast
- Toidust
- Toidust
- Tootest
- Tootest
- Tootest
- Tootest
- Tootest
- Tootest
- Tootest
- Tootest
- Tootest
- Tootest endast
- Tootest ja hinnavahest
- Tootest ja selle kvaliteedist
- Tootest, kvaliteedist
- Tootest, näiteks värskes kurgis eest kindlasti
- Tootest, toodete omadustest
- Tootjast
- Tujust, kaubast
- Tujust, kvaliteedist jne
- Tööpalgast
- Vahenditest
- Veidi
- Veidi kõrgemat olen, mitte väga
- Värskusest ja välimusest
- Зависит от наличия денег
- Конкретного продукта
- Не имею достатка в деньгах
- От вкуса
- От конкретного продукта
- От разницы в цене
- От того, насколько высока будет цена
- От цены
- Размер пенсии не позволяет платить без оглядки

K14. Milliseid toidus sisalduda võivaid aineid Te püüate tarbijana vältida või mille tarbimist vähendada?

Muu vastus (n=22)

- Eelistan Eestimaist, siis kohapeal valmistatud toit jõuab alati kiiremini tarbijani ja säilib mõistliku aja ilma lisa aineid lisamata
- Ei osta kunagi kanalihatõidiga tooteid
- Kaseiin
- Kaseiin/piimavalk
- Loeb vaid soodsam hind
- Palmiõli
- Palmiõli
- Palmiõli
- Paprika
- Pähklid
- Pärm
- Püüan kõike vältida
- Raps
- Rapsiõli
- Soja
- Soja
- Suhkruasendajaid-aspartaam, suklaroos jne
- Süsivesikud
- Väldin igasuguseid segutooteid, kasutan originaal toodet, lisandeid kasutan vajadusel ise maitsete saamiseks
- Äädikas. Kõigis Eesti kalakonservides kahjuks äädika maitse.
- Без пальмы и маргарина
- Копчёные продукты избегаю

K19A. Millist toidukaupa soovisite osta? Vaba vastus (n=750)

- Aasa kohukesed
- Actimel
- Angerjakonserv, murakamoos
- Angerjas
- Avokaado, Hiina kapsas, till ....jne.
- Avokaado, punane kala, apelsin, mandariin, tomat, kurk, Eesti õun, jogurt
- Ben and Jerry jäätise hind on tõusnud
- Capuccino piim
- Džinn.
- Eesti juust
- Eesti või, lõhe filee, eesti kala (koha, räabis) lühike värske kurk, lillkapsas
- Eestimaised kodujuust, peekon, frillid
- Eestimaist liha-kana
- Eestimaist mahedat, ökoloogilist
- Ei mäleta
- Ei mäleta
- Ei mäleta
- Ei mäleta
- Ei mäleta

- Ei mäleta
- Ei mäleta
- Ei mäleta
- Ei mäleta,
- Ei mäleta, aga üht- teist jätan ostmata, kui näen, kuhu hind on tõusnud
- Ei mäletagi
- Ei oska täpselt öelda, kuid praeguse hinnakõikumise juures lähen siis teise poodi ja seal võib olla veel "vana hinnaga"
- Ei teagi
- Enamus
- Forell
- Forell
- Forell
- Forelli- või lõhefilee, suitsu- või soolaforell/lõhe
- Gluteenivaba leiba
- Gluteenivaba makaron
- Grillitud kanakints, Coopi soojalett. Varem 8.99€/kg nüüd 13.99€.
- Hakkliha, majonees, liha
- Hapukoor
- Hapukoor
- Hapukoor, piimatooted
- Hapukoor, sai, leib, vorst
- Head värsket kala
- Heeringafilee tükid juurviljadega marinaadis
- Homme lähen turule liha ostma.
- Igapäevast
- Igasugust
- Intsu talu suitsusink, lõhe
- Jahu, majonees, taluvõi, kanafilee, hakkliha
- Jogurt
- Jogurt
- Jogurt, liha
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust

- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust
- Juust, liha
- Juust, jogurt, vorst
- Juust, kala, vorst jne
- Juust, kui ei ole sooduspakkumisi
- Juust, liha, hakkliha, jäätis, kook, hapukoor, pelmeenid, kala, kiirnuudlid
- Juust, sink
- Juust, või, kana kintsuliha,
- Juust, munad
- Juust, või
- Juustu
- Juustu
- Juustu
- Juustu
- Juustu, kala, mune, kana, köögivilju, puuvilju
- Juustu, kala, toiduõli
- Juustu, kala, või,
- Juustu, värsket liha, kala
- Jälgin kalatoodete puhul sooduspakkumisi ja valmistan kala siis kui kala on kampaania hinnaga.
- Jäätis
- Kaerahelbed, eesti sibul
- Kaerapiima
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala

- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala
- Kala (lõhe)
- Kala filee
- Kala ja kalatooted
- Kala ja kalatooted, loomaliha, kodumaine juust
- Kala ja kalatooted, maiustused
- Kala ja lihavis
- Kala mis on päris kallis
- Kala, aga väga kallis oli
- Kala, juust
- Kala, kohv, lihatooted
- Kala, liha
- Kala, liha, Eestis toodetud või, vutimuna
- Kala, liha, juust

- Kala, liha, puu ja köögiviljad
- Kala, ootan sooduspakkumist
- Kala, piimatooted (kohupiim, või, jogurt, keefir) jahu, munad
- Kala, piimatooted, sai, leib jne
- Kala, puuvili
- Kala, sink, või
- Kala, šokolaad
- Kala, šokolaadikreem
- Kala, valmis salatid
- Kala, võid
- Kala, kalatooted, valmistoidud
- Kala, kana
- Kala, liha
- Kala, sink
- Kala, veiseliha
- Kalafilee
- Kalafileed
- Kala-juust
- Kala-lõhe
- Kalamari
- Kalamari
- Kalamari, angerjas, kalamari
- Kalamari, lõhe
- Kalapulgad
- Kalatoode
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted
- Kalatooted (heeringafilee tomatikastmes, angerjas)
- Kalatooteid
- Kalatooteid
- Kalatooteid ja kala
- Kalatooteid ostaks rohkem
- Kalevi šokolaadikomme
- Kallist kala
- Kana
- Kana- ja kalatooted
- Kana kintsuliha
- Kana liha

- Kana v kanatooteid
- Kanafilee
- Kanafilee
- Kanafilee ja kala
- Kanafileed
- Kanaliha
- Kanaliha
- Kanaliha
- Kanaliha
- Kanamunad
- Kanamunad
- Kanarinnafilee
- Kergsoolakala
- Ketsup, kohv
- Kiirkaerahelbed
- Kiirnuudlid
- Kodumaise õlle hind on kerkinud üle piiri, kus selle ostmine on välistatud.
- Kodumaist kana, kuid kilohind ületas 9 eurot. Sellist hinda ei suuda maksta. Kõrval oli importtoode 5 eurot kilo kohta.
- Kohukesed
- Kohukesed
- Kohukesed "Karums"
- Kohukest, jäätist
- Kohupiim
- Kohupiim, juust, muna
- Kohupiim, kuigi võin seda võimaldada, keeldun ostmast sellise hinnaga
- Kohv
- Kohv
- Kohv
- Kohv
- Kohv
- Kohv
- Kohv
- Kohv, juust, makaronid
- Kohv, kommid, suitsukala
- Kohv, liha, kala
- Kohv, tatar, piim
- Kohvi
- Kohvi
- Kohvi
- Kohvi
- Kohvi
- Kohvi
- Kohvi, juustu
- Kohvikoor, piparkoogid
- Kohvioad

- Kohviuba
- Kohviuba
- Kommid, lõhe
- Kondiitritooted
- Kondiitritooted
- Kondiitritooted
- Kondiitritooteid
- Kondiitritooteid
- Kooki
- Kooki, likööri
- Krevetid
- Krevetid
- Krevette
- Kuivaineid, kartul, rasvained
- Kulinaarialetist valmistoitu
- Kulinaariatooteid
- Kvaliteetseid kalatooteid
- Kõike mis vaja
- Külmsuitsu forelli
- Külmsuitsu lõhe
- Küpsetatud kana, lõhe
- Kүүлik, kala
- Kүүлiku liha
- Lahjat kodujuustu
- Lastele puuvilju
- Leib
- Leivajahu
- Lemmiksorti leiba
- Lihatooted
- Liha
- Liha
- Liha
- Liha
- Liha
- Liha
- Liha
- Liha
- Liha
- Liha
- Liha
- Liha ja puuviljad
- Liha tooted
- Liha tooted
- Liha, kala
- Liha, kala
- Liha, kala
- Liha, kala

- Liha, kala
- Liha, kana
- Liha, puuviljad, taimsed piimatooted
- Liha, grilltooteid, jogurt
- Liha, kala tooted
- Liha, kala, tordid
- Lihakaubad
- Lihakaupa
- Liha-pardiliha, lammast, veiseliha
- Lihatooted
- Lihatooted
- Lihatooted
- Lihatooted
- Lihatooted võileivale (pasteet, sink, vorst)
- Lihatooted, juust, või
- Lihatooted, piimatooted, kalatooted
- Lihatooteid
- Lihatooteid
- Lihaveis
- Lihaveise
- Lime, mango,
- Linnuliha
- Looma liha
- Loomaliha
- Loomaliha
- Loomaliha
- Loomaliha
- Loomaliha
- Loomaliha, kala
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe

- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe
- Lõhe, kohvi
- Lõhe filee
- Lõhe kala
- Lõhe kalamari
- Lõhe roogitud
- Lõhe, forell
- Lõhe, juust
- Lõhe, kalamari
- Lõhe, kalatooted
- Lõhe, Kalevi kommid, bakteritega piimatooted
- Lõhe, lõhetooted, sink, pasteet
- Lõhefilee
- Lõhefilee
- Lõhefilee
- Lõhefilee
- Lõhefilee
- Lõhefilee
- Lõhefilee
- Lõhefilee
- Lõhefilee
- Lõhefileed
- Lõhekala
- Lõhekala
- Lõhet
- Lõhet
- Lõhet
- Lõhet
- Lõhet
- Lõhet
- Lõhet
- Ma jätsin viinerid ostmata Selverist kui tean et need on Maksimarketis 70 senti pakk odavam
- Maasikad
- Mahe oliiviõli
- Mahekala
- Mahetooted, veiseliha, meie valge kala
- Maitsestatamata sealiha
- Maiustusi
- Majonees
- Majoneesi

- Makaronitooted
- Mandariinid, kohv, kala (forell, lõhe), juust, kana
- Mandariinimahla
- Mandlilaastud
- Mango
- Marineeritud angerjas jõuludeks
- Marjad
- Mereannid. Välismaine toores liha
- Mesi, pesupulber, šampoon
- Mitmevilja röstsai
- Mitte poodi minna
- Mjaso . Ryba . Syr
- Mozzarella viilutatud juust
- Muna
- Muna
- Munad
- Mustikad
- Mustikad
- Natuke eksklusiivsem liha nagu part või veise steik
- Naturaalne kakao
- Need on erinevad
- Neid asju on olnud väga palju.
- Nt hallitusjuust, on veel teisigi, kuid kõik ei meenu kohe.
- Nt juust, munad, või
- Nt. loomaliha. Tean, mis kallis ja ei vaatagi neid toitusid
- Näiteks "punane" kala jne.
- Oliiviõli
- Oliiviõli, kala, suitsuliha, salat
- Ostan kaupu kampaania hinnaga erinevates kauplustes
- Ostan sealt, kus on odavam
- Pagaritooteid, magusat.
- Peekon
- Pidupäeva leib, lõhe
- Pigem on tegu nõ luksuskaupadega nt pardifilee, lõhefilee
- Pigem, mitte ei jää ostmata, vaid valime odavama alternatiivi. Ning pigem lihatoodete juures.
- Piim
- Piim
- Piim
- Piimatooted
- Piimatooted, kalatooted
- Piimatooteid
- Pikk kurk
- Presskannu kohvi
- Pudinguid
- Punane kala
- Punane kala

- Punane kala
- Punane kala
- Punane kala
- Punane kala
- Punane kala, kalatooted.
- Punane värske kala
- Punase kala filee
- Punast kala
- Punast kala
- Punast kala, krevette
- Puu ja köögivili, kala
- Puuviljad, kala, või
- Puuvilju
- Puuvilju- nektariin, mandariin
- Põhiliselt piimatooted
- Pähtlid
- Pähtlid
- Pähtlid, puuviljad, mahlad, suitsuvorstid, pirukad, valmistoidud jt.
- Rannarootsi vorstitooted
- Rohkem värsket kala
- Saan osta ainult häda vajalikku
- Sardellid
- Sea kaelakarbonaad, lõhe
- Sealiha
- Sealiha
- Sealiha sardell (Maksja Moorits), Rakvere pereviinerid, kotletid (Rakvere), suitsulihatooted, piimatooted, või, koor, jogurtid jne.
- Sealiha, lõhefilee
- See võis olla värske kala
- Seemneleib, sepik, kohupiim
- Sepikutooted, leivatooted, kommid jne.
- Shampust, jäätis
- Sink
- Sink, juust, kondiitritooted
- Solarises - Mango-ingveri juust
- Soolaforell
- Soolakala
- Soolakala, liha
- Soolalõhe
- Soolalõhet
- Soolapeekon
- Soolatud punane kala
- Soome kaera riisi helbeid
- Sooviks osta ökokaupu, aga tavaliselt ei saa seda endale lubada
- Soovisin torti osta, kuid hindu nähes läks tordi isu ära ning tegime ise kodus kooki
- Spargel

- Spetsiifiline vorst
- Suhkur (pruun)
- Suhkur, toiduõli, leivatooted
- Suhkur, õli, kohv, kala
- Suitsetatud kanaliha
- Suitsuforell
- Suitsukala, soolakala
- Suitsulõhe
- Suitsulõhe
- Suitsusoolalõhe
- Suitsuvorsti
- Šokolaadikreem
- Tatar
- Tatar, kala ,veiseliha ,juustust oleme ammu loobunud!
- Tatar, köögiviljad
- Teades. Et mujal saab soodsamalt lükkan ostu edasi..
- Tee, puuviljad, liha, kodumaine toidukaup
- Teriaki kaste
- Terve ahjukana, või
- Toiduõli
- Toiduõli
- Toiduõli
- Toiduõli, juust, veiseliha
- Toiduõli, kanaliha, WC paberit, piima, komme, puuvilja, kohvi
- Toiduõli, kohvijäätis
- Tomatimahla, tomatipastat
- Toorjuust
- Toorjuust, juust, suitsuvorst, sink, vaarikad, maasikad, mustikad, roheline salat, lõhe, grillvorst, grill-liha, või, snäkijuust, hallitusjuust, kook, oliiviõli, veiseliha, krevetid, krõpsud, avokaado, toorpiim, talupiim, kohv, värske kala ja kalatooted, suitsukana
- Tort
- Tort
- Torti, mis oli mulle kallis
- Täpset kaupa ei mäleta, aga olen jätnud ostmata, sest hind on kallis, pigem ootan allahindlust.
- Vahukoor
- Vahukoor
- Valin alati soodsama
- Valmistoit (mamma valmis supid, coopi valmistoit) üksi elavat. Juba natuke kohmaka pensionäri elu kergendaks võimalus saada valmis toitu aga hind ei sobi
- Valmistoit Selveri kuumletist
- Varskee kala
- Vegani kotlett, avokaado määre
- Veise pöske
- Veisehakkliha, hapukoor, lemmikleib Peremehe
- Veisehakkliha, tatar
- Veiseliha
- Veiseliha

- Veiseliha
- Veiseliha
- Veiseliha ja krevetid
- Veiseliha ja lõhefilee
- Veiseliha, kala
- Veiseliha, lõhe
- Veiseliha, punane kala
- Veisemaks
- Vutimune
- Või
- Või
- Või
- Või
- Või
- Või
- Või
- Või
- Või
- Või
- Või, kommid, kõik ei tule kohe meelde
- Või, liha
- Värske kala, lõhe, forell
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala
- Värske kala ja värske sealiha
- Värske kala (lõhe)
- Värske kala, lõhe
- Värske kala, sealiha
- Värske kapsas
- Värske kodumaine hani ja kalkun otse kasvatajalt, et ise panna sügavkülma.
- Värske kodumaine kala
- Värske lõhe
- Värske lõhe

- Värske lõhefilee
- Värske lõhefilee
- Värske, puhastatud, lõhe
- Värsked puuviljad
- Värskeid puuvilju
- Värsket forelli või lõhe
- Värsket ja mõõdukas hinnaklassis
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala
- Värsket kala, kalakonserve, lambaliha, veiseliha
- Värsket kala, kalatooteid
- Värsket kodumaist toitu.
- Värsket muna
- Värsket, hästi pakendatud. Rohkem kala ja kalatooteid!
- Väärt kala
- Õli
- Õlut
- Ветчину, рыбу ласось
- Все
- Живая рыба, свежие морепродукты, чёрная икра, говядина свежая вырезка
- Икра лосося
- Индейка
- Конфеты с марципаном
- Кофе
- Красная икра
- Красная рыба
- Красная рыба, отечественные изделия из курицы и мяса
- Красная соленая рыба
- Красную икру
- Красную икру
- Красную икру
- Красную икру
- Красную рыбу
- Кура
- Кура спецприготовления, творог, сыр
- Куриные яйца
- Лосось
- Лосось

- Лосось филе
- Любой привычный
- Майонез
- Макароны
- Масло яйца
- Морепродукты, чай
- Морская рыба "дорада"
- Мясные изделия
- Мясо
- Мясо
- Мясо
- Мясо
- Мясо баранины
- Мясо говядины
- Мясо говядины,рыба
- Мясо и мясные изделия, масло, орехи
- Мясо, яйца,масло.
- Охлажденный лосось
- Продукты из сыра, мяса, орехи
- Рыба
- Рыба
- Рыба
- Рыба
- Рыба
- Рыба
- Рыба
- Рыба
- Рыба и мясо
- Рыба, фрукты, говядина
- Рыба,мясо
- Рыбу
- Рыбу
- Рыбу
- Рыбу, лосось
- Свежую рыбу
- Стараемся покупать товары со скидкой или, если не срочно, когда на нужный товар будет скидка.
- Сыр
- Торт saher в рими
- Торты
- Уткаб гусь
- Филе лосося
- Филе лосося, куриное филе
- Хамон
- Черная икра
- Яйца
- Яйца, сыр, сладкое детям

- Яйца, творог, масло, мясные полуфабрикаты

K23. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumused viimase aasta jooksul seoses üldise hinnatõusuga Eestis? Ostan nüüd rohkem teatud toiduaineid (n=18)

- Aedviljad, juurviljad, kohupiim.
- Allahinnatud
- Ei ole midagi muutnud
- Hakkliha, makarone.
- Hakkliha, kanakaelad, kaalikat, kapsast
- Kartul
- Kiudainerikast toitu
- Kuivained, pudruhelbed
- Kuivaineid, makarone, tatart, riisi
- Käin rohkem jahil ja kalal
- Köögiviljad
- Köögivilju
- Küüslauk, sibul, maitseroheline
- Leib, või, kohvikoor, sai-sepik
- Odavamaid
- Ostan ja koostan nädalamenüü vastavalt soodushindadele
- Ostan viimase kuupäeva -50% tooteid
- Poolfabrikaadid
- Putrusid
- Soodushindadega
- Subprodukte
- Söön vähem liha, on maitsvaid veganitoitu
- Tangained, konservid, küpsised, mahlad
- Tarbin ja ostan samamoodi nagu varem
- Tatar, jahutooted
- Toores liha
- Toorsalateid ja odavamaid kulinaartooteid
- Värsket kala (räim, kilu)
- Картофель, макаронные изделия, крупы ...
- Молоко, хлеб, творожные изделия

K23. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumused viimase aasta jooksul seoses üldise hinnatõusuga Eestis? Muu vastus (n=80)

- Asendan kallimaid tooteid odavamatega
- Ei muutnud midagi
- Ei muutunud
- Ei muutunud
- Ei muutunud midagi
- Ei muutunud midagi
- Ei ole eriti ostmine muutunud. Mõtlen alati kõik läbi, mida ostan.
- Ei ole harjumisi muutnud
- Ei ole midagi muutnud, käin kord nädalas poes ja ostan, mis vaja ja eelarvesse mahub

- Ei ole midagi muutnud.
- Ei ole muutnud
- Ei ole muutnud
- Ei ole muutnud
- Ei ole muutnud harjumusi
- Ei ole muutunud
- Ei ole muutunud
- Ei ole muutunud
- Ei ole muutunud
- Ei ole muutunud
- Ei ole muutunud
- Ei ole muutunud harjumus, käin 2 korda nädalas poes nagu varemgi
- Ei ole muutunud.
- Ei ole muutusi
- Ei ole muutust
- Ei ole muutust.
- Ei ole teinud suuri muutusi, sest olen alati olnud kokkuhoidlik ja palju kasvatanud ja teinud ise.
- Ei oska vastata
- Ei osta kalleid asju, vähem spontaanseid oste, vähem proovin uusi asju
- Ei osta valmistoitu
- Ei söö suhkrut, kondiitritooteid, pirukaid, komme, liha väldin. Söön rohelist ja tammetõrudest valmistatud kohvi
- Ei viska toiduaineid ära.
- Erilisi muutusi veel pole
- Hapukapsad, moosid ise
- Harjumused ei muutunud
- Harjumused ei ole muutunud.
- Hinnatõusuga seoses muutusi ei ole
- Jälgin pingsalt kilohindasid ja mõned tooted olen jätnud menüüst välja
- Jälgin päritolumaad ja eelistan sõbralikke või sümpaatseid
- Jätan ostmata toidu, salatid, kus on kasutatud rapsi
- Kanaliha tekitab vett kehas, 2021 asendasin selle merekalaga
- Käin sagedamini poes ja püüan vaid paariks toidukorraks liha osta.
- Meie pole midagi muutnud , sööme nagu alati
- Midagi ei muutunud
- Midagi ei ole muutunud
- Midagi ei ole muutunud, olin juba enne säästlik.
- Midagi pole muutunud
- Minu toiduharjumused ja ostuharjumused pole muutunud
- Muutused puuduvad, kõik jätkub vanaviisi
- Muutusi ei ole
- Muutusi ei olnud
- Muutust ei ole olnud
- Muutust pole
- Mõtlen rohkem tegelike vajaduste peale, vähem spontaanseid oste
- Olen koguaeg ostnud kõige odavamaid kaupu
- Ostan allahinnatud tooteid, mis on säilivus aja ületanud

- Ostan samapalju
- Ostan vähem valmistoitu
- Ostin ka varem soodsamaid toiduaineid
- Ostukäitumises ei ole muutust
- Pension on väike, kõigepealt tasun maksud, siis ravimid ja mis üle jääb, saab kasutada toiduks.
- Planeerin rohkem
- Pole harjumusi muutnud
- Pole midagi muutnud
- Pole midagi muutunud
- Pole muutunud
- Pole muutunud
- Pole täheldanud koguselist muutust
- Poodides on kaupa vähem saada, seetõttu tarbin vähem
- Praegu ei ole veel muutusi olnud ostmise ja tarbimise suhtes
- Rohkem "salvesti" erinevaid purgitooteid (odavamad kui kauplustes)
- Söön vähem punast kala
- Toitu olen alati ise igapäevaselt valmistanud, ei kasuta pool fabriikaate
- Uues töökohas saab tasuta süüa, kasutan seda võimalust tööpäevadel
- Vaatan palju neid tooteid, mis on "sama kuupäevaga", sealt saab hinnast alla 20-50%, see on hea võimalus kokkuhoiduks ja säästab ka keskkonda toidu ära viskamisest!
- Vähem liha ja lihatooteid
- Üksiku inimese jaoks on pakendid liiga suured. Liiga palju seemnetega leiba, saia, sepikut.
- Üldiselt ei ole harjumused eriti muutunud
- Üldiselt ei ole muutunud
- Мясо теперь покупаю на базаре
- Ничего не изменилось
- Ничего не изменилось

MAHE K1. Mida Teie peate mahetoiduks (ka öko, orgaaniline toit)? Muu vastus (n=26)

- Ei arva sellest midagi
- Ei huvita see teema
- Ei ole huvitatud, peale see on kõik kallim
- Ei ole olemas mahe toitu
- Ei pea vajalikuks
- Ei tarbi seda eriti
- Ei tarbi teadlikult
- Ei tarbi teadlikult mahetoitu
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei usu eriti mahetoodetesse
- Ei vaata ja ei osta
- Jaburate inimeste teema
- Kasvatan ise mahe toitu
- Kasvatan kõik marjad ,köögivilja ise
- Kui mahe see mahemärkidega üldse saab olla....
- Kuidas kunagi

- Maheda probleem ei huvita
- Mahetoit ei huvita
- Märki aga mitte sisu
- Millele on kirjutatud "mahe toit"
- Olen ise tunnustatud mahetootja
- Pole aimugi
- See pole minu jaoks teema, kuna 'mahedalt ei kasva nagunii miski.
- Без удобрений ничего не вырастет. Знак эко - ничего не значит

MAHE K3. Kui Te ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Muu vastus (n=16)

- Asjatu peenutsemine
- Eestis toodetud toidul sageli ei ole suurt erinevust majetoiduga. Mujal maailmas(nt usas, Inglismaal) on vahe selgelt tunda.
- Ei huvita see mahendus
- Ei ole hinda väärt
- Ei ole kindel ,et ostetud toit on mahe,kasvatame ise
- Ei ole kindel, et mahedalt kasvatakse
- Ei usalda, see on vaid nimetus
- Kallis
- Kallis
- Kasvatan väiksel aial nii palju kui võimalik, kuid jääb puudu.
- Keskkonnavaenulik
- Mahetoit ei pruugi olla mahetoit, seda ei saa ise kontrollida, et kindel olla.
- Puudub usaldus
- See on liigne luksus !!!
- See on äri, inimestele, kellel puudub reaalsus taju
- Дорого, дорого

MAHE K4. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Muu vastus (n=29)

- Beebidele on tervislik ja mahe toit eriti oluline ja tänapäeval õnneks ka kaubanduses hästi kättesaadav
- Beebile
- Beebitoitu ostsin
- Ilmselt kogemata sattus korvi.
- Ilmselt oli soodus
- Ju oli hind soodne
- Juhuslikult
- Kingituseks
- Lihtsalt kui toode meeldib, maitseb olenemata märgisest
- Lihtsalt tahtsin sel hetkel
- Odavam muna osta tavaliselt kui poest
- Olen ostnud kui tooted on kvaliteetsemad, maitsemad ja näevad paremad välja
- Oli soodsam ja nägi parem välja
- Oli vaja kanepiseemneid ja neid muust poest ei saa kahjuks
- Ostan teatud kaupu- munad, mesi, mis oluliselt paremad

- Otsin ainult talvekartuli otse kasvatajalt
- Põhiline mahetoit, mida jälgin on lapsele (hetkel 11kuud), enda toitu ei jälgi otseselt, aga vahel ikka satub miski mahe asi ka ikka korvi
- Proovida mis vahe on tava toidust
- Prooviks
- Proovimise mõttes
- Saan odavalt
- Soodukas, proovimine
- Sooduskampaania
- Sooduskampaania, allahindlus (parim enne oli möödas)
- Tahtsin proovida
- Tuttav müüb mahedat sea- ja veiseliha
- Valin väga täpselt ,kellelt ostan
- Подарок
- Просто попробовать

MAHE K5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite?
Muu vastus (n=3)

- Kartul
- Lutserni jm idud
- Mesi

MAHE K5A. Millistest mahetoodetest tunnete enim puudust? (n=225)

- Aedviljad, puuviljad, keedised
- Bataat, lillkapsas, brokkoli
- Eesti puuviljad
- Eesti tomat sügis/talvisel perioodil. Sobib ka soome mahetomat
- Eestis toodetud saadused on enam-vähem mahedad
- Ei ole minu teema
- Ei ole puudust
- Ei ole tundnud vajadust
- Ei oska midagi soovida
- Ei oska lisada
- Ei oska midagi pakkuda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda

- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda!
- Ei oska öelda.
- Ei oska öelda.
- Ei oska öelda.
- Ei oska öelda.
- Ei oska sellele vastata
- Ei oska ütelda
- Ei tarbi nii palju, et puudust tunneks
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea.
- Ei tunne
- Ei tunne
- Ei tunne
- Ei tunne mahetoidust puudust
- Ei tunne millestki puudust
- Ei tunne millestki puudust, palju asju kasvatan ise
- Ei tunne millestki puudust.
- Ei tunne millestki puudust
- Ei tunne otsest puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust

- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust
- Ei tunne puudust ühestki
- Ei tunne puudust, saan kõik juurviljad ja aedviljad ise kasvatada
- Ei tunne üldse puudust
- Ei tunnegi
- Ei tunnegi
- Ei usalda seda mahetoidu värki!
- Ei usu mahemajandusse
- Finantsid
- Gluteenivabad tooted
- Hea hinnaga värske aedvili
- Jahu, kama
- Jahud
- Juurikad, kartul, liha

- Juurviljad, puuviljad
- Juust, või, kartul
- Kala
- Kala
- Kala, kalatooted, puuviljad
- Kala, õli
- Kalast, seentest
- Kalatoodetest
- Kalatooted
- Kana supikomplekt
- Kanaliha
- Kanamunad
- Kanamunad
- Kanamunad
- Kanamunad, juurviljad, sealihha, kanaliha
- Kartul kapsas porgand
- Kitsepiim
- Kodumaiseid puuvilju, köögivilju
- Kohv
- Kõik mahetooted võiksid olla saadaval suuremates toidupoekestes, et ei peaks kuskilt eraldi otsima
- Köögivilid
- Köögiviljad
- Köögiviljad
- Köögiviljad
- Köögiviljad
- Köögiviljad salatid
- Köögiviljad, marjad, liha
- Kuivatatud jõhvikad, puuviljad ja kuivatatud kala
- Kuivatatud puuviljad, liha tooted
- Kurk
- Leib
- Leib sai neid pole eriti ka ilma e lisaaineteta
- Liha
- Liha
- Liha kala piim
- Liha tooted, toorsalatid
- Liha, piim
- Lihast
- Lihaveise liha
- Linnu- ja sealihha
- Linnuliha
- Lõhe, taimeteed
- Mesi puuviljad mahlad
- Mesi, puuviljad, muna
- Minu jaoks on valik piisav

- Muna, liha, puu- ja juurviljad
- Munad
- Odav õlu
- Odavamaid makarone, kruupe ja pudruhelbeid
- Odavatest
- Otsest puudust ei tunne
- Piim
- Piim, jogurt, toiduõli
- Piim, munad ,
- Piim, veiseliha, kohupiim üle
- Piima tooted, liha, puhas oliiviõli
- Piimatooted
- Piimatooted erinevad, nt kodujuust, kihupiimapasta
- Pole otsest huvi tundnud ei tea
- Puu- ja köögiviljad, tee. Ka tavapoes võiks nende valik olla suurem ning eraldi märgistatud. Igas Eestimaa paigas pole spetsiaalset poodi ning paljusid tooteid ei saa ka pakiautomaati või kulleriga tellida.
- Puuvili
- Puuvili, köögivili, värske liha ja kala
- Puuvili, juurvili, tangained
- Puuviljad mahlad liiga kallid
- Puuviljad, maasikad
- Rohkem kodumaist köögi- ja puuvilja
- Saan hakkama oma kasvatatud toodetega
- Salatilehed, beebispinat jms
- Sealiha, kartul
- Seller, punapeet, tomat
- Sepik
- Solgi peal kasvatatud sealihast
- Soovime, et kõik oleks mahe
- Tangained
- Tee
- Tegelikult ei tunnengi erilist puudust...
- Tomatid
- Uba, porgand kartul
- Värske kala
- Värske kala
- Värske köögivili, salatid
- Värske puuvili talveperioodil
- Vorst, sepik, maius
- Все есть
- Выбор хороший, всего хватает
- Зелень
- Картофель с малым количеством нитратов
- Картофель, капуста, морковь
- Курица

- Мне хватает
- Мясные и рыбные изделия
- Мясо, молоко, молочные продукты
- Мясо, рыбп
- Не думала
- Не знаю
- Не знаю
- Никакие
- Овощи, фрукты, пищевые масла ...
- Орехов
- Разные виды безглютеновой муки
- Рыба, овощи, молочные продукты
- Рыба, растительные чаи регионального производства, фрукты и овощи
- Фрукты
- Фрукты и ягоды
- Фрукты мясо овощи
- Хватает всего
- Хурма
- Ягод, фруктов и овощей. Не хватает информации о производстве продуктов
- Яйца, молоко, мясо

MANE K6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? (n=16)

- A1000
- Biolife.ee
- Ehtne pood Kuressaares
- Ei mäleta
- Jahimehelt ulukiliha
- Laadad
- Laadad
- Laadalt
- Membo
- Muna ostan tuttava käest
- Oma aiast
- Otse omanikult
- Sain tuttavalt
- Taluturg Lõuna keskus
- Valete
- Valgast talutooted (ei ole meeles täpne nimi)

Lisa 4. Küsitletud kogumi iseloomustus

Üle-eestiline elanike küsitlus, vastanuid kokku 1294 vanuses 18-74 aastat.

Regiooni järgi²:

Põhja-Eesti	46%
Kesk-Eesti	9%
Kirde-Eesti	10%
Lääne-Eesti	11%
Lõuna-Eesti	24%

Elamu tüübi järgi:

suur kortermaja (enam kui 12 korterit)	51%
väike kortermaja (kuni 12 korterit)	12%
rida- ja individuaalelamu	37%

Rahvuse järgi:

eestlased	67%
mitte-eestlased	33%

Vanuse järgi:

alla 30-aastased	17%
30 - 49-aastased	40%
50 - 64-aastased	27%
üle 64-aastased	16%

Soo järgi:

naised	51%
mehed	49%

Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus:

kuni 500 €	13%
501 - 1000 €	44%
1001 - 1500 €	22%
1501 – 2000 €	13%
Rohkem kui 2000 €	8%

Toiduostude tegemine:

peamine pere toiduostude tegija	56%
teeb poole pere toiduostudest	32%
teeb vähem kui poole pere toiduostudest	12%
ei tee peres toiduoste	0%

---

² Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3. tasemel esitatud maakondade grupid (uus haldusjaotus):

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond